

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ПРВА СЕДНИЦА
У ТРИНАЕСТОМ САЗИВУ
Други дан рада
2. август 2022. године

(Седница је почела у 10.10 часова. председава Владета Јанковић,
најстарији народни посланик.)

*
* *

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поштоване госпође и господо, поштовани народни посланици, настављамо рад Прве (конститутивне) седнице Народне скупштине Републике Србије у Тринаестом сазиву.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствује 168 народних посланика.

Подсећам вас да је чланом 88. став 5. Пословника Народне скупштине предвиђено да кворум за рад Народне скупштине на Првој седници Народне скупштине постоји ако је на седници присутна већина од укупног броја народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали, молим народне посланике да убаци своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да је у сали присутно 197 народних посланика, односно да је присутна већина од укупног броја народних посланика и да постоје услови за рад Народне скупштине у смислу члана 88. став 5. Пословника Народне скупштине Републике Србије.

Обавештавам вас да су, сагласно члану 22. Пословника, у Народној скупштини образоване следеће посланичке групе:

– Посланичка група **АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ – ЗАЈЕДНО МОЖЕМО СВЕ**; за председника посланичке групе одређен је народни посланик Миленко Јованов, а за његовог заменика народни посланик Марина Рагуш;

– Посланичка група ИВИЦА ДАЧИЋ – СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРБИЈЕ (СПС); за председника посланичке групе одређен је народни посланик Ивица Дачић, а за његовог заменика народни посланик Ђорђе Милићевић;

– Посланичка група УЈЕДИЊЕНИ – ССП, ПСГ, СИНДИКАТ СЛОГА, ПЗП; за председника посланичке групе одређена је народни посланик Мариника Тепић, а за њеног заменика народни посланик Павле Грбовић;

– Посланичка група НАДА – НОВИ ДСС, ПОКС; за председника посланичке групе одређен је народни посланик др Милош Јовановић, а за његовог заменика народни посланик Војислав Михаиловић;

– Посланичка група НАРОДНА СТРАНКА; за председника посланичке групе одређен је народни посланик Мирослав Алексић, а за његовог заменика народни посланик Стефан Јовановић;

– Посланичка група СРПСКА СТРАНКА ЗАВЕТНИЦИ; за председника посланичке групе одређена је народни посланик Милица Ђурђевић Стаменковски, а за њеног заменика народни посланик Никола Драгићевић;

– Посланичка група ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА (ДС); за председника посланичке групе одређен је народни посланик др Зоран Лутовац, а за његовог заменика народни посланик Драгана Ракић;

– Посланичка група ЈЕДИНСТВЕНА СРБИЈА (ЈС); за председника посланичке групе одређен је народни посланик Драган Марковић, а за његовог заменика народни посланик Живота Старчевић;

– Посланичка група МОРАМО – ЗАЈЕДНО; за председника посланичке групе одређен је народни посланик Небојша Зеленовић, а за његовог заменика народни посланик Александар Јовановић;

– Посланичка група СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА СРБИЈЕ; за председника посланичке групе одређен је народни посланик Бранимир Јовановић, а за његовог заменика народни посланик др Муамер Бачевац;

– Посланичка група ПУПС – СОЛИДАРНОСТ И ПРАВДА; за председника посланичке групе одређен је народни посланик Стефан Кркобабић, а за његовог заменика народни посланик Хаџи Милорад Стошић;

– Посланичка група СРПСКИ ПОКРЕТ ДВЕРИ – ПАТРИОТСКИ БЛОК; за председника посланичке групе одређен је народни посланик Бошко Обрадовић, а за његовог заменика народни посланик Иван Костић;

– Посланичка група САВЕЗ ВОЈВОЂАНСКИХ МАЂАРА; за председника посланичке групе одређен је народни посланик др Балинт Пастор, а за његовог заменика народни посланик Елвира Ковач;

– Посланичка група ЗЕЛЕНО-ЛЕВИ КЛУБ – НЕ ДАВИМО БЕОГРАД, МОРАМО; за председника посланичке групе одређен је народни посланик Радомир Лазовић, а за његовог заменика народни посланик Биљана Ђорђевић;

– Посланичка група ЕВРОПСКИ РЕГИОНИ – ВОЈВОДИНА, САНЦАК, ПРЕШЕВСКА ДОЛИНА; за председника посланичке групе одређен је народни посланик Александар Оленик, а за његовог заменика народни посланик Енис Имамовић.

Сада настављамо рад по дневном реду.

Прелазимо на 2. тачку дневног реда – ИЗБОР ПРЕДСЕДНИКА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ.

Обавештавам вас да сам, у складу са чланом 9. Пословника Народне скупштине, примио један предлог кандидата за председника Народне скупштине.

Предлог вам је достављен.

Као што сте видели, за председника Народне скупштине предложен је народни посланик др Владимир Орлић, изабран са Изборне листе „Александар Вучић – Заједно можемо све“.

Подсећам вас да, према члану 9. став 3. Пословника Народне скупштине, представник предлагача може да образложи предлог.

Да ли представник предлагача, народни посланик Миленко Јованов, жели да образложи предлог кандидата за председника Народне скупштине?

(Да.)

Реч има народни посланик Миленко Јованов.

Изволите.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Хвала.

Поштовани посланици, поштоване колегинице посланице, даме и господо грађани Србије, на недавно завршеним слободним и демократским изборима Српска напредна странка са својим коалиционим партнерима у коалицији „Александар Вучић – Заједно можемо све“ остварила је још једну убедљиву победу, а наш кандидат за председника, Александар Вучић, победио је по други пут и освојио други председнички мандат у првом кругу избора. (Аплауз.)

Господине председавајући, ја вас молим да проверите да ли су сви посланици који седе с оне стране узели терапију за данашњи дан.

С друге стране, направићу дигресију када је већ кренуло овако...

(Зоран Лутовац: На шта ово личи?)

Господине Лутовац, нема потребе да добацујете, јер ћете на крају поново да побегнете, као што сте већ навикли. Прошли пут су вас јурили до Панчевачког моста, сад вас неће стићи до Опова. Полако, тек смо почели. Четири године су пред нама.

Тако је, само полако. Нема потребе за нервозом.

(Зоран Лутовац добацује с места.)

Господине Лутовац, поново покушавате да добацивањем дођете до речи, али нема потребе. Имаћете прилику да говорите. Шта вам је?

(Зоран Лутовац: Не унижавајте овај дом.)

Шта је вама, човече? Смирите се.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ја вас молим да не ометате говорника.

Изволите, господине Јованов.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Хвала лепо, господине председавајући.

Јуче сте поставили ствари онако како сте желели, направили сте преседан, аплаудирали сте преседану. Господо, понашамо се по вашем преседану. Имаћете аплаузе колико желимо, колико нам срце хоће. (Аплауз.)

Након сјајне победе на изборима који су претходили овом сазиву Народне скупштине Републике Србије укупна ситуација у читавом свету се додатно закомпликовала сукобом у Украјини.

Наш парламент ће имати веома тешка и изазовна времена пред собом, а намера наше посланичке групе је да на челу Парламента буде особа која може, уме и зна да следи српску политику у наредном периоду, ни источну ни западну, ни северну ни јужну, него искључиво, само и једино српску, ону која је у интересу грађана Србије и ону која је у интересу Србије као државе.

Ми не желимо да се понашамо као навијачи испред телевизора, не желимо да учествујемо у карикирању филма „Три карте за Холивуд“, где се једно село дели на оне који су за Русе и оне који су за Американце, него желимо да овај пут, бар у овом веку, бар на почетку овог века, сачувамо своју земљу страдања, сачувамо своју земљу разарања и сачувамо свој народ умирања. Доста је тога било.

Зато предлажемо Владимира Орлића...

(Аплауз.)

... Јер смо уверени да Владимир Орлић тај задатак може да испуни. Предлажемо господина Владимира Орлића зато што је искусан посланик.

Ми смо јуче у току само једног дана и у току само неколико сати имали прилику да видимо две слике Парламента. Једна је слика Парламента коју је послала очигледно опозиција у овом сазиву, која се односила на кршење Пословника, на злоупотребу позиције председавајућег, на френетичне аплаузе тим изазване. И то од кога? Најгласније је аплаудирао човек кога зову „Солунац“, али не зато што је учествовао у пробијању Солунског фронта 15. септембра 1918. године, јер би у том случају председавао Скупштини као најстарији посланик, него зато што је

истовремено био и у Солуну и у Београду, па се у Солуну брчкао а у Београду гласао, и сада је тај „Солунац“ узор демократије у овом дому.

Бора „Солунац“, човек који је кршио и људске и законе физике. Једина особа... Ви волите да се спрдате на тај рачун па кажете – у новијој историји Србије. Не, ово је једина особа у историји човечанства која је успела да буде на два места различита у исто време. Законе физике сте прекршили!

Где вам је само још онај, тај вам је фалио, који је махао овде картама Неде Арнерић, која је ваљда из Бодрума у Београд стигла пре него што је пошла, и такси рачунима које сте фалсификовали? И ви ћете да нам држите предавање о демократији? Никада никоме после вас није пало на памет да тако краде у овој скупштини!

(Радомир Лазовић: Дај, држи се теме дневног реда, бре, човече!)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ја вас молим да не добацујете и да не прекидате говорника. Биће прилике за реплике. Одржимо пристојан тон на овој седници, молим вас.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Нема потребе да будете нервозни, јер је ово први радни дан. Чувајте живце, требаће вам. Да се жута патка не би издувала.

Са друге стране имали смо другу слику Парламента. Имали смо слику парламента у коме се разговара, договара и да видите како они који највише урлају са оне друге стране облећу и око истог тог Владимира Орлића тражећи додатно за себе неку делегацију, додатно за себе неки одбор и како им све одговара када иде на њихову воденицу.

И дали смо им, није никакав проблем. Нека цвета хиљаду цветова. Никада ова скупштина није имала заступљенију опозицију него што је на почетку овога сазива.

И зато хоћемо Владимира Орлића на челу Скупштине. Зато што је толерантан, зато што је...

(Синиша Ковачевић добацује с места.)

А хоћете да вратите одборе које сте добили?

(Синиша Ковачевић: Узмите их назад.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поново молим да се не прекида говорник.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: То се, господине Ковачевићу, договорите са вашима из посланичке групе који су се за њих отимали. Ми да узимао назад оно што смо дали? Нисмо ми на том нивоу; то ви ипак боље разумете.

(Синиша Ковачевић: Нисте ви дали.)

Господине Ковачевићу, нећемо се довикивати преко плота.

(Синиша Ковачевић: Довикиваћемо се све док будете дизали глас и док...)

Најбоље би било да ми ви пропишете како ћу да се понашам па да ја онда тако радим.

(Синиша Ковачевић: Док сам вам ја био ментор, били сте...)

Ви мени никад нисте били ментор.

(Аплауз.)

Ви, господине Ковачевићу, мени никад ментор нисте били, али ми импонује што се представљате тако и што бисте желели да можете да кажете да сте у једном делу свог живота то били.

Немојте да ме подсећате ни на шта, молим вас.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Најозбиљније молим народне посланике да допусте да седница има нормалан ток. Према томе, молим, немојте добавивати.

Господине Јованов, изволите наставити.

Прилика за реплику ће бити дата свакоме.

Изволите.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Са друге стране имали смо апсолутно толерантан приступ господина Орлића, који је омогућио заступљеност опозиције каква никад није била у овом дому и каква није могла ни да се замисли у време оних који се данас заклињу у некакве демократске вредности. И зато га хоћемо на челу Скупштине.

Најзад, желимо да Скупштина Србије буде партнер Влади Републике Србије у ономе што је најтежи посао који је пред нама, а то је да у условима огромне светске кризе изборимо наставак економског раста, изборимо се за наставак инвестиција у путеве, у школе, у болнице, у развој, у отварање нових фабрика, нових радних места.

Наравно, Скупштина мора да има и контролни карактер, али, с друге стране, нама је много важно да у периоду пред нама Србија ипак буде на путу на ком је била и досада и на оном путу који су подржали грађани Србије на претходним изборима.

На самом крају рећи ћу неколико речи из биографије господина Орлића, пошто мислим да је то важно и неопходно пре свега због грађана, посланици су мање-више с тим упознати.

Дакле, господин Орлић је рођен 15. априла 1983. године у Београду. У Обреновцу је завршио основну школу, а Математичку гимназију у Београду. Дипломирао је на Електротехничком факултету Универзитета у Београду, Одсек за електронику, телекомуникације и аутоматику, Смер за телекомуникације. Звање доктора наука електротехнике и рачунарства стекао је на Одсеку за телекомуникације и информационе технологије.

Био је професионално ангажован у струци на позицији инжењера за истраживања и развој у Истраживачко-развојном центру „Имтел Микро-опт“ д.д, у Институту за микроталасну технику и електронику „Имтел

комуникације“ итд. Аутор је више од 80 научних и стручних радова, техничких решења, учесник у више пројеката Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Члан је Српске напредне странке од 2008. године. Тренутно се налази на позицији потпредседника Главног одбора СНС. Посланик је у Народној скупштини Републике Србије од 2014. године, а у периоду од 2020. до 2022. године био је на позицији потпредседника Народне скупштине.

Завршио је обуку и едукацију у Класи слушалаца за резервне официре Војске Србије 2010. године, где је стекао чин резервног потпоручника Војске Србије. Говори енглески језик. Ожењен је и отац три ћерке.

То је човек који има неподељену подршку наше посланичке групе, то је човек који има неподељену подршку Српске напредне странке и то је човек за кога смо уверени да ће овај парламент водити на начин који је достојан онога што је ова скупштина била у историји наше земље и онога што по Уставу и законима Србије она заиста јесте.

Зато вас позивам све да својим гласом подржите избор др Владимира Орлића за председника Народне скупштине Републике Србије. Хвала.

(Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам лепо.

Имамо троје пријављених за реплике, али предност имају они који су се пријавили по Пословнику.

Ви сте се први пријавили. Изволите.

БОРИСЛАВ НОВАКОВИЋ: Зовем се Борислав Новаковић и посланик сам Народне странке у Скупштини...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Који члан Пословника, молим вас? Наведите члан Пословника.

БОРИСЛАВ НОВАКОВИЋ: Позивам се на члан 104. Одмах на почетку каже – ако се народни посланик у свом излагању на седници Народне скупштине увредљиво изрази о народном посланику итд.

Нема никакве сумње да се господин Јованов увредљиво изражавао. Ја ово користим као пословничко упориште да вам се обратим.

Бићу врло кратак. Постоји само једна особа у политичкој историји Србије, али и јавног живота која је у исто време била на два места. То је човек који је у једном дану у Новом Саду, односно Сремским Карловцима дао два испита, а у исто време је био у Стразбуру. Он је први председник СНС-а и зове се Тома Николић. Срам вас било!

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Да ли желите да се Скупштина изјасни је ли Пословник повређен?

БОРИСЛАВ НОВАКОВИЋ: Да, желим.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Следећи, изволите.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Уважени председавајући, поштоване колеге посланици, указујем на повреду Пословника, члан 7 – достојанство Народне скупштине. Говорник на седници Народне скупштине је дужан да поштује достојанство Народне скупштине. Није дозвољено непосредно обраћање народном посланику, другом народном посланику и коришћење увредљивих израза.

Господин који је говорио успео је да у свом првом обраћању, у прва три минута, све ово прекрши. Ја бих га замолио да – пре него што је дошао овде, требало је то већ да уради – прочита овај пословник. Увредио је господина Лутовца, увредио је господина Новаковића и све нас овде који седимо рекавши да нисмо узели терапију.

Дакле, ја вас молим да схватите где се налазимо. Знам да је вама страна да полемишете аргументовано и да разговарате чињенично са другим неистомишљеницима, али барем покушајте. Овде ће, у овом парламенту, у наредном периоду бити опозиције, која ће имати шта да каже, која ће знати како да каже и имајте барем мало части и поштовања и према овом дому и према људима који седе овде.

Хвала. Тражим гласање о овоме.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам лепо.

Сад идемо редоследом којим сте се пријавили.

Реч има посланик Зоран Лутовац.

ЗОРАН ЛУТОВАЦ: Јављам се по реплици, поменуто је моје име непосредно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Предност има Пословник.

ЗОРАН ЛУТОВАЦ: По Пословнику, члан 104. Члан 109. такође.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Не можете по истом члану.

ЗОРАН ЛУТОВАЦ: У члану 109. каже се – ако употребљава увредљиве изразе. Употребео је увредљив израз „да ли сте узели терапију?“

Тако се не обраћа посланицима. Не обраћа се посланицима у Парламенту на тај начин. Посланик је увредио не само овај дом и не само посланике опозиције, он је увредио свог кандидата за председника, јер ако овакав човек предлаже кандидата за председника, то је увреда за таквог кандидата и вређа биографију коју има овај кандидат. Његова биографија је за поштовање, али кад неко изађе и овако предлаже свог кандидата, он унижава и свог кандидата, и опозицију, и цео овај дом и све грађане Србије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли желите да се изјаснимо о овоме?

ЗОРАН ЛУТОВАЦ: Да.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Изволите, господине Лазовићу.

РАДОМИР ЛАЗОВИЋ: Повреда Пословника, члан 106. став 1 – говорник може да говори само о тачки дневног реда о којој се води претрес.

Кад би мене неко представљао овако, ја бих био мало незадовољан. Ако је то најбоље што има да понуди СНС, па што о њему не причате? Дајте мало детаља, хајде мало да уђемо у то. Чему ова драматизација окол, само да не поменете оног кога представљате? Хајде да отворимо то.

Драго ми је само да је овде јасно да се развејала свака идеја да ће овај парламент изгледати другачије, да ће бити неко место расправе и размене аргумената. Показали сте управо овим добацивањем и на овај начин, овом драматургијом са аплаузима. Али хтео бих само једну ствар да вам кажем и тиме завршавам. Чини ми се да је госпођа Ана Брнабић нешто слабије аплаудирала, па ако бисте то могли мало да решите. Није вам добра ова драматургија.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли желите да се изјаснимо овоме?

РАДОМИР ЛАЗОВИЋ: Да, желим да се изјаснимо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Добро, хвала.

Реч има Срђан Миливојевић, исто по Пословнику.

СРЂАН МИЛИВОЈЕВИЋ: Поштовани господине председавајући, даме и господо народни посланици...

(Александар Марковић: Који члан?)

Немојте да сте нервозни, сви ћете доћи на ред.

Рекламирам повреду Пословника, члан 109, јер сматрам...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: То је већ било, господине Миливојевићу.

СРЂАН МИЛИВОЈЕВИЋ: Није био 109, били су...

(Посланици гласно негодују.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас да не вичете. Ја сам му рекао да је било. Нема потребе да вичете.

Било је по члану 109, посланиче Миливојевићу.

СРЂАН МИЛИВОЈЕВИЋ: Члан 105. није био.

Ако ћемо искрено, повређени су многи други чланови овог пословника, али пошто видим нервозу, ја сам чуо дипломираног правника како у овој сали дели лекарске дијагнозе. Е, тако нам је у Србији зато што један други приучени дипломирани правник, који је студирао једва тек седам година, а зове се Александар Вучић, жели да одлучује о свим стварима у овој држави – да буде и лекар, и бабица, и педијатар, и дворски кувар, и дворска бабица, и дворски тамничар, и дворски целат. Због тога што се један човек предозирао влашћу, сви ови посланици овде се тако понашају, као да су се предозирали органским парадајзом са „Јовањице“.

Молим вас да се вратите једном достојанственом понашању, да се навикнете да овде има, после две године, и неких посланика опозиције, који ће бити бедем и брана простаклуку и примитивизму најгоре врсте. Овде ће

бити људи који ће језиком аргумената и чињеница знати да се супротставе вашем бахатом и осионом наступу у Скупштини Србији. Ваша мржња према Републици Србији и њеним грађанима неће победити нашу љубав и веру да можемо направити нормалну земљу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Господин Јованов има реч.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Једва препознах неке људе, али добро, неке и када не наведете, они се сами препознају. Јер последњи пут када сам „Солунца“ видео, имао је на себи неку налепницу, а сад видим да је одлепио.

Што се тиче достојанства, немојте само ви као сертифициковано доказани лажов да причате о достојанству ове скупштине.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ја ово не намеравам да допустим, господине Јованов. Упозоравам вас да не користите такве речи.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: У реду.

Суд Републике Србије је утврдио да је особа која прича о достојанству износила неистине. И то је правоснажно суд донео такву одлуку, дакле та одлука је ступила на правну снагу, доказано је. Човек за којег могу да кажем „изговарач неистина“ или „који у широком луку заобилази истину“ не би ли на тај начин себи прибавио неки политички поен можда је у неком делу и за жаљење, јер га је неко насанкао да те ствари износи мислећи да ће тиме да постигне за себе неки политички поен а некоме направи политичку штету, али то ме не интересује, последњи је који може да нам овде држи предавање о достојанству.

Најзад, што се тиче дневног реда, господо, ја сам вам рекао, ви сте јуче показали како замишљате овај парламент. Ви, не ми. На кршење Пословника, на злоупотребу микрофона реаговали сте френетичним аплаузима.

Мени време није ограничено, ја сам предлагач.

Дакле, оно што себи дозвољавате, покушавате да забраните нама. То се неће десити. И када већ претите да ми треба да научимо и да будемо свесни тога како са друге стране имамо опозицију итд., а ви будите свесни да са друге стране имате посланике који ће да се боре за политику у коју верују!

И неко вас је слагао – не знам ко и не знам кад – када вам је рекао да политички систем функционише тако што опозиција критикује а власт ћути и трпи. Нити ћемо да ћутимо нити ћемо да трпимо, него ћемо да се боримо за оно у шта верујемо. А ви се навикните, када већ једни другима упућујемо те врсте порука, да нисте на вашим трибинама, да нисте на Твитеру окружени истомишљеницима који ће да вам лајкују, фејвују и сва остала чуда да раде, него да ћете имати овде некога ко ће да вам одговори.

На крају крајева, и да тиме завршим, фасцинантно је колико су неки људи оптерећени председником Вучићем. Заиста је невероватно да свуда и на сваком месту нађу начин да га спомену, да изговоре његово име, да га на неки начин испрљају. Једини проблем који ви имате је тај што вам народ не верује. И колико год ви понављали, а поновили сте сваку лаж која је могла да вам падне на памет, он опет побеђује, зато што га народ подржава, Јер народ види њега и народ види вас. И у том избору ви сте дубоко поражени.

Немате ви проблем ни са нама ни са Вучићем, ви имате проблем са сопственим народом, који вас некако препозна. На колико год фракција се издделили, колико год се спајали и раздвајали, колико год се свађали и мирили, наш народ има невероватну способност да тачно процени где сте, на којој сте листи и за ту листу никако да не гласа. И захвалан сам нашем народу што је то тако, јер је то добро за Србију.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има посланик Ђорђе Милићевић, по Пословнику.

ЂОРЂЕ МИЛИЋЕВИЋ: Захваљујем, уважени председавајући.

Указујем на повреду Пословника, члан 27. и члан 106. став 2, да нико не може да прекида говорника нити кога опомиње, осим председника Народне скупштине у случајевима предвиђеним овим пословником.

Видите, господине председавајући, шта се дешава када сами изазовете овакву ситуацију, и то још првог дана заседања, без икакве потребе и без икаквог разлога.

Дакле, ваш јучерашњи говор и ваша злоупотреба позиције на којој се тренутно налазите, да бисте промовисали своје политичке ставове, којима није било ни време ни место, није било за ту позицију. Ви сте ту да бисте председавали као најстарији посланик. Нисте изабрани, већ као најстарији посланик. Изабрани за посланика јесте, али као најстарији председавате. И молим вас да ову седницу покушате да вратите у нормалне токове.

Говорили сте о демократији. Демократија се остварује на изборима. Ми смо имали председничке изборе, изабран је председник Републике, имали смо парламентарне изборе, с обзиром на то да је поменута госпођица Ана Брнабић, бираћемо Владу Републике Србије, али данас нису тема ни председнички избори ни Влада Републике Србије, ми данас говоримо о избору председника Народне скупштине Републике Србије и молим вас да се вратимо на тему.

Са друге стране, такође вас молим да разликујете повреду Пословника од реплике, повреда Пословника увек има предност наспрам реплике, и да не дозволите да кроз повреду Пословника народни посланик реплицира. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала на поукама.

Наравно, желите да се гласа о овоме?

(Ђорђе Милићевић: Не.)

Не желите да се гласа о овоме?

ЂОРЂЕ МИЛИЋЕВИЋ: Господине председавајући, с обзиром на то да вам је први радни дан на том месту, опростићемо па нећемо тражити и нећемо инсистирати да се гласа, али верујемо да нећете више чинити повреду Пословника.

Морате само схватити једно. Понављам, повреду Пословника можете учинити само ви. И када се говори о повреди Пословника, посланик се обраћа вама а не другом посланику. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Повреда Пословника.

Ко је тражио реч?

БОРИСЛАВ НОВАКОВИЋ: Поштовани председавајући, дозволите ми да приметим да је поново повређен члан 104. Изречене су неке неистине.

Наиме, када смо се последњи пут видели, ја нисам носио никакву налепницу ...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланиче Новаковићу, извините, члан 104...

БОРИСЛАВ НОВАКОВИЋ: Када смо се последњи пут видели, ви сте били члан ДСС-а, седели сте у мојој просторији, врло снисходљиво молили за неку помоћ. И још нешто...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас, господине Новаковићу, будите добри, обраћајте се мени а не посланику.

БОРИСЛАВ НОВАКОВИЋ: Најружније сте говорили о СНС-у и рекли сте „да себе не видите и да никада не бисте били део те издајничке странке“. Цитирам вас, то сте рекли.

Када сам вас последњи пут видео, били смо у Новом Саду и предлагали сте у Скупштини језичке патроле које би ишле Војводином и проверавали да ли Мађари знају да говоре српски. То је тачно, све остало што сте рекли је најобичнија лаж.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ја морам да вас позовем на ред, господине Новаковићу. Када реплику дајете, будите добри, немојте се обраћати директно посланику, обраћајте се мени, поштујмо неки ред.

Хвала вам лепо.

Можемо ли сада да пређемо на претрес?

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Господин Новаковић, његово сећање је апсолутно тачно, све је то тако баш било, и не пада ми на памет да се ја с њим сад овде расправљам где је ко био, у чијој канцеларији итд. Неважно. Нека буде да је све у праву; све је тако било.

Ма јесте било све тако, и кажем да јесте, све је у реду, све сте у праву, али стварно сте носили налепницу, а сад сте одлепили.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Можемо наставити са радом, ако су исцрпљене све примедбе на Пословник и на излагање.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика, члан 96. став 4. Пословника.

Сагласно члану 9. став 4. Пословника Народне скупштине, отварам претрес о Предлогу кандидата за председника Народне скупштине.

Да ли председници односно представници посланичких група желе реч? (Да.)

Реч има посланик Александар Оленик.

АЛЕКСАНДАР ОЛЕНИК: Поштоване даме и господо, Војвођанке, Војвођани, драги грађани, поздрављам вас све и одмах на почетку...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас, не чујете се добро, господине посланиче. Будите добри, говорите у микрофон.

А остале молим за мир у којем бисмо га саслушали.

АЛЕКСАНДАР ОЛЕНИК: Могу да будем и гласнији, нема проблема. Да ли је овако боље, да ли се сада чујемо? Ако се чујемо, могу да наставим.

Даме и господо народни посланици, Војвођани и Војвођанке, даме и господо, у задње две године, у прошлом мандату, у овој сали, у овом дому је Војводина поменута 20 пута, од укупно 9.800 обраћања. Да неки странац дође и погледа ту статистику, или те транскрипте и записнике, помислио би да је реч Војводина нешто погрдно, да је то забрањено, да то не сме да се употребљава. Значи, имамо ситуацију да Војводина чини трећину, отприлике, грађана Србије и да пуни буџет са трећином, отприлике, новца, а поменута је за две године 20 пута.

То се више неће десити, зато што се Војводина вратила у Парламент.

Они који су у прошлом сазиву, али и у овом, били овде и имали личну карту са адресом у Војводини су ћутали. Ћутали су гласно. Нису отворили ниједну тему која је везана за Војводину.

О чему су тачно ћутали? Ћутали су, на пример, да је задње две године размонтирано, односно ишчупано 450 километара пруге кроз Војводину. Нико никада у овом дому ни реч није рекао о томе. Више нема пруге између Бечеја и Чуруга. Више нема пруге између Вршца и Зрењанина. Више те пруге грађани ових места, Војвођани и Војвођанке, не могу да користе, јер их нема. А ти Војвођани су лојални грађани ове државе. Лојални, поносни и сматрају да је највећи патриотизам када се плати порез. Не бусање у груди, не провоцирање, него плаћање пореза. Јер од тог пореза се издржава и овај дом, и школе, и војска, и полиција и све

остало. А овде им се одлукама ове власти, садашње, у континуитету, чупају пруге а да се о томе ћути.

Оно што је, наравно, можда можемо да кажемо још и битније од пруга, о чему се такође ћутало у прошлом парламенту, а што је најбитније можда, то су субвенције за војвођанске паоре. Али не само за њих, за све пољопривреднике у Србији. Оне су седам пута... Не 7%, не 70%, оне су седам пута мање него у окружењу. У таквој ситуацији војвођански паори и сви остали пољопривредници никако на тржишту не могу да зараде, не могу да опстану. На тај начин се уништавају. Нико никада то није поменуо овде.

Томе је дошао крај, зато што смо се вратили у Парламент и зато што на овај начин поново, после две године, отварамо питање Војводине у овом парламенту, јер је ово једино место за то.

Просто мора да се помене и питање пијаће воде. Десет година сте на власти, имате апсолутну власт, нисте успели да обезбедите здраву пијаћу воду за Зрењанин, за Кикинду и за околину. То је 700.000 људи у Војводини у 21. веку који немају основну ствар.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланиче Оленик, немојте ми замерити што вас прекидам. Хтео сам да вас упозорим да је пракса и, на крају, добар обичај, да се држимо тачке дневног реда. Све што ви говорите је, разуме се, и дозвољиво и разумно, али сте напустили дневни ред као такав. Молио бих вас да се тога држите. Хвала вам.

АЛЕКСАНДАР ОЛЕНИК: Сад ћу да повежем, хвала вам што сте ме подсетили.

Посланичка група Европски региони – Војводина, Санцак, Прешевска долина неће подржати кандидата, зато што представља ову политику о којој сам говорио претходних пет минута. То је политика континуитета са онима који терају грађане Зрењанина да на годишњем нивоу потроше 700 милиона за куповину флаширане воде. Кандидат за председника овог дома је репрезент те политике и то је један од више разлога због којих му нећемо дати подршку.

Такође, никад у овом парламенту није било речи, у претходној влади, где је учествовао у раду и садашњи кандидат за председника, о плаћању у буџет Војводине. Никад. Никад није Устав примењен, никад није уплаћено онолико колико је прописано Уставом у буџет Војводине. То је још један разлог због којег Европски региони неће подржати предложеног кандидата.

Долазим на оно што се десило пре неколико дана, што је такође резултат политике коју презентује господин Орлић као кандидат, а то је насиље у Новом Саду, где су грађани Новог Сада били изложени батинама,

морам тако да кажем, и то од силеџија које је ангажовала садашња власт, чији је такође репрезент у овом дому предложени кандидат.

Полиција, која је била присутна, такође је била под утиском и утицајем садашње власти, коју такође представља кандидат за председника овог дома. Нису реаговали, допустили су да цивили, обезбеђење приватно, силеџије у њиховом присуству примењују силу против грађана Републике Србије. Ако су обезбеђење, само су могли да буду у сали и да не пусте никог да уђе; нису смели да примењују силу ван објекта који су чували. Никако немају право да формирају кордоне, да туку, а полиција не да не може да им асистира, морала је да примени силу према силеџијама. То је подржано од стране садашње власти, чији је репрезент садашњи кандидат и ми сигурно такву политику и кандидата те политике никада нећемо подржати.

Морамо да отворимо овде и питање легитимитета, тј. математике. Господин Орлић као кандидат, мора да се призна, у свим овим договорима и преговорима око конституисања Скупштине показао је завидну флексибилност. То јесте тако. Али, ако погледамо математику и колико посланика има владајућа већина, то је велики број, ако погледамо колико гласова су добили, и то је велики број, али се поставља питање за кога су грађани гласали. Да ли су гласали за господина Орлића као кандидата или за шефа посланичке групе владајуће коалиције? Ја бих рекао да нису. Рекао бих да су грађани гласали за Александра Вучића, али њега нема овде.

Сигуран сам да, када би господин Орлић као кандидат изашао на изборе под својим именом и презименом да некако скупи потписе и остало, не би прошао ниједан цензус. Зашто је то битно? Битно је због питања коме ће одговорати за свој рад када буде изабран. Хоће ли одговорати грађанима? Ја мислим да неће, јер га нису ни бирали. Хоће ли одговорати посланицима овде, који ће га изгласати највероватније? Ја мислим да неће, јер га нису они ни предложили него га је предложила странка, прво медијски а онда су посланици већине чули ко је кандидат и због тога ће да гласају, кад дође време, за њега.

Како кандидат не одговара грађанима нити ће одговорати посланицима, поставља се питање коме ће одговорати. Одговараће само и једино ономе ко га је ту поставио. А ко га је поставио? Поставио га је Александар Вучић. Тако да имамо ситуацију да један човек контролише Скупштину као законодавну власт у потпуности. Али тај исти човек у потпуности контролише и извршну власт, значи Владу. Председник Републике. Када један човек контролише и Скупштину и Владу, у свим правним теоријама, политичким теоријама, то је диктатура, јер нема никог да му ограничи власти.

Наравно, томе је допринео и закон о изборима, накарадни Шешељев закон са једном изборном јединицом, са затвореним листама, и то је нешто што мора да се промени али није тема у овом тренутку. У овом тренутку имаћемо формално председника Скупштине, али неће он контролисати рад Скупштине и неће он одговарати грађанима, јер грађани нису ни гласали за њега.

Наша коалиција, која је добила много мање гласова, има само два посланика – у групи нас, наравно, има петоро – али сваки тај глас је дат лично мојим колегама, Томи, мени и осталима. Ми лично за оно што радимо овде одговарамо њима. За сваку ствар коју урадимо или не урадимо или лоше урадимо одговарамо онима који су нас бирали и они нас већ питају и већ нам налажу. То се зове одговорност и то је нешто што морамо да вратимо у ову Скупштину. На тај начин бисмо решили питање легитимитета.

Видим да је пола времена истекло, задржавам право да на крају дискусије искористим још половину времена. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Обавештавам вас да су, сагласно члану 96. став 4. Пословника Народне скупштине, до отварања претреса пријаве за реч у писаном облику са редоследом народних посланика поднеле посланичке групе.

Следећи говорник по редоследу је посланик Балинт Пастор.

Извините, имамо пријављену реплику.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Речено је неколико ствари на које, просто, морам да реагујем.

Спомињање Војводине. Мени се чини да се колега Оленик потпуно саобразио са онима који су му помогли да дође у ову скупштину, а говорим о Лиги социјалдемократа Војводине. Јер они годинама и деценијама само причају о Војводини, причају о томе шта би могло, како би могло, где је угрожено, ко је угрожен итд., питају „ди су наши новци?“, они све богатији, а за време њихове власти Војводина само пропадала.

Да вас подсетим, та питања која сте поставили овде нама, и што се тиче воде и што се тиче свега осталог, треба да поставите њима, јер су то људи који су у периоду 2000–2016. године били у свакој покрајинској власти – у свакој покрајинској власти! – заступљени на нивоу покрајинских секретара управо за пољопривреду, рецимо, о којој сте малопре причали, шумарство и водопривреду, који су долазили у ситуацију да због разних турбуленција унутар тадашње владајуће већине у Скупштини Војводине намећу нека своја решења и који се ничим другим нису бавили осим цртањем некаквих симбола. Додуше, имали су помоћ ту неких људи који се издају за велике патриоте, који су им предлагали како та чудновата знамења треба да изгледају.

Значи, ми о Војводини не причамо, ми у Војводини радимо. Потребно вам је 32 минута возом од Новог Сада до Београда. Тридесет и два минута! Је л' то резултат? Каменица 2 завршена, Каменица 3...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Јованов, морам и вас опоменути да се држите теме.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Па, ако неко десет минута прича о Војводини и каже да је то разлог зашто неће да гласа за господина Орлића, ја сада желим да представим резултате које ми имамо у Војводини и зашто треба да гласа за господина Орлића, јер је он представник и симбол, на крају крајева, и тих резултата. Просто, ако сте дозволили оно, молим вас да дозволите и ово.

Дакле, то је оно што је суштина. Ауто-пут Београд – Зрењанин – Нови Сад, Шабац – Рума – Лозница, пут Сомбор–Кикинда, односно Наково – Бачки Брег, то су наши планови за Војводину који су већ почели да се реализују. Фабрика воде у Кикинди је почела да се гради. Фабрика воде у Зрењанину, уз све негативне појаве које су тај пројекат пратиле, нећу да будем лицемер и да кажем да је то све ишло или да је текло као вода, није, али покушавамо да исправимо и мислимо да ћемо већ до 2024. године имати на чесми воду која је у потпуности исправна. Ове године се даје 18 милиона евра из буџета за то. У Зрењанину. Осамнаест милиона евра се даје ове године за то! То су резултати за Војводину, а не прича о Војводини.

На крају крајева, и то остаје, било је посланика који су из Војводине итд., ја себе не доживљавам као Војвођанина. Тај вештачки идентитет који неко покушава да наметне једноставно не пролази и не знам никога у овој посланичкој групи ко тај идентитет гаји. Војводина, Српско војводство је производ српске политичке и сваке друге мисли, али та Војводина припада једнако, и то је став наше странке и наше коалиције, сваком ономе ко на њој и од њене земље храни своју децу и у њој сахрањује своје очеве и претке. Та Војводина је оно за шта радимо и оно за шта се боримо. А тај вештачки идентитет, једноставно, немојте да нам намећете. То је конструкт који покушавају ови ваши да прогурају, али некако им не иде.

Тако да, ако о мени говорите као о посланику из претходног мандата, ја сам Србин, а ако ћете регионално, онда Банаћанин. И никад у породици нисам имао никога ко је био Војвођанин, а ја не мислим да будем први.

За разлику од прича о Војводини, имамо резултате о Војводини. Уместо што смо причали, ми смо радили. Те резултате можете да видите. Те резултате и грађани виде. Погледајте, на крају крајева, на изборима.

На крају самом, пристојно сте говорили, нисам апсолутно сагласан ни са чим што сте рекли, али просто из поштовања према начину на који сте се обраћали желим да кажем да није згодно да отворате тему

легитимитета посланика у овом сазиву. Због вас, не због нас. Да не бисмо улазили у то како су се које листе кандидовале, да ли је ту било легитимитета или није, и ко је за шта гласао, са чијом подршком, прећутном или јавном, ко је покушавао да од Војвођана направи националну мањину у Србији да би изашао на изборе као странка националне мањине.

Да не бисмо све то сад рашчивијавали, а нема потребе, јер није ни тема, ни време, ни место, можда током мандата ако буде била тема, мој вам је добронамеран савет и молба да ту тему сада не отварамо. Тако да, оставите то ко има легитимитет, ко нема легитимитет. Грађани су гласали. Избори су такви какви су, у смислу правила. Изборна јединица је једна, то је тако већ годинама. Зна се како систем функционише, један човек – један глас, са невероватним повећањем коефицијента за националне мањине, чиме се поносимо. Према томе, изашли сте на те изборе, ушли сте у Скупштину, прихватили сте мандат, немојте онда говорити о томе да се доводи у питање легитимитет било чега у чему сте и сами учествовали. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Оленик, дискутант није поменуо ваше име и у том смислу ви немате права на реплику. Међутим, моје тумачење и схватање члана 104. Пословника је такво да имате право на реплику. Изволите, одговорите.

АЛЕКСАНДАР ОЛЕНИК: Хвала на саветима.

Што се мене тиче, све теме су отворене, а поготово теме легитимитета. О томе ћемо увек да расправљамо на сваком месту и са сваким.

Што се тиче измишљеног идентитета Војвођанин, да ли то значи да је и Скупштина Војводине измишљена, и Влада Војводине, односно Веће да је измишљено, и секретаријати (министарства), да је то све измишљено, да не постоји? Ја разумем да они који сада владају Војводином мрзе Војводину и да им је циљ да униште аутономију, и овако малу какву има, али не могу да се одрекну плата, привилегија и онога што носи чланство и управљање аутономијом у Војводини. Кад би могли то да ураде, да се одрекну тог војвођанског новца, вероватно би је и угасили. Али неће, јер смо ту ми.

Ја сам такође из Баната и такође имам национални однос, али имам и војвођански идентитет, који је наднационални. И сви који су гласали за нас, а и већина која ће гласати, признају војвођански идентитет, који је наднационални. Уопште није битно које сте нације.

Ви резултата немате, или су они негативни – нема воде, нема пруга, НИС је предат Русима, седам пута су мање субвенције од околине за све паоре у Војводини. Који су то резултати када је село Меленци имало 10.000 становника, а сада, после 10 година ваше власти, има 5.000? Какви су то

результати? То јесу резултати, али су негативни и зато нећемо подржати ни вашу политику ни нашег кандидата. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли желите још једном? Желите реплику? Изволите.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Постоји један проблем у овоме што сте рекли, а то је разликовање нације и институција.

Ја говорим о националном идентитету људи који су са вама и уз чију помоћ сте ушли у Парламент, кад већ хоћете да причамо о томе, који покушавају да направе... Наравно, уз свесрдну помоћ Демократске странке у Војводини, без које ништа од тога не би могло да иде. Заједно су правили све те конструкте нове војвођанске нације. Ја говорим о томе, ја не говорим о институцијама покрајинским. Покрајинске институције су категорија коју препознаје и Устав Србије и Статут АП Војводине, односно Закон о утврђивању надлежности АП Војводине итд.

Да ја мрзим оно што сам рекао шта је, апсолутно не мрзим. Не ради се ту о томе и не знам зашто нам то намећете као тему када то апсолутно нико није рекао нити ко мисли. Напротив, сваки део ове земље волим и сваки део ове земље сви ми волимо. И то је разлика у односу на оне са којима сте ушли у ову скупштину, што они воле парцијално, они воле до Саве и Дунава, а ми волимо...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ја бих вас молио, господине Јованов, да не прекорачујете добар тон. Држимо се и теме и држимо се уљудног опхођења, молим вас.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Шта сам рекао лоше?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Знате и сами да сте га прекорачили.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Дакле, волимо и оно што је изнад Саве и Дунава, и оно што је поред Тисе, и оно што је испод Саве и Дунава, и оно што је изнад и испод Ибра, а богами и оно што је преко Дрине. Иако смо свесни и у потпуности поштујемо територијални интегритет Босне и Херцеговине, са друге стране, нико не може да нам забрани да волимо Републику Српску.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Прекорачили сте тему ове тачке дневног реда. Молим вас да настојимо да је се држимо, колико је то могуће.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Просто, ја сам сагласан са вама, није тема, али ако дозволите са једне стране причу на тај начин, онда морате очекивати и одговор на тај начин. Ја не могу сада да одговорим господину Оленику на тезу да ја мрзим Војводину и да ми ништа нисмо урадили за Војводину тако што ћу да прочитам три реда из биографије господина Орлића.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Разумем, имали сте довољно времена. Ако хоћете да наставите, наставите.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Хвала вам. Ипак некако свој говор уоквирим у оно што мислим да је потребно, а да ли је заморно вама да слушате, стварно нисам крив.

(Неко додајује: Досадан си.)

Добро, шта да радим; не могу сви да буду забавни као ви.

Према томе, када говоримо о Војводини, ми говоримо о резултатима које смо постигли, ми не говоримо о празним причама, о игрању државом, о игрању и стварању нација, о даљем разбијању српског националног корпуса и свему осталом. Говоримо о томе да желимо да подигнемо животни стандард грађана, да отворимо фабрике, да завршимо путеве, да изградимо болнице итд. И то радимо, и то грађани виде.

Јер немогуће је, на крају, и ево тиме да завршим, да сви гласачи у Војводини и сви грађани Србије у Војводини у тој мери гласају за оне који их мрзе и уништавају а тако мало за вас који их толико волите. То је просто логички неодрживо. То је немогуће.

Зато, ако ћемо да причамо о томе, можемо да причамо о конкретним стварима, а не о овим апстрактним категоријама љубави, мржње, овога или онога, јер просто тога нема, овде су ствари врло конкретне. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Сада можемо наставити.

Реч има народни посланик Балинт Пастор.

БАЛИНТ ПАСТОР: Господине председавајући, даме и господо народни посланици, Посланичка група Савез војвођанских Мађара ће подржати господина др Владимира Орлића и надамо се да ће великом већином бити изабран за председника Народне скупштине.

Господин Орлић је искусан посланик, ово му је четврти мандат. Био је заменик председника највеће посланичке групе, био је потпредседник Народне скупштине, има богато политичко искуство, а оно што је битно, није неко ко се у животу бавио само политиком – има заиста завидну и стручну, научну биографију, са више од 80 написаних научних радова. Убеђени смо у Савезу војвођанских Мађара да ће бити добар председник Народне скупштине, јер је млад, енергичан, а поред тога је већ и искусан.

Уопште није свеједно ко је на челу Народне скупштине. Ја сам и пре две године, када је господин Дачић биран за председника Народне скупштине, рекао да је функција председника Народне скупштине по нашем уставу друга по значају. До тог закључка долазим и стога да председник Народне скупштине замењује председника Републике у случају његове спречености. Ми смо имали такве ситуације у историји Србије претходних деценија.

Народна скупштина је уставотворно и законодавно тело, али је пре свега представничко тело свих грађана Републике Србије. То сматрам битним рећи због тога што и уставотворна и законодавна и контролна и

изборна функција Народне скупштине произилази из представничке функције. Ми ћемо у овом сазиву Народне скупштине имати најмање 16 посланичких група, што је рекорд од 1991. године, када је јануара 1991. године формиран први сазив након увођења вишестраначја у Србији. Свакако је добро за легитимитет, свакако је добро за демократију што су сви учествовали на изборима и што је 12 листа ту у Парламенту и са тих 12 листа је формирано 16 посланичких група.

То је значајно због тога што ће сви грађани Републике Србије имати свог представника или своје представнике. Надам се да ће и скупштинске расправе бити такве, са обе стране, какве треба да буду у једној парламентарној демократији каква је Република Србија.

То што ће бити 16 посланичких група, то што је присутна и опозиција, то значи да ће све идеје бити заступљене – од републиканаца, преко монархиста, од левице до деснице, од регионалних станака до неких којима је Србија унитарна држава и које сматрају да Србија треба да буде максимално централизована итд. Из свега овога произилази да је, након прошлих избора, демократија победила, али је, са друге стране, апсолутно јасно ко чини већину и апсолутно је јасно ко је колико гласова добио и ко какву и колику подршку ужива међу грађанима Републике Србије.

Савез војвођанских Мађара ће бити и у овом сазиву део владајуће већине, заједно са СНС-ом и нашим коалиционим партнерима, СПС-ом и другим странкама. Ми ћемо потписати, као што смо то чинили и 2014, 2016. и 2020. године, коалициони споразум са СНС-ом. Наша визија, наши битни пројекти ће чинити део програма Владе Републике Србије и за све грађане у сваком тренутку ће бити јасно у коликој мери се тај програм остварује и шта је оно што је постигнуто у интересу грађана Републике Србије.

Апсолутно је евидентно и јасно да је у политичкој борби – наравно, сем насиља – у парламентарном животу све дозвољено и да свако може да заступа интересе својих грађана како мисли да је то најцелисходније. Ипак, са друге стране, сматрам да озбиљни људи треба да буду вођени истином, да сви ми ту треба да говоримо истину и да је апсолутно недозвољено и да нико не би смео себи да дозволи да изговара неке реченице које апсолутно немају икаквих додирних тачака са истином, односно са реалним стањем ствари.

Мени као председнику Посланичке групе СВМ је изузетно значајно и битно и драго ми је што је Војводина одмах другог дана у раду овог сазива Народне скупштине добила овакав значај, овакав публицитет, али је интересантно кад неко сматра да историја почиње са њим, да су пре њега, пре него што је он ушао у Народну скупштину неке речи биле забрањене, да неке речи нико није изговарао, да се за неке приоритете нико није борио. То је мало лицемерно. И, уколико неко жели да буде посланик а не познаје

блиску политичку прошлост државе у чијем парламенту седи, лично то сматрам мало проблематичним.

Мени је ово седми мандат у Народној скупштини Републике Србије. Овде сам од 14. фебруара 2007. године. У прошлом сазиву је Посланичка група СВМ имала преко 190 обраћања. Преко 190 обраћања само у прошлом сазиву, који је трајао нешто мало мање од две године.

Када ја устанем овде и кажем у вези с било којом тачком дневног реда да ће Посланичка група СВМ гласати овако или онако, већ је споменут термин Војводина. Ако ништа друго нисам рекао, само име посланичке групе, већ је Војводина споменута. Ми смо само у прошлом сазиву имали преко 190 обраћања. И наравно да се огромна већина тих обраћања односила на побољшање положаја грађана Војводине, а оно што је добро за грађане Војводине, то је добро за све грађане Републике Србије.

Ово нисам рекао због тога да бих се правдао, јер апсолутно немам потребе да се правдам у вези с овим темама као ни у вези с неким другим темама, али сматрам да ми овде, народни посланици, треба да говоримо истину и да председавајући и будући председник Народне скупштине треба да води рачуна о томе да оно што посланици говоре буде у некаквој вези са реалним стањем ствари. А да не говоримо о томе што смо ми о Војводини у претходних шест сазива не само говорили него смо се за ту Аутономну Покрајину Војводину и борили. И не само да смо се борили за ту Аутономну Покрајину Војводину, него смо били брутално кажњени због тога што смо заступали интересе грађана Аутономне Покрајине Војводине.

И неки посланици који седе на овој страни сале то не само да знају, него су у томе били и саучесници 2009. и 2010. године. Када је крајем 2009. године СВМ у овој скупштини гласао, иако је био део владајуће већине, против буџета Републике Србије за 2010. годину због тога што је Устав био прекршен тим предлогом буџета, део ове стране сале је тај буџет подржао и, уз помоћ неких опозиционих посланика, чија странка више не постоји на политичкој сцени Србије, тадашња владајућа већина је тај буџет усвојила. Након тога је СВМ био кажњен у Суботици и Сенти смењивањем у локалној самоуправи због тога што смо се борили за Војводину. А неки, који су, опет, нестали са политичке сцене Србије, једна странка са тридесет година прошлости, Лига социјалдемократа Војводине, захваљујући чијој инфраструктури су одређени посланици овде сада тренутно присутни, тај буџет су подржали. Због тога мислим да нико у овој сали осим СВМ, мислим на странке са седиштем у Војводини, нема морално право да говори о Војводини и да тражи било шта и да замера било шта СВМ-у у неким претходним мандатима.

Да не говорим о томе да су баш они посланици који су о томе малопре говорили у ову скупштину ушли захваљујући – ја ћу да кажем јер

стојим иза тога и то су чињенице које се могу доказати – класичној правној злоупотреби. Захваљујући класичној правној злоупотреби, јер Војвођани нису национална мањина. Русини јесу национална мањина, Хрвати јесу, Мађари јесу и још многи. Војвођани то нису. То што сте ви посланик је резултат једне класичне правне злоупотребе, али се ја радујем томе што ћемо се заједно борити за Војводину. Хајде видећемо у некој будућности шта ћете осим одређених великих говора, као што је то чинио и неко други у овом парламенту у неким претходним сазивима, учинити за Војводину.

Рећи ћу шта смо ми учинили, само један пример шта је Савез војвођанских Мађара учинио.

Господине председавајући, пошто одређени посланици постају нервозни и хватају се за микрофон, ја вам само желим скренути пажњу, најљубазније и са поштовањем, да ја никога именом, презименом нити функцијом нисам споменуо. Никога. Било кога. Никога.

Значи, желим само да кажем једну ствар шта је Савез Војвођанских Мађара учинио за Војводину и за Републику Србију. Након 25 година борбе јуче је кренуо теретни саобраћај на прузи Суботица–Сегедин. Та пруга је била предвиђена за елиминацију. Од 1995. године смо се борили за ревитализацију те пруге и изградња те пруге ће се наставити и према Баји. Кренуо је теретни саобраћај, а лета следеће године ће кренути и путнички саобраћај; из Суботице до Сегедина ће се стизати, укључујући и граничну контролу, за 40 минута.

Та пруга је била предвиђена за елиминацију. Ми смо успели, захваљујући сарадњи са Српском напредном странком, да ту пругу учинимо делом развоја Железница Републике Србије. Након тога смо, у сарадњи са Српском напредном странком, успели да нађемо финансијска средства за ревитализацију те пруге. Та пруга је изграђена, завршена, јуче је кренуо теретни саобраћај, а догодине ће и путнички саобраћај. Само један пример.

А они који се бусају у груди и који само говоре о Војводини, када треба да се устане и гласа за Војводину, онда побегну из сале или гласају за противуставаан буџет. А неки други који ће исто говорити о Војводини су били саучесници у најбруталнијем кажњавању једне политичке странке у новијој историји Републике Србије, почетком 2010. године, избацивањем из Суботице и Сенте функционера Савез војвођанских Мађара, у две општине које су најбитније и најзначајније за војвођанске Мађаре. То је био симболичан чин и једна брутална одмазда.

Као што смо били нападнути за још једну тему. Желим и то да споменем, јер је ово представнички дом свих грађана и треба да говоримо о темама које су битне грађанима. Говорим о присуству илегалних миграната. Ту су присутни одређени посланици, у овом делу сале, који су, када сам ја у

овој сали лета 2015. године први пут говорио о томе да наши грађани не могу да живе у својим насељима због присуства илегалних миграната, који не беже од рата, који су класични економски мигранти, који се понашају као да је ова земља њихова а ушли су без пасоша, да наши људи, наши грађани не могу од њих да живе. Године 2015. сам први пут о томе говорио у овој скупштини и тражио од Владе Републике Србије да се чува наша јужна граница и да се обезбеди...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланиче, поново смо се јако удаљили од основне теме. Вратите се, молим вас.

БАЛИНТ ПАСТОР: Слажем се, враћам се.

Значи, када сам о томе говорио, онда су неки посланици, који су сада поново посланици, мене оптужили за фашизам, за ксенофобију, тужили су ме Заштитнику грађана и Суду Републике Србије. Наравно да нисам био осуђен јер ништа лоше нисам рекао, и ми ћемо инсистирати на томе и даље.

Што се тиче господина др Владимира Орлића, још једном да поновим – сматрам да има завидну биографију, сматрам да има довољно политичко искуство, сматрам да је зрео за ову функцију и СВМ ће га подржати не само данас у дану за гласање него у његовом будућем раду.

Још да кажем, пошто расправе највероватније о потпредседничким местима, о делегацијама и одборима неће бити, да ме изузетно радује што је постигнута апсолутна сагласност и у вези са потпредседничким местима, да је све што је опозиција тражила и хтела дато, гарантовано од стране владајуће већине, и сматрам да је то добро, да ће Народна скупштина имати седам потпредседника, да ће Елвира Ковач из СВМ и даље бити потпредседница Народне скупштине – мислим да се доказала у претходном сазиву не само у овој сали него и у Стразбуру и на многим местима где је заступала нашу Народну скупштину и Републику Србију – и да ме изузетно радује што је та сагласност постигнута и у вези са делегацијама и скупштинским одборима.

У ових претходних петнаест година, откад сам ја овде у Народној скупштини, опозиција никада оволики број одбора није водила, није имала толико председничких места, није имала толико места сразмерно броју ни у делегацијама, и сматрам да је то добро. Свакако, за то желим да се захвалим Ивици Дачићу, који је водио те разговоре као председник у претходном сазиву, и Владимиру Орлићу, који је исто водио те разговоре као будући председник. Ти разговори нису били лаки, трајали су три пута по четири сата, али је апсолутна сагласност постигнута. То доказује да има наде да ће овај сазив Народне скупштине функционисати на другачији начин и да ипак постижемо одређене резултате у развоју демократије.

Хвала вам, председавајући, на толеранцији.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланиче Балинт Пастор, хвала лепо. Искористили сте буквално до последње секунде време које вам је одређено.

Сада реч има народни посланик Радомир Лазовић.

Не, немате право на реплику.

РАДОМИР ЛАЗОВИЋ: Добар дан. Поштовани председавајући, поштоване колеге и колегинице народни посланици, поштовани грађани и грађанке Републике Србије, моје име је Радомир Лазовић и данас вам се први пут обраћам у Народној скупштини као шеф Посланичке групе „Зелено-леви клуб – Не давимо Београд, Морамо“.

Пре свега, желео бих да се захвалим грађанима који су гласали за нас и дали нам поверење на изборима, пре него што било шта друго кажем.

Сматрам да је мало непристојно да господин Орлић не буде у сали док се говори о његовој кандидатури, такође сматрам да је непристојно да господин Дачић не буде у сали док се говори о овој важној функцији и такође сматрам да је непристојно да коалициони партнер изнесе боље представљање кандидата него они који га представљају, али добро.

Ми смо овде да бисмо водили другачију политику од оне на коју сте навикли да гледате у овим преносима. Нисмо дошли да се свађамо, упркос томе што ви на тим свађама инсистирате; дошли смо да постављамо питања, тражимо одговоре, нудимо решења и водимо дијалог са другима о тим решењима. Желимо да будемо глас оних људи који све лошије живе и осећају се лоше што живе у друштву са највећим економским разликама у Европи, оних који желе да живе у здравом и зеленом окружењу, удишу чист ваздух, пију чисту воду и имају где да се окупе.

Имајући то на уму заиста не могу да замислим да ће предлог Владимира Орлића за председника Народне скупштине Републике Србије допринети томе да се у овој институцији чују неки аргументи, да расправа буде здрава и да се на критику одговара. Ево, видели смо одмах на старту како то планирате да спроводите.

Не могу да замислим да ће Владимир Орлић допринети нормалној демократској парламентарној пракси да се чује глас опозиције и незадовољних грађана. Као неко ко се у јавности истакао управо уништавањем сваког дијалога, господин Орлић нема шта да тражи на овом месту. Ово место би требало да буде гарант да ће све политичке групације имати једнаку шансу да представе своје аргументе у Скупштини.

Све што знамо о господину Орлићу, а имали смо прилике да видимо дебате у медијима и дискусије управо у Народној скупштини, говори нам да је он ту да дијалога не буде. Он је шампион надвикивања, он је ас добацивања и прекидања саговорника, он је светска класа када је у питању лансирање увреда и претњи, он је неприкосновени владар када се виком

треба сакрити од аргумената и тако побећи од одговорности за проблеме који на крају остају грађанима.

Ако хоћете о резултатима ваше власти, ако хоћете о томе да причамо, шта ће вам онда господин Орлић као председник Парламента? Његови задаци су доста другачији били у претходном периоду.

Оно што је такође важно истаћи је и то да он није неки занесени заљубљеник у лик и дело свог вође којег тако понесу емоције па мало бурније реагује, попут Кебаре и других полазника и полазница Академије младих лидера. Не, не, он дебатама приступа методично. Системски се труди да надвикивањем са саговорницима поједе и оно мало времена које опозиција добије у медијима. Он је тренирано оруђе у рукама партије. Он је човек на задатку. Ако је тако, онда господин Орлић крши и заклетву које смо јуче положили, јер он не служи у најбољем знању и умећу грађанима, како у заклетви пише, већ служи својој партији да сакрије сва њена недела.

Чињеница – да кажем и нешто позитивно; ево, могу да вам обећам, увек ћу се трудити да нађем нешто позитивно чак и у ономе што ви радите – да је он један од ретких високих функционера СНС-а који нема проблем са плагијатом доктората попут Синише Малог, Александра Шапића, Небојше Стефановића, дипломе Томислава Николића или, немојмо никад заборавити некако заборављену, чини ми се нисмо је довољно помињали, Јоргованке Табаковић – говори нам у овом случају да се ради о интелигентном и образованом човеку. Немојмо да направимо ту грешку да није тако. Али сигуран сам да ове технике манипулације, сву ту бахатост и охолост при спречавању дијалога он није научио на факултету.

Хтео бих да истакнем још један податак из биографије Владимира Орлића, који би, чини ми се, могао да постане некако запостављен. Он је такође и песник.

Зашто је то важно, видим, питате се, госпођо Брнабић.

Као песник, Владимир Орлић јако добро разуме важност речи. Разуме важност начина изражавања, метафора, поређења и форми обраћања. Као уметник, он разуме важност критичког пропитивања стварности у којој живимо. Ово разумевање није ограничено само на уметнички свет, већ и на политички. Зато када господин Орлић за неке од ових говорника износи увреде или када у медијима виком гуши дебату, он то не ради јер не зна за боље. Напротив, он то ради управо зато што је изузетно свестан и добро разуме свој задатак, да се ни најмањи опозициони глас у Србији не сме чути.

Његова одговорност као образованог и интелигентног човека који се ставио у службу тамне стране је због тога много већа. Он је свестан шта ради. Одговоран је за најбруталније убијање дијалога како би се сакрила одговорност власти за бројне афере и штетне пројекте који остављају

последнице по живот грађана, па бих онда очекивао од бивше премијерке један мало бољи аплауз кад је већ успео да сакрије шта сте радили.

Србија је данас земља са највећим економским разликама у којој мала повлашћена група људи, углавном блиских СНС-у, има огромно богатство а обични људи зарађују недовољно да прехране породицу. Зато када Орлић заурла преко неког од медија, када прекида опозиционе представнике, знајте да овако нешто он жели да сакрије.

Наши радници имају најдужу радну недељу у Европи, а зараде су међу најнижима. Око 1,4 милиона грађана, дакле сваки пети грађанин је, према званичним подацима, дакле вашим подацима, које често фризирате, испод границе сиромаштва. У Србији две трећине радника прима плату која је мања од просечне. Па онда не чуди што власт управо Орлића ставља на чело Скупштине, јер треба убити сваку могућност да се о одговорности за резултате њихове политике разговара. За то служи.

Али да сад не направимо превелику грешку кад кажемо да је само Орлић крив за то да се у Србији сакривају најважније теме. Није тако, он је део тога.

Погледајте шта су урадили са националним фреквенцијама. Дали су их најгорим телевизијама, које само хвалоспеве Вучићу смеју да пуштају и где не сме ни секунде бити опозиције, а ако остане нека секунда, Орлић је ту да оно мало што претекне, оно мало медијског простора што се добије за опозицију у дебатама или овде у Скупштини попуни својим надвикивањем и бесмисленим упадицама.

Храна је за годину дана поскупела 16%. Цене расту већ више година заредом. Инфлација је двоцифрена. Ово се дешава, а највише погађа најсиромашније. Знаш да ви о томе не знате много јер не знате колике су цене, колико храна кошта.

Ово су све теме о којима режим не жели да прича јер то квари слику напредњачког напретка. Да не мислите да сам погрешно, нисам погрешно. Поред појма „напредак“, уводимо и појам „напредњачки напредак“. То вам је када је добро екипи око владара, вашим другарицама, браћалама, батицама, а осталима се на „Пинку“ и „Хепију“ испира мозак да живимо у златном добу.

Србија је за последњих осам година повећала буџет, али за одбрану, војску и полицију, а смањила за здравство, образовање и социјалну заштиту. Удео БДП-а за образовање и социјалну заштиту је све нижи, а улагање за здравство испод сваког минимума, и то желите да сакријете, господо.

Ми смо у Србији у ситуацији да се на протестима боримо за оно најосновније. Организујемо протесте да бисмо сачували пијаћу воду. Еј, бре, СНС би да гради на водоизвориштима! Боримо се и протестујемо да се

нешто уради по питању отровног ваздуха, а ви градите спалионицу која ће да нас трује. Петнаест хиљада људи нам умре годишње од овог загађења. Пола Србије желите да препустите рударским компанијама попут „Рио тинта“ да за рудну ренту једну од најмањих потрујете људе, земљу и воду.

Ми ћемо се супротставити избору господина Орлића за председника. Супротставићемо се штетним законима у Скупштини, као што смо се на улици супротставили рушењу у Херцеговачкој, сечи Кошутњака, отимању аеродрома у Нишу, исто као што смо се супротставили намерама власти да спроведе пројекат „Рио тинто“ или као што смо организовали протесте због страдања радника на градилиштима или подржавали оне који су недавно устали против катастрофалних урбанистичких планова у Новом Саду.

Видели смо, господо, ваш одговор. Вас гледам. Видели смо ваш одговор – насиље. То је оно што имате кад немате аргументе. Имате насиље, али од аргумената бежите, од њих се сакривате. Зато вам треба господин Орлић на овом месту, да вас заштити, јер не умете, јер не знате, али он уме и он зна, и он је најбољи од вас, да вас од тога спаси.

У Скупштини или на улици, увек смо се борили да Србија буде добро место за живот, а то је по правилу значило да нам је напредњачки режим на супротној страни, и драго ми је да се сада гледамо са супротних страна.

Наш Зелено-леви клуб – Не давимо Београд, Морамо ће због свих ових разлога гласати против тога да господин Владимир Орлић буде председник парламента, а позивамо и све друге народне посланике да гласају против. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Посланик Милићевић је тражио реч поводом Пословника.

ЂОРЂЕ МИЛИЋЕВИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Члан 106 – говорник може да говори само о тачки дневног реда о којој се води претрес.

Нећу узимати у обзир цело излагање колеге, о економским показатељима, о свему ономе што је говорио говорићемо када будемо разговарали о прокламованим циљевима Владе Републике Србије и када будемо разговарали о формирању Владе Републике Србије, али је изрекао једну констатацију која, просто, не знам ни разлог а и нема потребе осим да покуша да убере некакав политички поен на рачун Социјалистичке партије Србије – да је срамно што господин Дачић овог тренутка није присутан у сали.

Да се разумемо, господин Дачић је био председник Народне скупштине Републике Србије. Од оног тренутка када су верификовани мандати посланицима он је само посланик, заправо председник Посланичке

групе Социјалистичке партије Србије. Дозволите, када ће председник Посланичке групе Социјалистичке партије Србије присуствовати у сали или не, оставите то на располагање Посланичкој групи СПС.

О резултатима господина Дачића као председника Народне скупштине Републике Србије, о значајним процесима који су спроведени овде у Парламенту за годину и нешто више дана, два изузетно важна процеса, мислим и на уставне промене и на међустранички дијалог и много важних законских предлога током периода корона су најбољи рекли грађани Србије тако што је Листа Ивица Дачић – Социјалистичка партија Србије, Јединствена Србија добила 110.000 гласова више. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има посланица Ана Брнабић.

АНА БРНАБИЋ: Хвала вам.

Реплика, пошто мислим да ме поштовани народни посланик именом и презименом прозвао сигурно већ три пута.

(Радомир Лазовић: Планирам да наставим.)

Слободно наставите, чините ми велику част, зато што би наши грађани који прате овај пренос помислили да сте ви опседнути мноме. Али то није тако. Само да објасним. Дакле, поуздано знам да је говор који сте прочитали пре два дана писала лично госпођа Виола фон Крамон, тако да је Виола опседнута мноме.

(Буран аплауз уз добацивање: Браво!)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Народна посланице Брнабић, морам да вас упозорим да не износите тако тешке оптужбе ако немате за њих доказа.

Изволите, наставите.

АНА БРНАБИЋ: Не износим оптужбе, износим чињенице.

Ту коалицију направила је Виола фон Крамон, и то је јавно рекла. Виола фон Крамон их је угурала у Парламент захваљујући томе што је Александар Вучић и СНС били довољно демократични да спусте цензус са пет на три посто па су се једва докопали Парламента, да би онда она њима писала говоре и овде диктирала шта треба да кажу, кога да нападну и коју политику да промовишу.

Политика коју промовишу када кажу да се боре да у Србији буде боље, односно да Србија буде боље место за живот је та да под тачком један признамо републику Косово као независну државу, што су рекли током кампање.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Истекло вам је време.

АНА БРНАБИЋ: Хвала вам много.

(Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реплика?

Посланиче Лазовићу, не могу вам дати реплику, јер у том смислу Пословник није прекршен. Молим вас за разумевање.

Следећи говорник је посланик Бошко Обрадовић.

Јесте ви тражили реч?

Извините, молим вас, нисам видео.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Занимљиво је да о Владимиру Орлићу данас говори онај који се јуче није одвајао од њега. И не знам како вас није срамота. Самог себе, не нас. То шта ми мислимо о вама, то је општепознато. До јуче сте били као мали миш, спремни да мољакате, спремни да га вучете за рукав...

(Председавајући: Ја вас молим да се не обраћате директно посланику.)

У праву сте, извињавам се.

... Спреман да вуче за рукав, спреман да моли, да мења делегације, да добије ову, да не узме ону, а данас је Владимир Орлић непатворено зло који је овде задужен да вас спречи да говорите.

Није тачно да први пут говорите. Први пут се глас претходног говорника чуо у добацавању. Сад ми није јасно је л' добацавање исправно или неисправно. Како то кад претходни говорник добацује, то је добро и он то себи ваљда узима као сјајан резултат, као успех што добацује, што виче из клупе, што прети – научићете, видећете, ви ћете ово, ми ћемо оно..., а са друге стране Владимиру Орлићу брани да говори и његове реакције критикује? Како то што себи дозвољавате другоме замерате?

Тренирано оруђе у рукама партије – па је л' ово са неког конгреса Комунистичке партије фраза коју сте покупили? Није, није Ђорђе; личи. Нико није овде тренирано оруђе и нико нас овде не треба да штити. Ми од аргументоване расправе не бежимо и аргументовану расправу ћемо водити. Али ви морате да схватите да ћемо сваки пут одговорити на начин на који ви желите, а ви својим излагањем показујете какву расправу желите. На аргументовану аргументовано, на пристојну пристојно. Онако како ви заслужите, ми ћемо вам одговарати; немамо никакав проблем са тим.

Недавно је објављена вест како је једна покрајина у Немачкој процветала захваљујући ископавању литијума. Процветала! Е сад мени није јасна једна ствар – како то да је оно што је у матичној држави Виоле фон Крамон пожељно, добро и на основу чега се развијају у Србији непотребно, лоше, забрањено и слично. Да ли је то последица чињенице да су конкурентске фирме нашле у овој земљи људе које ће да изнајме да за њихов рачун руше пројекат који би Србији донео добро?

(Председавајући: Немојте полемисати међусобно.)

Ово је сјајан доказ легитимитета и тежине речи које је малопре изрекао господин. Дакле, понављам, он замера кандидату за председника Скупштине Владимиру Орлићу и неће да гласа за њега зато што, каже, добацује, а онда после тога виче преко целе сале не могавши да сачека

прилику да говори. То је сјајно лицемерје које ми је драго данас да видим. Јер ви ваљда мислите да то што припада вама не припада никоме другом. И одлично да је тако.

За цене и инфлацију, рећи ћу вам ако нисте чули – дошло је до рата у Украјини, веровали или не.

(Радомир Лазовић: Три године заредом.)

Три године заредом? Не, рат у Украјини је почео почетком ове године.

Инфлација у Србију је увезена, то сви економисти говоре и то сви економисти знају, а златно доба изгледа да је и за неке ваше браћале, из вашег окружења, који су пет станова у Београду купили за неколико година. Пет станова у Београду! Како то? Лоше се живи под напредном влашћу, је л'? Мука, тешко. Шта би било да је боље; десет станова, 17, 20, колико?

Најзад, мени је драго што ће и претходни говорник коначно, уколико то буде желео, уколико се буде пријавио скупштинској служби, имати право да стекне први дан радног стажа. Пре свега јер ће остати записано да је и први дан радног стажа уписао у време власти СНС. (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам лепо.

Сад реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани председавајући, поштоване колеге народни посланици, поштовани грађани Србије, с обзиром на то да је ово моје прво обраћање као председника Посланичке групе Српски покрет Двери – Патриотски блок у овом новом сазиву Народне скупштине, дозволите ми да се у старту осврнем на неколико поздравних речи.

Пре свега да поздравим председавајућег конститутивној седници Народне скупштине, господина професора доктора Владету Јанковића, чији сам студент имао част да будем на Филолошком факултету Универзитета у Београду, и да изразим своје задовољство што је управо он председавао овој конститутивној седници, јер сматрам да је то дало једно посебно достојанство Народној скупштини Републике Србије, а као професор античке књижевности и несумњиво познавалац истинске демократије и суштине демократије имао је и чему да нас подучи у томе правцу.

Желео бих пре свега да поздравим све вас, уважене колеге народне посланике, да вам честитам верификацију мандата и јучерашњу положену заклетву на ову веома важну и одговорну функцију и дужност и да свима нама заједно пожелим сваки успех – како лични, тако страначки, а и заједнички у овом новом сазиву Народне скупштине.

Искористио бих прилику, наравно, да се захвалим свим грађанима Србије који су свој глас дали за нашу изборну листу Патриотског блока,

свим партнерским организацијама које су заједно са нама чиниле тај Патриотски блок, наравно свим члановима и активистима Српског покрета Двери, јер мислим да смо иза себе оставили једну добру изборну кампању са озбиљним изборним програмом, добрим јавним и медијским наступима и да нисмо случајно данас овде по други пут као парламентарна политичка организација у овом уваженом дому.

Коначно, свим грађанима Србије православне вероисповести искористио бих прилику да честитам данашњи велики црквени и народни празник Илиндан, наравно онима који данас славе срећну крсну славу и свако добро и њима лично и њиховим породицама.

Што се тиче конкретне теме дневног реда, а у питању је избор председника Народне скупштине Републике Србије, дозволите да наш став дефинишем у једној реченици – ми не можемо и нећемо подржати избор старог Владимира Орлића за председника Народне скупштине, али подржавамо новог Владимира Орлића у његовом раду као будућег председника Народне скупштине, па дозволите да објасним шта сам тиме хтео да кажем.

Ако погледате досадашње наше искуство као, да тако кажем, јавности у целини, па и колега народних посланика и политичара са колегом Владимиром Орлићем, нисам сигуран да је он најбољи кандидат кога сте могли предложити за новог председника Народне скупштине, јер досада није показао ширину у смислу основне парламентарне културе, културе дебате, и на неки начин је, управо супротно, познат по томе да воли да се жестоко обрачунава са онима који не мисле исто као он, да их прекида, да их омета да говоре, како у Народној скупштини тако и на медијима. То је, нажалост, говорим заиста крајње искрено и добронамерно, бацило сенку на једну веома озбиљну биографију која је овде пред нама када је у питању уважени колега Владимир Орлић.

Када прочитате његову биографију, видите да се ради о, пре свега, оцу три ћерке, што мислим да је веома важно напоменути а није речено досада о њему, а затим и човеку који је завршио један веома престижан домаћи факултет и универзитет, и који је, уосталом, прави доктор наука, и који несумњиво има једну веома озбиљну научну и стручну биографију. Заиста би СНС требало да се поноси таквим кадром, за разлику, нажалост, опет кажем, од оних других, који су са купљеним дипломама и плагираним докторатима и који вам заиста не служе на част. У рангу са њима Владимир Орлић је несумњиво одличан кандидат из редова Српске напредне странке.

Са друге стране, он је ових дана, то желим и лично да посведочим, јер немам проблем да будем поштен и да будем тачан у односу на оно што се дешава и када вас критикујем и када желим нешто да похвалим, а овде желим да истакнем да је господин Орлић заиста, као представник Српске

напредне странке, био веома коректан у консултацијама са посланичким групама, да је показао нешто што раније није показивао, једну врсту ширине, толеранције, конструктивности, спремности на разговор и договор, и зато сам то назвао новим Владимиром Орлићем.

Заиста бих желео да тај нови Владимир Орлић председава Народној скупштини Републике Србије, а не онај стари, али с обзиром на то да ми сад не знамо који ће Владимир Орлић председавати, да ли стари или нови, нажалост, не можемо да га подржимо, односно нећемо подржати избор Владимира Орлића за председника Народне скупштине.

Али, као што сам већ рекао и понављам, подржавамо његово ново лице, које је показао претходних дана, као што подржавамо, то ћу отворено рећи, подмлађивање кадрова СНС, подржавамо и драго нам је да видимо нова лица и на челу Посланичке групе СНС. Посебно бих истакао колегиницу Марину Рагуш, која је у своје време била један од најбољих народних посланика овога дома, то треба да се каже и да се зна, јавно. Наравно, и све друго што сте предвидели у своме, да тако кажем, страначком кадровском подмлађивању, то је права ствар. Али морате имати разумевања и за то да ми нећемо заборавити ваше проверене нестручне, бахате, неспособне и корумпиране кадрове са, већ поменути, купљеним дипломама и плагираним докторатима, као и оне који су огрезли у криминал и корупцију и да то што ћете ви подмладити вашу странку, што ја опет поздрављам и подржавам, не значи да они који су се огрешили о закон из ваших редова неће за то одговорати. Напротив, ми ћемо све учинити да до тога и дође.

Коначно, оно што је моја, да кажем, дефинитивна анализа везано за личност старог и новог господина Владимира Орлића, како сам га назвао а надам се да ми неће замерити, не мислим ништа ружно с овом својом идејом да објасним наш став, јесте да је то заправо једна слика која говори о томе да би била велика и важна ствар када би Српска напредна странка заиста из својих редова могла да изнедри једну нову генерацију политичара, а не да рециклира политичке прелетаче и вечите кадрове попут једног Горана Весића или, да не набрајам даље, Синишу Малог и све оне познате личности из бившег и садашњег режима.

Зато вас упозоравам и молим, када помињете бивши режим, никада немојте заборавити да је половина ваших кадрова у овом тренутку дошла из бившег режима и да сте ви у своје редове, редове СНС-а, примили оно најгоре из бившег режима. Када критикујете бивши режим, увек, знајте, критикујете сами себе, критикујете своје кадрове, јер су ти кадрови политички прелетачи из бившег режима. Будите опрезни, дакле, у тим квалификацијама.

Примера ради, када бисте ви уместо једног Горана Весића кандидовали докторку Даницу Грујичић или овде присутног прослављеног српског кошаркаша Марка Кешеља, нама би као опозицији било много теже да се супротставимо тим вашим кадровима. Јер, шта можемо рећи против биографије докторке Данице Грујичић или против биографије господина Кешеља? Тешко шта. Можемо им замерити можда припадност Српској напредној странци, можда су могли изабрати бољу странку или мање корумпирану и томе слично, али то је њихов избор, њихово право. Њихове биографије су беспрекорне, ми то поштујемо.

И шта се сада дешава, не само овде када је у питању избор руководећих органа Народне скупштине, него, посебно вас упозоравам, када је у питању избор будуће Владе Републике Србије? Да ли ћете се ви определити, ово говорим симболички али биће вам веома јасно, за једног Марка Кешеља или Даницу Грујичић или ћете се определити за проверене кадрове СНС-а, попут Ане Брнабић, Синише Малог, Горана Весића и да не набрајам даље, који у нашој јавности једину препознатљивост имају или по купљеним дипломама, плагираним докторатима, криминалу и корупцији?

Пазите, није моје да се мешам у унутрашња питања Српске напредне странке, нити ми то пада на памет, моја је идеја – ко ће водити ову државу у времену кризе која, несумњиво, долази? Да ли они који су упропастили ЕПС? Они који су уништили Републички геодетски завод? Они који су направили, да не набрајамо све афере криминала и корупције, плачке, намештених тендера и свега другог што смо се нагледали у претходном периоду или неки нови људи?

Зато је та моја дилема везана и за избор председника Народне скупштине, а господин Орлић ће, коме желим заиста све најбоље и желим да буде нови Орлић, заправо и бити слика тога како ви намерава да водите даље ову скупштину и уопште српску политичку сцену. Јер, не заборавите, поштоване колеге из власти, ви сте као владајућа већина они који опредељују како ће изгледати српска политичка сцена, како ће изгледати дебата у овом дому. Од вас то првенствено зависи, јер ви имате већину, имате на неки начин онда и монопол.

Ту бих желео да се осврнем у овом другом делу свога обраћања управо будућем председнику Народне скупштине, са жељом да му скренем пажњу на нешто што је за нас као Посланичку групу Српског покрета Двери – Патриотског блока важно, да он, евентуално, а ми бисмо то волели и поздравили, и јавно похвалили, промени неку досадашњу праксу у вођењу овога дома у односу, посебно, на неке своје претходне колеге.

Пре свега, ја бих га замолио и предложио да се формира једна заједничка парламентарна комисија за измену Пословника о раду Народне скупштине. Навешћу вам два примера.

У сазиву 2016–2020. године, у коме сам био народни посланик и шеф Посланичке групе Двери, од преко 200 предлога за допуну дневног реда који је дала опозиција никада ниједан за четири године се није нашао на дневном реду скупштинског заседања. Да ли је то нормално? Нисмо ми као народни посланици из редова опозиције посланици другог реда у односу на вас посланике власти. И наши предлози морају доћи на ред скупштинског заседања. Ви не морате да их усвојите, можете владајућом већином да гласате против, али о томе мора да се расправља, јер ми представљамо грађане Србије који су нас бирали и који имају право да њихови предлози, односно предлози њихових политичких организација дођу на дневни ред. То је прва ствар, господине Орлићу, коју ви можете да промените.

Друга је да нам министри чешће долазе у Парламент и одговарају на питања о актуелним темама. Не само једном месечно, а и то сте избегавали, последњег четвртка у месецу, него кад год их ми позовемо, они имају обавезу да дођу пред народне посланике, јер ми њих бирамо и они нама одговарају, и да одговарају на наша питања на актуелне теме. Не на било које теме, на актуелне теме.

Коначно, предложио бих да наставимо са добрим искуством и добром праксом са којом смо започели, која се тиче даље разраде нашег изборног система, да побољшамо услове за изборе који нам долазе и да мењамо изборни систем, који није добар.

Навешћу вам само један пример, нећу овога пута дужити на ту тему.

У овом скупштинском сазиву, новом, јуче конституисаном, седи 105 народних посланика из Београда. Готово половина Скупштине. Поново десетине и десетине градова и општина Србије немају свог народног посланика из свог града, из свог округа, што је озбиљна фалинка, односно мана нашег изборног система. О томе треба да причамо, о томе треба да постигнемо консензус, да нађемо решење којим смо сви задовољни, да променимо изборни систем.

И на крају, односно при крају, желим да кажем још две ствари за које мислим да су важне за нашу посланичку групу, а тиче се тога, господине будући председниче Народне скупштине, да од вас зависи да ли ће овде на дневни ред доћи теме које су више него актуелне.

Ми ћемо вам већ данас предати предлог за сазивање прве посебне седнице овог, 13. сазива Народне скупштине на две теме, односно једне посебне седнице са две тачке дневног реда. Прва би била резолуција Европског парламента о Србији, којом смо условљени да признамо лажну државу Косово и уведемо санкције Русији, и предложићемо, наравно, да скупштинска одлука буде да ми одбијамо те уцене из Брисела. Друга тачка дневног реда те посебне седнице, на коју, наравно, као што смо на

консултацијама и са председником Републике разговарали и што је он прихватио, треба и он да буде позван и да нам се обрати, а тиче се актуелне ситуације на КиМ, о којој мора хитно да се разговара у овом дому Народне скупштине, макар до краја августа, пре него што истекне рок од 30 дана, а видели смо колико је драматично било претходних неколико дана.

Такође ћемо сутра предати и захтеве за формирање два анкетна одбора да би се испитало стање у „Електропривреди Србије“ и Републичком геодетском заводу, где мислимо да постоје огромни проблеми који хитно морају да се решавају, и то можете да подржите и покажете добру вољу као и ових дана, јер ако тамо немате шта да кријете, зашто не би били формиран анкетни одбор управо да се покаже да је тамо све у реду, али ако тамо није све у реду, ми смо у озбиљном проблему као народ и држава.

Такође бих желео да истакнем још једну веома важну ствар. Ја знам да ће нови сазив овог парламента покушати да задржи двопартизам на српској политичкој сцени, односно непрестано прегањање, као данас, између садашње власти и бившег режима. Знамо да то вама, и једнима и другима, негде одговара како бисте држали монопол на српској политичкој сцени и не дозвољавате да се појави неко трећи, али морате се суочити са реалношћу. Нова реалност каже да се у овом новом сазиву појавио неко трећи, и не само посланичка група Српског покрета Двери – Патриотског блока, већ и посланичка група Српске коалиције Нада, па посланичка група Српске странке Заветници, па је то укупно 35 народних посланика, па је то сада једна трећа снага овог парламента, један трећи пол, један патриотски блок суверенистичких политичких организација на које будући председавајући мора да обрати пажњу и не дозволи непрестани пингпонг између бивше и садашње власти који поједе све време скупштинских расправа, него да и нама као трећој политичкој опцији дозволи да и ми огласимо и будемо равноправни са вама који волите да играте стони тенис.

И оно што је на крају за мене веома важно, а апелујем на све нас овде присутне, наравно највише на будућег председника, то је да ми постигнемо једно ново национално јединство у овој скупштини у времену које долази. Долази тешко време, већ је почело. Енергетска и прехранбена криза, ратни изазови на тлу Европе који уопште нису толико далеко, огромни притисци на Србију по питању Косова и Метохије, Републике Српске – све то говори да није време за обрачуна између нас, сурове поделе и сукобе између власти и опозиције већ за слогу, национално јединство и заједничку борбу за очување КиМ у саставу Србије, за подршку Републици Српској, за све оно што могу и треба да буду теме овог парламента па ћемо се око нечега сложити, око нечега нећемо.

Ми бисмо, примера ради, кандидовали да се уведе дан породице као државни празник, да се откаже „Европрајд“ као једна срамна манифестација, управо из моралних али и безбедносних, и финансијских и здравствених разлога. Предложили бисмо повратак редовног служења војног рока у једној потпуно новој форми. Предложили бисмо резолуцију о геноциду над Србима, Јеврејима и Ромима у Другом светском рату, која никада није донета у овом дому за 77 година, од система концентрационих логора Јасеновац, Јадовно и свега што смо преживели у Независној Држави Хрватској.

Предложили бисмо, у крајњем, да се отворе и расправе о темама које су контроверзне – обнова монархије, нестале бебе, обавезна вакцинација, Срби у региону и расејању, коначно решавање статуса веронауке и вероучитеља, који никако да постану сталнозапослени у школама; не видим шта је проблем да као владајућа већина то коначно решите. Не видим шта је проблем да појединим питањима коначно постигнемо консензус и сагласност јер нас, рецимо, ништа не раздваја. Да видимо ко је овде против тога да су Косово и Метохија саставни део Републике Србије. Па ако смо сви за очување Косова и Метохије у саставу Србије, па ајмо сви као један, нас 250, да то кажемо и да то бранимо. Какве то везе има са поделама на власт и опозицију? Никакве.

И, коначно, веома важна тема, а то је социјално-економски пакет, који морамо заједно да усвојимо са том Владом, заједно да подржимо домаћу привреду и пољопривреду у овом тешком времену, заједно сиромашне породице, пензионере са најмањим примањима, наше најстарије суграђане који немају никаква примања, незапослене, особе са хендикепом. Сви заједно треба, ваљда, да донесемо неке хитне социјално-економске мере којима ћемо подржати социјално угрожене категорије становништва, а на консултацијама са председником Републике предали смо читав пакет тих мера и немамо никакав проблем да их ви усвојите и као будућа Влада донесете. Ми ћемо гласати за социјални додатак за енергенте и трошкове живота, јер ми немамо проблем, ми нисмо опозиција држави Србији, ми смо опозиција вашем режиму. Сматрамо да је он лош, да га треба променити, да треба ми да дођемо на власт, да ћемо је боље вршити него ви. То је наше нормално опозиционо право и ту нема ништа спорно.

Оно што је суштина јесте да ви пробате да схватите, а све ће зависити од будућег председника Народне скупштине, да вам опозиција није непријатељ, да ми не желимо ништа лоше овом народу и држави, да и ми као ви, требало би, желимо добро овом народу и држави.

Знате када ће овај дом Народне скупштине постати право место и бити обновљен смисао и достојанство Народне скупштине? Када ми будемо гласали за ваше добре предлоге, који долазе из власти, али и ви, господо и

даме из власти и владајуће већине, будете гласали за наше добре предлоге, који долазе из опозиције. Е, то је нова Народна скупштина, за коју се ми из Српског покрета Двери и Патриотског блока залажемо и надам се да ћемо до тога заједно доћи.

Желим свима успешан почетак ове нове конститутивне седнице и будућег сазива Парламента.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Имали смо редослед. Извините, молим вас, морам ићи редом.

Својом грешком сам превидео посланика Лазовића, који је тражио реч поводом повреде Пословника, али одмах се враћамо на ово, само да то завршимо.

Пошто није ту, жао ми је.

Опростите, изволите.

АНА БРНАБИЋ: Хвала вам много.

Дакле, овако. Како сам научила од поштованог народног посланика, прво је важно да се наместите лепо за сликање, друго је важно да изгледате лепо на телевизији, а најмање важно је, поштовани народни посланиче, шта причате. Тако да, ево, и ја то тако да поновим као и ви.

Само да појасним, пошто сте ме поменули поново именом и презименом, да је то остало из времена док сте договарали коалицију након избора, када сте гледали да ли је некако могуће да направите коалицију са овом радикалном левицом, да направите коалицију па и са овима који су за придруживању НАТО-у, да направите коалицију са овима који кажу да је Сребреница геноцид, да направите коалицију са овима који кажу, Виола фон Крамон, да треба признати једнострано проглашену независност Косова и републику Косово, па је то моје име остало из тог периода, вероватно из још неког говора Виоле фон Крамон, зато што вам је тада она припремала говоре за читаву коалицију.

Дакле – да нас грађани који нас прате разумеју – када причате о томе да ми заједно и да ми заједно и да ми заједно, и када причате о том такозваном патриотском блоку, то говори о томе да ви заједно, да ви који сте гледали да ли можете сви да се накупите па да имате једног посланика, један глас више против Александра Вучића и СНС-а, е, то ви заједно. То је ваш патриотизам. То је патриотизам за мало власти. Може и радикална десница и радикална левица, може и НАТО, може и република Косово, све може само када бисте могли да скупите већину.

(Председавајући: Време, посланице.)

Само да објасним – извините што сам продужила – грађанима који нас прате због чега и како вам је остало моје име ту у вашим белешкама. Хвала вам. (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланик Владимир Гајић, по Пословнику.

ВЛАДИМИР ГАЈИЋ: Председниче, позивам се на повреду члана 103. став 1. Пословника Народне скупштине.

И јуче сам био, мислим, један од два посланика који су гласали против оног извештаја Верификационе комисије, а и данас, пошто се госпођа Брнабић већ други пут јавља за реч, сад морам да укажем на то због чега. По Уставу, члану 126, прописана је неспојивост функција. Устав каже да члан Владе не може бити народни посланик у Народној скупштини. У Влади којој је престао мандат она обавља своје функције у техничком погледу. Због правног континуитета и правне сигурности државе, госпођа Ана Брнабић и даље обавља функцију председника Владе, у складу са законом, до избора нове Владе. Она ће дефакто и дејуре престати да буде премијер Србије оног тренутка када овај парламент буде изабрао нову Владу.

Према томе, тражим да се гласа о овој повреди Пословника, јер се, супротно одредби члана 126. Устава..., крши ово уставно начело о неспојивости функција. Она не може да буде члан овог парламента док год обавља функцију премијера Србије. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Сад идемо редом.

Изволите, господине Обрадовићу. Тражили сте реплику.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Хвала, господине председавајући.

Желео бих да скренем пажњу уваженој колегиници Ани Брнабић на то да у Србији још увек није забрањено бити против Александра Вучића. Можда ви планирате неку одлуку у том правцу, али док није забрањено бити против Александра Вучића, дозволите, ја ћу бити против Александра Вучића, јер је то моје политичко право. Основно је демократско право бити против актуелне власти, коју персонификује не само председник државе него и председник највеће владајуће странке. То нам право не можете оспорити.

Друга ствар која је природна и нормална у свакој парламентарној демократији јесте сарађивати са опозицијом. Дакле, наравно да смо сарађивали и да ћемо сарађивати са колегама из опозиције по оним питањима по којима ми мислимо да треба да сарађујемо. Примера ради, слобода медија, борба против криминала и корупције. Можемо, рецимо, да формирамо један анкетни одбор да испитамо како је фирма у којој је директор био ваш рођени брат добила одређене послове на јавним набавкама и тендерима са државом Србијом од тренутка када ви постајете министар и потом председник Владе Републике Србије. Врло интересно. Та фирма тек од тог тренутка почиње да послује са државом Србијом и добија милионске уговоре, наравно не у динарима него у еврима. Примера ради, било би интересно да ми заједно као опозиција овде, без обзира на

наше поделе унутар опозиције, које су чињеница јер смо ми идеолошки и политички различити... Око тога, рецимо, можемо да сарађујемо.

Око чега не можемо да сарађујемо? Па, наравно, око тога да је за нас апсолутно неприхватљиво увођење санкција Русији, улазак у НАТО, признање лажне државе Косово, признање лажног геноцида у Сребреници, одржавање срамне геј-параде. То је нешто против чега смо ми и ни са ким и никада око тога не можемо и нећемо сарађивати. Па ни са вама који организујете срамну геј-параду по том питању, извините, али не можемо сарађивати.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, време.

Реч је тражио посланик Горан Весић.

ГОРАН ВЕСИЋ: Хвала.

Данас овде бирамо председника Народне скупштине и заиста мислим да би било примерено да причамо о председнику Народне скупштине и о томе шта очекујемо у овој народној скупштини.

Нажалост, имали смо прилику да чујемо представника једне посланичке групе који је више говорио о томе шта треба да уради Српска напредна странка него шта ће он да уради. Зато што он није у стању да уради ништа, јер нема подршку гласова, нема грађане. Онда чујемо причу од представника опозиције шта треба да уради СНС. Па онда остаје да се господин учлани у СНС, ако га желимо, па да онда утиче на рад СНС-а, или да покуша да добије неки глас више, да има овде 126 посланика, па да учи народ шта треба да се ради у овој земљи.

Овако, гледамо човека који је освојио 3,83% на изборима, што је за поштовање, а који се у овој скупштини налази само захваљујући одлуци СНС-а да спусти цензус са 5% на 3%. Иначе никада у животу Скупштину не би видео. И никада сам није могао да уђе у Скупштину; увек са преварама, увек са коалицијама, са левима, деснима, са центром, само не да промовише своју политику. И то смо данас чули.

Ми данас чујемо савете шта треба да уради председник Народне скупштине и шта треба да уради наша странка од човека који прича све најгоре о тој странци. А то је зато што је у питању политичка импотентност. У питању је особа која никада у Србији неће – извињавам се за реч импотентност, у праву сте – ни о чему одлучивати.

На крају, све се у Србији мења, једна ствар остаје иста – господин Обрадовић је увек на задатку, политичком или службеном, и увек је ту на дугме. Кад треба да прави хаос у Скупштини, притисне се дугме...

(Председавајући: Озбиљно сте прекорачили време.)

Кад треба да престане, притисне се дугме...

(Искључен микрофон.)

(Горан Весић: Господин Обрадовић ће увек бити брука и љага Србије. Покушавају да нас убеди да су Срби нешто што нису – фашисти...)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Због увредљивог начина говора одузима вам се реч.

Повреда Пословника, изволите.

ИВАН КОСТИЋ: председавајући, били сте дужни да прекинете говорника и да га опоменете за увредљиве речи.

Као што видимо, иста пракса се наставља као и 2016. године.

Питање је да ли се ишта може променити у овом парламенту са оваквим наступима људи који пледирају да заузму високе функције у будућој Влади, тако да ми овде можемо само да очекујемо и даље једно надгорњавање, увреде, погрдне изразе за опозицију и са те стране апсолутно немамо право да подржимо било какве предлоге људи ако ће на овај начин водити Скупштину Републике Србије.

Зато вас молим да следећи пут за овакве изразе људе из владајуће коалиције опоменете, да их казните, јер на овакав начин нећемо сигурно ћутати.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланиче, видели сте да сам опомену посланика Весића и да сам му одузео реч на крају. Према томе, не сматрам да ми ово пребацујете с разлогом.

Да ли још неко хоће реплику?

Има право господин Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Хвала вам, господине председавајући, на томе.

Господин Весић не разуме улогу опозиције, зато што је увек био само тамо где је власт и где је интерес владајућег режима. Улога опозиције јесте не само да критикује власт, него и да предлаже конструктивне предлоге шта власт треба да уради, што сам ја данас и учинио јер сматрам да је то моја улога као народног посланика.

Никада нисам био члан ниједне странке и сматрам да представљам управо ову нову политичку генерацију на српској политичкој сцени људи који нису били чланови странака, који нису ни желели да буду чланови странака јер им се некако смучила та српска политичка баруштина из неког претходног периода и да покушавамо да представимо управо те неке нове људе и нову генерацију са новим идејама и, да тако кажем, људима који никада досада нису били на власти. То је идеја мог заправо конструктивног наступа.

Оно што је моја завршна порука господину Весићу јесте да је исто тако његов председник странке Александар Вучић овде рекао да Српски покрет Двери никада више неће ући у Народну скупштину Републике Србије, у једној од наших расправа, онако самоуверено, како га је бог дао, и

као што видите, ево нас поново. И нисте ви ти који одлучујете о томе ни ко ће бити у Народној скупштини, нити ко ће владати Србијом после вас. А ви што пре треба да схватите да је власт пролазна, да је десет година ваше власти много, да ће ускоро ваша власт да падне, да је природно да дође неко други после вас и да ће то бити управо патриотски блок и наш десни политички сектор, који, иначе, расте, развија се и јача у читавој Европи, па ће тако и у Србији. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Овим закључујемо ову полемику.

Ви сте хтели реч?

МИЛЕНО ЈОВАНОВ: Имам право, као овлашћени, да се јавим за реч увек.

Тачно је све то што каже господин Обрадовић. Дакле, једнога дана на изборима победиће нека друга странка, само што о томе нећете одлучивати ви, него народ. То је суштина.

Друго, тај трећи, полупатриотски блок, скуп странака итд., ми немамо информацију да сте ви њихов представник. Ми имамо информацију да ви представљате своју политичку странку, Двери, а нисмо добили информацију ни од Српске странке Заветници, ни од коалиције Нада, ни од неких других странака да представљате и њих и да имате овлашћења да говорите и у њихово име. Па само молим, ето, ако је то већ тако и ако већ говорите о том трећем полу и да сте ви сви заједно, све је то у реду, него само да добијемо ту информацију и званично.

Кажете да гласамо сви да донесемо резолуцију везано за Косово и Метохију. Не треба нам резолуција, имамо Устав, у коме јасно пише шта је Косово и Метохија, коме припада, чије је и данас и сутра и заувек. Што се тиче тога да ми у Скупштини треба о томе да се изјаснимо, искрено, мислим да би било срамота да ова скупштина једногласно не изгласа то. А не би изгласала. Јер, господине Обрадовићу, неки људи, са којима сте и ви, па и из читавог тог десног пола, врло радо сели за преговарачки сто одмах после београдских избора, када се учинило да је могуће да се направи нека већина мимо СНС-а, и те како сматрају да је Косово независно и да ми грешимо што не признајемо реалност, како они кажу, када је у питању Косово и Метохија.

Кучате на отворена врата што се тиче разговора о функционисању Скупштине, али као што ви процењујете да ли је у питању нови или стари Владимир Орлић, тако и ми процењујемо да ли је у питању нови или стари Бошко Обрадовић. Да ли је у питању овај Бошко Обрадовић кога видимо, који полемише смирено – нисмо сагласни ни са чим што говорите, изнесите тешке оптужбе без икаквих аргумената, оптужујете људе без икаквих аргумената, у реду, то је ваш стил, али то чините на један пристојан начин – или причамо о Бошку Обрадовићу који је овде уносио камен, који је упадао

у кабинет Маје Гојковић, који је Маријана Ристичевића напао испред Скупштине, који је заставом Србије разбијао врата. То је сада наша дилема.

Сада ми чекамо да видимо да ли је у питању нови или стари Бошко. Овај нови делује као неко са ким може да се разговара иако се ни у чему не слажемо што се политике тиче, али са оним, искрено речено, не знам што би и ко би желео уопште да долази у комуникацију, да га гађа мишем или не знам шта; неће људи да се излажу таквим ситуацијама.

Што се тиче предлагања закона и расправа о законима опозиције, ми смо једина политичка странка која је прихватила опозициони предлог закона; закон је предложио господин Душан Милисављевић из Демократске странке. Међутим, сад говорим у крајње техничком смислу, ви не можете очекивати да сто и нешто посланика владајуће коалиције овде седи, даје вам кворум да бисте ви могли да расправљате о нечему што ви сматрате да је политика коју треба да водите, а за ваш предлог политике добили сте та 3,83% гласова.

Нећу да кажем да неће бити предлога око којих можемо да разговарамо, да се нађу на дневном реду, али ви као предлагач морате да разговарате са посланичким групама у Парламенту и обезбедите подршку за те предлоге, а не да кажете – ево, ми предложили, сад сте ви дужни да то изгласате. Зашто? Зато што смо ми то предложили и ми мислимо да је то добро. Па ми не мислимо да је то добро. Дакле, у томе је поента. И кад погледате друге парламенте, то се тако ради. Дакле, од клуба до клуба – имамо предлог, да ли мислите да је добар?, да ли имате неких примедби? Па онда разговарамо о коначном предлогу. Да ли ће се то десити, не знам, ја вам само говорим технички како би то могло и требало да се уради, а да не буде чиста демагогија у смислу – хајде сад нешто смо предложили, сад сте ви одбили да о томе расправљате итд.

На крају, што се тиче расправе о Косову и Метохији и доласка председника, па председник је долазио да прича о Косову и Метохији, ви нисте били ту, ви сте изашли из сале. Штавише, неким посланицима сте спречавали улазак у салу.

Зато нам је важно да сада видимо с којим Бошком разговарамо, да ли је то онај који ће опет да спречава и председника и посланике да улазе у салу или онај који конструктивно жели да разговара. Не волим термин конструктивна опозиција, то је глупост, нема таквих ствари.

Оно што јесте суштина, то је да свако има своје предлоге, свако има своју политику, око које ми нисмо сагласни и око које треба да расправљамо. Зато понављам, нисмо сагласни ни са чим за шта се залажете, ни са чим, са највећим делом вашег политичког спектра, али са друге стране мислим да можемо аргументовано да разговарамо, пристojно и цивилизовано, уколико ви то желите. Уколико ће да се врати неко време

или да се понашате као део либералне опозиције, ми ћемо разговарати на такав начин, ми немамо проблем са тим да са сваким разговарамо на начин да нас разуме шта хоћемо да кажемо. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас, пре свега, вас лично молим за разумевање, господине Обрадовићу, али ја ћу сад искористити право које има председавајући, то је члан 104. став 3, да проценим да ли има разлога за настављање реплике. Чини ми се да ова размена не води циљу који ова седница треба да оствари. Извињавам вам се лично због тога.

Сад молим посланика Стефана Кркобабића да узме реч.

Изволите.

СТЕФАН КРКОБАБИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважене колеге народни посланици, ово је у новом сазиву моје прво обраћање и желим пре свега да вас поздравим у име политичке партије која се зове Партија уједињених пензионера, пољопривредника и пролетера Србије – Солидарност и правда.

Наша странка је ишла у коалицију са Српском напредном странком и овим дивним људима са моје леве стране, са Социјалдемократском партијом и нашим осталим коалиционим партнерима. Као што знате, ми већину имамо. Да ли ће та већина бити са 130, 160, али ми већину имамо.

За почетак, уважени председавајући, мислим да начин како смо јуче започели рад није био примерен. Поштујем и ваше знање и ваше године, али то није био начин. Отворили смо Пандорину кутију; хајде да је затворимо. Хајде да будемо конструктивни, хајде да поштујемо једни друге. Кад кажем да поштујемо једни друге, да поштујемо реалност. Ко је победио на изборима? Александар Вучић. Ко је победио на парламентарним изборима? Исто Александар Вучић. Ко је победио на изборима?

Да, и мој тата, тако је. Победили су људи, они обични људи, пензионери, пољопривредници, млади људи који се боре за свој живот, за свој рад. На жалост неких, Твитер није победио. Твитер утиче у нашем бирачком телу са 4%. Они нису победили. Опет понављам, знамо ко је победио.

Уважени председавајући, знате како кажу у нашем народу – можете да погрешите само ако радите. Овде су данас нападнути они који су највише радили. Нападнута је председница техничке Владе Ана Брнабић, која је водила можда најбољу српску владу. Али то није проблем; истрпеће она, озбиљна је жена, и нападе и увреде. Господин Весић такође. Али ми кажите једну ствар, ја разумем да се нападам овде и треба да споменемо и деду, и тату, и баку, није никакав проблем, али хајде да се не бијемо на улици, хајде да не гриземо једни друге, хајде да не пуштамо мишеве тамо где им није место. Хајде да овог уваженог господина Милоша Вучевића не

покушавамо да линчујемо. То је био циљ. Је ли то демократија у Србији? Па, није. Шта нападамо? Нападамо напредак, нападамо путеве, мостове.

Видим да ме гледате – нисам у теми, али ово мора да се каже, неко и ово мора да каже.

Србија није велика земља, немамо времена да будемо подељени. Немамо времена, људи, да једни друге једемо, уједамо, нападамо. Хајде да се окупимо око тих европских вредности. Нисам рекао да морамо да будемо за ЕУ, него кажем – хајде да се окупимо око европских вредности. Нађемо једни другима било какво зрно и онда се за њега ухватимо. Нико неће да се бави политиком. Овде седе, очито, људи којима је политиканство... А ви добро, господине Јанковићу, знате разлику између политике и политиканства. Овде је то, нажалост, присутна вештина.

Хајде да будемо политичари ако хоћемо да будемо политичари. Хајде да изађемо са идејама. Ја нисам против опозиционих идеја, са некима се и слажем, али хајде, ако хоћемо у Парламенту да развијемо плурализам и увек имамо исту тему, то је изборни закон. Хајде, да мењамо тај изборни закон. Хајде, да смањимо број посланика на сто, да смањимо цензус на 1%, па да видимо. Хајде, онда, нека сви уђу. Хајде да се сви расправљамо. Хајде да се сви боримо. Хајде да сви покажемо наше идеје, али немојмо на улици да будемо једни против других. Једну Србију имамо, људи.

(Милица Ђурђевић Стаменковски: И једну династију.)

Тако је, то је била једна лепа серија, али молим да се не додајује.

Уважени председавајући...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Морам вас замолити, господине посланиче Кркобабићу, немојте ми се обраћати непосредно. Ви и ја увек можемо да разговарамо ван овог службеног, али то просто није начин, да ми водимо... Говорите у 3. лицу.

СТЕФАН КРКОБАБИЋ: Немојте то схватате лично. Извињавам се, немојте то лично да схватате.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Тако излази, зато вас молим љубазно – можемо да разговарамо приватно, али ово није прилика.

СТЕФАН КРКОБАБИЋ: Наравно, није никакав проблем. Ја поштујем ваше вештине, које су, по мени, најближе вештинама Дарта Вејдера, али добро.

Мислим да је промена изборног закона неопходна, да онда видимо где ћемо и шта ћемо и како ћемо даље. Имаћемо избор Владе, па ћемо на тој седници одлучити и о експозеу и шта ћемо и како ћемо даље, али хајде да данас изаберемо председника Народне скупштине.

Кандидат за председника Народне скупштине је доктор Владимир Орлић. Бићу потпуно личан, Владимир Орлић је тренутно најбољи представник наше већине. Ви можете да се на то насмејете, али је то тако.

Владимира Орлића знам годину и по дана и више. Заједно смо радили, делили смо овај сто, потпредседнички. Уважени господин Срђан, заменик генералног секретара. неће се љутити, али у техничком смислу Влада је неко ко најбоље познаје скупштински систем.

Уважени народни посланици, Влада Орлић је образован, отац, посвећен, Србија му је на првом месту. Видим, кажу, предложио га је Александар Вучић. Па ко треба да га предложи? Његова политичка партија и њен председник су га предложили. Владимир Орлић је тренутно најбољи кандидат.

Могу да вам кажем једну ствар и да кажем посланицима опозиције, сада ћемо сви једни о другима да кажемо шта мислимо и шта не мислимо, али знајући Владу Орлића, он ће сутра окренути нови лист и према свима ће бити подједнако толерантан као што је био и јуче и прекјуче и сваки други пут. Немојте да покушате да мењате тог човека, нећете успети. Једно су политичке емисије и наступи, али и сами знате, уважени представници посланичких партија, какав је он био на последњим састанцима и са колико је толеранције улазио у цео овај подухват.

Као што је рекао уважени колега Балинт Пастор, пошто неће бити расправе о потпредседницима, могу да кажем да ће наша посланичка група ПУПС – Солидарност и правда, подржати све предлоге који су на данашњем дневном реду и стаћемо иза њих, а пре свега иза будућег председника Народне скупштине, доктора Владимира Орлића. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Повреда Пословника, реч је тражио Радомир Лазовић.

Изволите.

РАДОМИР ЛАЗОВИЋ: Хајте, људи, молим вас да се држимо теме, стварно. Ако могу, апелујем на све вас да се држимо теме. Није да је мој апел нешто значајан, али ако можемо да се држимо овога, да причамо о господину који је кандидат.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Нисте рекли о ком члану се ради.

РАДОМИР ЛАЗОВИЋ: Такође бих хтео да кажем само, нема потребе да се убеђујемо, имате већину, очигледно ће човек бити изабран. Ево, нек нам покаже у даљем раду. Како би то било лепо да нам докажете. Мени би било добро, због парламентаризма, због демократије, да не будем у праву и, ако не будем у праву, признаћу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланиче Лазовићу, није коректно да говорите без навођења члана Пословника.

РАДОМИР ЛАЗОВИЋ: Извините, повређен је члан 106. став 1.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Сад је тренутак да наставимо, ако се сви слажете.

Следећи говорник је Бранимир Јовановић из Социјалдемократске партије Србије.

БРАНИМИР ЈОВАНОВИЋ: Хвала.

Поштовани председавајући, поштоване колеге народни посланици, најпре желим да честитам свим политичким странкама које су ушле у Парламент на оствареним изборним резултатима и надам се да ћемо добро сарађивати, иако нисмо добро почели, и надам се да ћемо искрено и успешно радити у корист грађана Србије.

Посланици Социјалдемократске партије Србије подржаће предлог да господин Владимир Орлић буде председник Народне скупштине. Верујемо да ће он на најбољи начин водити Парламент, да ће представљати Народну скупштину као централну институцију законодавне власти. У прилог томе му иде искуство које има. Он је већ четврти мандат посланик у Скупштини Србије, већ осам година је у овим клупама, у прошлом мандату је био потпредседник Скупштине.

И сам сам у прошлом мандату као шеф посланичке групе сарађивао са господином Орлићем и моје искуство је такво да ову своју увереност заснивам на томе што је сарадња била таква да је господин Орлић тада тежио, а сигуран сам да ће и убудуће, томе да направи компромис. Сматрам да зна да нађе баланс. То се видело и претходних дана. Само неко непоштен може рећи да није тако било када су посланичке групе разговарале о расподели одбора и парламентарних делегација. Такође, господин Орлић добро познаје како функционише организациона структура Скупштине и добро познаје, захваљујући свом искуству, какве су релације међу политичким странкама. Све му то иде у прилог и надам се да ће испунити наша очекивања.

Овај први корак који предузимамо приликом конституисања Парламента, када бирамо председника Скупштине, веома је важан. Важан је из разлога што председник управо на онај начин како води Парламент усмерава ток рада, а на свима нама је да се потрудимо да имамо овде квалитетне расправе, да испоручимо најбољи могући резултат за грађане Србије у виду закона, у виду других прописа који регулишу друштвене области и који регулишу области у којима функционише држава.

Очекујем и да посланици својим излагањем и председник будуће скупштине својим радом изграде такав један однос да допринесемо заједно смањивању тензија, да негујемо минимум поштовања, да створимо један нормалан и здрав амбијент за рад.

Нормално је да политичке странке имају своје програме, да имају своје идеологије, идеје, и нормално је да се сучељавају око тога, по томе су политички препознатљиви, али оно што свима треба да буде заједничко јесте поштовање –поштовање ове институције, њеног Пословника, Кодекса

понашања, а самим тим и поштовање које исказују према грађанима који су гласали да ми данас будемо овде и да их представљамо.

Увек то кажем, поштовање је кључна реч уколико желимо да изградимо углед Народне скупштине и уколико желимо да повратимо поверење грађана у ову институцију.

Сведоци смо да се не само претходних година него, чини ми се, претходне три деценије, од обнављања вишестраначког парламентарног система, слала једна ружна слика из Србије, и то захваљујући посланицима који су били мање одговорни, неодговорни, који су прибегавали неприкладном речнику, вулгарностима, насилном понашању. Свега тога је било. Свега тога је било и у овој сали, али тврдим да више од 90% посланика није такво. Зато треба сви заједно да радимо на томе да пошаљемо једну добру поруку, једну бољу слику према грађанима Србије.

Сви смо склони да говоримо о угледу и речнику који се употребљава у Народној скупштини, а треба свако од нас да пође од себе, и ми из власти и колеге из опозиције, и да преиспитамо и анализирамо своје говоре, да видимо какве смо речи ми користили. Ако смо у стању једни другима свашта да кажемо овде, у овој сали где делимо радни простор, ми који се срећемо у ходницима и поздрављамо се, шта ће грађани Србије да помисле о нама?

Захваљујући нижем цензусу постигли смо заиста бољу репрезентативност у Скупштини. То је један позитиван резултат. Колико знам, 15 посланичких клубова је формирано досад. Нормално је и од стране опозиције да долазе критике. Нормално је и за демократију је продуктивно да постоји активно опозиционо деловање у Парламенту. Свака критика мотивише власт, свако сучељавање квалитетним аргументима овде у Скупштини може да изроди неку нову идеју, бољи законски акт, али увек треба да правимо разлику између критике и вређања.

Свака посланичка група је негде и одговорна за наступе својих посланика. Ја у име мојих колега из Социјалдемократске партије Србије могу да обећам да ћемо, као и у прошлости, радити у складу са Пословником, да ћемо се фокусирати и говорити искључиво о тачкама које су на дневном реду, без икакве намере да било кога овде увредимо. Будући председник Скупштине, господин Орлић – слободно могу да кажем да имамо убедљиву већину да га изаберемо – увек може да рачуна на нас када је у настојању да се ефикасан рад, прикладан речник и међусобно уважавање устале у овој сали као једна добра пракса.

Не заборавимо да је Парламент највиша институција у нашој подели власти на законодавну, извршну и судску. Са друге стране, на свима нама а и на председнику је одговорност да не будемо место које ће само бити канцеларија која ће оверавати било какве акте који долазе од било кога.

Пред нама су озбиљни изазови, пред државом су озбиљни изазови, пред нама посланицима, пред председником сигурно један комплексан посао. Тај посао не предвиђа само оно што је утврђено Пословником, да он сазива седнице, да утврђује дневни ред, да води рачуна и стара се о току седница, већ подразумева и координацију између представника одбора и парламентарних делегација. То је нарочито важно сада, када на пољу спољне политике имамо један веома комплексан и турбулентан амбијент.

Не треба ту заборавити ни улогу парламентарне дипломатије. И то је једна прилика да се, кроз парламентарне делегације, изборимо за што боље место у Србији. У парламентарним делегацијама, о чему смо разговарали претходних дана, има представника и власти и опозиције и сигурно је да и странке артикулишу негде своје интересе у тим наступима и зато је пред председником Парламента један озбиљан посао, да искоординира њихов рад да би делегације имале јединствен наступ када нас представљају у иностранству.

Уверен сам да ћемо изабрати господина Орлића за председника. Од њега очекујем да на један објективан, непристрасан начин води Скупштину, да буде први међу једнакима. Желим му успешан рад, а надам се и очекујем да ћемо сви заједно на крају овог мандата моћи да констатујемо да смо достојанствено радили свој посао и били успешни у њему. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Да ли још неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Драган Марковић из Јединствене Србије.

ДРАГАН МАРКОВИЋ: Поштовани председавајући, даме и господо народни посланици, Јединствена Србија ће подржати господина Орлића за председника Парламента Републике Србије из више разлога, зато што очекујемо континуитет у доношењу закона у овом дому и да ти закони буду у складу са законима које смо доносили ранијих година а да од тих закона корист имају грађани Србије.

Моја коалиција, која се звала „Ивица Дачић – премијер – СПС – Јединствена Србија“, освојила је 100.000 гласова више на последњим изборима него што је то било на претпоследњим изборима. После Александра Вучића ми смо једини политички субјект који може да се похвали да су нас грађани оценили високом оценом и поштујем само оцену грађана, а не паушалне приче неких других у Србији, нећу рећи политичара.

Поштоване даме и господо, зашто ми треба да подржимо политику коју ће спроводити у наредне четири године господин Орлић? Зато што нико од нас не може да заборави да смо ми једина држава на свету која је прва имала четири вакцине када је ковид „закачио“ цео свет. Чак су и неке економски много јаче државе од Србије тражиле од Србије да им дамо

вакцине како би заштитиле своје грађане. Колико је направљено домова здравља и болница у Србији, то је исто један од разлога.

Само да знате, ја нисам скренуо с теме. Велики број тих одлука и закона је овде, у овом парламенту, изгласано. Зашто желим да их поменем и зашто је важно да ту политику настави и председник Скупштине буде неко ко има искуство? Тај неко је Орлић.

Ја сам сигуран, господине Орлићу, да ћете поштовати Пословник о раду и да нико нема право да вређа неког другог за супротно мишљење итд. Јер овде да мислимо сви исто, ми бисмо сви били у истој партији. Треба да се поштују туђа мишљења, али да то не буду неке увреде које сметају некој другој партији или појединцу који представља партију.

Не можемо да заборавимо и резултат Ивице Дачића као министра иностраних послова да је 18 држава повукло признање о независности Косова и Метохије и да су први пут косовски Албанци повукли захтев када су тражили да уђу у Интерпол. Тај његов континуитет и рад настављен је овде, у овом парламенту, и могу да кажем, можда, нисам сигуран 100%, да је највећи број закона донето управо када је Ивица Дачић био председник Скупштине.

Шта је радила Јединствена Србија? Ми смо радили као да имамо пет министарских функција. Само у години ковида водили смо две хиљаде људи у Египат, у Паралију и у Аустрију, односно у Беч, и наставили континуитет који је био последњих десет година. И све то од донатора, без иједног динара из буџета Града Јагодине – иначе, Јагодину ја представљам – или из буџета Владе Републике Србије.

Влада Републике Србије је добро радила свој посао. Има пет министара који не заслужују да буду министри и ја се надам да у наредном сазиву ти министри неће бити на истим функцијама, али не може нико да оспори Влади, јер се Влада борила за свако радно место, како да имамо боље услове од других држава, а имали смо и веома велику конкуренцију.

Пазите, поштоване даме и господо, нас су Немци признали, значи Ангела Меркел је дала сагласност да дођу немачке фабрике у Србију и тренутно ради 70.000 грађана Србије у тим немачким фабрикама. Једну фабрику ја сам довео у Јагодину, зове се „Фишер“. Прво су запослили 200 радника, сад шире своје капацитете и запослиће...

Одаловићу, да ћутиш мало. Ти си ми одузео канцеларије, одузео си ми два шпајза од канцеларија, а све зарад неког компромиса итд. И кад ја причам, да ћутиш. Захваљујем. Јер треба да чује господин Јанковић као председавајући, можда човек није информисан.

Значи, та немачка фабрика „Фишер“ – иначе, њен власник је пети по економској моћи у Немачкој – добија сагласност од канцеларке Ангеле Меркел да свој капитал донесе у Србију. Шта то значи? Нису они дошли

због Палме, него због политике коју води ова држава – мир, стабилност, економска сигурност и међународна популарност.

Видите, кад сам код међународне популарности, Еди Рама је био највећи непријатељ Србије, и данас се наши ставови разликују, али он је рекао Куртију – Курти, или си за рат или за Отворени Балкан; ја сам више за Отворени Балкан, где је проток робе, људи итд., са личном картом иде се у Албанију. То што он има своје ставове да Косово треба да буде независно не мора да нас дели око економске сарадње, јер паре нису обојене. Морамо да констатујемо и да кажемо да је то тачно да никада више страни држављани нису долазили у Србију него последњих година.

(Председавајући: Посланиче Марковићу, са дужном пажњом вас слушамо, али ја вас само подсећам на тачку дневног реда о којој разговарамо. Ако можемо тога да се држимо, било би корисно по све. Хвала вам.)

Захваљујем, али боље да сам пустио Одаловића да прича с вама.

Одаловићу, настави.

Да вам кажем, господине Јанковићу, све је ово везано за Парламент и за избор председника Скупштине. Ми смо те законе овде донели. Не могу ја сад сто пута да поменем Орлића– Орлић, Орлић итд. Орлић је први међу једнакима у Парламенту и један од најбољих и зато ћемо ми да га подржимо. Али зашто је битно изабрати неког а да тај неко не наноси штету грађанима Србије? И када су у питању закони, пазите, претходна власт и будућа се одрекла привилегованог закона, који је наслеђен, да се судије више не бирају у Парламенту. Ко би то радио од партија које врше власт? Ми смо се сви сложили да судије и тужиоци треба да буду независни орган и да сами доносе одлуке, оно што је њихов опис посла. То је исто везано за Парламент.

Шта је још важно? Важно је да смо направили добар посао са Кином. Русија? Не може нико да натера Србију да се одрекне пријатељства са Русијом. Нико не може да нам нареди да се одрекнемо онога за шта смо се борили Ивица Дачић и ја када је у питању то да Србија постане члан ЕУ, али подигнуте главе, не уз оно што они желе да нареду Србији да ми морамо да радимо да бисмо постали члан ЕУ, да уводимо санкције Русији. То је рекао и Ивица Дачић као шеф наше коалиције у изборној кампањи да никада нећемо урадити и да никада нећемо признати независно Косово. То је била једна порука бирачима не само због гласова, да нама требају гласови. Ми то тако мислимо, такви смо рођени.

Ја немам проблем да полемишем, али да полемишем уз предлог неких закона, односно предложених закона. На пример, ми имамо сад највећи проблем у пољопривреди и на селу. Ја живим на селу. Није проблем Влада Републике Србије, цена жита, јер жито се продаје на берзи, али како

помоћи том господину пољопривредном произвођачу? Поскупело је ђубриво, о томе такође не одлучује Влада Републике Србије. Најјефтиније гориво имамо у окружењу. Неколико држава сам обишао колима последњих седам-осам месеци. Најјефтиније гориво, најјефтинији гас. Није то добијено само на образ, него била је одређена штедња па се врши субвенција како би грађани што мању и што нижу цену плаћали онога што се зове Инфостан. И то не може нико да спори. Моја коалиција СПС–ЈС учествовала је у раду и све то подржава, и наравно да ћемо да подржимо и даље.

Ако ми сада кажемо да треба да постоји консензус око националног питања, хајмо сада када је тешко Србима који живе на Косову и Метохији да ту бар будемо јединствени као све нације на свету, да се хомогенизујемо, да елиминишемо да ли смо левица, десница или центар или већ не знам шта, да то буде нешто што ће видети грађани Србије и да кажу – е, овакав парламент, свака нам част што смо изабрали и једне и друге и треће и десете и петнаесте.

Одлазак из Србије је много мањи сада него што је био ранијих година. Ево, из Хрватске грађани одлазе три пута више него из Србије, а Хрватска је члан ЕУ. Тиме треба да се поносимо. Зашто нас напада Црна Гора? Зашто нас напада Хрватска? Само зато што смо ми постали економски јачи од њих. Такве одлуке ми овде у Парламенту, да ме не би опоменули, треба да доносимо, да нешто што је добро похвалимо, али ако је нешто лоше, постоје чињенице и материјални доказ, да кажемо лоше је, нисте урадили онако како смо ми предложили, ви сте сами донели одлуку и тешко је грађанима Србије.

Грађани Србије доносе одлуку на изборима. Ми из моје коалиције можемо тиме да се похвалимо и још једном, пошто су ми рекли – када ти је говор 20 минута, три пута понови битну ствар, јер не гледају сви одједном – да смо ми после Александра Вучића једина политичка коалиција која је добила сто хиљада гласова више него на претходним изборима. То не може нико да оспори.

Ми се не боримо за позиције министарске и не знам шта. Никада нисам тражио министарску позицију, али сам путовао и радио за Србију и имао преко 30 састанака са важним амбасадорима који одлучују о судбини грађана Србије, јер другачије је када они дођу у неки град из унутрашњости него кад слушају у Београду.

Београд је променио свој визуелни изглед. Овде су, господине председавајући, доношене одлуке да ли ће да се прави „Београд на води“ итд. Сада је повећан број туриста, три пута је већи него што је било ранијих година. И не само „Београд на води“, него и све остало. Од Београда, ко није био пет година последњих или седам, остало је само име Београд, а

визуелни изглед промењен. Где год станете, можете да се сликате за честитку за Нову годину. Све се то доносило овде у Парламенту, и за време док је био председник Ивица Дачић и за време док је била председница Маја Гојковић.

Да ми овде не демонстрирамо силу моћи и не знам шта, него програмима да се боримо, ја сам за то. Ја сам спортиста био, хоћу да се боримо програмима, односно оно што се зове спорт којим се бавиш. Ако сада изгубиш, следећи пут мало више тренираш па победиш. Али 3%, од 5% на 3%, то вам је као да вам је Вучић кум. Лично се нисам слагао с тим, али донета је одлука и немам ништа против. И добро је што има доста партија у Парламенту. Али, исто тако, не слажем се да се блокира ауто-пут. Сад сте у Парламенту, изађете и кажете шта је лоше. Ево, Парламент никада већи рејтинг није имао него данас. Гледао сам, пошто имам реално време, има девет шерова, а иначе пре је имао, не знам, четири-пет, што значи да грађане Србије интересује шта ће ко да каже.

Значи, мој закључак је да господин Орлић не да треба да буде, него ће бити изабран, ми ћемо гласати за њега из разлога што не желимо да Србија стане. Србија мора да иде напред, да настави међународну сарадњу, да се граде ауто-путеви, да се граде болнице, домови здравља, школе.

И ми смо исто учествовали и томе, моја коалиција, ми смо гласали за све то. То што ми из Јединствене Србије нисмо имали позицију министра не значи ништа. Ништа не значи да кажемо – ал' ја немам, сад нисам министар итд. Ја имам огромно искуство, 42 године сам привредник. Живим на селу и обрађујем земљу и знам колико је тешко пољопривредном произвођачу. Господин пољопривредни произвођач!. Да сви заједно видимо како да помогнемо. Влада је одредила велику субвенцију и по хектару и на основу културе која се сеје или сади на пољопривредном земљишту и, када бисмо оцењивали оценом од један до пет бившу Владу а да ових пет министара нису тамо – 4,82. Оценом од један до пет – 4,82, разумете?

Тако да је то један од разлога зашто ћемо ми гласати и зашто смо подржали председника Александра Вучића за председника Републике Србије. Могао је Ивица Дачић да се кандидује, али Ивица Дачић је рекао да неће, хајмо да подржимо председника Александра Вучића. Подржали смо га, победио и ми се радујемо његовој победи. Не радујемо се због нас, што смо га ми подржали, него смо сигурни да све оно што ради, ради у интересу грађана Србије. И Александар Вучић је веома стабилан председник једне државе. Да није тако, па зар би дошао овај из Шпаније? Педесет година нико од званичника из Шпаније није био у Србији. Зар би толико представника држава, од министара и председника држава преко амбасадора, долазило код председника Скупштине, код Ивице Дачића, да је он лоше радио за Србију? Први пут се дешава да се то што се прича

грађанима Србије на телевизији, за говорницом у Парламенту, прича и кад се оде у ту државу. То је најважније. Ранијих година није било тако. Ја сам сведок тих времена.

Што је најважније, да поновим и завршавам, наша политика ће бити усмерена на бољи живот грађана Србије. Младим људима да помогнемо, да више не дајемо фабрике. Ја сам правио ту грешку, у Јагодини има 12 фабрика. Колику ћеш ти, пријатељу, дати плату тим запосленима? Не можеш минималну. Педесет хиљада почетна плата, а на основу квантитета и квалитета тог радника, квантитета ако он повећа производњу изнад норме, добићеш толико.

Извињавам се ако сам мало скочио с теме, а нисам.

Честитам господину Орлићу, знам да ће бити изабран.

Молим вас, господине Орлићу, докторе Орлићу, да поштујете Пословник. Да нема толеранције. Ко прекрши Пословник, има тамо неке казнене мере. Нисмо ми те мере донели, него смо наследили тај Пословник. И само како смо наследили од оних, доста њих и седи овде, тако да спроводите Пословник и не може нико да вам замери.

И да ми врати два шпајза од две канцеларије што ми је отео. Немам ништа против Ћуте, он се уселио тамо, његово је то право, али како баш мени да узмете? То нису канцеларије, ево господин Ћута се уселио у шпајз.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Добро, хвала вам лепо, време је истекло.

Да ли неко жели реч поводом овога?

Ако нема никог ко се јавља за реч, сад може говорити господин Небојша Зеленовић, посланик из странке Морамо – Заједно.

НЕБОЈША ЗЕЛЕНОВИЋ: Поштовани председавајући, уважене колегинице и колеге народни посланици, на почетку хоћу да кажем да наш клуб Морамо – Заједно и ја као шеф посланичког клуба нисмо улагали повреде Пословника не желећи на било који начин да изразимо критику против председавајућег из простог разлога што мислимо да он заиста ради најбоље што може у оваквим невероватним и тешким околностима.

Са друге стране, потписујемо и подржавамо сваку реч коју сте рекли јуче у вашем уводном излагању и наставићемо даље да подржавамо све оно што ће на најбољи начин да омогући демократску дебату, омогући да се чује свака искрена критика.

И није чудо што је и јуче и данас заседање Скупштине гледано. Па, гледано је зато што се у њему налази опозиција, иако се у њему налази пуно људи који овде већ годинама троше време грађана, троше га на најбруталнији могући начин, не унапређујући демократски живот у Србији, урушавајући овај највиши дом у нашој држави. Четири године опозиција није у њему, четири године грађани су се одвикли да постоји дебата у Парламенту.

Опозиција је ушла онако како је најбоље знала и умела, изборила се са изазовима како је најбоље знала и умела, пристала на неравноправне услове у кампањи на изборима и, ево, ту смо данас.

Посланичка група Морамо – Заједно неће подржати предлог да Владимир Орлић буде председник Народне скупштине. Ја ћу сада објаснити зашто и из којих разлога.

Дакле, живимо у трећој деценији 21. века у Србији и Владимир Орлић је, са још неколико истакнутих представника СНС-а, симбол живота испод сваког цивилизацијског нивоа, институција, права људи и могућности да се на било који начин изгради држава као озбиљно друштво. Зато нећемо гласати за Владимира Орлића.

Такође, Владимир Орлић је активно учествовао непримерним речником, клеветама, нападима, вербалном агресијом, обрачунама са неистомишљеницима. Изградио је своју политичку биографију на томе. Стварајући погубну атмосферу и политичку некултуру, у креирању једне погубне и страшне политике, понижавања политичких противника, понижавања новинара, увођења у лицемерје и удвориштва према извршној власти и партијском шефу. Па како да подржимо једну такву особу? Како да га подржимо?

Неко је поменуо да смо нешто добили, неко је поменуо да нам власт нешто даје, какав је то начин и какав је то приступ? Шта ви дајете што је ваше, а шта ми добијамо што иначе не припада свима који су народни посланици овде у парламенту? Отишли смо на консултације да разговарамо као нормални људи, онда смо схватили да народни посланици већине првенствено Владимир Орлић, уопште не разумеју функцију парламента и функцију председника Скупштине и функцију консултација.

О чему смо разговарали? О одборима, чланствима. Ми желимо да разговарамо зато смо овде. Овде смо дошли да чујемо, да тражимо истину, дошли смо да се изборимо за право обесправљених. Хоћемо да грађани Србије чују све што имамо да кажемо. Ако власт мисли да опозицији није место овде, очигледно да мисли, зашто смо онда ишли на изборе? У чему је проблем са цензусом? Па нисмо ми бирали тај цензус, био он три, пет, седам посто. На крају, сутра ако ћете одлучивати може да буде колики год желите. Ми ћемо се опет борити. И борићемо се најбоље што можемо.

Грађани Србије имају право на своје легитимне представнике у овом парламенту. Жао ми је што сте се на то одвикли, па вам је сад тешко да чујете било какву критику, али чућете, ево од свих ових људи овде у различитим посланичким клубовима са различитим идејама ћете чути другачије мишљење, зато је Народна скупштина гледана сад не знам, сад рече господин Марковић, са каквим рејтингом.

Пуно људи који су у ових десет година напредњачке власти много истрпели остављени су по страни, изгледа као да су заборављени. Имам обавезу за све те људе, које је већ дуго година уназад лично кандидат за председника Скупштине нападао и вређао, морам да их поменем. Морам да поменем Александра Обрадовића, узбуњивача из „Крушика“, човека који је указао на најстрашнију корупцију у трговини оружјем, у унесрећивању једног од најважнијих предузећа, у „Крушику“, у отпуштању радника, у продаји испод цене, у коруптивним радњама у којима су учествовали најближи чланови породице тадашњег министра Стефановића, који је за такву једну трговину морао свом оцу дати дозволу да тргује оружјем.

Александар Обрадовић је од стране господина Орлића означен лажним узбуњивачем, крадљивцем информација које је прослеђивао странцима. Значи, Александар Обрадовић, јунак из Ваљева, од стране господина Орлића означен је лоповом, шпијуном и издајником. Човек који је штитио наше прописе и бавио се заштитом у борби против корупције.

Следећи човек, јунак и херој, који је спречио погибију преко 30 људи на шабачком мосту кад су грађани у Србији протестовали на блокадама против „Рио тинта“, Драган Миловановић Црни, остао је без посла, прогоњен по судовима, гоњен од стране тужилаштва, од стране господина Орлића означен батинашем, од стране господина Орлића и других означен нападачем, човек који је лично својим рукама спречио да нас високи функционер СНС-а на шабачком мосту прегази багером. Значи, Небојша Стојићевић звани Јарин из Шапца је неовлашћено управљао опасним возилом које се зове багер без дозволе за управљање и покушао да прегази грађане који су мирно протестовали на шабачком мосту, уз сву подршку и координацију са осталим високим функционерима СНС-а и уз помоћ организоване криминалне групе о којој смо све податке доставили тужилаштву и надлежним органима. Ниједан поступак...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ја вас молим...

Извините само на тренутак.

Молим вас, немојте добацивати и прекидати говорника. Ако се тако настави, бићу принуђен да вам изрекнем опомену.

НЕБОЈША ЗЕЛЕНОВИЋ: Дакле, Драган Миловановић Црни је, иначе, професионални возач багера и једини на том мосту је знао како да заустави погибелну машину. За то време су ваши чланови, активисти, криминалци купили у оближњем маркету палице, штапове и чекиће и тукли људе редом. Редом! Грађани су због тога били оправдано бесни.

Господин Орлић је рекао да то није ништа страшно. Председник ваше странке је рекао – то су били само гумени чекићи. Само гумени чекићи? Хајде да неко вас удари девет пута гуменим чекићем у главу па да видите повреде и извештаје о лечењу сваког од повређених људи. Како

бисте се ви понашали? Како бисте ви реаговали у таквој ситуацији? Тај човек је и данас прогоњен, суди му се. Ниједном од батинаша, ни управљачу багером се данас нити суди нити води поступак против њега. Хоћемо и ту тему да отворимо у Парламенту и видећемо како ће се према тој теми, као и о теми Александра Обрадовића и „Крушика“ односити, вероватно будући председник Народне скупштине.

Следећа тема и следећа личност, Јелена Зорић, храбра новинарка. У оркестрираном нападу на њу учествује и будући председник Скупштине. Јелена Зорић, која је открила учествовање високих функционера власти у афери „Јовањица“ и у раскринкавању свих који су у тој афери учествовали. Невероватно је да је шеф БИА имао комуникацију са Предрагом Колувијом на највећој плантажи марихуане, не у Србији, у региону, у Европи. И о тој теми хоћемо да разговарамо. Тражили смо анкетни одбор за „Јовањицу“ и да видимо како је могуће да шеф БИА седи у кафани „Мрак“ са представницима других страних служби и о чему разговара у присуству Предрага Колувије? Какве то везе имају наше тајне службе, војне, цивилне, какве год, са организованом производњом марихуане на највећој плантажи у Европи. О чему се ради овде, људи? О чему се ради?

Хоћемо о томе да говоримо. Хоћемо да се заштити сваки истраживачки новинар, сваки новинар који је угрожен због тога што слободно ради свој посао, што се труди да на најнезависнији могући начин донесе истину пред грађане Србије како би ово друштво могло најзад да се цивилизује. Најзад.

Ви, поштоване колеге народни посланици, можете у томе да учествујете, а можете и да се правите, као и до сада, да то не постоји. Уопште није битно да ли сте власт или опозиција. Хоћете ли да се претварате и даље? Колико ћете још да се претварате? Колико је још потребно да се претварамо да бисмо почели да живимо као нормални људи, у нормалном друштву, са нормалним институцијама, где може и председавајући, најстарији у Скупштини, да једном каже шта мисли у три реченице и да га нико због тога не напада?

Хоћемо да се заштити Вук Цвијић, такође независни новинар, који је утврдио спрегу између тајних служби и производње марихуане. Хоћемо да се заштити човек који годинама истражује и утврђује чињенице, а ево ваш колега у посланичким клупама, господин Ђукановић, успео је и њему да припрети. Мало њему, мало породици Јелене Зорић, сваком ко одлучи да у неком тренутку каже нешто.

Ја вас молим да разумете зашто ми нећемо гласати за вашег кандидата за председника Парламента. Не можемо да гласамо.

Такође, осврнућу се само кратко на једну од тема, а поделићу излагање у два дела. Она се односи на, не знам тачно ко је од посланика из

владајуће, или још увек не владајуће али да кажемо већине овде у Парламенту рекао како је ову политичку групацију, ову коалицију, ове посланичке клубове припремио, организовао, написао им говоре неко из иностранства, ко год то био.

Прво, то је једна ноторна лаж. Чак не могу да кажем ни да је неистина, пошто је страшно на који начин је, са колико једа, мржње и ниподаштавања према колегама у посланичким клупама таква лаж изнесена.

Дакле, интересантно је како, очигледно због непостојања синхронизације између ваше већине, или ваших представника, у следећој реченици ваш председник демантује оно што је рекла посланица. Дакле, у неком тренутку ви имате проблем са дотичном представницом немачке Зелене партије, чија странка има министра спољних послова Немачке, а у другом очигледно немате проблем с њом. У једном тренутку она пише неке говоре и ваљда због тога није прихваћена, а у другом је очигледно добро зато што се она залаже да се копа литијум у Немачкој.

Па шта нас брига за шта се она залаже у Немачкој. Шта се то нас тиче? Је л' то значи да се ви залажете за копање литијума у Србији?

(Верољуб Арсић: Тако је.)

Па то онда треба да кажете, да зна цела Србија.

(Верољуб Арсић: Рекли смо.)

Значи, нису узалуд грађани Србије блокирали путеве и блокирали мостове...

(Верољуб Арсић: Ви сте блокирали, нису грађани.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас, посланиче Арсићу – изричем вам опомену – немојте се понашати тако.

(Верољуб Арсић: Захваљујем.)

НЕБОЈША ЗЕЛЕНОВИЋ: Значи, нису грађани Србије узалуд протестовали, нису узалуд блокирали путеве и, колико видим, биће да ће наставити. Да ли ови због „Рио тинта“, пошто их ви очигледно подржавате иако смо рекли да је наш први задатак да се закон о забрани рударења литијума и бора у Србији донесе. То је јуче рекао господин Александар Јовановић Ћута, ево, ја вам кажем данас – то је наш први задатак, да се уведе забрана рударења литијума и бора. Осим ако ви немате неке друге идеје, о којима можемо да причамо у и наставку седнице.

Дакле, „Морамо–Заједно“ ће наставити да се бори и са улице и у Парламенту за животну средину, за обесправљене људе, за право да више одлучују, да се смањи ово сиромаштво и да може да се живи пристојно. За то ћемо се залагати. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланик Арсић има реч, по Пословнику.

ВЕРОЉУБ АРСИЋ: Господине председавајући, прво да вам се захвалим на овој опомени. Од вашег режима ја сам се наплаћао казни. То је демократија коју сте ви спроводили у овој Народној скупштини.

Члан 106. односи се на тачку дневног реда и расправу која се води о тачки дневног реда. Да је колега говорио о избору председника Народне скупштине, не бих добацивао уопште. Међутим, читава његова дискусија је једна гомила увреда на рачун посланика који подржавају нашег кандидата Владимира Орлића, а ви сте одговорни за ред на седници. Па, ако хоћете ред на седници, прво умирите говорника, да говори о теми дневног реда, да га подсетимо да се новинарка која је пласирала афере да се Колувија чуо са Андрејем Вучићем јавно извинила и рекла да то није тачно, а онда он измишља Братислава Гашића.

Шта очекујете више од нас? Ви сте ти који сте одговорни за ред на седници. Ви сте ти који сте први, као грађанин обичан, прекршили овај Пословник. Па изреците и себи опомену. Ја сам био народни посланик који није могао да вам одговори, а ви сте били обичан грађанин, ништа друго. (Аплауз.) Ништа друго! Били сте обичан грађанин и овде сте држали монолог. Као грађанин. Ја као посланик нисам могао да добијем реч. Јер јесам у том тренутку био посланик. И, како сте почели, тако ће ова седница и да траје, осим ако ви не промените понашање.

Тражим да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о повреди Пословника.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем посланику Арсићу, са молбом да свој тон умери. То може да се примењује евентуално у породици или тако, али не под овим кровом и не према мени.

Реплику има посланик Ђукановић.

ВЛАДИМИР ЂУКАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Не знам зашто сам поменут, вероватно неко жели да буде примећен, али добро, има право. Међутим, морам да му одговорим на измишљену ноторну лаж да сам претио неким новинарима. Ја сам само рекао, и свуда ћу то нагласити, да онај ко је лагао и обмањивао јавност, ред је да одговара. Како сваки новинар, тако ја, тако сви ви колеге у опозицији; ко год лаже и обмањује, ред је да одговара. Не знам шта је лоше у томе.

Дотични господин који је ово малопре поменуо је одговарао пред грађанима Шапца. Додуше, малтретирао их је једно десет пута да излазе на изборе, али је одговарао, јер је тамо флагрантно изгубио изборе, убедљиво. А како их је лагао? Па малопре је спомињао „Рио тинто“. Драга господо, дотични је био градоначелник Шапца, суседна локална самоуправа од Лознице, у време када је његова странка говорила да је „Рио тинто“ развојна шанса. Он је доводио тај „Рио тинто“. Он је тај који је заговарао да ће се тај крај развити, да ће Лозница и Шабац да експлодирају економски, а

данас, зато што му је то исплативо и зато што немачка амбасада то плаћа, он је данас тај који је наводно велики противник „Рио тинта“. Е, зато што је лагао грађане, зато је тако прошао на изборима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланик Јованов има реч.

Изволите.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Различите ствари су речене, али суштина је да се Владимиру Орлићу спочитава вербални деликт, јер се Владимир Орлић усудио да доведе у питање „хероје“, наводне хероје. Ви их доживљавате као хероје, ми не; шта је проблем? Нигде Владимир Орлић није рекао да је неко издајник. Нигде! То сте измислили. То сте ви закључили да је он хтео да каже. Он то није рекао. Ту реч није употребио. Али вама то не смета; ви када треба некога да облатите, онда пиши, додај шта ти пада на памет.

Бринете о животима новинара. Колико је новинара убијено у време ваше власти – не да им је неко слао поруке, не да је нешто тумачено овако... – убијено, лишено живота, господине Зеленовићу? Колико сте таквих случајева решили за 12 година власти? Нула. Нула! Ниједан случај убиства новинара нисте завршили у време ваше власти. И ви сад бринете о новинарима? Што би неко на било који начин данас овде говорио о нечему другачије у односу на оно што се да прочитати из извештаја који они сами пишу?

Ако „Дојче веле“ објави како се источни део Немачке развија захваљујући експлоатацији литијума – то је било питање које сам ја поставио – како то госпођи Фон Крамон у њеној матичној држави то не смета а у Србији је нашла људе који ће за рачун компанија које тамо раде овде тај посао да уништавају? Тамо хоће да се развија, а овде нама није добро да се развијамо.

(Народни посланици добацују: Тако је!)

Хвала на подршци. Наставите.

(Александар Јовановић: Тако је! Можеш ти то много боље.)

Могу, али због вас нећу да се потрудим.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Уздржите се од размене реплика на тај начин, молим вас.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Није вам сметао челични чекић и гвоздена тестера, господине Зеленовићу. То је маслинова гранчица којом неко жели да покаже мир. Ваш наводни херој, који напада људе гвозденим чекићем и тестером, то је у реду, то је океј. Ако ћемо о тим аршинима, хајде онда да причамо о свему на исти начин. Па не, није, то је проблем што је не, него једним аршином мерите за своје, другим аршином мерите за неке друге.

Ко је имао користи од афере која је лансирана од стране узбуњивача кога је Владимир Орлић назвао лажним узбуњивачем? Па јесте лажни

узбуњивач. Ко је имао корист од тога? Уговоре које је изгубила српска наменска индустрија преузела је бугарска наменска индустрија. Како то да се његово сведочење прво нађе на бугарским сајтовима а тек онда се подноси државним органима информација о томе шта се дешава?! Како то? На „мајке ми“ да верујемо да је неко узбуњивач, херој, не знам ни ја шта? Ви их сматрајте за хероје, то је ваша ствар, али не можете да тражите од свих да их сматрају за хероје.

Најзад, желим да изразим саосећање грађанима Шапца који су вас трпели, на исти начин на који ви изражавате саосећање грађанима Србије. Јако ми је жао због свега што је Шабац преживео под вама. Неке ствари сам и својим очима гледао и нисам могао да верујем. Ствари које баснословно коштају а не служе ничему. И зато и пролазите у Шапцу на начин на који пролазите. У сопственом граду не можете да пребаците рејтинг који имате на републичком нивоу. Вучете сопствену странку надоле, јер вас људи познају. И долазите у ситуацију да нам овде ви сад говорите – ми треба да се навикнемо, ево, ви сте дошли. Вау, фасцинирани смо!

Што сте побегли са избора пре две године? Ко вам је бранио да уђете и пре две године? Скупштина је била једностраначка?! Не, Скупштина је била онаква какву је народ изабрао. А то што сте ви бојкотовали изборе – па, људи, прогласили сте победу. Па ви сте и тад победили. Ви кад не учествујете, победите. Па уживајте у томе. Пустите то што ми нисмо навикли да ви нисте ту. Нисте па нисте. Ево, сад сте ту. Разговараћемо, расправљаћемо, и оштро и мање оштро. Нико се вас не плаши, нити треба да се плаши. Нити ви треба нас да се плашите. Нема мржње ни у једној речи коју изговарам.

Јуче након конференције за штампу каже – из конференције за штампу се види мржња којом сијају очи. Каква мржња? Која мржња?

Овај до вас, тај што га питате. Он, он. Тај што ме подржава, што ми аплаудира.

Значи, то је поента. Разговараћемо, причаћемо; нема потребе за таквим начином, нема потребе за тим тоном.

Ко нам је оставио? Неко је рекао – ко нам је оставио? Господине Зеленовићу, колико је Душан Петровић одбора давао опозицији? Ниједан. Нула. Је л` видите разлику? Није нико оставио, није наше, али смо показали да хоћемо здрав и нормалан парламентарни живот. Ја верујем да ви то, као неко ко је био близак сарадник Душана Петровића, разумете и да сте се и тада борили за то да опозиција добија одборе у Скупштини, али, ето, Душан Петровић није хтео да да. Је ли тако било? Он је отео и узео све одборе Демократској странци и власти, а опозицији ништа.

Према томе, хајде само да неке ствари не заборављамо, да их имамо у виду када говоримо о томе шта је ко коме дао. Можда је погрешан термин

„дао“, можда је пожељан и добар термин – да смо се договорили. Али у ваше време нити сте дали, нити смо се договарали. Зато немате право... Имате право, али немате легитимитет да нам то спочитавате, јер сте делом показали све супротно од онога за шта се залажете. Ви сте по систему – кад немам, ја бих дао, а кад имам, мени жао. Кад имате власт и можете да дате опозицији, ви не дате ништа, а кад немате, онда бисте све поделили. То је разлика.

Зато Владимир Орлић треба да буде председник Скупштине. И то што га на овај начин етикетирасте због вербалног деликта припада неким давнопрошлим временима. Као што за себе тражите право да кажете шта желите, то исто право има и сваки посланик СНС-а и коалиције „Александар Вучић – Заједно можемо све“. Смемо да говоримо и немојте очекивати да ћутимо, говоримо већ три дана. Нека Ћута ћути.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли сте завршили са тим духовитостима и шалама, господине Јованов, како бисмо могли да наставимо с послом? Нас посао чека овде.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Господине председавајући, ја сам тек кренуо. (Аплауз.) А вас најљубазније молим да имате исти аршин. Најљубазније вас молим да у складу са околностима у којима сте нашли...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Настојим да имам исти аршин, верујте ми, све време, али неки злоупотребљавају.

Изволите, наставите.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Да, а ви не реагујете, и то је проблем. А онда када се одговара истом мером, онда је проблем. И то је све време тема. То је оно што ја све време покушавам да објасним.

Дакле, неко има право да ради и ово и оно, и то је онда све у реду и богоугодно, а кад се одговара на исти начин, е, онда је то страшно, онда Јованов напада опозицију и не знам ни ја шта. И опомена, без икаквог разлога. Значи, Арсићу опомена када добацује, а када добацује Лазовић, то је у реду, то нема везе.

У сваком случају, ако ћете да говорите о ономе што је Владимир Орлић говорио, онда треба много више да се потрудите. Што му спочитавате да не поштује оно што ви поштујете, то је његово право и нема никаквог разлога да буде саобразан вама. То што се политички разликујете, то је у реду, али немојте од нас очекивати да се одушевљавамо вашим херојима. То су ваши хероји, а не наши. (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Морамо неким редом.

Ви сте се први јавили.

ЂОРЂЕ МИКЕТИЋ: Члан 107. На седници Народне скупштине није дозвољено непосредно обраћање, господине Јованов. Имамо један овде

заиста преседан, сваки пут када се у овој Народној скупштини нешто неким посланицима не свиди, ми ћемо имати овакве нападе.

Врло је проблематично и, као што већ видите, радити у оваквом парламенту, када се изнесу озбиљни аргументи за насилничко понашање које смо ми сви доживљавали на Шабачком мосту и на свакој другој блокади, а када се касније од стране представника СНС који су сада кандидати за овај уважени дом Народне скупштине, када се такви аргументи изнесу, добићемо директне нападе и директно обраћање. Тако да вас молим да се по овоме изјаснимо касније.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има господин Александар Јовановић, који је тражио исто по Пословнику.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Здравом живом, не-СНС-ошљиви....

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Члан Пословника? Молим вас, наведите члан Пословника.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Члан 106, непридржавање дневног реда.

Овако, другови и другарице не-СНС-ошљиви, ви сте пример неслободе говора. Све што радите је огледало онога што се зове неслобода говора. Јер ви нисте слободни људи, ви сте робови Александра Вучића и немате права да кажете своје мишљење. Толико, хвала лепо за почетак.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим за ред.

Следећи има реч господин Зеленовић.

Прво посланица Пантић Пиља има реч, повреда Пословника.

БИЉАНА ПАНТИЋ ПИЉА: Хвала вам, председавајући.

Члан 27. Молим вас, председник Народне скупштине, у овом случају председавајући, стара се о примени овог Пословника. Ја верујем да је вама попустила концентрација, али молим вас да се старате о овом Пословнику и да водите рачуна и да примените начело реципроцитета, јер овде кад неко нешто каже из СНС-а, ви изричете опомену, а када имамо арлаукање прекопута, ви само замолите да се лепо обрате.

Молим вас, пошто не могу непосредно да се обраћам, иако се колега сад позвао на члан Пословника и непосредно се обратио, да примените овај Пословник и да кажете да ово није Српска академија наука и уметности, ово је Народна скупштина и овде се сукобљавају мишљења, а то што они немају мишљење, само увреде за владајућу странку, то је проблем за вас, који сте дужни да примените Пословник и да се старате о њему. Хвала вам. (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланица Пиља ме је лако и дефинитивно убедила да ово није Српска академија наука и уметности, сасвим сам сигуран. (Аплауз.) Што се тиче директног обраћања, мислим да је

посланица управо то учинила обраћајући се мени... (Народни посланици гласно негодују.) А кад је реч о арлаукању, управо имамо и тај пример.

Према томе, зашто не бисмо мало смирили страсти и покушали да обавимо посао због којег смо се окупили? Ако допустите. То је најдобронамерније, верујте ми, без имало зле крви, без имало страначке пристрасности. Покушајмо да будемо узајамно толерантни и да се понашамо као просвећени људи. Ако можемо. А ко не, има и других начина.

Ево, рецимо, господин има нешто да каже.

Јесте ли хтели? Изволите, господине Јованов.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Врло кратко, чисто као коментар на ово.

Говорићу у своје име. Не могу да кажем у име свих, али мислим да сви мисле исто. Нисмо, наравно, робови Александра Вучића, али ћемо увек пре бити и робови Александра Вучића него слободни плаћеник Виоле фон Крамон, који ће за њен рачун по Србији да прави хаос, да се њена земља развија, а његова да пропада. Срамите се! (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поштовани народни посланици, пошто нема времена да следећи говорник заврши своје излагање пре два сата...

(Небојша Зеленовић: Ја сам врло концизан, само два минута)

Да ли сте поменути? Не, нисмо чули. Жао ми је, господине Зеленовићу, нико за председавајућим столом није чуо да сте ви поменути. Молим вас, не замерите.

Молим посланике... Седница није завршена, молим посланике да сачекају, да учине ту доброту.

Јесте ли рекли повреда Пословника? Изволите.

НЕБОЈША ЗЕЛЕНОВИЋ: Хвала, председавајући. Повреда Пословника, члан 104.

Дакле, у овом свом излагању нисам имао жељу да било кога и на било који начин доведем у лошији положај него што јесте, али ово сада што сте ви упутили мени, било да је у питању критика рада и пословања Александра Обрадовића, о томе како је пословао Крушик ДРИ је дала свој званичан извештај, а не ја. Она је рекла да фирма која производи оружје у Србији, наша фирма, пропада због криминала и корупције.

Што се тиче тога како и на који начин се осећа увређеним или не Јелена Зорић или њен брат или се осећа под претњом Вук Цвијић, то је НУНС рекао, господине Ђукановићу, и УНС – и једно и друго удружење новинара – а не ја.

Трећа ствар, врло кратко ћу, баш ме брига како је у источној Немачкој, зато што у источној Немачкој нема оног што има у западној Србији. Нема подземног налазишта пијаће воде од 4,1 тоне у секунди којим може да се напоји цела Војводина ако треба. И уместо да сте паре које сте

дали да купите „Премијер лигу“ и да зидате стадионе уложили у системе за наводњавање и у системе за дистрибуцију воде, и Зрењанин и Суботицу и Нови Сад, који ће за две године да остане без воде, могли сте да напојите пијаћом водом. Има је сваки дан, сваког месеца, сваке године, само ако бринемо о томе, ако нам је стало.

Због тога мислим да је важно и да ту тему отворимо, уважени председавајући. Хвала вам што сте ми дали прилику да кажем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ђорђе Милићевић је тражио повреду Пословника.

ЂОРЂЕ МИЛИЋЕВИЋ: Господине Јанковићу, чл. 103, 108, 109.

Желим само процедурално да покушам да вам помогнем, јер видим да вам не иде. Или сте се превише уморили и попустила вам је концентрација или је нешто друго у питању. Не бих желео да верујем да је нешто друго и да желите да имате двоструке стандарде и аршине. У то не желим да верујем, заиста.

Хајде само да дефинишемо неке ствари. Повреда Пословника и обраћање вама, и ви можете да је учините, понављам вам то; не може директно обраћање посланику. На повреду Пословника не можете давати реплику. Не можете једном посланичком клубу дати две повреде Пословника, а онда се сетити да треба да дате и реплику.

Члан 103. каже да повреду Пословника дајете оног тренутка када је она учињена. Уколико је не дате тада, не можете више дати повреду Пословника.

Члан 108 каже да се морате старати о реду на седници Народне скупштине Републике Србије. И члан 109. вам даје могућност, као што сте то учинили у случају господина Арсића и, конкретно, осталим случајевима, па и нама ако правимо некакав проблем, да санкционишете посланике да би се вратили на оно што јесте суштина, а суштина је избор председника Народне скупштине Републике Србије. Захваљујем.

Не желим да се Скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ја сам вама захвалан на овој поуци.

Господин Ђукановић је хтео по повреди Пословника.

ВЛАДИМИР ЂУКАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Рекламирам члан 107, и то и један и други став, ал' посебно овај други, а ради се о достојанству Скупштине. Посебно се у овом другом члану каже да на седници Народне скупштине није дозвољено непосредно обраћање народног посланика другом народном посланику.

Ми смо малопре имали прилику да чујемо да се неко кроз повреду Пословника чак обраћа свом колеги, и то на врло непримерен начин, притом измишљајући неке невероватне ствари дајући легитимитет

некаквим организацијама које су све осим новинарске, али никако да види своју одговорност, а то је да је он био градоначелник суседне локалне самоуправе, Лознице, и да је учествовао у довођењу „Рио тинта“ и да није имао ништа против доласка „Рио тинта“ и да нам је причао тада да је то развојна шанса.

Наравно да је њега баш брига како је у источној Немачкој, зато што се источна Немачка развија од експлоатације литијума. Њега је само брига да се Србија не развија, зато што га баш неко из Немачке плаћа да Србија не добије овде апсолутно ништа од тога што може да искористи за експлоатацију литијума.

Тако да бих вас ја заиста замолио да убудуће водите рачуна о оваквим стварима. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Пошто реч траже посланици и с једне и с друге стране, да тако кажем, спектра, а два су сата, у складу са чланом 87. Пословника Народне скупштине, сад одређујем паузу у трајању од једног часа, а онда ће бити настављена дискусија.

У међувремену – молим, обратите пажњу – председници посланичких клубова молим да се окупе сад одмах у сали 1 ради консултација. Хвала вам.

(После паузе – 15.15)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Стевановић): Даме и господо народни посланици, добар дан. Помаже Бог.

У наставку седнице ћу председавати ја, као најстарији посланик после проф. Владете Јанковића.

Обавештавам вас да ћемо, сагласно члану 87, продужити рад Скупштине и после 18.00 сати.

Реч има Милица Ђурђевић Стаменковски.

МИЛИЦА ЂУРЂЕВИЋ СТАМЕНКОВСКИ: Поштоване даме и господо, уважени народни посланици, поштовани грађани Србије, српски народе у расејању и региону, част ми је што данас први пут говорим у овом здању демократије, парламентаризма, политичког живота наше земље и што имам прилику да заступам политичке и програмске постулате једине странке која је самостално наступила на претходним изборима и као таква стекла парламентарни статус.

Ми смо се трудили да пуних десет година останемо доследни принципима око којих смо се окупили. Нисмо мењали своја уверења, нисмо пресвлагали дресове, нисмо мењали исказе и политичке таборе, нити ноћили у једном посланичком клубу а осванули у другом. Због тога ми данас немамо политичког газду, због тога ми немамо политичке менторе и

због тога у свакој прилици јасно, гласно, отворено и транспарентно можемо да говоримо само оно у шта верујемо и оно за шта се искрено залажемо.

Српска странка Заветници ће остати своја на своме. То је био концепт за који смо затражили поверење грађана на изборима 3. априла.

По мом уверењу, избори 3. априла су можда једни од најважнијих избора у протеклих двадесет, па можда и тридесет година. Ову тезу оправдаћу чињеницом да су постојали многи који су желели да Србију претворе или у једнопартијски систем стварајући некакав нови савез комуниста 21. века, клуб љубитеља политичких лидера, или у двопартијски систем идеолошких супружника који се не разликују у програму већ искључиво у кадровима које тако несебично мењају последњих година.

Као таоци те вештачке полемике и вештачког конфликта између актуелне и претходне власти грађани Србије затражили су нешто ново и нешто другачије. Сви покушаји да се у Србији успостави двопартијски систем су потпуно пропали и, нажалост, уместо да ту чињеницу уваже као жељу грађана да овај парламент обилује различитим идеолошким и програмским концепцијама, и власт али и један део опозиције наставили су да се међусобно обрачунавају претварајући ову скупштину у судницу за своју бракоразводну парницу.

Да су неке околности и за земљу и за народ другачије, ја бих се заиста захвалила данас многим на томе што су нам приредили стендап комедију, међутим, није време за шалу јер је земља забављена економским, енергетским, политичким и геополитичким изазовима. Због тога данас није била прилика да ову седницу започнемо ријалитизацијом Дома Народне скупштине. Ко ме је до ријалитија, могу да га упутим; у септембру почиње Задруга шест, па може тамо наставити своје политичке активности.

Грађани од нас очекују да говоримо о проблемима са којима се свакодневно суочавају. Грађани од нас очекују да у сваком тренутку имамо свест о ономе што јесу тешка времена која су их задесила, и у погледу борбе за голу егзистенцију али, наравно, и када говоримо о оним кључним националним и државним приоритетима.

Не могу а да се не осврнем на чињеницу да је овај скупштински сазив тринаести по реду и да изразим наду да он неће због тога бити ни на који начин баксузан. Међутим, сам омаловажавајући тон који смо јутрос чули сугерише да простора за неку нарочиту наду и нема.

Такође, морам да подсетим уважене колеге из Српске напредне странке који су у више наврата истакли да су они нешто дали, да су они нешто пружили, да су они нешто омогућили, да им поручим: одбори Народне скупштине Републике Србије нису, господо, ваша дедовина, нису ваша приватна имовина нити средства, нити ресори којима лично располажете; одбори Народне скупштине су део институционалног система

Републике Србије и као такви дају нам простор да учествујемо сви подједнако у њима.

Наравно да нећу бити некоректна и наравно да ћу поздравити у својеврсном смислу вашу одлуку да уступите одређена места председника и заменика председника скупштинских одбора и да искористим прилику да подсетим да ћу обављати дужност председника Одбора за дијаспору и Србе у региону.

Одабрали смо тај одбор због чињенице да је поражавајуће да је управо ваша власт укинула министарство за дијаспору, јер вероватно сматрате да они Срби који живе ван матице, а којих је сваке године, нажалост, све више, не заслужују да имају свој ресор и да су, рецимо, европске интеграције или некакав измишљени ресор за задовољавање одбеглих кадрова Демократске странке госпође Гордане Чомић, где сте измислили министарство за дијалог, да је то важније од Срба који живе ван матице. Да ли је то министарство важније од оног ресора који треба да се бави нашим народом у Републици Српској, нашим народом у Црној Гори, нашим народом који је у милионским цифрама ван граница своје земље?

У том смислу инсистираћемо на томе да се поразмисли да се тај ресор врати, јер мислим да је то вишеструко значајно како бисмо и економски, и политички и културно увезивали Србе и све оне грађане који не живе више у Републици Србији са њиховом отаџбином.

Не могу а да се не осврнем и на одређене оптужбе да је Српска напредна странка дала цензус од 3% и на тај начин потпомогла да одређене политичке групације стекну парламентарни статус. Нарочито је интересантно што смо такву тезу најпре чули од представника омладине ПУПС-а, који је отприлике шалјивим тоном поручио да су они спремни да тај цензус снизе и на 1%. То је као у оном вицу: када се роди Цетињанин, прво што пита је – ђе је Београд?, а када се роди неко у ПУПС-у, у династији, прво пита – ђе је Влада и ђе су функције?

У тој својој политичкој похлепи и алавости заборавили сте да вас не могу балсамовати, да нисте вечни и да нема те функције која је вечна, да је вечна само Србија, да је вечна само земља којој данас сви овде треба да служимо. Са друге стране, лако је остваривати велике резултате када се удружи двадесет политичких странака у један политички савез, а врло добро сви знате, бојим се да међу вама има много појединаца који не би победили на изборима за председника савета месне заједнице или савета у некој згради или некој кући.

Заклањајући се иза имена и презимена политичког лидера претворили сте српску политичку сцену у фестивал дивљења, аплаудирања и такмичења ко ће гласније аплаудирати. Са друге стране полемишете са деловима бивше власти око тога ко је бољи и већи пријатељ Виоли фон

Крамон, ко овде више подсећа на Бундестаг, ко је покорнији Бриселу, ко се више додворио Берлину.

Господо народни посланици, ми смо посланици Републике Србије а не чланови Бундестага. Ми служимо Србији, ми служимо Нишу, Крагујевцу, Лесковцу, Врању, Суботици и Новом Саду, ми служимо Ужицу, Чачку, Горњем Милановцу и Новом Пазару а не Бриселу, Вашингтону и Берлину. И не требају нама политички ментори да нам пишу говоре нити да се овде доказује ко има више пријатеља по страним амбасадама, јер тамо пријатеља можете имати ви појединачно, али, нажалост, држава Србија не обилује таквим пријатељствима.

У Народној скупштини иницираћемо усвајање резолуције којом ће се Србија обавезати да ниједној међународно признатој држави неће уводити санкције. Ми смо народ који је био изложен санкцијама, ми знамо шта значи живети у политичкој и економској изолацији, суочен са пропагандом невиђених међународних размера, и због тога инсистирам да обуздате своје министре у Влади који тврде да Србија треба да усклади политику са ЕУ, да треба да уведе санкције Руској Федерацији, и да, нећу остати недоречена, мислим на Зорану Михајловић и на госпођу Јадранку Јоксимовић.

Такође не могу а да се не осврнем на чињеницу да такође и ваши редови обилују НАТО лобистима, од Вука Драшковића, коалиционог партнера, преко Драгана Шормаза, али и до вашег коалиционог партнера коме сте, игром случаја, парадоксално, дали јавно предузеће за водовод и канализацију, где се вероватно најбоље осећа, у Новом Саду, господина Ненада Чанка, који позива на убиство председника Руске Федерације, за кога тврдите да је најбољи и најприврженији савезник Републике Србије. У том смислу инсистирам на томе да прочистите своје редове и да размислите о својој недоследности или доследности.

Ми ћемо као странка подржати све оне иницијативе које буду биле...

Госпођо Јовановић, драго ми је да се лепо сналазите у новом посланичком клубу. Верујем да се на мене нећете острвити клетвама, али уколико то будете чинили, знајте да то неће значити да ћете за пет година бити део Српске странке Заветници, јер ми врло водимо рачуна ко долази у наше редове.

Српска странка Заветници ће подржати све оне иницијативе, без обзира на то да ли долазиле са леве или са десне стране, где будемо препознали национални и државни интерес. Ми немамо путера на глави, никада нисмо учествовали у власти, изашли смо пред народ чистог образа, часних намера, са нашом политиком од које не желимо да одступимо.

Господине председавајући, свесна сам да је кратко време за излагање и да ме већ упозоравате да ми је остало можда пет минута...

(Председавајући: Извините, Милице, само мало.

Ја молим господу да ме не тестирају. Молим вас за мало пажње, да саслушамо госпођу и да завршимо што пре ову седницу.)

Што се тиче времена, дали смо 20 година живота постојећим политичким структурама па сам ја спремна и да преосталих пет минута уступим такође њима, уколико им више значи, али имам обавезу према 150.000 грађана који су нам дали поверење да се осврнем и можда у мало другачијем тону.

Господин Орлић је, сасвим сигурно, искусан политичар, господин Орлић јако добро зна и одредбе закона и одредбе Пословника и моја молба коју њему упућујем јесте да заиста буде председник скупштине свих народних посланика, да поведе рачуна о томе да све оно што буде радио остаће забележено у историји српског парламентаризма и да ће о свима нама судити грађани. Не жалим ја због политичке цене коју бисте ви платили, ја жалим због политичке цене коју могу платити грађани Србије уколико овај парламент буде личио на неке претходне.

Прилика је да схватимо одговорност коју имамо. Прилика је да пронађемо у нама оно што је заједничко, да порадио на успостављању националног јединства, компромиса. Није спорна полемика, она може бити оштра, али прилична и достојна. Она може личити и на критику, али никада на бесмислену расправу. Жртве нашег неспоразума могу бити само грађани Републике Србије и зато данас заиста желим да позовем на поштовање Устава, закона и Пословника Народне скупштине, зато желим да позовем на успостављање националног компромиса око оних питања која су за нас најважнија.

Пре неколико дана већало се око тога да ли ће почети рат на Косову и Метохији. Једини рат који видим јесте, на срећу али и на жалост, овај који се дешава овде, политичких размирица, чарки, обрачуна. Мислим да, уколико већ тврдимо да нас чека тешка јесен и да нас чека још тежа зима, ако ништа друго, морамо да поведемо рачуна да смо овде послати од народа да бринемо о најважнијим државним и националним интересима.

Такође ћу подсетити да ће Српска странка Заветници тражити да се Народна скупштина изјасни о досадашњим постигнутим бриселским споразумима и да се изјасни о свему ономе што је неретко називано победом, па чак и окарактерисано као убедљива победа од 5:0. Када смо се осврнули, та лопта се нашла само у нашем голу, па се поставља питање против кога смо се ми то тукли и против кога се та утакмица водила, јер ја видим само развлашћену Србију на КиМ, а једина ствар која је обећана

српском народу, заједница српских општина, до дана данашњег није успостављена.

Са овог места позивам ваше партнере и вашу политичку ћерку, Српску листу, да напусти учешће у институцијама тзв. државе Косово, да не пружа даље легитимитет онима који желе прогон и етничко чишћење српског народа, јер ако тврдите да се Србима спрема „Олуја“ на Косову и Метохији, нема разлога да слаavimo што је она одложена за 1. септембар него треба да седнемо овде и да се договоримо, да направимо тим за одбрану Косова и Метохије, да укључимо политичке експерте, стручне људе из области међународног права, геополитике, дипломатије, људе који су доказани борци у очувању територијалног интегритета наше земље. Ми смо спремни да без било какве надокнаде, уз заиста највеће задовољство и част, служимо одбрани сваког педља нашег територијалног интегритета.

Зато позивам и вас, будући председниче Скупштине, да поведете рачуна о томе да се у будућности овде не истичу заставе оних сепаратистичких покрета и групација који су понављали „дан мрмота“ у Великом Трновцу док се нису домогли Народне скупштине грабећи за овом фотељом да би касније ту државу Србију омаловажавали. Целокупна српска политичка сцена била је жртва „Мале невесте“, која је трајала бесконачно, из Великог Трновца.

Такође вас молим да поведете рачуна и о сепаратистичким тенденцијама које се појављују на северу земље и који су, такође, данас добили своју прилику да овде излажу не водећи рачуна о ономе што јесу уставни оквири Републике Србије.

На крају желим да поручим да ће Српска странка Заветници бити конструктивна.

Жао ми је што вас то растужује, господине Јованов. Верујем да ћете реплицирати, па ћу вам име поменути како бих вам олакшала оправдање реплике. Не видим шта је лоше у томе да будемо конструктивни када су у питању државни и национални интереси. Да ли би вас више радовала деструкција, саботажа, бојкот, улица, насиље, како бисте могли да се оптужујете ко је донео тестеру а ко је донео чекић?

Ми из Српске странке Заветници нисмо донели ни чекић ни тестеру, нити ћемо то чинити нити смо чинили. Дошли смо овде са идејом, дошли смо овде са програмом, дошли смо овде чисти да заступамо наше идеје за које смо добили поверење 3. априла. Како сви ми будемо радили тако нека нам грађани суде на неким наредним изборима, а Српска странка Заветници ће данас остати доследна у својој политичкој позицији да буде државотворна опозиција, да подржи оно што је квалитетно и добро, али и да оспори све оно што препознајемо као лоше.

Користим прилику да подржим и својеврсну иницијативу да се огласимо поводом бриселског ултиматума да Србија преда Косово и Метохију. Ви сте нас уверавали да такав ултиматум пред Србијом никада није био успостављен. Ви сте тврдили да нико из Брисела не тражи да признамо независност тзв. Косова. Ми смо тада говорили о томе да се у Поглављу 35 експлицитно од Србије захтева нормализација односа са самим собом, нормализација односа са нашим делом територије и да Србија ваљда не може да буде држава док је не призна Альбин Курти. Ви сте нас уверавали да се пред Србијом такви захтеви неће наћи.

Нажалост, заробљени смо 20 година у политичким лавиринтима европских интеграција чекајући Годоа који се никада неће појавити. Ми припадамо породици не евраскептика, него еврореалиста. Јер, шта је данас реализам? Реализам је да овде постоји само једна формула, више НАТО интеграција а, наравно, одсуство уопште европских интеграција. И шта год ми учинили, Брисел нема намеру да Србији врати и одужи се пуноправним чланством у ЕУ, барем не до наредних 30 година, када се у сваком случају доводи у питање опстанак и саме ЕУ. Ми ћемо инсистирати на томе да се овде не манифестује покорност ни Бриселу ни било којој страниј амбаседи, већ искључиво интересима грађана Србије.

Још једном, честитам свим народним посланицима на избору и надам се да ће свако од нас у будућности гласати према својој савести, а да партијски лидери неће бити партијски кербери и бичеви већ људи који персонификују политику својих партијских и посланичких групација.

Како радили сви, тако нам Бог помогао. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Замолио бих све посланике да се држе договора на консултацијама. На консултацијама је договорено да се скрате дискусије како бисмо седницу завршили данас, па вас молим да се тога држите.

(Хаџи Милорад Стошић: Пословник.)

Повреда Пословника. Изволите, реците члан.

ХАЏИ МИЛОРАД СТОШИЋ: Поштовани председавајући, уважене колеге, рекламирам повреду Пословника.

Председавајући, нисте интервенисали, нисте упозорили уважену колегиницу када је изашла из теме. Рекламирам члан 106 – говорник може да говори само о тачки дневног реда о којој се води претрес. Тако је драстично уважена колегиница изашла из теме а ви нисте реаговали, што мислим да сте повредили Пословник и указујем на повреду те тачке Пословника.

Знате шта, ми смо веома озбиљна партија, веома озбиљни људи и у 14 година рада наше посланичке групе увек смо били веома коректни, уважавали смо све колеге, све партије и све људе који су били овде на било

који начин. Желимо да укажемо да само таквим радом, ако се бавимо темама које су на дневном реду, можемо успешно радити, и једни другима да указујемо поверење. Касније ћу говорити кроз списак посланика и говорићу још о неким стварима. Ако желимо добро и нама и Србији и народу Србије, онда морамо пре свега да се међусобно уважавамо и поштујемо.

Ми као ПУПС нашим статутом смо дефинисали чланство од 18 година, што значи да с правом можемо имати омладину. Ми смо поносни на тај део нашег статута, зато што желимо да будемо партија свих генерација, да разумемо проблеме свих генерација. Што су наша деца са нама, то је, ја мислим, јако позитивно, да схватају суштину нашег рада. Нисмо као неки где су мужеви у једној партији...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Извините, је ли то реплика или шта?

ХАЦИ МИЛОРАД СТОШИЋ: Повреда Пословника, да вам укажем...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ушли сте у реплику, а и време вам је истекло. Да ли желите да се Скупштина изјасни у дану за гласање?

ХАЦИ МИЛОРАД СТОШИЋ: Ја бих само упозорио да имамо ми других партија које су једноставно и родитељи и деца...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Истекло је време, господине посланиче. Питам вас да ли желите да се Скупштина изјасни о повреди Пословника.

ХАЦИ МИЛОРАД СТОШИЋ: Да, желим.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Повреда Пословника, Борко Стефановић.

Изволите.

БОРКО СТЕФАНОВИЋ: Господине председавајући, ви сте повредили члан 27, а у неку руку и члан 104. Зашто? Зато што смо ми овде сви изгорели да чујемо реплику ПУПС-а на оно што је речено, а они су користили само повреду Пословника. Значи, требало је да подучите посланика да треба да узме реплику и одговори на оно што смо чули а што је било директно спомињање њихове организације, која у свом називу има изванредну реч „пролетер“. Хвала вам пуно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли желите да се изјаснимо?

БОРКО СТЕФАНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реплика, Наташа Јовановић.

Изволите.

НАТАША ЈОВАНОВИЋ: Хвала вам, господине Стевановићу.

Ви и ја као политички ветерани у Народној скупштини Републике Србије имамо обавезу да едукујемо млађе колеге, па ћу тако ја да искористим реплику да мало подучим колегиницу Ђурђевић Стаменковски.

Некако ме је изненадило на почетку вашег излагања, а то је ваше ватрено крштење, видим брижљиво сте се спремали, колегинице Стаменковски, да сте као Српкиња и православка сујеверни. Не знам шта вам смета што је 13. сазив Народне скупштине Републике Србије. Ми ваљда не би требало као верујући људи на то да обраћамо пажњу.

Са друге стране, пошто је ово мој седми сазив, морам некако мало сад да вас усмерим, још сте млади, немате искуства довољно, ни политичког а камоли овог законодавног, да Народна скупштина Републике Србије – видим, те појмове целога дана мешају овде ови Виолини тастери – није место где се креира државна политика.

Народна скупштина Републике Србије ће, на челу са колегом Орлићем, који ће бити данас, верујем, изабран, као један заиста врсни познавалац скупштинског рада, за председника Народне скупштине, бити апсолутно синхронизована са будућом Владом Републике Србије, која има огромно поверење грађана. Јер, не заборавите, истога дана када су одржани избори за народне посланике – и ви сте, ето, неким случајем, смањивањем цензуса, коришћењем ситуације која се десила у почетку рата Украјине и Русије, добили тај број гласова – дакле биће синхронизована са Владом која је на изборима 3. априла добила поверење грађана, као и председник Републике Србије, па се није ни десило у обновљеном вишестраначју у Србији да један човек вољом грађана Србије, Александар Вучић, добије толики легитимитет.

Дакле, његов политички ауторитет је неспоран. Ви то покушавате да оспоравате...

(Председавајући: Време.)

... На начин који је и непримерен...

(Председавајући: Ја вас молим да завршите.)

Ево завршавам ... и који је противустанован, тако да...

Дошли сте сада, господине Гајићу, побркали сте лончиће. Дакле, ви као правник требало би да знате да постоји један уставни вакуум и да госпођа Брнабић није никаква двострука личност већ изабрани народни представник, а то што је њу Скупштина...

(Председавајући: Завршите, молим вас.)

... Србије изабрала у претходном мандату је нека друга ствар.

Од вас очекујем, колегинице Милице, да још пуно учите и да радите на себи и вашим парламентарним активностима, а ми ћемо, као што је и наш слоган рекао – брже, јаче и боље, са одговорношћу...

(Председавајући: Прекорачили сте минут, госпођице Јовановић.)

... Да водимо Србију у бољу будућност и да чувамо њен територијални интегритет. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Повреда Пословника, Драган Николић.

Изволите.

ДРАГАН НИКОЛИЋ (Има тешкоће при укључивању микрофона.):

Хвала вам. Извињавам се, први пут сам за говорницом па вероватно због тога... За разлику од посланице која је по седми пут овде у овом парламенту па је нашла за сходно да држи придики и објашњава како треба да се било ко понаша.

Ради се о повреди члана 106 – говорник може да говори само о тачки дневног реда о којој се води претрес. Тачка дневног реда је избор председника Скупштине, који ће, наравно, сви знамо, имати већину, а не избор председника Републике, не ко је колико мандата био овде у Скупштини, ко ће кога да учи зато што је старији... Мислим да то заиста нема смисла, морали сте да прекинете ову тираду коју смо чули од госпођице Наташе Јовановић. Мислим да ће она надаље...

(Наташа Јовановић: Хвала на томе, одавно сам госпођа.)

Вероватно госпођо. Могуће, знали смо се кад сте били госпођица, то се променило.

Тако да сте морали и мораћете да надаље водите рачуна о достојанству ове скупштине, мораћете да не дозволите себи да вас провоцира ни лева ни десна страна. Ми смо све време били коректни, целога јутра, нисмо устајали, нисмо лупали ногама, нисмо аплаудирали било коме, нисмо прозивали, никоме се нисмо ни додворавали, али нисмо ни добацивали, показујући сву своју културу и образовање свих наших десет посланика овде.

Надам се да ћете показати поштовање према нама јер га ми показујемо према свима, ал' нећемо дозволити ниједне секунде да било ко вређа било ког посланика Заветника, да нас едукује овде неко ко вероватно ни себе није успео да едукује, неко ко је до јуче био најжешћи непријатељ СНС-а а сада одједном посланик тог СНС-а. Какав је то коперникански обрт!

Истекло ми је време, али то је моја сугестија вама, председниче, а не осталим посланицима, јер ви водите седницу и ви сте дужни да се старате о реду на седници.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам, време је истекло.

Реплика је била у питању, тако да нисам то тако закључио, верујте. Заиста нисам то тако закључио.

Повреда Пословника, изволите.

РАДОМИР ЛАЗОВИЋ: Па добро, овде више не морам ни да говорим који је члан у питању. Члан је 106. став 1. Као и обично, причате ван теме, али овде само да кажем, пошто очигледно није та вест некако дошла до свих посланика; ево и за грађане.

Ми смо имали један леп састанак у паузи где смо се договорили, на колегијуму, шефови посланичких клубова, да пробамо да ову дискусију водимо о теми и да пробамо да она иде тако да се аргументима говори о ономе што је тачка дневног реда.

Ја бих упитао онда да ли имамо тај договор или немамо. Мислим да је то добар корак и да је то позитивна ствар, и хајде, молим вас, да се онда тога држимо. Ево, апелујем на вас.

И на вас, госпођо. Седми вам је сазив, па хајде мало покажите озбиљности онда. Хајмо да радимо оно за шта смо дошли.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Повреда Пословника.

БОРКО СТЕФАНОВИЋ: Господине председавајући, члан 108 – ред, ред, ред седнице Скупштине.

Морате се укључити, господине Стевановићу. Ви сте сада дозволили да посланица СНС-а говори три минута. Ја вас сада чисто обавештавам. Ви сте увели правило, очигледно мимо Пословника, да се говори три минута, мимо било каквих консултација.

Друга ствар, је л' ви видите?, управо се пред вашим очима дешава да људи користе повреде Пословника за реплике и ви то дозвољавате најнормалније. Морате прекинути ту праксу, иначе нећемо доћи до онога да урадимо што треба да урадимо. Замислите сада сви да крену да користе повреде Пословника, од три минута, за реплике. То заиста не личи ни на шта и морате интервенисати. Користите то што водите седнице Скупштине и покажите непристрасност и према власти и према опозицији. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Ако стварно не видите да сам непристрасан, то је на вама. Тачно, говорила је дуже. Могао сам да је прекинем, али се трудим да атмосфера буде мало другачија, да се разумемо. Ништа друго, верујте.

Доктор Зоран Лутовац.

Реплика?

Извините, реплика.

МИЛИЦА ЂУРЂЕВИЋ СТАМЕНКОВСКИ: Пошто сам лично поменуто, јављам се за реплику.

„Вучић је преварант, лицемер, Барон Минхаузен, лажов и миш“ – ово нису речи Милице Ђурђевић Стаменковски никада биле и никада неће бити, ово су речи госпође Наташе Јовановић о председнику Републике Србије. (Аплауз.)

Опростите ми што немам оваквог вид политичког искуства, извињавам се на својој младости, али колико год искуство стицала, не бих желела да после мене остану овакве речи. О свима нама судиће будуће генерације, али оно што могу сигурно да потврдим јесте да нећу никада

јести оно што сам испљунула. А о том случају, госпођо Наташа Јовановић, водите рачуна шта говорите, може вам се и остварити.

Такође, на крају желим да кажем да, што се сујеверја тиче, одлука православних Срба али и верујућих људи није да упућују клетве, тако да, ако ћемо о религији и о духовности, немојте само ви о томе да говорите. Хвала вам. (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Изволите, реплика.

ВЛАДИМИР ГАЈИЋ: Имам право на реплику, зато што ме је госпођа Наташа Јовановић поменула у неком контексту како сам нешто побркао. Колико знам, она није правник па не бих сада овде хтео да држим неко предавање, али могу да је упутим.

У члану 126. Устава Републике Србије стоји – члан Владе не може бити народни посланик у Народној скупштини итд. Да би то разумела, треба да погледа члан 4, који спада у начела Устава Републике Србије, који каже да уређење власти почива на подели на законодавну, извршну и судску власт. Због тога представник извршне власти не може да буде члан законодавног тела. Ето, доста је просто, и због тога се Ана Брнабић овде налази нелегално.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има др Зоран Лутовац.

Молим вас, немојте да ме тестирате. Рекли смо да ће бити све како треба, да не буде проблема, да не будем пристрастан.

ЗОРАН ЛУТОВАЦ: Уважени председавајући, уважене колеге и колегинице посланици, поштовани грађани Србије, покушаћу да се држим теме, нећу држати мотивационе говоре, а тема је избор председника Скупштине.

Кад прочитате биографију др Владимира Орлића, можете видети да је он научни сарадник и да има потенцијал да врло брзо буде изабран и за вишег научног сарадника, што је у рангу ванредног професора на универзитету. И, то је за поштовање. Али ту се подвлачи црта, јер после тога следи политичка биографија.

Политичка биографија га апсолутно не квалификује да води ово место, међутим, напредњаци су нашли један изванредан, оригиналан начин како да се учини тај избор прихватљивијим, а то је – нађете најиритантнијег човека да га представи и онда господин кандидат испадне сјајан у односу на оног који га је представио. Оригинално, честитам вам на томе.

Што се тиче наших консултација које су ових дана представљене као један напредак и као индикатор да би све могло изгледати боље, само ћу да демантујем оно што је речено у медијима, а то је да је била нека конструктивна атмосфера и да је опозиција добила све што је тражила. Опозиција ништа није тражила. Нико ништа није тражио, нити је било ко

коме излазио у сусрет. То су нормалне консултације о начину деловања у оквиру Скупштине Србије и неко је изражавао жељу да води овај или онај одбор. Неки су, који су конструктивни, добили то што су тражили, а ми који нисмо конструктивни нисмо добили. То уопште није ни меродавно нити мерило за оно што би требало да се дешава у овом дому.

Како је кренуло данас, јесте оригинално, али не указује на добро. Не указује на добро јер ви, уместо да преставите кандидата, крећете са увредама и самим тим унижавате и овај дом, и посланике, и грађане, а и самог кандидата.

Шта очекивати од господина Орлића? Једино што бисмо могли очекивати а што би могло да буде позитивно јесте коперникански обрт, да он потпуно промени и политички стил и начин комуникације у односу на оно што је радио досада.

Поштовани грађани Србије, ми немамо развијену демократску политичку културу нити парламентарну традицију. Не баш толико давно наши су се преци окупљали испод храстова, које називамо записи, испод дрвета, где су расправљали и доносили неке важне одлуке. И када смо добили парламент, није у њему баш демократска расправа била, а вође су покушавале да га претворе у свој сервис, и углавном им је то полазило за руком. У тоталитарним и у ауторитарним друштвима парламент је потцењиван и понижаван, називан је брбљаоницом, третиран као технички сервис тоталитараца и аутократа. У демократским државама то је најважнија институција. Од нас зависи да ли ћемо имати двор без краља, у којем дворске луде коло воде, или ћемо имати прави парламент, да ли ћемо у ово здање улазити као у кафану или ћемо улазити као у храм, као у храм демократије.

Дееволуирани парламент једна је од познатијих слика мистериозног уметника Банксија, која приказује расправу у Британском парламенту и продата је 2019. године на аукцији у Лондону за преко 11 милиона евра. Осим имена самог аутора, слику је атрактивном учинило то што на седиштима у Британском парламенту на местима заступника Доњег дома седе шимпанзе. На жалост свих нас, велики број грађана баш тако види наш парламент и питање је тренутка када ће се појавити неки српски Банкси који ће нас тако насликати.

Или ћемо можда у лику Владимира Орлића добити српског Џона Беркуа и вратити достојанство парламенту. За оне који не знају, у Британском парламенту Берко је био „спикер“ – што би било одговарајуће нашем председнику парламента – који је, наравно, припадао владајућој већини али је у парламенту штитио институцију парламента од страначких колега из владе торијеваца. Он није допуштао да чланови Владе понижавају парламент, он је штитио посланике опозиције од надменог и бахатог

наступа својих страначких колега из владе. Како рече једна новинарка, није допуштао да алфа мужјаци из владе газе права парламентарца. То је радио не зато што је променио страну, не зато што није био у добрим односима са премијером Џонсоном, него зато што је штитио парламент, а парламент чине посланици – и посланици владајуће већине и посланици опозиције.

Можете ли то да замислите у Србији? Тешко је замисливо, али ако човек напрегне интелектуалне потенцијале које има, макар били и скромни, може се и тако нешто замислити. А може ли се остварити? Тешко, баш тешко, јер то подразумева и демократску политичку културу, а она се гради годинама, деценијама, стотинама година.

Познато је поређење демократске политичке културе са надалеко чувеном енглеском травом. Врло је једноставно – засадиш је, негујеш је и после стотинак година имаш уређен травњак. Тако вам је то и са политичком културом. Поновним увођењем вишепартизма ми смо засејали семе парламентаризма, али га нисмо неговали. Нисмо га честито ни заливали. Заливали смо и неговали коров, а коров је уништио засад.

Колико јуче у Парламенту Србије смо могли чути од председника Скупштине – имамо већину; ако је потребно, изгласаћемо да је Земља четвртаста. То је дубоко неразумевање парламента и парламентарне демократије. Суштина парламентарне демократије није да се спроводи терор већине, него да се усклађују различити интереси, да се праве компромиси, да се уважава мањина. Сви ми представљамо неке грађане у овом парламенту и то председник Скупштине треба да има стално у виду.

Да ли је могуће у овом сазиву Парламента надокнадити све што је пропуштено?

(Председавајући: Извините, молим вас. Молим за мало пажње.)

Тешко, јер овај је парламент оптерећен чињеницом да је формиран после неслободних и непоштених избора, јер не одсликава стварно расположење грађана. Ја сам захвалан професору Јанковићу што је о томе већ причао па не морам ја да понављам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Извините, господине Лутовац.

(Народни посланици наглас полемишу.)

Хоћете ли мало тише, молим вас?

Изволите.

ЗОРАН ЛУТОВАЦ: Очигледно је да није само реч о демократској политичкој култури, него и о култури у кући и васпитању.

У Скупштини су представници грађана за које су својом вољом гласали на изборима многи грађани. Неки грађани су, међутим, гласали под притиском и уценама. Неки су гласали у тоталном медијском мраку. Овај парламент, стога, није права слика стварног расположења грађана, али ми ћемо као посланици учинити све да следећи сазив парламента буде стварни

одраз грађанске воље која ће бити исказана слободно, без притисака и на основу свима доступних важних информација на основу којих би грађани гласали.

Јавни сервис је ту од суштинског значаја и ја са овог места позивам уреднике и новинаре РТС-а да поштују Устав и законе, да поштују кодекс и врате Јавни сервис грађанима. Позивам овај сазив Парламента да у РЕМ изабере људе од кредибилитета и професионалног интегритета.

Ово је Народна скупштина а не сервис једног човека, једне партије, нити владајуће већине. И у развијеним демократијама постоји тенденција да извршна власт покушава да подвргне својој вољи парламент.

Алфа мужјак британски премијер Џонсон такође је хтео да парламент буде његов сервис, али то се није десило јер институције постоје, јер постоје процедуре, јер постоји демократски поредак, јер постоје слободни медији, јер постоји слободно јавно мњење.

Дакле, свуда постоји склоност извршне власти да потцењивачки гледа на парламент, потпуно супротно Уставу и закону, али у земљама владавине права и политичке културе то је кудикамо теже, готово немогуће.

(Народни посланици добацују.)

Извињавам се ако вам сметам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас да дозволите посланику да говори, да га сви чујемо; не чујемо га.

ЗОРАН ЛУТОВАЦ: Могу мало тише, ако вам је проблем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас да не причате међусобно, да слушамо све оно што он говори.

ЗОРАН ЛУТОВАЦ: Молим вас, председавајући, да се не користи телефон у сали.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Изволите.

ЗОРАН ЛУТОВАЦ: Кад смо већ код телефона, председник Скупштине би требало да остави мобилни телефон код куће, да му шеф странке не буде и шеф у парламенту, да му јавни интерес буде изнад страначког, да страсти остави за приватан живот, а да у парламенту подстиче толеранцију.

Председник Скупштине би требало да својим угледом и ауторитетом штити ову најзначајнију институцију, да јој врати достојанство, а видели смо јутрос како то изгледа. Достојанство није нека апстрактна интелектуална покривалица за углађеност без садржаја. Достојанство је нешто конкретно, видљиво, готово опипљиво.

Ја се овде нисам бавио, нити ћу се бавити, ликом будућег председника Парламента; бавим се и бавићу се његовим делима. И баш као кад васпитавате дете, не би требало да критикујете његову личност него оно што погрешно ради. Могу се најнепријатније истине изговорити и без

увреда, без примитивизма. Не узимајмо посао циркузантима и забављачима. Живимо у време великих изазова и биће нам потребно много мудрости, сталожености и одлучности да се суочимо са њима. Може и на леп начин да се каже оно што се жели. Томе служи богатство језика, томе служе иронија и сарказам.

У складу с тим, завршићу. Да закључим, ако буде изабран Владимир Орлић, он не може непријатно да изненади. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

По Пословнику има реч народни посланик Владимир Ђукановић.

ВЛАДИМИР ЂУКАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Рекламирам повреду Пословника, члан 106. и члан 107, јер настрану што малопређашњи говорник није реч рекао о тачки дневног реда, говорио је о свом доживљају неког уметничког дела, говорио је о свему само није о тачки дневног реда, чак поредећи посланике, односно на индиректан и врло вулгаран начин поредећи их са шимпанзама. Ако он себе тако доживљава, то је његов проблем, али немојте друге да вређа.

Али морам да укажем вама. Мало пре је један посланик прекопута лупао у клупе; нисте га опоменули, опомињали сте само нас овде. Имали смо добацавања са друге стране, никог нисте опоменули. А морам да кажем, члан 107, због достојанства парламента, пошто смо с друге стране сада чули нешто застрашујуће, а то је да су избори били нефер, недемократски – па што седите, господо, овде; па што дајете легитимитет таквом парламенту и седите овде и обмањујете јавност?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли је то Пословник или реплика?

ВЛАДИМИР ЂУКАНОВИЋ: Не, није реплика, управо је кршење достојанства Парламента. Јер, ако је Парламент наступио из недемократских и диктаторских избора, па што седите, господо, овде, што дајете онда легитимитет томе?

И притом, ако већ говоримо, пошто нам је малопређашњи говорник указао – и ту се исто крши достојанство Парламента – како опозиција није добила ништа него јој наводно то припада, реците нам, у вашем периоду, када сте читаве посланичке групе избацивали напоље из Парламента – а када сте ви овако нешто испоштовали? Ми смо, да би дотични господин био потпредседник, проширили једно место, јер су се они међусобно побили ко ће да буде потпредседник Парламента.

Тако да, заиста, ако ми наведете пример да је икада опозиција у животу оволико добила, ја вам честитам и требало би да вас буде срамота за то све што сте изнели сада. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли желите да се Скупштина изјасни о повреди? (Не.)

Покушавам заиста да коректно водим ову седницу. То што ви кажете да је неко изашао из теме и не говори само о теми, није једноставно говорити само о теми, то и сами знате. Тако да је свако мало изашао из теме и немојте то да ми замерите.

По Пословнику, господин Лутовац.

ЗОРАН ЛУТОВАЦ: Увредљиве изразе... Члан 109. Ако господин који се јавио, господин посланик, не разуме метафоре, не разуме богатство нашег језика, ако све схвата буквално, то је његов проблем. Али, с друге стране, он изговара неистину, да је неко нешто тражио па му је удовољено. Нисмо ми тражили потпредседничко место, ми смо се кандидовали, 35 посланика је потписало кандидатуру. И нисмо тражили да је добијемо, него да се гласа. Ја сам лично тражио да се гласа појединачно и прозивком. Према томе, немојте да обмањујете грађане Србије и посланике у овом парламенту.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли желите да се Скупштина изјасни по овоме? (Не.)

Изволите, повреда Пословника.

РОБЕРТ КОЗМА: Хвала вам, поштовани председавајући.

Ја бих желео да рекламирам повреду Пословника по члану 27. и по члану 108. Ми овде све време имамо ситуацију да, док господин Лутовац излаже, посланици са друге стране, из тзв. владајуће већине, све време причају телефоном, упадају и довикују. Ја бих вас стварно замолио да као председавајући на неки начин утичете на њих да се придржавају Пословника и да не ометају представнике других политичких опција да могу да искажу своје мишљење. Ово је Скупштина, она представља грађане. Ми смо овде да се изборимо за достојанство овог дома. И молим вас да се сви тога придржавамо. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Прво, мислим да се придржавамо сви Пословника и да је атмосфера коректна.

Изволите, повреда Пословника.

ЈАХЈА ФЕХРАТОВИЋ: Рекламирам члан 108. став 1.

Поштовани председавајући...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Тај члан смо имали претходно.

ЈАХЈА ФЕХРАТОВИЋ: Ја сам се јавио пре, ал' ви сте... Ево, члан 107.

Поштовани председавајући, ви нисте били у овом парламенту када је овај парламент изгласао нешто што се зове Етички кодекс понашања народних посланика, у складу са захтевима које су нам европски парламентарци тражили. Ја вас молим да то примењујете да не бисмо били у позицији, без обзира је ли то метафора или није метафора, да један

народни посланик све народне посланике упоређује са шимпанзама. Ако за себе мисли то, ја немам ништа против, али да све нас тако вређа, то заиста нема смисла. С друге стране, повређује и све оне гласаче који су гласали за такве народне посланике и то није повреда достојанства само народних посланика већ свих грађана Републике Србије.

Молим вас да водите ову седницу онако како захтева овај пословник и Етички кодекс о понашању народних посланика. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вама. Само, када бисте ви преслушали шта сте рекли, онда бисте и себе чули шта сте другоме казали малопре.

Повреда Пословника је била, господин Јованов.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Хвала.

Има неколико ствари на које желим да укажем, из говора господина Лутовца. Дакле, каже – нормалне консултације. Да ли су онда консултације које је ваша странка водила када је узимала све одборе била ненормална? Јер ако је ово нормално, онда је оно ненормално. Не може и једно и друго да буде нормално. Ја сам сагласан да је ово нормално а да оно није било нормално, зато смо и променили.

Што се тиче места потпредседника, мени се чини да увелико траје једна бракоразводна парница унутар ваше коалиције; политичка бракоразводна парница, да не будем погрешно схваћен. Међутим, оно што треба да знате је да је у бракоразводним поступцима јавност искључена.

И немојте све нас да замарате вашим надгорњавањем са Ђиласом. Стварно нас не занима ко ће од вас да буде шта итд. Сад као ми не знамо шта је цела идеја. Ви сте се сами кандидовали, а њих је кандидовао ко? Орлић? Па сте ви сад као права опозиција, а Ђилас више није права опозиција. Па дајте више те дечје смицалице оставите за нешто друго. Нас стварно не занима, изгласаћемо и вас и њега. Ето, и једни и други сте наши, не бисмо ми вас мењали ни за шта на свету. (Аплауз.)

Кажете – не може председнику Скупштине шеф да буде председник странке. А ко је био шеф Оливеру Дулићу? Оливера Дулића је Господ Бог спустио с небеса ваљда па је њему лично одговарао за оно како је радио у Скупштини.

Читате професионалну биографију Владимира Орлића. Шта је била професионална биографија Оливера Дулића? Стажиста. Стажиста! И то је било у реду? И то је био резултат Демократске странке и то је било сјајно и то је било одлично за Србију, али Владимир Орлић са својом биографијом то већ није.

Осећам нелагоду, искрено, кад нам Демократска странка држи предавања о томе како треба да функционише демократија у Скупштини. Из простог разлога што је то странка која је отимала мандате другим политичким странкама из исте коалиције, па је Скупштина имала 308

посланика. Није се знало ко је посланик а ко није. То је странка која је узимала сва места у скупштинским одборима. То је странка која је организовала гласање из Бодрума, то је странка која је организовала гласање из Солуна.

Немојте ви да нам држите предавање шта је вама нормално. То што је вама нормално, хвала богу, у Скупштини се више неће дешавати.

На крају крајева – и тиме да завршим, да не буде да прекорачујем поново време – ако желите да се обратите уредницима и новинарима Радио-телевизије Србије, нема потребе да користите камере, довољно је да се окренете. И уредник и новинар Радио-телевизије Србије седи иза вас и потпредседник је ваше странке. Толико о неслободи медија у Србији. (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Лутовац, рекли сте – реплика? Нисам вас чуо, тражили сте реплику? Изволите.

ЗОРАН ЛУТОВАЦ: Господин Јованов, који је све време причао, разговарао, ништа није слушао, одједном тумачи; одједном човек тумачи и све зна шта сам ја рекао.

Консултације – дакле, нормално је да се одвијају консултације, господине шефе посланика СНС-а.

У време Демократске странке радикали су – ви нисте били радикал, ви сте тада били ДСС; и били сте млади, можда се не сећате – водили одборе за Косово и Метохију, за пољопривреду и друге неке одборе. Дакле, то је била пракса.

Друга ствар, што се тиче професионалне биографије господина Орлића, пошто нисте слушали, ја сам похвалио његову професионалну биографију, рекао сам да је она у реду, али сам имао примедбе на политичку биографију. Према томе, молим вас, следећи пут слушајте или се не јављајте.

Што се тиче кандидатуре за потпредседника, поновићу још једном, нисмо ми ништа тражили, него 35 посланика, како стоји у Пословнику, кандидовало је мене за потпредседника Скупштине. Нико нама није... Нама је саопштено да ви имате неке кандидате, и то је у реду; ви имате кандидате, то је у реду, али 35 посланика ове скупштине је предложило неког другог. И ми нисмо тражили да то мора да буде, да морам да будем изабран. Не, ја сам тражио, лично, да се гласа, да се гласа прозивком, да не морам да будем изабран. О томе се ради.

Дакле, немојте да обмањујете грађане Србије. Нико ништа није тражио па сте нам ви уделили. Нисте ви нама ништа уделили. Нисмо ми ништа тражили, ми смо се кандидовали, а ваше је да ту кандидатуру прихватите или не прихватите, да гласате за или да гласате против.

Друга ствар, што се тиче отимања о којем сте говорили, отимања посланичких места, прихватам критику. Отимани су мандати радикалима и давани напредњацима, и мислим да је то грешка.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Завршите. Хвала.

Само, молим вас, пошто имамо и повреде Пословника и реплике и остало, ви сте се на консултацијама договорили нешто; није на мени да вас подсећам. Пробајте да се тога држите. Нема разлога ни за оволиким репликама ни за повредама Пословника уколико сте се договорили. Молим вас да завршимо, да завршимо овај круг, у реду је, и да онда, после тога, пробамо да радимо „нормално“.

Изволите, повреда Пословника прво.

ГОРИЦА ГАЈИЋ: Поштовани председавајући, управо сте ми узели реч. Указујем на повреду Пословника став 1. члан 108 – о раду на седници Народне скупштине стара се председник Народне скупштине.

Ви сте, то јест председници, шефови посланичких група имали неки договор у 13 сати. Усмени, какав год. Да ли смо ми посланици у обавези да знамо шта сте се договорили, да ли да скратимо дискусије? Да ли се о том договору овде, на седници ове скупштине, ви старате, да се те дискусије стварно скрате како не бисмо радили сутра, јер сутрашњи дан кошта, или све оно што се договоримо ништа не важи? Поново терамо по старом, и поново свако прича шта хоће, поново нисмо у теми и остаје нам да или радимо целе ноћи, ноћас, или да сутра поново наставимо седницу.

Зато вас молим, водите седницу по члану 108, старајте се о реду на седници и, молим вас, поштујте договор од данас, ако је уопште постигнут. Апелујем на све шефове посланичких клубова и на све посланике да, ако се нешто договоримо, то испоштујемо. Тиме видимо колико смо озбиљни у договору и у поштовању тих договора. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Прво, шта се договорило на консултацијама треба да кажу шефови посланичких група, а договорили су се да што краће трају дискусије да бисмо ово завршили данас. С обзиром на то како ово тече, па се помене нечије име, па се каже нешто ружно или мање ружно, користи се право на реплику, па ко је тај који може то да спречи? Може донекле...

Дакле, још једном молим све вас да се држимо договора, који сте ви постигли, и да ово завршимо на прави начин.

Изволите, реплика.

И то је то, ако се слажете.

ТАТЈАНА МАНОЈЛОВИЋ: Поштовани председавајући, препознала сам се у овоме што је поменуто на мој рачун.

Јесам, тачно је, 34 године сам новинарка, запослена у Јавном сервису РТС и јуче сам свој радни однос у РТС ставила у стање мировања

како не бих била у сукобу интереса радећи овај посао за који су ме грађани Републике Србије изабрали, а ову скупштинску говорницу искористићу у име свих грађана и у име мојих колега, из РТС-а и из свих других медија, залажући се за слободне медије и за осветљавање Србије.

Страшно је важно да Јавни медијски сервис ради у складу са Законом о јавним медијским сервисима, да се на њих не врши непримерен утицај и да слободно постављају питања и дају одговоре на многа неотворена питања, као што је афера Крушик, као што су два минута са наплатне рампе, као што је безброј других афера, Јовањица, Савамала, случај Марије Лукић, која ће сада бити посланица овде у Парламенту, тако да ће и колеге новинари из РТС-а моћи да јој постављају питања, и то не у било којим емисијама него да се све те важне теме третирају у Другом дневнику РТС-а, који и даље кључно утиче на формирање јавног мњења у Србији. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам. Мислим да смо се разумели, најзад, па вас молим да кренемо по редоследу и да причамо о дневном реду.

Реч има посланик Мирослав Алексић.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Поштовани председавајући, поштоване колеге посланици, ево, после историјских избора, који су трајали три месеца, први пут у историји, дођосмо и до сазива Парламента. Четири месеца је требало, али боље икад него никад.

Ово је пети сазив ове исте власти. За десет година пет сазива се променило, махом су исти људи. Неки су се мењали, али је једно сигурно, све што се дешавало је једна те иста политика континуитета. Мењали су се актери, а стање у држави бивало све горе и горе.

Шта је резултат тих десет година власти СНС-а у разним саставима Владе, разним сазивима Парламента? Сви су настављали да теже ка истом резултату, а то је пре свега разарање институција државе Србије, то је корупција, то су афере највиших државних функционера у Републици Србији, предаја територије, националних богатстава државе Србије, повећавање сиромаштва док се једна клика партије и братије на власти богати, приватизација државе, обесправљени грађани Србије и, наравно, масовни одлазак грађана Србије уз све мањи и мањи наталитет.

Говор господина Владете Јанковића јуче је у неколико минута перфектно објаснио Србију у којој ми данас живимо. Једна од реченица била је – да је срце државе овде под овом куполом, а не у парку прекопута. То треба, господо, да схватите сви ви који сте народни посланици.

Да је нормалних изборних закона и демократије у Србији, полагали бисмо рачун сви ми који седимо у овој сали грађанима Србије а не било каквом лидеру илити председнику државе. Њих бисмо заступали, њихове интересе бранили, а не били пуки извршиоци налога, као што то чините

десет година у складу са интересима политичких моћника који воде вашу партију; углавном је у питању један човек и пар његових најближих сарадника.

У складу са тиме, драге колеге посланици, овај дом овде потпуно је изгубио своју функцију последњих десет година. Од њега је, нажалост, направљена „Фарма“, или неки други ријалити, где се најмање чују аргументоване расправе, где нема достојанственог обраћања.

Шта је резултат тога? Да, поред тога што неки закони буду и ваљани, који изађу из овог дома, нема контроле извршне власти. Дозволили сте, драги пријатељи, да Парламент Републике Србије постане сервис извршне власти у претходних десет година. Овде седи и премијер, која је истовремено и посланик иако је то против Устава Републике Србије, актуелни премијер. И даље настављају да крше законе и да омаловажавају овај парламент, чиме омаловажавају и грађане Републике Србије. Одговорност за такво стање, драги пријатељи, у држави Србији носе сви они који су претходних десет година ћутали или подржавали све одлуке које су за циљ имале разарање државе Србије и штетне потезе извршне власти.

Један од тих перјаница био је и господин Владимир Орлић. Он је један од кључних ударних песница свих сазива Скупштине у претходних десет година. Он је био тај који је требало да се обрати увек кад је требало нападати сваког ко се дрзне да каже у овој држави Србији нешто што се не свиђа владајућем режиму, и ако је у питању слобода медија, и ако су у питању велики случајеви, афере, и ако је у питању малтретирање и батинање грађана Србије ако протестују. Дакле, он је био тај који је такву политичку културу развијао овде у Парламенту заједно са вама.

Волео бих да, као и друге колеге, које су данас дискутовале, господин Орлић од данас покаже неко друго лице. Чисто сумњам да ћемо то видети, али ајмо да се надамо. Имам трачак наде, иако је ова седница данас почела у маниру свих оних ранијих које су се одржавале.

Ви морате да схватите да у Србији постоје људи који мисле другачије, да постоје слободни људи који немају татора, који не морају никоме да полагају рачуне, који се никога не плаше. Ви морате да схватите и да саслушате те људе; и када вам се не свиђа, да уважите то што су рекли. Изнесите ваше аргументе, али без увреда, без омаловажавања и на достојанственом нивоу, какав би требало да имају посланици у једној нормалној и уређеној држави.

Шта се дешавало претходних десет година а ви ћутали, господе колеге посланици власти? Ево, можемо видети ових дана шта преживљавају Срби на Косову. То је директан резултат ваше политике, ваших бриселских и вашингтонских споразума. За ових десет година сте развластали државу

Србију на Косову и људе оставили доле на милост и немилост и Албанцима и Српској листи, која их малтретира, уцењује и понижава.

На то је ћутао и кандидат за председника Скупштине. И онда када сте предавали полицију, и када сте предавали правосуђе и терали наше судије да полагају заклетву испред Хашима Тачија, и када сте ушли у владу са Харадинајем, данас са Куртијем, и предали електроенергетски систем, и предали телекомуникације и све остало.

Ја вас позивам данас да се хитно закаже седница Скупштине до 1. септембра. Не због нас, због људи који доле живе. То су грађани Србије. Имамо обавезу према њима, а не да чекамо да опет неко дође са дугим цевима да пушкара и да они стрепе да ли ће моћи да нормално живе или не.

Позивам вас да иницирате хитно седницу Савета безбедности УН. Данас тим саветом председава Кина. Александар Вучић се хвали сјајним односима са Кинезима. Од 1. септембра председавање преузима Француска, такође. Пробајте, покажите да ћете бринути о Србији, националним интересима и територијалном интегритету наше земље.

На шта сте ћутали такође, и ви а и Владимир Орлић као кандидат за председника Скупштине? Па на све афере министара у претходних десет година. Знате и сами, драге колеге посланици, да је гомила ваших министара била доведена у везу са јако озбиљним аферама, због којих би у озбиљним земљама, у најмању руку, били смењени, а неки од њих и у затвору.

А то је, рецимо, Синиша Мали, који није одговорио на своје афере почев од 24 стана па надаље. То је Александар Вулин, који се подсмевао свима како му је тетка из Канаде дала 200.000 евра да купи стан. То је премијерка, која овде седи, Ана Брнабић, која није одговорила какве су улоге њеног брата у фирми „Асеко“ и разни милионски послови које је та фирма добијала.

Ћутали сте, драги пријатељи колеге посланици, и када је ЕПС разаран да сада стрепимо да ли ће грађани Србије имати струју ове године или неће. Увозимо угаљ из Босне и Црне Горе. То је ваше решење проблема, јер сте уништили Колубару. Са друге стране, увозимо данас струју, у јулу и августу. Док ви нисте дошли на власт, Србија је извозила струју; то треба да знате. Ћутали сте на то. Милијарду евра је задужен ЕПС данас.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Алексићу, повежите то са Орлићем.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Апсолутно.

Дакле, господин Орлић је подржавао све ово о чему ја говорим, зато говорим зашто нећемо њега да подржимо.

Исто тако сте ћутали, као и господин Орлић, и на то што је Србија у в.д. стању већ десет година. Немате изабране директоре на конкурсима, дозвољавате да се крше закони које ви овде усвајате. Усвојили сте Закон о јавним предузећима да се бирају директори на конкурсима; шта се догодило? Сви су у в.д. стању, нема избора. Зато што желите све да контролишете, зато што приватизујете и Србију и њена јавна предузећа и хоћете да приватизујете наше животе.

Не иде то тако. То тако не може да буде. Није добро ни вама, ни нама, ни свима који живимо овде у Србији.

Ћутали сте, драги пријатељи, на случајеве као што је „Јовањица“, највећа афера која је погодила Србију. Не да сте ћутали, него бранили свим силама и Предрага Колувију, и његову организовану криминалну групу, и Александра Вулина, који је боравио тамо, и Бабића, и све друге људе, службе. Оптужени су и ухапшени шефови БИА, ВОА и ВБА.

Колеге посланици, ви сте ћутали на то. Ћутите и даље и браните их. Браните Колувију, браните Дијану Хркаловић, остаје само да за неки месец или годину почнете да браните Вељка Беливука, кога сте се одрекли после неког одређеног времена.

Такође ћутите, колеге посланици, десет година, а и Владимир Орлић заједно са вама, и на то што је јавни дуг данас 31 милијарду долара. Петнаест милијарди је био кад сте дошли на власт 2012. године, тада је Александар Вучић рекао да је Србија на ивици банкрота. Ако је била на ивици банкрота са петнаест милијарди долара јавног дуга, значи да смо данас са 31 милијардом банкротирали. Или ви можда знате нешто другачије.

Што се буџета тиче, сваке године сте усвајали буџет – Владимир Орлић је био један од кључних дискусаната – подржавали тај буџет, који није препознавао нити интересе пољопривредника, нити интересе социјално угрожених људи, нити интересе образовања, нити интересе других грађана Србије, али зато су интереси партије и братије били увек присутни ту, у том буџету – шта ће да ради „Миленијум тим“, шта ће да ради „Јужна Бачка“, шта ће да раде разноразни извођачи радова који сисају последње капи крви из Србије, из наших џепова и буџета Републике Србије.

Пољопривреднике сте довели до просјачког штапа. Говорим вам то као један од њих. Разговарам сваког дана с мојим комшијама. Има овде међу вама такође пољопривредника, знате каква је ситуација. Док се на нивоу Европске уније за пољопривреду издваја 30% укупних буџета на нивоу године, знате колико сте ви задњих десет година издвајали? Између 4% и 5%. И то нисте исплаћивали, него касне по две године субвенције пољопривредницима. Зато се села празне а пољопривредници одлазе у Словенију и Немачку да возе камионе.

Такође сте, колеге посланици, ћутали и на то што је у Бору направљен логор за наше грађане, становнике Бора и Мајданпека. Тамо сте говорили како ћемо процветати. Дали сте кинеској компанији да вади српско злато и данас ћутите када се председник државе хвали како смо по јефтинијијој цени купили од Кинеза наше, српско злато. То не може да ради неко ко добро мисли својој земљи. Размислите ви сами, немојте мени да верујете ништа. Сами размислите шта радите и шта подржавате.

Исто тако нам говорите, и данас сте потврдили да желите „Рио тинто“, да на исти начин обогатимо и западну Србију као што сте обогатили источну Србију. Ако смо тако пропали од злата, вероватно ћемо да експлодирамо у развоју и прогресу кад будемо почели да вадимо литијум.

С друге стране, ћутали сте и на то када извршитељи избацују самохране мајке и родитеље из станова, из кућа. Ћутали сте. Милион људи у Србији има извршитеље над вратом данас. Правите се луди на то. Битно је да је вама добро и да сте ви задовољили све ваше интересе. Ви немате проблем са извршитељима, а питајте ове друге људе данас који се боре како да опстану и да преживе овде у Србији.

За све то време ћутите на све оно што ради тужилаштво, или не ради, да будем прецизнији, или правосуђе. Све сте разорили и приватизовали. Тужилаштво не сме да гони никог док не добије политички налог, као што је био случај и код мене, кад сте мене тужили за увреду части Андреја Вучића. За годину дана експресно је завршен процес. Ја сам поднео кривичну пријаву против овде присутног Милоша Вучевића 2019. године, 17. децембра, за лажно пријављивање и ометање правде. До дана данашњег нико није ту кривичну пријаву процесуирао. Нико. То говори о томе какво је данас правосуђе у Србији, да ли је слободно или није слободно.

Драги пријатељи, да знате, у Србији ће имати ко да брани и обесправљене грађане и оне људе у институцијама који часно и поштено обављају свој посао. А има их и у суду, има их у тужилаштву, има их у полицији, има их у образовним установама, има их међу пољопривредницима, има их међу пензионерима. Имаће ко да их штити.

Што се Народне странке тиче, без обзира на то што сте до сада радили, ми ћемо учинити све да, пре свега као бескомпромисна опозиција, у наредном периоду аргументованом, стручном, достојанственом расправом учинимо све да се боримо за интересе грађана Србије који су нам дали мандат да овде седимо, заступамо њихове интересе и да дајемо конкретне

предлоге који ће се директно тичати онога што људи у Србији проживљавају.

Због свега овога што сам набројао посланичка група Народне странке неће подржати предлог господина Владимира Орлића за председника Скупштине. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има посланик Јованов.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Не морате много да нас убеђујете да вам не верујемо. Што каже Аца Марковић, „то ти је завршено“. Што бисмо веровали човеку који је судском пресудом, правоснажном...? Не сме да се каже да је доказани лажов; заобилазио истину, говорио неистине. Верификовани сте као неко ко говори неистине и позивате нас да вам не верујемо. Па наравно.

Кажете – корупција. Наиме, 29.12.2015. године ДРИ доставила је документацију и извештај о неправилностима и махинацијама у општини Трстеник, на чијем је челу у то време био Мирослав Алексић, због чега је поднета и кривична пријава са сумњом да је градски буџет ојађен за неколико десетина милиона динара.

(Председавајући: Посланиче Марковићу, молим вас.)

Како то да вам ова корупција није сметала? Како то да вам та прича врло лако постаје прихватљива?

Наводите неке фирме. Је л' бисте били задовољнији када би радила фирма „Бос петрол“ из места Стари Трстеник, којој сте дали послове, да ради гасовод у Трстенику? Је л' бисте били задовољнији да фирма „Бос констракшн“, којој сте такође давали послове, ради у Трстенику? И све то није толико страшно колико је страшна чињеница да сте за те послове гасификације града дигли кредит од банака у износу од више од сто милиона динара, задужили општину, измислили посао, дали посао компанијама које су вам блиске. Али ту није крај. Без јавне набавке, без уредног поступка дали сте им и право снабдевања и да наплаћују, фактички, комуналну услугу или транзит гаса кроз њихове цеви или како већ. Нећемо о свему сада. Довољно је само ово да кажемо да заиста тужилаштво и не ради баш онако како би требало чим ви седите овде са нама.

Што се тиче Куртија, обратите се вашем шефу странке. Он га је хвалио, он га је називао врским интелектуалцем, он га је називао човеком који доноси промене у односима Србије са КиМ. Нас прозивате за ситуацију на Косову и Метохији. Јесмо ли ми поставили оно сулудо питање пред Међународним судом правде, где је одговор био да је Косово имало право на сецесију од Србије?

(Ивана Парлић: Нисте разумели.)

Мени је драго да сте ви разумели, а ја ћу се некако снаћи без разумевања.

А јесте ли ви разумели поруку „Хвала, Вуче“ на насловим странама шиптарских медија? Јесте ли то разумели? Ми да тражимо од овог и оног? Па тражите ви од Патрика Хоа. Тражите од оног, како се зове онај?, шеик Тидијан Гадио. Тражите од њих да вам помогну. Нафиловали су вам лидера парама, па нека раде нешто и за Србију. Је л' радио нешто за Србију, осим што је радио за себе док му је Србија плаћала стан у Њујорку? А да вам не причам од кога сам чуо по којим београдским ресторанима се најрадије једу образи неке рибе. Нисам знао ни да се то третира као нека ексклузивна храна.

(Председавајући: Посланиче, молим вас.)

Према томе, све ми можемо и о свему можемо да разговарамо, али да нам предавање држе најгори и гори од најгорих, то неће да буде. Сваки пут ћемо вас суочити са чињеницама о томе шта и како.

Најзад, драго ми је да се бавите пољопривредом. То је похвално, будући да сте од ове власти добили новац да купите трактор. То сте сами признали у овој сали, тако да не би било у реду да, ето, оно што је стечено за време ове, не знам ни ја какве, власти Српске напредне странке, како је називате, тако брзо проћердате. Радите и даље на здравље ваше породице, али немојте заборавити то да сте захваљујући управо овој власти и ви поновили бар тај возни парк.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Јованов, ја вас молим само да уприличите мало неке речи онеме шта треба да се чује у овој сали.

Реч има господин Новаковић, по Пословнику.

БОРИСЛАВ НОВАКОВИЋ: Пословник је у члану 106. потпуно јасан – говорник може да говори само о тачки дневног реда о којој се води претрес.

Председавајући, овде смо слушали од председника посланичке групе СНС о томе шта је утврдио ревизор 2012. године. Не видим у каквој је то релацији са тачком дневног реда – избор председника Народне скупштине Републике Србије. Слушали смо о томе шта се служи у рибљим ресторанима. Слушали смо десет минута нешто што тематски нема никакве везе, не само непосредно, него нема ни у алузији, ни у асоцијацији везе са оним што је тачка дневног реда.

Молим вас, ми смо овде дошли не да ова расправа траје што краће, него да буде што квалитетнија и да народ чује шта мисле и опозиција и власт. Дакле, ја сам спреман да останем овде до сутра ујутру и остаћу, и сачекаћу, и борићу се за своје право да кажем шта мислим. Вас молим као председавајућег, јер сте искусан политичар и видите тачно када говорник оде ван оквира онога што је тема, да опомињете на време, јер није проблем

у томе што ће се ово одужити, спреман сам овде да останем, него је проблем у томе што народ гледа Народну скупштину, која мора својом политичком и реторичком културом да буде узорна, а гледамо и слушамо говорнике који причају као да је фајронт у приградској кафани и то негде око пола четири. Нисмо то дужни. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Господин Јованов је овлашћени представник и реаговао је на говор господина Алексића. Слажем се потпуно са вама у неким стварима, чак је неколико речи изговорио које нису смеле да се чују овде.

Немојте ме терати да користим одредбе Пословника, не волим то да радим са ове позиције; доћи ће неко други па то нека ради. Знаш и шта је опомена, знаш и шта је узимање речи, знаш и шта је удаљавање, али не пада ми на памет да то радим, па вас молим да одржимо неки ниво који имамо. Хвала вам.

Изволите, Алексићу.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Хвала, господине председавајући.

Прочитаћу један цитат: „Суштина је у томе, и мора се јасно објашњавати људима, да се у Србији неће боље живети све док поново не будемо суверени и слободни, а ни суверенитета ни слободе нема док је Александар Вучић на власти“.

Шта мислите ко је то изјавио?

(Миленко Јованов: Ја. И?)

Браво, господине Јованов, ви. Толико о томе ко говори... Не знам када сте говорили истину, тада или данас.

Што се тиче мене, ово је, господо, основ по коме ме је Андреј Вучић, ваш шеф, тужио за увреду части. Ово је Тужилаштво за организовани криминал дало као документ. Да прочитам, због грађана Србије, шта пише: „Нису утврђени контакти у именику Предрага Колувије који су означени именом 'Александар Вучић' и 'Андреј Вучић'. Притом, у оптужници пише, драги пријатељи, да чујете, напоменуто је „да је мобилни телефон 'блекбери' закључан непознатом шифром и не може да се доведе у мод за читавање садржаја. Приликом вештачења утврђено је да је остало још покушаја.“

Дакле, толико о томе. И нисам ја очекивао да ме ваши приватне судије које сте поставили ослободе тога, него наравно да вам је то начин опозиционе борбе.

Што се тиче тога шта сам радио као председник општине – па ви сте на власти – да вас обавестим: никада нисам био кривично гоњен ни за једно дело, нити осуђен нити било шта, за разлику од вашег колеге Александра Јовичића, који је купио авион док је био председник општине Палилула и кога сте и ви сами ухапсили.

А што се тиче односа са странцима, Курти је ваш данашњи коалициони партнер. Док Срби стрепе доле како ће дочекати ноћ, ваш Горан Ракић седи са Куртијем у Влади и подржава га, а ваш председник и шеф партије је седео са Милом Ђукановићем, по његовом сведочењу, са Мухамедом Дахланом и договарао се о бизнисима „Београда на води“ и осталим пословима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Време. Хвала.

Господин Јованов.

Изволите.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Хајде да рашчистимо прво једну ствар која се тиче Косова и Метохије. Дакле, по највишем акту привремених институција у Приштини право Срба је да имају члана Владе као привременог органа на КиМ и ми то право користимо, јер је боље да будемо за столом него на столу. То што ви сматрате да је најбоље да Срби ни у чему не учествују и да буду тема и мета, то је већ ваш став о Србима.

Што се тиче мојих цитата, хајде и то да рашчистимо. Видите, ја никада ни од кога нисам крио да сам био не члан, него потпредседник и председник покрајинског одбора ДСС када сам из ње изашао. Ми смо се на неки начин разишли, и политички итд. Имате текстове на ту тему које су писали и Драган Маршићанин и Марко Јакшић, који кажу да сам ја био један од оних који су се залагали за сарадњу са Александром Вучићем и СНС. То је тачно, то је био разлог мог сукоба са Сандом Рашковић Ивић.

На једној неприличној седници главног одбора од мене је тражено да одем, и ја сам отишао. Никада ружну реч о странци у којој сам био, и поносан сам на сваки свој дан у њој, нисам рекао, и немам намеру то да чиним. Ја сам на ту причу ставио тачку, као што сте, претпостављам, и ви ставили тачку на Г17+, на Народну партију, како сте је звали пре него што сте је продали овом Вуку Јеремићу. Тако да, са друге стране, потпуно сам поносан на чињеницу да нисам целог живота мислио исто. Мислим да је то квалитет а не мана, и вероватно ћу још много – не знам колико ми је Бог одредио да живим – пута променити мишљење. То је што се тог дела тиче.

Што се тиче Јовањице и приче у коју сте упали зато што сте били халапљиви на привилегије које сте видели, успон политички итд., каже она наша пословица: „Не кара мајка сина што се коцка него што се вади.“ Ви сте урадили нешто што вам не служи на част. Урадили сте нешто мислећи да износите информације које су тачне. Испало је да то није тачно. Испало је да сте били оруђе у нечијим рукама, да не кажем нешто друго. Уместо да станете након што се и Јелена Зорић извинила и јавно рекла оно што је речено, ви настављате даље. То је ваша одлука, али ја поново кажем грађанима, за то изношење неистина ви сте правоснажно осуђени.

Што се тиче тога да немате кривичну пријаву, још једном кажем, рекао сам већ, не ради тужилаштво најбоље.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Повреда Пословника, Јелена Јеринић.

Изволите.

ЈЕЛЕНА ЈЕРИНИЋ: Поштовани председавајући, захваљујем.

Позивам се на Пословник, односно рекламирам повреду члана 96. Пословника, у коме пише да предлагач акта може да добије реч када је затражи и нема ограничење.

Већ неколико пута, можда већ десет-петнаест пута предлагач акта злоупотребљава ову одредбу суштински говорећи као да је у питању реплика и прекорачујући време од два минута које је иначе предвиђено за реплику.

Дакле, предлагач може да говори само о предлогу акта, не може да говори о својој биографији, не може да говори о Косову и Метохији, не може да говори о другим судским поступцима или било којој другој ствари осим о акту који је предложио, а овде је, подсетићу вас, акт који је предложио Предлог за избор председника Народне скупштине. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Да ли желите да се Скупштина изјасни о овоме?

ЈЕЛЕНА ЈЕРИНИЋ: Да.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да, у реду.

Реч има народни посланик Војислав Михаиловић.

ВОЈИСЛАВ МИХАИЛОВИЋ: Уважени председавајући, даме и господо посланици, представљам коалицију НАДА, што је скраћеница од Националне демократске алтернативе, коју чине две странке – ПОКС и Нова ДСС, и не могу рећи да смо једина странка на десном центру али јесмо највећи заступник националне идеје у Србији. Кад то кажем, пре свега мислим да заступамо већинску нацију, српску, и мора да буде свима јасно да већинска нација има и право и дужност да организује живот у Србији тако да све нације, све мањине и све конфесије имају иста права као што има и већинска нација; да не буде забуне.

Оно што желим да кажем, уважени председавајући, имате тежак посао али успевате да обављате то на добар начин и, што је важно, ви сте поменули, ви сте присуствовали том договору шефова посланичких група и морам рећи да ништа од тога није испоштовано јер у ово доба требало је већ да завршимо са терминима за шефове посланичких група, ја мислим да нисмо ни на пола.

Ми, одмах да кажем, нећемо гласати за господина Владимира Орлића, не зато што имамо нешто против њега, јер он има фасцинантну биографију, то је евидентно, него што мислимо да се убудуће бавимо

опозиционим послом и радом. Сигурно онда не би било примерено да гласамо за њихове кадрове. Да не буде забуне, када говоримо о потпредседницима и члановима одбора, ту је другачија ситуација, јер су то пакети који су договорени и ту ћемо сигурно гласати за те пакете.

Претпостављам да господин Орлић сигурно зна какву дужност преузима и хоћу заиста да верујем да ће показати и вољу и жељу за једном толерантношћу.

Некад сам радио тај посао и препоручио бих вам да чак, ако негде попуштате мало, или што је нужно, то радите више опозицији а не својој владајућој већини, јер тиме ћете показати и толеранцију и жељу да овај парламент ради на један одговарајући и достојанствен начин.

Јесте незгодација у Србији што већинска коалиција има и председника Скупштине и председника државе, имаће и председника Владе. Једноставно, кад имате такву ситуацију, онда у Србији неминовно иде то да су те три власти сједињене, а то никако није добро за земљу, јер то је цивилизацијска тековина и, једноставно, те власти би требало да се ограничавају међу собом.

Можда нас ове тешкоће које нас чекају, и које су најављене и које ће се, нажалост, изгледа, десити уједине у читавој овој неприлици за Србију и покажете вољу, ви већина која јесте, да можемо да се не слажемо али да неке стратегијске ствари, по нацију важне ствари, одлуке доносимо јединствено. То би било добро не само што би те одлуке могле да значе да Србија иде једним здравијим путем, већ би онда и грађанство било укупно уз своје лидере, уз своје партије за које гласају, дало поверење таквој политици и могли бисмо много лакше да савлађујемо тешкоће које нас чекају.

Оно што желим да кажем је и то да је пре 77 година из овог дома протерана краљевина на један нелегалан, незаконит начин и, ево, после 77 година прва је прилика да ПОКС – Покрет обнове Краљевине Србије, значи престолонаследник има заступнике у овом дому. Ми се искрено надамо да ће доћи моменат када ће пред Србију заиста да се постави једно питање – за који облик владавине јесте. Убеђен сам, када Србија буде обавештена о свим традиционалним вредностима српског народа и када људи буду знали да ми имамо ту светлу историју своју, имамо великане своје из историје, да ће се правилно одлучити и да ћемо се вратити монархији, која је једини природни облик владавине у Србији.

Нећу више дужити. Покушаћу да једини испоштујем договор који смо имали претходно и заиста желим господину Орлићу, који ће извесно бити изабран јер имају већину, да покаже и своје знање и своју толерантност како би овај парламент радио достојанствено. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Ја вас молим да пажљивије слушате говорнике. Молим вас.

А сад ћу да кажем онако како смо у школи учили – посланик Мариника Тепић.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Чим направите овакав преседан, ни микрофон неће да се укључи.

Поштовани председавајући, колегинице и колеге народни посланици, о сваком од нас говоре дела, а папир може да истрпи све. Тако је и са биографијом Владимира Орлића.

Да смо за њега сазнали јуче и да смо биографију такође прочитали јуче, или данас, сазнавши да је завршио државни електротехнички факултет, са високим звањима, са докторатом, сигурно бисмо били изненађени. Навикли смо некако да кадрови СНС-а завршавају непознате факултете, обично за годину-две, а неретко и у петој деценији живота. У том смислу Владимир Орлић јесте нетипичан СНС-овац, и то је део његове професионалне биографије.

Међутим, део његове политичке биографије нас води у велику забринутост, као и, сигурна сам, грађане Србије који годинама прате његов рад. А ми данас овде треба да бирамо првог међу нама једнакима. Тај први треба да буде огледало плурализма, треба да буде способан да саслуша другачије мишљење, треба да се носи са критикама као прави господин, да од слободоумних људи понешто и научи, а корисно примени. Али Владимир Орлић у својој досадашњој политичкој каријери није био ништа од тога; напротив, показао је све супротно. Критичаре је вређао, опозицији претио, слободоумне људе понижавао и, што је најгоре од свега, то је углавном чинио када нико од њих није могао да се брани.

Владимир Орлић је – на моју велику жалост, морам признати – симбол ерозије парламентаризма у Србији, перјаница хушкачке политике, говора мржње према свима који нису слуге његове партије и као такав не може да добије подршку нашег посланичког клуба Уједињени.

Иако су, морам признати, консултације протеклих дана протекле у конструктивном тону. Међутим, поучени искуством, нарочито ми који смо били посланичке колеге господина Орлића у ранијим сазивима, тешко можемо поверовати да неко ко је био носилац, перјаница, промотер заиста бруталне мржње према свима који мисле својом главом може преко ноћи да се промени, а желим да верујем да ће ме господин Орлић што пре демантовати.

Напослетку, 2019. године опозиција је и напустила пленумска заседања и Народну скупштину зато што нам је било онемогућено да радимо, да говоримо и одговоримо. И, шта је био резултат тога? Шта је био резултат непостојања опозиције у Парламенту? Срамота за целу државу Србију. Резултат је управо онај који се десио у виду последњих избора.

Подсетићу вас да је 2020. године, још пре формирања ове још увек техничке владе, било најављено да ће се одржати ванредни парламентарни избори управо због тога што смо имали, једини у Европи, готово једнопартијски парламент, без опозиције, и то су били ови избори одржани трећег априла.

Зато се надам да је режим извукао поуке из свега овог. Не само због тога што је добио пола милиона гласова мање, не само што је, искористићу у овом моменту можда грубљу реч, чак је и велики број грађана показао да им се смучило да слушају мржње, увреде док они немају услове за елементарни живот за себе и за своју децу. Никома у Србији неће бити боље од наших непримерених расправа. Не аргументованих дебата, за то смо увек на располагању; и Парламент смо напустили не зато што нисмо желели да аргументовано дебатујемо, већ зато што нам је искључиван микрофон. Нарочито мандат од 2016. године до 2020. године, којим је председавала госпођа Маја Гојковић, биће уписан на црним страницама парламентаризма у Србији, а погубно би било да господин Орлић настави тим путем и, поновићу, верујем да ће ме ускоро демантовати.

Ми из Посланичког клуба Уједињени, највећег опозиционог посланичког клуба у Народној скупштини Републике Србије, са нашим колегама из Покрета слободних грађана, из Синдиката Слога, из Покрета Преокрет, нестраначким личностима, поменутом Маријом Лукић, хероином која се изборила за правду и истину, желимо у овом парламенту нешто потпуно друго и то очекујемо и од будућег председавајућег.

Желимо да се опозицији омогући да слободно говори. Желимо да се омогући да на прави начин, адекватан начин представљамо грађане који су нас овде бирали. Желимо да овде буде место за расправу и доношење одлука за највећа и најважнија животна и државна питања, а не да то буду конференције за медије или специјали на неким омиљеним наводно телевизијама.

Јер овде је живот. У Парламенту се одлучује о платама, пензијама, образовању, лечењу. Овде треба да стојимо иза сваког грађанина Републике Србије, без обзира да ли је члан моје странке, Слободе и правде, или неке странке владајуће већине, или уопште није члан ниједне странке. Овде треба да стојимо иза младих, њима да дамо крила, да стојимо иза сваке угрожене жене, да стојимо иза сваког обесправљеног радника, иза сваког намученог пољопривредника. То треба да буде наш циљ. Овде мора да се отвори расправа и дебата о хаосу у правосуђу, нарочито обезглављеном тужилаштву. Овде мора да се отвори расправа о борби против корупције и организованог криминала.

Пред Србијом су велики изазови. Грађани су забринути како ће да се греју, хоће ли имати грејање ове зиме, да ли ће имати струје. Слушамо да

ће хране бити, али не чујемо кључни наставак у овој реченици – да ли ће грађани моћи да плате ту храну, које ће бити; да ли ће имати довољно новца да плате ту храну или ће је само гледати у продавницама, јер инфлација је галопирајућа. И није тачно да је увезена. Инфлација је овде старо стање, као последица лоше државне политике, као последица лошег управљања финансијама, као последица нетранспарентног управљања буџетским јавним новцем свих грађана Србије, као последица, наравно – само делимично, међутим – и планетарне кризе изазване ратом у Украјини. То је, такође, тема на којој ћемо инсистирати да буде отворена што пре у пленумском заседању Народне скупштине.

Желећи да допринесемо томе да се проблеми реше, да сви грађани што боље живе, ми ћемо, такође, инсистирати на више наших закона. Наравно, ту су у првом реду антикорупцијски закони, међу њима закон о специјалном антикорупцијском тужиоцу за борбу против високе корупције, односно корупције јавних функционера. Па да видимо да тај тужилац и његова посебна тужилачка полиција – не Вулинова полиција, него тужилачка полиција сачињена од правних експерата, финансијских форензичара – испита оно што нас, колико чујем, све овде јако занима. На пример, злоупотребу службеног положаја и коруптивне основе још увек актуелне премијерке Брнабић, а у вези с пословима њеног рођеног брата док је био директор фирме „Асеко“. Десетине милиона евра грађана Србије су дате овој фирми након што је Ана Брнабић постала премијерка. У мањој мери и пре тога, али тада нарочито. Ради се о јавном новцу, о новцу свих грађана, о новцу из јавних државних предузећа, али и министарстава, државних органа.

Не треба онда Ана Брнабић – као што смо раније овде чули, а председавајући су јој давали, богами, реч – да објашњава да је потпуно нормално да њен брат мора од нечега да живи јер је то посао којим се бави. Ја се слажем с тим, али онда госпођа Брнабић не може да буде премијерка. Или, ако хоће да буде премијерка, њен брат не може више да добија новац из јавног буџета, јер тај буџет носи њен потпис. Договорите се ко хоће да користи јавна средства или јавну функцију. То тужилац треба да испита, а не да се случај закључи одговором директно инволвираних лица у коруптивне радње које су, поновићу, десетине милиона евра испумпале из џепова грађана Србије и прелила у џекове братије Брнабић.

Исто тако, Закон о пореклу имовине биће нам приоритет. Не овај какав је изменом једног амандмана преко ноћи Српска напредна странка усвојила, па сад платите екстрапорез и легализујете нелегално стечену имовину и ником ништа. Ми ћемо инсистирати на томе да се нелегално стечена имовина одузме.

Такође, Закон о извршењу и обезбеђењу, односно оно што грађани препознају као проблем са извршитељима. Пратећи праксу најмање у региону, да не кажем у свету, не сме никада више да се дозволи да неко остане без јединог крова над главом зато што је жртва правосудног хаоса или зато што није имао новца да плати неке комуналне услуге, а то му је једини кров над главом. Никада више у земљи Србији то не сме да се догоди. Да не кажем да се догађа да као треће лице изиграно у правосудном хаосу само треба да плати своје избацавање из стана или куће. То не постоји нигде на свету и то је срамота ове државе.

Упркос томе што је тај закон о извршењу имао добру намеру када је усвојен, да би се растеретили судови, у међувремену је створена хоботница за злоупотребу и криминално деловање извршилаца који поступају на овај начин и на огромну штету углавном најрањивијих људи, који не могу да затраже правду.

Ту је и сет социјалних закона, изузетно важан закон о алиментационом фонду. Искористићу прилику да већ сада позовем све колегинице народне посланице, зашто не по угледу на посланице из парламента Црне Горе које су пре две недеље заједнички све једнако, све заједно, са потписом испред сваке групе по једне од њих, биле предлагачице закона о алиментационом фонду. Мислим да толико бриге, емпатије, нормалности, здравог разума бар међу нама посланицама треба да постоји.

Безуспешно се годинама покушавало да се Женска мрежа у оквиру Народне скупштине стабилизује, активира, нечему допринесе; то није била никада прилика. Могле бисмо сада то да урадимо заједно и да све углавном самохране мајке, јер жене остају претежно са децом након развода брака, због неодговорности партнера који само сматрају да имају право на потомство а не и одговорност за децу и обавезе, станемо заједно иза оваквог једног закона.

Такође, закон родитељ-неговатељ, који нам је приоритет, који такође углавном мајкама које остају са децом са тешкоћама у развоју треба да помогне да могу да живе са својом децом. Онима које не желе да своју децу упуте у установе, да их се одрекну, да их оставе неке друге већ да остану са њима у породицама треба да омогућимо да имају адекватну зараду у другачијим условима, јер такав живот подразумева и другачију динамику рада.

Такође, закон о повраћају одузетих пензија, један од најважнијих закона, нови закон о раду који су наше колеге из Синдиката Слога припремиле са заиста уваженим професорима Правног факултета у Београду, који, поред низа бољих решења за заштиту радника подразумева и један добар институт, а то је увођење радних судова, чији би рад у радним

процесима био орочен на шест месеци. Јер наши обесправљени радници не смеју ни да се усуде да траже правду када су обесправљени, јер не верују, јер немају средстава, а после 24 сата их углавном чека и отказ. Дакле, шест месеци, па сигурно ће многим бити боље.

Наравно, и овим завршавам, сигурна сам да сви овде верују да су људи у Србији жељни бољег живота и жељни правде, да не желе да живе у држави у којој влада страх. Ми ћемо одавде, усвојили наше предлоге или не, подржали наше иницијативе или не, инсистирати на томе докле год нас глас носи, у нади да председавајући, поновићу, неће наставити досадашњу праксу својих претходника из СНС и показати другачије лице овог парламента. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владета Јанковић): Захваљујем посланици Тепић.

По Пословнику реч има Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани председавајући, позивам се на члан 107, достојанство Народне скупштине.

Претходна говорница је изнела неистину – нисте ви били, био је господин Стевановић – изрекавши овде – сви сте чули реченицу – да су због владајуће странке, нас овде посланика, напустили Народну скупштину Републике Србије.

Ради истине и правде ја ћу само да кажем да су напустили Народну скупштину због тога што је претходне говорнице шеф позвао да је напусте. Ја имам датум, волим изворе да поткрепим. Дана 2. фебруара 2018. године Ђилас је после повратка из САД договорио са делом опозиције из Савеза за Србију и рекао: „Ако избацимо дијалог из Скупштине Србије, онда као друштво имамо проблем. Скупштина је место где се прича. Ако то зауставимо, све медије, они ће експлодирати негде. Које треба парламент, дајте, молим вас?“ Је ли тачно или не? Толико о напуштању ове скупштине.

Мени је драго, поштовани председавајући, да је опозиција овде, да се суочимо са чињеницама сваки пут, а не са причом. И молим вас – нисте ви били – требало је претходног говорника зауставити, пошто и он зна, ми смо на ово често указивали, ко је био на том састанку, они знају врло добро да ја овде имам сва имена. Дакле, видите, има неко ко прати ову Народну скупштину. Овде имам 20 свезака шта смо сви рекли и не можете напамет причати. У овом дому ћемо причати чињеницама. Мени је драго да суочимо аргументе, али неистине... Као што је један од говорника малопре рекао, нека се јави Јелени Зорић, која је демантовала.

(Председавајући: Време.)

Завршавам. Да има мало морала, извинио би се Андреју Вучићу. Она је рекла – ко је измислио ону аферу, имам ја храбрости да кажем.

Измислили су је ван наше земље. Посланик који је малопре говорио, преко њега је ишло. Часна Јелена Зорић, хвала јој.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ко још тражи реч?

Извините, молим вас, Пословник је по среди.

БОРКО СТЕФАНОВИЋ: Господине председавајући, члан 108. Ја вас молим, о реду на седници Народне скупштине се ви старате у овом тренутку.

Опет смо сведочили једној заиста веома лошој пракси, која се понавља цео дан, да колеге из већине користе повреде Пословника да упућују реплике. Друга ствар, то што је посланик изнео неистину, то је оно што је забрињавајуће, јер многи овде живи сведоци постоје који знају зашто је опозиција напустила Скупштину. Она је напустила Скупштину јер су јој искључивани микрофони. Није се дозвољавало да се говори. Када се спомињало име Александра Вучића, тог момента је искључиван микрофон, чак и ако не знате да ли хоће нешто позитивно можда да се каже. Можда би се десило некоме, мада сумњам. Значи, знате да говорите неистину, боли вас истина, превише је сведока, али ви користите сада повреду Пословника да обмањујете даље грађане, јер сте навикли две године да вам нико не одговара. Е, ту сте се прешли. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим посланика да разуме да ја не могу поступати другачије него што Пословник налаже. Покушавам све време. У току паузе имали смо један састанак где смо се лепо разумели у ком правцу треба да иде остатак ове седнице. Надам се, видим да га се до сада углавном придржавамо. Молим вас да тако и буде.

Реплику има народна посланица Ана Брнабић.

АНА БРНАБИЋ: Хвала вам много.

Само да кратко кажем, најмањи је проблем овде данас, и уопште, оно што Мариника Тепић прича о мени, мом брату и мојој породици. То је заиста за нашу земљу, наш народ, све наше грађане најмањи могући проблем. Госпођа Тепић је шампион у прелетању, мењању странака, кружењу у природи и промени аморфних стања. Поред тога, она је свакако и шампион у говорењу неистина и контрадикторним изјавама.

Много већи проблем за нашу земљу и за наш народ су све остале изјаве, као што су те да Војска Републике Србије дилује дрогу на војном добру у Моровићу, да су кокошке из Моровића такође дилери дроге, да ми плаћамо, односно корумпирамо стране политичаре како би повлачили признања једнострано проглашене независности Косова или признања тзв. републике Косово, што има много далекосежније последице за нашу земљу, наш територијални интегритет, безбедност Срба на Косову и Метохији. Много су већи проблем оптужбе да смо уводили ванредно стање да бисмо насељавали мигранте, да смо имали уговор са Аустријом по коме смо се

бавили трговином људима и узимали новац за те мигранте. Много је већи проблем, такође, да је Поштанска штедионица већ иштампала платне картице за те мигранте које ми насељавамо. Све ово су изјаве поштоване посланице Маринике Тепић. Да је ковид вештачки створен вирус, створен у „планетарним гмбањима“, да вакцина није сигурна, да за вакцину треба референдум расписати...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим да водите рачуна о времену, посланице.

АНА БРНАБИЋ: Све су то ствари које много више утичу на националну безбедност, сигурност наших грађана, па су самим тим ово што прича о мени и мојој породици и све те лажи које је јако лако доказати најмањи проблем и на то се освртати нећу. Хвала вам. (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Реч има посланица Мариника Тепић.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председавајући.

Мислим да је Ана Брнабић последња која треба да прича о странкама, о изборима, о резултатима, зато што је Ана Брнабић неко кога грађани Србије никада нису бирали, осим тек сада на последњим изборима, и то такође сакривену иза имена председника њене странке. Никада није изашла на изборе, никада није добила подршку. Први пут је сада била на листи СНС-а. Ако се окрене боље око себе, видеће бар неколико, директно око себе, људи који су променили бар неколико странака.

Оно што је основна разлика је што су ти људи мењали странке да би се окористили тиме што мењају странке и да би из опозиције прешли у власт, из лукративних разлога, из погодби, трговине, шта год. Ја сам променила само једну странку више од Александра Вучића, зато што сам увек остала доследна опозиционим раду и овом режиму. Баш због тога што су правили пактове са вама они који то никада нису смели, ја сам мењала странку да бих остала у опозицији.

Кажем, ви последња треба да говорите о нечијим резултатима. Жао ми је што, у складу са крилатицом, несрећном, једног вашег блиског сарадника, показујете да не разумете да не разумете.

Што се ковида тиче и ваших неких цитата, нажалост, довели сте грађане Србије у огроман ризик. Шегачили се са zarazом, збијали шале, глумирали се као одговорни људи, док је цела планета већ била спремна за ову велику кризу...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Време вам је истекло.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Извукли сте се после. Реаговали слушајући нас из опозиције, који смо молили да се узобиљите, да озбиљно приступите овој ситуацији. Тек тада...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланице, молим вас, време вам је истекло. А притом се непосредно обраћете, што је такође супротно Пословнику.

Можемо ли овим да окончамо ову полемику? Врло добро.

Реч има Ђорђе Милићевић.

Изволите.

ЂОРЂЕ МИЛИЋЕВИЋ: Захваљујем, уважени председавајући, господине Јанковићу.

Поштовано председништво, даме и господо народни посланици, на самом почетку користим прилику да, у име посланичке групе Ивица Дачић – Социјалистичка партија Србије, честитам свим колегама и колегиницама на верификованим мандатима и да нам свима заједно пожелим успех у раду.

Добро је слушати, господине Јанковићу, овакве дебате. Јесмо их се пожелели; чијом грешком, ја се не бих враћао у прошлост, јер из прошлости се не живи, али рећи ћу само једно, не можете грађане никада да обманете. Неко је малочас рекао да грађане можете да обманете. Не можете грађане никада да обманете, јер грађани увек имају прави осећај да препознају приоритете и да препознају оно што је њихов интерес, и то посебно када говоримо о изборима и када говоримо о политичким платформама, идејама, са којима политичке странке излазе на изборе.

С обзиром на то да смо данас више пута поменули изборни процес, који је управо завршен, мислим наравно на 2022. годину, желим да кажем да сматрамо да је Србија током овог изборног, али и предизборног процеса, пре свега мислим на међустранички дијалог, који је вођен на два колосека овога пута, што је јако добро и што је била иницијатива председника Народне скупштине и председника државе, дакле да је Србија показала један висок ниво и један висок степен демократског стандарда, да је Србија показала да је слободна и да је демократска, да је владајућа коалиција, са друге стране, показала да жели да разговара, да жели разговор са опозицијом, да жели разговор и са ванпарламентарним странкама, да је спремна да саслуша сугестије и предлоге и да их имплементира у законска решења, зашто да не?, уколико они доприносе изборним условима.

Шта смо добили? Најпре да кажем да смо ми прихватили све оно што су били предлози европских парламентарца, да смо прихватили и постигли консензус и када је реч о другом колосеку разговора, мислим на ванпарламентарне странке које нису желеле разговоре са европским парламентарцима. Просто, то је процес из којег не можете никога искључити, не можете искључити ниједну политичку партију.

Дакле, прихватили смо ставове и европских парламентарца, прихватили смо ставове које смо постигли и када је реч о другом колосеку разговора, учествовали у оба колосека разговора и шта смо добили као

потврду свега тога? Добили смо фер и демократске изборе, добили смо могућност да грађани, сагледавајући различите политичке концепте, различите идеје, слободно изразе своју вољу без притиска и, наравно, уз потпуну заштиту свог изборног права, а као резултат свега тога добићемо институције које ће имати потпуни легитимитет.

Оно што је најважније, читав овај процес је протекао, како да кажем, био је отворен, и то је била жеља руководства Србије. Отворен у смислу и када је реч о страним посматрачима и када је реч о домаћим посматрачима. Дакле, ако су избори у једној земљи испит демократије, онда је Србија свакако овај испит положила са највећом могућом оценом.

Када говорите о Великом Трновцу, пошто је данас било речи о томе, немојте гледати у СПС, јер није СПС и владајућа коалиција инсистирала током међустраничног дијалога да се децентрализује РИК, да се створи средњи орган власти од општинских изборних комисија, да им се дају одређене надлежности, да не буду више техничког карактера него да имају извршни орган надлежности, да се продужи право жалбе. Дакле, није то био наш став, то је био став европских парламентарца, ми смо га прихватили и да смо поштовали до краја, да будемо потпуно отворени, да се нисмо понашали као државотворна странка и рекли – доста је, интерес Србије је да се конституише парламент и да се формира влада, ми ни данас не бисмо имали конституисан парламент, јер много је било неправилности у Великом Трновцу. Господин Одаловић је ту и он је био присутан, може да посведочи о свему, али добро.

Када је реч о, рекао сам већ да се демократија остварује на изборима, и чини ми се да је суштински најважније....

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хтео бих да замолим, народне посланице поготово, и остале, да саслушамо говорника. То заиста штети општој атмосфери. Ово заиста чиним с најбољом намером. Будите добри, будимо толерантни.

Молим вас да извините што сам вас прекинуо.

ЂОРЂЕ МИЛИЋЕВИЋ: Нема проблема.

Дакле, рекао сам да се демократија остварује на изборима. Суштинска промена је, када је реч о свему ономе о чему смо разговарали и на Факултету политичких наука и у оквиру прве фазе међустраничног дијалога и друге фазе међустраничног дијалога, на крају се испоставило, заправо снижавање цензуса са 5% на 3%. За то је критикована владајућа коалиција, а ми смо заправо желели да постигнемо оно што имамо данас, а то је репрезентативно јавно мњење у Парламенту, да политику са улице вратимо у институције система, односно у Парламент, и да имамо и опозицију и позицију и да позиција и опозиција имају далеко више посла,

мислим наравно на демократску расправу и демократско сучељавање мишљења.

Дакле, демократија везана за изборе. Александар Вучић као председник СНС-а и СНС на председничким и парламентарним изборима освојила је највише гласова и легитимно је право СНС-а, наравно, да предложи кандидата за председника Народне скупштине Републике Србије. Предлог је професор доктор Владимир Орлић. Желим да кажем да ће посланичка група Ивица Дачић – СПС подржати овај предлог.

Ако говоримо о професионалној биографији господина Орлића, она је импозантна. Овде је данас углавном било речи о његовој политичкој, не бих рекао биографији, већ реторици и вербалном дијалогу са дискутантима, односно са представницима једног дела опозиције. А ја вас питам данас, ево, расправа се, надам се, ближи крају, па кад саберемо утиске и кад подвучемо црту – има ли безгрешних од нас у свему томе? Има ли безгрешних у свему томе? Нема. Знате шта је највећа грешка? Што тих грешака нисмо свесни онда када их чинимо, него након тога. Ми смо убеђени да ће Владимир Орлић као и досада сваки посао који је обављао и као заменик председника посланичке групе и као потпредседник Народне скупштине Републике Србије обављати одговорно, озбиљно и посвећено, али сам убеђен да су његово највеће богатство управо деца.

Што се тиче СПС-а, ми смо више пута рекли да сматрамо да је у Србији у овом тренутку најпотребније јединство и политичка стабилност и да смо као странка увек спремни да дамо свој допринос тиме што ћемо заједно са нашим досадашњим коалиционим партнерима дефинисати заједничке циљеве, јер реализација тих циљева је показала да можемо да се одупремо бројним изазовима и притисцима.

Нема места политиканству и нема места политичарењу и нема места политичким памфлетима, јер много је политичких странака на политичкој сцени Србије, али је једна Србија. И ако смо у политици ради општег а не партијског и личног интереса, онда увек можемо наћи онај заједнички именоватељ. Тај заједнички именоватељ свима нама ваљда је Србија.

Парламент је глас народа и место где разговарамо о алтернативама како доћи до најбољих решења која ће бити у најбољем интересу грађана. Убеђен сам да ће господин Орлић наставити динамику какву је Народна скупштина Републике Србије имала досада и да ће бити симбол и демократичности, и ефикасности, и транспарентности, и јавности у раду, и да ће радити у најбољем интересу грађана и да ће дати адекватне одговоре на питања која се постављају пред Парламент као највиши орган законодавне власти.

Наравно, подразумева се демократска расправа, демократско сучељавање мишљења. Али та демократска расправа и то демократско сучељавање мишљења подразумева, пре свега, аргументовану расправу. Дакле, посланик није снажан онолико колико има моћан глас, његова снага се не мери децибелима његовог гласа, већ аргументима с којима наступа. Не снага силе, већ снага аргумената. Такву расправу ми очекујемо у Народној скупштини Републике Србије у наредном временском периоду.

Кључна реч је пристојност. Дефинитивно на различите начине тумачимо реч пристојност. Пристојност значи да из јавног дискурса избацимо све оно негативно како бисмо имали нормалну комуникацију и нормалан дијалог овде у високом дому. Пристојност значи и поштено, честито и одговорно обављати посао за који смо преузели одговорност, али и сносити одговорност за оно што је речено или није речено и што је учињено или није учињено. Убеђен сам да је ова владајућа коалиција у том погледу направила велики корак напред, у смислу да је годинама уназад у Србији увек неко за нешто био крив, а нико, апсолутно нико није сносио одговорност.

Малочас је поменуто и да смо разговарали непосредно пред ову седницу. Ја мислим да је то потпуно нормално и да је то потпуно логично. Разговарали смо три или четири дана. Дијалог је лековит. Дијалог, док нисмо дошли до консензуса. Разговарали смо без посредника. Дакле први пут сви релевантни политички чиниоци за једним столом без европских посредника о темама о којима данас разговарамо у пленуму.

Мислим, господине Орлићу, да то треба да буде пракса и у наредном временском периоду. Пракса какву је имао и досадашњи председник Народне скупштине Републике Србије, Ивица Дачић, а то је да сваког првог радног дана у недељи буде Колегијум и да заједно утврдимо динамику рада за ту и наредну недељу. Мислим да ће то олакшати посао и вама као председнику, и потпредседницима, а и посланичке групе ће имати сасвим довољно времена да се адекватно припреме за расправу.

Да се разумемо. Одговорност за функционисање или нефункционисање Парламента никада није на једном човеку. То не може бити само на председнику, јер он је један од 250. Одговорност за функционисање или нефункционисање Парламента је на свакоме од нас. Треба да имамо на уму да имамо ту одговорност, да имамо поверење грађана и да су велика очекивања грађана од свих нас.

Још једном рећи ћу на самом крају да ће посланичка група Ивица Дачић – СПС у дану за гласање подржати предлог СНС-а. Такође, с обзиром на то да неће бити расправе, и да је такав договор, ми ћемо га свакако испоштовати, као што ћемо испоштовати сваки наредни договор на релацији позиције и опозиције, подржаћемо предлоге кандидата за

потпредседнике, као и радна тела. Озбиљни смо људи, сматрам да смо током дијалога постигли један консензус. Захваљујем, председавајући.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има посланица Марина Рагуш, „Александар Вучић – Заједно можемо све“.

МАРИНА РАГУШ: Господине председавајући, захваљујем се на датој речи.

Данас сам имала прилике, као и сви ми, да чујем ствари за које сам мислила да о њима нећу више слушати. И морам да кажем господину Синиши Ковачевићу да сам дуги временски период избегавала, иако ме ужасно много привлачило, да одгледам „Велику драму“. Привлачила ме тема. У својој каријери сам гледала страхоте и ужасе због политике, идеологије, мржње. Нисам имала снаге, признајем, да гледам. А онда кад сам се одважила – нисам могла да пропустим национални театар и „Велику драму“ – морам да признам да се сваки атом у мени распао. И не могу да кажем која ми је јача сцена била, да ли мајка која на својим грудима држи двојицу синова, да ли Зарија који покушава да сачува своју породицу коју раздиру до најужаснијих могућих момената политика и идеологија, ко је отишао у четнике ко у партизане. Делом имам ту крв и знам то поднебље. Знам чак и тај крш. Честити су то људи. Кад верују, верују. Једном заувек. Исто важи и за емоције; и за љубав, нажалост и за мржњу.

Не знам, драге колеге, а не бих желела да останем дужна, сви комплименти, тешко да ћу моћи опет да одгледам и да преживим у једном комаду унутар. И сваки пут се надам да ћемо наћи тај најмањи заједнички именитељ или досегнути до те пирамиде и рећи – ово нам је национални интерес, немамо више снаге да се трујемо, делимо. Ми морамо да се множимо; морамо да волимо, да научимо да волимо. Мржња је јако моћан покретач и у нашој историји никада нас није довела до доброг резултата.

На кога ћете, ако хришћански могу да кажем, браћо и сестре? Једни на друге? Хоћемо ли опет да делимо породице? Хоћемо ли опет да чекамо браћу да нам дођу на славу а они неће јер су изабрали другу идеологију? Хоћемо ли опет своје који су изабрали ту идеологију а друга победила да избегавамо да сахрањујемо у породичне гробнице? Је ли то наш запис?

Знате како, ја сам овде гледала пуно тога. Ово овде здање било је запаљено. Неки кажу, делом им верујем, да се не би сазнали резултати избора, прави резултати избора. А онда је, три године касније, на моју велику жалост, убијен први министар на улицама Београда. Трагедија. А онда је, те исте године, политичко, војно и, мало пре тога, полицијско руководство ове земље испоручено Трибуналу у Хагу. Ни то није донело мир.

Пуно тога сам, даме и господо, ја овде гледала – како се прекрајала изборна воља, како се утицало на институције... А ја сам вам, замислите, живи доказ поимања демократије. Године 2009. мене је од избацивања спасио грип. Остала сам сама да браним боје посланичке групе којој сам припадала. То је поимање демократије.

Нешто још опасније је данас господин Лутовац рекао, и то је чињеница, да су те 2009. године погрешили јер су радикалима узели мандате а дали некој другој групи. Да ли нешто теже може да се каже за једну парламентарну демократију од стране демократа? Да ли постоји свест о томе да сте ви људима који су на демократским изборима добили мандате узели и дали их другима? И онда ми слушамо о ауторитарном друштву, о аутократији, о томе да у отказу, ако се овде не сукобљавају мишљења под пуном демократском процедуром, треба да буду све остале институције.

Потпуно се слажем, господине председавајући, са вама, али сте их ви јуче отказали не поштујући процедуру. Све сте то могли такође да кажете данас. И онда би та критика била утемељена. А онда ви са места председавајућег, замислите, говорите о аутократији.

Дакле, уколико кренемо да једно по једно овде спочитавамо, пребројавамо, меримо – како је колега Милићевић рекао, овде нема моралног арбитра међу нама – нећемо нигде стићи. Јер нам је земља, као и цела Европа и цео свет, ушла у тунел где букти, ми тек на крају можда магловито назиремо неко светло, и само је питање колико ћемо бити опечени до краја, и ко ће претећи до краја, због геополитичке кризе која се каскадно прелива на све нас и где се претпоставља тај најмањи заједнички именитељ, да би требало дијалогом, разговором, међусобним уважавањем да се договоримо шта је то што би требало да нас одржи.

Нећемо се окренути доћи ће јесен, или, као што би у Игри тренова рекли, зима је већ дошла, а онда ће то зло да дође на свачији праг, као што је корона дошла. И ту, на моју жалост, нисмо успели да се сакупимо, јер смо имали невидљивог ратника који је косио. И да вам кажем, најбољи међу нама су отишли због те короне, генерације сјајних људи отишле, заувек. Ми смо се и тада делили.

Шта још треба да нам се деси, шта још треба да нам падне на леђа или закуца на врата да ми кажемо – станите, доста је; шта је било, било је, сад морамо напред? Дајте да видимо ових неколико месеци, који ће бити ужасно тешки, како да преживимо, јер то грађани који су нас овде делегирали очекују. Не очекују типске говоре, не очекују наша препуцавања, увреде.

Колеге из опозиције, ја сам најдуже у свом политичком веку била опозиционар. Добићете одговоре на сва ваша питања. Сутра ћете бити власт. Можете да покренете све истраге које су вам на памети. Али, молим

вас, пошто се борите за институције заједно са нама – ми смо у претходном мандату рекли да је правосуђе независно, тужилаштво је самостално и ми не можемо да утичемо на то, ми смо се развластили – када говорите о свим тим аферама које вас муче толико, имајте на уму, пошто су процеси у току, да тако директно вршите притисак на тужилаштво и на правосуђе.

Неко је овде поменуо, такође, Беливуков клан. Опет моје сећање. Шилерова је разминирана, земунски клан ликвидираан. Сећа ли се неко тога? Зашто? Нису имали прилике за одбрану. Човек је невин док се не докаже супротно. Беливуков клан је похапшен. Ти људи имају прилику да кажу све што им је на памети. Свако ко се ухватио, а у неколико последњих година то можете да пратите ако сте коректни и фер, ја сам се као опозиционар трудила да будем на тој линији, ухапшен је и процесуиран. За све ово остало о чему сте ви данас причали, ко бога вас молим – поднесак, материјални докази, тужилаштво, суд.

Сви ми имамо различита искуства са судом. Немојте да вам ја причам каква су моја искуства – али то не значи да су све судије корумпиране и да правда није достижна – али се трудим и сада из петних жила да ћутим о томе да не бих утицала на рад правосуђа и на рад тужилаштва.

Када говоримо о „човеку који одлучује о свему“, то смо данас чули мали милион пута, ако се руководимо том логиком, онда сте захваљујући само њему сви ви ту. Јер ово је аутократија, то кажете. Значи, ви сте њега ставили на пиједестал парламентарне демократије јер је увео опозицију у Парламент, ако само пратимо логику.

Ја вас преклињем, даме и господо, неки су овде први пут, нама нема назад. Можда за који дан пред нама свима деси се такав колосални геополитички догађај који ће из корена да промени све. Нема нам назад, можемо само напред. Назад је Србија и сваки грађанин Србије.

А зашто знам да ће др Орлић да одговори задатку? Претпоставили сте понашања а човек није ни ступио на функцију председника Парламента. Знам да за његовог мандата овај парламент неће бити паљен. Знам да за његовог мандата нико неће отимати мандате другим странкама. Знам да ће се за његовог мандата сваки конструктивни предлог опозиције услишити. Знам да ће се за његовог мандата СНС чак и одрицати својих некаквих квота и својих неких, што је са правом добила јер је победила, замислите, на изборима. Изборна листа „Александар Вучић – Заједно можемо све“ је победила и неписано је правило да она одређује правила и у Скупштини.

Ми се сада из петних жила трудимо да затворимо једну фазу и да отпочнемо нову, с уважавањем према свакоме од вас. Дајте помозите нам у томе. За све што вас мучи, постоје институције. Дајте да их изградимо ако смета било где било шта. Да ли је идеално? Није, нема идеалног политичког

система. Али дајте да заједно, сви заједно изградимо то. А ја знам, за почетак, да ће др Орлић заиста дати све од себе да то буде тако. Будите уверени да ће се свачији глас овде чути, јер, изнад свега, то је глас народа Србије и грађана Србије.

Коначно, колега Пастор из Савеза војвођанских Мађара, данас сам га пажљиво слушала, све ово дефинисао је заправо у једној реченици. Могла сам и ја тако, извињавам се, узела сам вам мало више времена, али када припадник националне мањине одреди степен слободе, независности и деловања у односу на власт, то је мера демократије! Он је то данас одлично показао; како су војвођански Мађари пропатили, како су били кажњени са Суботицом – исправиће ме госпођа из Сенте, је л' тако?, госпођа Елвира – и како се све то изменило касније.

Још нешто, не мање битно. Господина Орлића знам не дуже од годину и по дана, а упознала сам га као особа која је као нестраначка личност подржала Српски патриотски савез, која је пришла, изнела предлог и добила несумњиву подршку. И више од тога, да се тај предлог, који је био на корист грађана, испрати од почетка до краја. Апсолутно га није интересовало ништа осим конкретног предлога. Тако ће бити и надаље.

Оно што је мени посебно важно и што морам да истакнем на крају, тата Николине, Софије и Анастасије и Анђелкин супруг ће за који сат бити председник Народне скупштине Републике Србије зато што већина, која је освојила највећи број гласова, ипак одлучује о томе.

Хвала вам и извињавам се што сам за неких пет и по минута прекршила договор; обећавам, неће се поновити. (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Не, не, то је, с обзиром на ове fine речи, лирске и драмске акценте, за сваку похвалу и хвала вам лепо.

Сада, реч је тражио најпре за повреду Пословника Миодраг Гавриловић.

Члан, молим вас.

МИОДРАГ ГАВРИЛОВИЋ: Члан 106. став 1. Да поновимо по не знам који пут, председавајући – говорник може да говори само о тачки дневног реда о којој се води претрес.

Имали смо прилике да слушамо 14 минута и 40 секунди о стварима које уопште немају везе са тачком дневног реда. Иако је говор био занимљив и леп, није му било место овде. Мислим да сте били дужни да реагујете у овом случају. Велики део времена је потрошен потпуно без икаквог смисла и није се говорило о тачки дневног реда.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Господин Лазовић има реч. Повреда Пословника.

Молим члан.

РАДОМИР ЛАЗОВИЋ: Члан 106. став 1. Шефови посланичких група и заменици шефова имају додатну одговорност према овом дому да говоре о теми. Да ли је стварно неопходно да после сваког излагања СНС-а морамо да рекламирамо исти члан и да вам ово говоримо?

Хајде да се потрудимо... Ево, господине Орлићу, прилике да заблистате, како мисле ваше колеге да хоћете, па да нам покажете тај нови парламентаризам, у који ја лично не верујем али јако бих волео да ме разуверите и да будете тај човек како вас описују ваше колеге. Али, ево, ово баш и не говори тако.

Хајдемо, молим вас, да се фокусирамо. Можемо ми то, верујем у вас. Победићемо!

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има посланик Зоран Лутовац. Реплика.

ЗОРАН ЛУТОВАЦ: Најпре да одговорим на оно што сте рекли да је Демократска странка узимала радикалима и давала напредњацима. Не, то је била отимачина унутар Радикалне странке, а ДС је погрешила што је учествовала у тој отимачини, није била непристрасна и није се позивала на суд на законе. Дакле, никад ништа није узимала ДС од радикала и давала напредњацима, него је требало да буде непристрасна и да се држи искључиво закона. Када погрешимо, ми кажемо – погрешили смо. Не бранимо оно што је погрешно.

Друга ствар, ја сам запањен са којом страшћу ви браните земунски клан, њихово право на слободу. Ја сам дирнут, просто. И поређење земунског клана и Беливуковог клана је непримерено. Земунски клан је био против државе, Беливуков клан је био државни клан. Беливук има чланску карту СНС-а и очекује да му суди његова партија.

Што се тиче треће ствари коју сте поменули, то су Мађари. Молим вас, ваша брига о националним мањинама, само то немојте, молим вас. Да не помињемо по ко зна који пут те језичке патроле, које ће контролисати да ли неко говори српски или не.

Ја сам први који је увео у партијски систем Одбор за националне мањине, писао и научно и у политици се борио за права националних мањина и немојте нама да говорите о томе. Залагао сам се да националне мањине буду присутне не само у Парламенту него и у извршној власти, и то је било на сајтовима и СВМ-а и других странака националних мањина.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Лутовац, хвала вам.

Реч има посланица Марина Рагуш.

МАРИНА РАГУШ: Господине Лутовац и господине Лазовићу (претпостављам, пре њега), покушаћу у два минута да одговорим једном и другом. Када ми говоримо на одређени начин, онда то не спада у стилске фигуре и метафоре, а другима је дозвољено да користе метафору

„шимпанзе“ говорећи, чини ми се, о Британском парламенту. Добро, то могу да разумем.

Друго, ви ништа нисте разумели, ја се извињавам, јер нисте били ту. Нисте ме слушали када сам говорила о земунском клану, који није имао прилике да изнесе своју одбрану. Клан Беливука има прилике да изнесе своју одбрану, и ту ћете чути све што вас занима. Е, то је разлика између ауторитарног друштва и демократије.

Коначно, господине Лутовац, консултујте стенограме, сви смо чули шта сте рекли. Дакле, ја вас нисам парафразирала, ја сам вас цитирала за мандате које је ДС узела радикалима и дала другој групи. Чак сте рекли да је то била грешка и извинили сте се због тога.

Ово само чињеница ради. Као што сам обећала, и мање од два минута ми треба за ову реплику и надам се да ћемо наставити у складу са договором који се направио, јер поштовање договора такође значи демократичност у целој процедури.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: То је све? Хвала вам.

Сад прелазимо на листу пријављених говорника, која је била много, много дужа. Отворено говорећи, ми смо се на састанку који смо имали после 14 часова сложили, и ја мислим да је то за сваку похвалу и да обећава будућност ако тако све буде у овом парламенту, тако да је тај списак за ову прилику редукован.

Прво реч има посланик Енис Имамовић.

ЕНИС ИМАМОВИЋ: Хвала.

Уважени председавајући, колегинице и колеге народни посланици, наш посланички клуб Европски региони – Војводина, Санцак и Прешевска долина неће гласати за избор председника Парламента, као што је шеф посланичке групе рекао а желим и да поновим, зато што ми представљамо супротстављене политике са предложеним кандидатом. Наш однос према демократији, према различитостима и према различитом мишљењу је у суштини супротстављен.

Ми смо јуче у овом парламенту после дужег времена имали нешто што је вашој политици несхватљиво, а то је да један говор добије аплауз а да он не долази од стране владајуће већине. Јуче се после дужег времена у овом парламенту чуо аплауз неке друге, слободније Србије, у коју ми верујемо и за коју се боримо. Међутим, оно што је забрињавајуће јесу ваше реакције на тај аплауз. Реакције на подршку изреченом различитом мишљењу, које има објективно критички став према власти. Можда се господин Јанковић и ја политички не слажемо у многим стварима, али је његов јучерашњи говор на конституисању овог сазива погодио у суштину проблема наше демократије и нашег парламентаризма. Погодио је у суштину универзалних вредности, демократских вредности којима би

требало да аплаудира сваки народни посланик, без обзира на то да ли припада власти или опозицији, ако држи до свог личног ауторитета и интегритета, али како личног тако и институционалног. Без обзира на наш став о гласању за председника, односно за кандидата за председника, ја очекујем да ће председник Парламента то стање променити.

Ми овде представљамо Бошњаке и све грађане Санџака, грађане Србије, и желим да се осврнем на однос политике која кандидује овог председника Парламента према најважнијим питањима за бошњачки народ. Да изнесем можда и другачије мишљење о односу ове политике према бројним питањима са којима данас живи бошњачки народ у Србији. Једно од кључних питања за нас, представнике бошњачког народа у овом парламенту, јесте однос ове политике према геноциду у Сребреници, однос према БиХ, према истини, према међународној правди. И с аспекта Бошњака и с аспекта међународне правде и с аспекта истине, свако негирање и величање геноцида је апсолутно неприхватљиво, чак је и штетно и опасно по читаво друштво и регион. И ми желимо да кажемо да у томе нећемо учествовати.

Ја сам будућем председнику Парламента донео на поклон књигу „Хронологија зла и неизвјесности“. Она на 900 страна описује све страхоте са којима се суочавао бошњачки народ у Санџаку у периоду од 1991. до 2000. године, дакле пре демократских промена у овој земљи. Изузетно је важно да будући председник Парламента проучи оно са чиме живи бошњачки народ у Србији протеклих 30 година како би схватио због чега је тај однос неприхватљив за аутентичне и легитимне представнике Бошњака.

Овде су само нека од питања и проблема са којима се суочавају Бошњаци. Да не говоримо о економској ситуацији, у којој живе не само Бошњаци него сви грађани Санџака. Дакле, ова питања је неопходно решити како бисмо подигли поверење Бошњака, грађана ове земље, у државу и њене институције. То је оно за шта ћемо се борити у овом сазиву, било да постоји разумевање за то или не.

Чули смо и то да кандидат ове политике неће следити ни западну ни источну политику, а ми смо у парламенту који треба да доноси законе који ће нас приближити чланству у ЕУ. То је оно што сте обећали грађанима. Како ће Парламент доносити проевропске законе, како ће усклађивати своје законодавство са ЕУ уколико неће водити западну политику? Таква врста политичке контрадикторности за нас није прихватљива.

На крају желим да скренем пажњу на једну техничку ствар Секретаријату и будућем секретару, да је назив наше посланичке групе Европски региони – Војводина, Санџак, Прешевска долина. То је део нашег идентитета, то је део политике на основу које смо добили подршку грађана

да уђемо у овај парламент и да их представљамо и тражимо да се то исправи и испоштује.

Толико засад о овој теми. Желим вам успех у раду будућег сазива, да се мало више поштујемо, да поштујемо себе, овај дом и поштујемо право на различито мишљење и изношење различитог става у односу на владајућу већину.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, посланиче.

Реч сада има независни посланик проф. Јахја Фехратовић.

ЈАХЈА ФЕХРАТОВИЋ: Даме и господо народни посланици, зашли смо у девети сат данашњег рада и оно што смо с ове позиције, која је некако у средини, могли чути у току ове, сада већ деветочасовне, расправе јесте да имамо различите перцепције чињеница, а као изабрани представници грађана Републике Србије свих нас 250 овде има најзначајнији легитимитет да представља све оно што су интереси грађана Републике Србије и мора наћи минимум консензуса око кога ће се договорити како ће најбоље радити у интересу грађана Републике Србије, а тај минимум јесте овај Пословник, који сви ми морамо поштовати и кога се морамо придржавати. То значи да мора постојати и неко ко ће се старати о раду по том Пословнику, то је председник Народне скупштине Републике Србије.

Као што рекох, сви смо ми изабрани представници грађана Републике Србије. Она листа која је добила најзначајнији број гласова у овој држави дала је свој предлог, то је др Владимир Орлић, и ми као посланици Странке правде и помирења подржавамо тај предлог. Подржавамо не само због тога што смо овде имали прилике претходни период радити и уверити се у оно што значи председавање Скупштини Републике Србије, са позиције потпредседника др Орлића у периоду 2020–2022, јер је у оним приликама када је председавао посебно према онима који су мањински посланици исказивао толерантност, конструктивност и, наравно, принципијелност.

Ми као посланици Странке правде и помирења имамо још једну додатну обавезу према др Орлићу, а то је да је пре скоро девет месеци један од првих званичника извршне и законодавне власти који нас је позвао, исказао саучешће, поделио бол након пресељења нашег лидера, академика муфтије Муамера Зукорлића управо био потпредседник Народне скупштине др Орлић, који је, исто тако, дошао у Нови Пазар, присуствовао ценази, испратио на бољи свет, поделио бол са грађанима Новог Пазара, са Бошњацима и са свима онима који су поштовали рахметли муфтију Зукорлића. То је нама додатна обавеза и као људима и као Бошњацима и то је резултат оне политике коју је заговарао академик муфтија рахметли

Зукорлић, политике помирења и политике разбијања стереотипа, политике приближавања грађана Србије једних другима.

Наравно, у духу тога јесте и овај предлог за потпредседнике Скупштине Србије. Као што рекох, ми као избрани представници представљамо огледало Републике Србије и јачко је добро што ће бити седам потпредседника различитих политичких идеологија, а међу њима и потпредседник из Странке правде и помирења, што је један од континуитета, наставка политике коју је рахметли академик муфтија Зукорлић имплементирао.

Такође, у духу овога што сам говорио, ми као политичка партија и као странка која заступа аутентичне интересе како Бошњака тако свих мањинских народа у овој држави и грађана Републике Србије, међу својим гласачима имамо и припаднике македонског народа, грађане Републике Србије, па ћу искористити прилику да им честитам њихов посебан празник Илинден, Дан Републике Северне Македоније. Исто тако, као још једна од вредности која нас све спаја, јер је то у православној српској традицији Илиндан, а у бошњачкој традицији Алиђун.

Дакле, хоћу да кажем да су то све вредности које треба да баштинимо и које ћемо као народни посланици у периоду који је пред нама исказивати како бисмо све оно што јесте огледало мултикултуралне, мултиетничке Републике Србије, Србије у којој су сви грађани једнаки, без обзира на верску припадност, без обзира на националну припадност, и Србије која ће гарантовати слободу и права сваком грађанину Републике Србије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланиче, време вам је истекло.

Реч има посланик Роберт Козма, „Не давимо Београд“.

РОБЕРТ КОЗМА: Хвала вам, поштовани председавајући.

Поштоване колеге народни посланици, народне посланице, поштовани грађани, кандидатура Владимира Орлића за председника Народне скупштине је типичан пример како владајући режим схвата парламентаризам и демократију, а то како они разумеју ове концепте најбоље се види из биографије и претходног деловања Орлића као посланика и као политичке личности.

Он је несумњиво спроводио све захтеве са врха своје партије и у томе је вероватно био веома добар и ова кандидатура је вероватно неки вид награде за његово претходно учињено дело. Међутим, хајде да погледамо тај учинак из угла обичних грађана. Посланик Орлић се својски трудио да сваку могућност дијалога, разговора, размене мишљења онемогући, трудио се својски да онемогући грађанима да чују било коју информацију, било који другачији став осим информација владајућег режима које сипају кроз њихове националне фреквенције.

И стога сасвим је разумно да је онда владајући режим номиновао посланика Орлића за председника Народне скупштине, јер оно што је нереално и неразумно очекивати то је да је одједанпут владајућа већина одлучила да промени плочу, да су одједанпут увидели благодети демократије, одлучили да поштују правила и процедуре, да су одлучили да престану са притисцима на медије, са контролом медија, да су одлучили да престану са притиском на правосуђе и тужилаштво, јер то би за владајући режим и владајућу већину значило само једно, а то је убрзани губитак власти.

Међутим, данас је овде и опозиција. Ми из „Зелено-левог клуба – Не давимо Београд, Морамо“ данас смо овде управо да се боримо, управо да постављамо питања, тражимо одговоре и нудимо решења. Ту смо, као што смо већ напоменули, да вратимо достојанство овоме дому, јер грађани то од нас очекују; они су нас бирали и ми им то дугујемо.

Ту смо да покажемо да се за Србију бори тако што се чувају њена јавна добра, а не тако што се распродају будзашто, као што то чини владајући режим. Ту смо да покажемо да се за Србију бори тако што се чувају њене реке и водна добра, а не гурају реке у цеви, као што то ради владајући режим само да би омогућио екстрапрофит неколицини привилегованих који су повезани и блиски са властима. Ту смо да покажемо да се за Србију бори тако што се омогућава сваком грађанину да живи достојанствено, а не да будемо грађани у друштву са највећим економским и друштвеним неједнакостима у Европи, у друштву које је скројено управо као последица такозваног напредњачког напретка и ваших политика.

Због свега овога ми, „Зелено-леви клуб – Не давимо Београд, Морамо“, нећемо подржати посланика Орлића за председника овог дома, а овом приликом позивам и остале посланике и посланице да буду на правој страни и учине исто и гласају против. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем посланику.

Сада реч има Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани председавајући, поштоване колеге народни посланици, дозволите ми да у неколико минута које по договору имамо сви у завршници ове расправе на неки начин рекапитулирам оно што сам већ рекао и можда осенчим на додатни начин.

Пре свега, као што сам рекао и поновићу, Посланичка група Српски покрет Двери и Патриотски блок не може и неће гласати за избор Владимира Орлића за председника Народне скупштине, јер је то питање вододелница између тога ко је владајућа већина а ко опозиција. Веома је тешко да неко из опозиције подржи кандидата власти.

Наравно, то није немогуће ако бисмо били уверени да је тај кандидат неко ко је доказани представник парламентарне културе, културе дијалога, неко ко заиста иза себе има дуг стаж у коме је показивао да поштује другачије мишљење. Али, нажалост, немамо то искуство са др Орлићем.

Истина, као што сам већ рекао и то ћу поновити, у последњих неколико дана др Орлић је показао и ново лице, да може да комуницира са опозицијом, да разговара и договара се. Ја се заиста надам да ће на тај начин и председавати Народној скупштини и, без обзира на то што ћемо као посланичка група гласати против његовог избора, надамо се, и подржавамо, да ће он кренути тим путем са недавно завршених консултација.

Друга веома важна ствар јесте да нас грађани, они које интересује политика, а хвала богу грађане Србије интересује политика, цео дан гледају и интересују се да ли ће овај скупштински сазив личити на претходне па да нас они не гледају или ће овај скупштински сазив коначно личити на један храм демократије, на место истинске парламентарне дебате и покретања кључних националних државних тема.

Верујем да вама није циљ, као владајућој већини, да грађанима Србије изнова огадите Парламент, да га обесмислите, да натерате људе да не гледају Скупштину и тиме покушате да спречите да се чује глас опозиције. Заиста верујем да ћемо, као данас, имати прилику да разговарамо, да разменимо мисли и када се не слажемо. То је моја централна порука, да пробамо сви заједно, посебно у овом времену велике европске и светске кризе, да будемо што више парламентарни, да будемо што више, да тако кажемо, пуни неког разумевања, неке слоге, неке солидарности, неког међусобног помагања, чак и кад се не слажемо, а много често се нећемо слагати јер смо идеолошки и политички различити, јер смо власт и опозиција, али верујте, то је нормално да постоји опозиција у једном парламенту.

Управо је слика квалитета ваше власти колико поштујете опозицију. Што више поштујете опозицију, то више говори о вама да сте ви људи који имате капацитет да водите државу. Јер и опозиција и грађани који су гласали за опозицију су важан део овог народа и државе, који морате да поштујете. Надам се да ће то и нови председник Парламента господин Орлић чинити. Ми смо вам данас дали већ једну шансу да то докажете.

Наиме, Посланичка група Српски покрет Двери – Патриотски блок предала је прву скупштинску иницијативу, наш захтев за одржавање прве посебне седнице овог, Тринаестог парламентарног сазива, на тему Резолуције Европског парламента којом смо уцењени да признамо лажну

државу Косово и уведемо санкције Руској Федерацији и, наравно, на тему актуелне ситуације на Косову и Метохији.

Надам се да ће будући председник и владајућа већина имати слуха да већ до краја августа обавезно одржимо ову посебну седницу, а свакако пре истека овог рока од месец дана и да као овај дом заједнички донесемо одлуку и став према ономе што се дешава на Косову и Метохији, као и према овим уценама из Брисела. Ми ћемо, наравно, предложити конкретну одлуку, да ми заједнички те уцене из Брисела одбијемо, јер и Устав Републике Србије и Резолуција 1244 нас обавезују на борбу за очување Косова и Метохије у саставу Србије.

Коначно, скренуо бих само на крају пажњу будућем председнику Народне скупштине да размотри једну ствар која ми је сада запарала уши, јер ми није јасно како је омогућено од стране овог парламента да једна посланичка група добије назив Европски региони – Војводина, Санцак и Прешевска долина, јер тако нешто у Србији не постоји. Дакле, Војводина је аутономна покрајина, Санцак је турска војна управа која, хвала богу, не постоји од времена ослобођења од турске окупације, а Прешевска долина никада није ни постојала, већ се ради о Пчињском управном округу, као што је и Санцак Рашки управни округ.

Замолио бих да се ова заиста неприкладна варијанта некако измени. Наравно, то ни на који начин не сме да доводи у питање права националних мањина које живе у Србији, али њихова права престају тамо где то почиње да личи на некакав сепаратизам и покушај разбијања државе Србије и измишљање неких термина који апсолутно немају никакво упориште у нашем уставу и у државним институцијама.

Дакле, уз још једном изражене жеље да ће овај нови сазив Народне скупштине Републике Србије показати једно ново лице српске демократије, да ћете и ви као владајућа већина дати допринос томе да опозиција може да се чује и да наши предлози дођу на дневни ред овог заседања, обавезујем се у име Посланичке групе Српски покрет Двери – Патриотски блок да ћемо ми дати свој део доприноса да овде имамо један повратак ка смислу и достојанству Народне скупштине и да појачамо интересовање грађана за то да гледају ове скупштинске седнице зато што овде гледају озбиљне и праве расправе ма колико ми били идеолошки и политички супротстављени и различити. Хвала вам свима на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем посланику Обрадовићу.

Реч може да узме посланик Хаџи Милорад Стошић из ПУПС-а.

Извините, нисам видео да тражите реч.

Изволите.

ЕНИС ИМАМОВИЋ: Хвала. Јавио сам се по основу реплике, с обзиром на то да је поменуто име посланичке групе којој припадам.

Дакле, Санџак. Ми смо представници Санџака и ми смо у овој држави регистровани као странка која носи СДА Санџака. Дакле, јасно је да ћемо се борити, да се боримо и да ће се генерације после нас борити за то да Санџак буде уставна категорија у Републици Србији.

Ја сам и у прошлом сазиву објашњавао да је Санџак постојао на Берлинском конгресу, да је тачно одређена територија која припада Санџаку и ми се боримо за то да Санџак буде будући европски прекогранични регион. То је наше право и то право нам нико не може оспорити, нарочито не неко ко је у ову скупштину ушао само да би тренутна власт и владајућа већина изгледала што демократичније. Дакле, Санџак постоји и онако како сте се навикли на то да постоји Дорћол, Карабурма, навикнућете се да постоји и Санџак. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Изволите, посланик Хаџи Милорад Стошић.

ХАѢИ МИЛОРАД СТОШИЋ: Поштовани председавајући, уважене даме и господо народни посланици, поштовани грађани Србије, на самом почетку седнице истакао бих да ће Посланичка група Партија уједињених пензионера, пољопривредника и пролетера Србије, ПУПС – Солидарност и правда у дану за гласање подржати ове предлоге и гласати „за“.

На самом почетку новог сазива желим да вас све поздравим, у своје лично име и у име наше посланичке групе ПУПС – Солидарност и правда, да честитам на избору за народне посланике и да нам зажелим успешан и конструктиван рад у периоду који је пред нама.

Наша посланичка група је од самог почетка свог рада у Народној скупштини задњих 14 година увек настојала да аргументовано износи своје ставове и идеје, да се учтиво и са уважавањем односи према сваком у овој сали, без обзира на његово својство и политичку припадност. Ја се надам да ће и остале колеге народни посланици имати исти такав однос.

Налазимо се у изузетно сложенем и тешком времену светске кризе и ратних сукоба, економске рецесије и инфлације, са пандемијама болести светског нивоа које се не предају у потпуности. Ако се то има у виду, мислим да свако од нас, гледано и појединачно као народни посланик и сви ми као колективитет политичких странака и коалиција, мора имати минимум одговорности за доношење правих одлука и на прави начин.

Колико смо могли да видимо на претходним консултацијама пре конституисања парламента, већ су ту начињени први позитивни кораци, јер је релативно брзо постигнут договор око формирања и структуре скупштинских тела, око броја потпредседника Скупштине, технички распореда коришћења просторија по посланичким групама и другим стварима. Иако се, наравно, никада не можемо сложити око свега, мислим да је то прави начин како треба радити у перспективи овог скупштинског

сазива и да сви заједно учинимо напоре да иза себе оставимо неке раније ружне сцене које су ишле у јавност из ове сале. Од тешких речи којих је било и на овој седници, свађа, увреда, атмосфере која је на ивици физичких обрачуна мислим да нико нема никакве користи и треба да одустанемо од тога.

Што се конкретне тачке дневног реда тиче, ту је све јасно и не треба трошити превише времена. Један од темељних принципа парламентаризма је да онај који има посланичку већину одређује кандидата који ће председавати Скупштини. Листа „Александар Вучић – Заједно можемо све“ освојила је на изборима 120 мандата, и то на излазности бирача на изборима која је била највиша у протеклој деценији. Са потенцијалним коалиционим партнерима са других изборних листа већина за пуноважно доношење одлука ће бити далеко изнад прописане Уставом и законима. Онда је сасвим логично да ова листа има потпуно легално и легитимно право да предложи ко ће водити парламент у наредном мандатном периоду.

Свако је могао да се увери у то да је на овој изборној листи било пуно изузетно квалитетних кандидата за народне посланике најразличитијих струка, профила, научних звања и да многи од њих сада седе заједно са нама у овој сали као колеге посланици. Ја бих се усудио да кажем да је предлогом да др Владимир Орлић буде председник Народне скупштине начињен прави избор који ће у једној личности сублимирати све ове квалитете; читајући биографију кандидата запитао сам се да ли у њој постоји нека мрља. Наравно, посланичка група ПУПС – Солидарност и правда ће искрено и од срца подржати избор др Владимира Орлића за председника Народне скупштине и пожелети му пуно среће и успеха у раду.

Такође желим да кажем пар речи и о избору потпредседника Скупштине. И ту је све јасно. Као што је право оног ко има већину да даје председника Парламента, исто тако је легитимно да се потпредседничка места поделе сразмерно величини посланичких група. О томе је било речи на консултацијама страначких представника и направљен је договор. За потпредседнике су предложени квалитетни кандидати, посланици са дугогодишњим стажом у Народној скупштини, неки су и лидери или високи функционери у својим странкама. Мислим да ће то допринети креирању још позитивније слике о овом скупштинском сазиву а колеги Орлићу бити од велике користи и помоћи у раду.

Зато ће Посланичка група Партија уједињених пензионера, пољопривредника и пролетера Србије, ПУПС – Солидарност и правда у дану за гласање дати своју подршку за усвајање ових предлога.

Поштовани пријатељи, уважени грађани Србије, захваљујем се на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала посланику Хаџи Милораду Стошићу.

Сада реч може да узме др Муамер Бачевац. Није ту.

Реч има Живота Старчевић.

ЖИВОТА СТАРЧЕВИЋ: Поштовани председавајући, даме и господо народни посланици, желим на почетку, како ред налаже, свима да честитам на добијеним мандатима посланика у Народној скупштини Републике Србије и на јуче датим заклетвама. Желим свима да пожелим успешан рад у наредном периоду.

На претходним изборима грађани су свима нама дали поверење, на основу кога смо ми добили мандате, да радимо у њиховом најбољем интересу и ефикасно. Данас, ево, већ десет сати дискутујемо на овој седници и, ако су грађани гледали од почетка до краја, нисам сигуран да ће рећи да смо радили ефикасно и у најбољем њиховом интересу. Наиме, грађани ће нас кандидовати за неки њихов глас на неким наредним изборима не по томе како причамо, већ ће нас кандидовати пре свега по томе шта смо урадили. Дела и оно што смо радили ће пре свега бити одлучујући фактор коме ће дати поверење на наредним изборима.

Управо зато мислим да је избор председника Народне скупштине Републике Србије у том смислу веома важан. Наиме, он ће бити тај који ће битно утицати на ефикасност рада Народне скупштине и на то да ли ће ова Народна скупштина успети да одговори свим изазовима пред којима стоји наша држава.

Наиме, ми имамо предлог доктора Владимира Орлића за председника Народне скупштине и, као што је председник Јединствене Србије Драган Марковић Палма у свом излагању рекао, Посланичка група ЈС ће подржати тај предлог, јер је доктор Владимир Орлић човек који има добру и квалитетну професионалну каријеру, добар CV, али није то једини разлог.

Јединствена Србија је политичка партија која јако води рачуна и о политичкој реалности. Политичка реалност је да је на претходним изборима СНС добила највише мандата и да је она власна да предложи ко ће председавати Народној скупштини Републике Србије. С обзиром на ту чињеницу, ако је Владимир Орлић најбољи кандидат за ту функцију и да то сматра његова партија, ми ћемо се свакако сложити са тим и, као што сам рекао, подржаћемо тај предлог.

Оно што сам рекао јесте да је Србија данас суочена са бројним изазовима, тешким изазовима, и ти изазови су, између осталог, и најважнија политичка и друштвена питања. Јако је важно да се око свих тих изазова и питања постигне максимална политичка, али и, рекао бих, општа друштвена сагласност и консензус. Зато је улога председника Народне скупштине и у том смислу јако важна. Уколико Народна скупштина

Републике Србије својим радом буде темељ и да ветар у леђа држави Србији да ефикасно и успешно одговори свим тим тешким изазовима, онда смо направили добар посао. То је један од задатака господина Орлића и овог сазива.

Много је тих изазова. Један од њих је, свакако, ескалација политичке и свакаке друге ситуације у нашој јужној покрајини Косово и Метохија. О томе је данас Драган Марковић Палма причао више, ја не бих причао много о томе осим да кажем да, ево, и данас имамо практично отмицу возача санитета Клиничког центра у Косовској Митровици, Дејана Спахића, од стране косовских специјалних политичких снага и да једноставно ситуација тамо се никако не смирује.

Наш посао, посао Народне скупштине и председника Народне скупштине јесте да дамо тај темељ и да будемо добар ослонац држави Србији када је у питању решавање ситуације у нашој јужној покрајини. Наравно, наш задатак јесте и да сачувамо економску стабилност, позитиван економски тренд наше државе и наше привреде и економије. То у времену највеће економске кризе после Другог светског рата није нимало лак задатак и овај дом и Народна скупштина свакако ће морати својом законодавном активношћу да утиче на то.

Ту су и питања као што су европски пут Србије, јер имамо ситуацију да имамо извештај Европског парламента који је оштрији и лошији него што је био раније и показује, како бих рекао, двоструке аршине европарламентараца. Ми желимо, наравно, да одржимо тај европски пут, али онако уздигнуте главе, чувајући наше интересе и нашу традицију и културу.

Наравно, једно од важних питања с којима ћемо се суочити јесте и популациона политика, да наставимо са борбом против беле куге и да радимо на томе да оснажимо нашу популацију и подмладимо. Такође, ту су и бројна друга питања, као што су питање сарадње са свима, питање „Отвореног Балкана“ и сва друга питања и једноставно наш рад и наша дела, још једном да поновим, јесу оно што ће грађани вредновати у наредном периоду.

Зато апелујем и на господина Орлића али и на све нас овде у парламенту на ефикасност у раду, на рад у корист грађана и у њиховом најбољем интересу, а ми ћемо, Посланичка група ЈС, као и досада, увек бити активан чинилац и дати свој допринос и учешће у том раду. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вама, посланиче.

Сада реч има Александар Јовановић, „Морамо – Заједно“.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Поштовани господине Јанковићу и народни посланици, здраво живо.

Поштујући договор шефова посланичких група који каже да треба да скратимо дискусију, ја ћу своју дискусију свести само на једно. Не знам да ли је господин Орлић ту, не видим га, није, али обратићу му се. Без обзира на то што није ту, он је будући председник Народне скупштине.

Будући председник Народне скупштине дужан је да поштује вољу грађана изражену кроз народну иницијативу која је поднета овој скупштини, а који траже да се ова скупштина изјашњава и одлучује о предлогу грађана да Скупштина донесе закон о трајној забрани експлоатације литијума и бора на читавој територији Републике Србије.

Видим овде данас неке коментаре и жалопојке за литијумом. Хајде, изјасните се одмах, ви прекопута, јесте ли за наставак рудника „Рио тинто“ или не, да знамо шта да радимо. Да или не?

(Владимир Ђукановић: Да.)

Е, хвала вам лепо, господине Ђукановићу. У том смислу позивам све активисте, све оне овде који су се изборили да председник Вучић под притиском укине и да налог да се укине срамна одлука Владе, уредба Владе у којој стоји да је за потребе Пројекта „Јадар“, „Рио тинто“, неопходно извршити релокацију становништва са подручја Недељица. У Горњим Недељицама живи хиљаду људи. У Горњим Недељицама скоро 300 ученика похађа основну школу. Горње Недељице су простор где је сваки педаљ земље обрађен. То село произведе годишње милион литара млека. То су људи који нас хране. То су људи којима сви треба да се поклонимо до земље. На то сте се намерачили, то сте нашли да расељавате.

Овде са нама седи и станарка Јованкине виле, госпођа Ана Брнабић. И било би лепо, госпођо Брнабић, да коначно кажете пред свима шта сте се то договарали са „Рио тинтом“ у Лондону. Никако нисмо имали прилике да чујемо какве сте то тајне договоре водили са представницима „Рио тинта“.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас, народни посланиче, немојте се непосредно обраћати.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Само полако.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Народни посланиче, морам вас опоменути, немојте се директно обраћати никоме. Молим вас, то важи за сваког овде.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ја вас, председавајући, молим да омогућите мир и ред у сали.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: То је опомена.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ми смо ту да, као што смо вас спречили да нам све реке Старе планине гурнете у цев, као што смо спречили Горана Весића и његову екипу да живу шуму на Риви затрпавају шуптом, као што смо спречили многобројне еколошке злочине...

Да поручим само људима из Кличевца, да никада неће бити изграђена она регионална депонија тамо где они гаје сунцокрет. Да поручим људима из Босилеграда – доле се трудницама прети смрћу, доле се људи гађају камењем у главу само зато што штите своју имовину – ево нас ускоро у Босилеграду. Да поручим Игору Брауновићу, директору „Србијашума“, да ћемо га ускоро посетити и да ће имати прилику да отвори све папире и документе да видимо шта се то ради са нашим шумама.

Има тих места злочина колико хоћете. Да ли ви стварно мислите да ћемо мирно гледати како ваши домаћи и белосветски пајтоси отимају наше шуме, наше природне ресурсе и терају наше сељаке са наших њива?

Позивам све људе да буду спремни да бране своју природу, све поштујући устав ове земље. Ако буде било коме пало на памет да враћа „Рио тинто“ поново у причу, будите сигурни, имаћете стотине хиљада људи поново на барикадама. Толико. Хвала лепо и пријатно. (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има Миленко Јованов.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Врло кратко.

Дакле, надам се само да господин Јовановић неће забранити колеги Ђукановићу да има став. Као што сте ви против експлоатације литијума, он је за.

Што се тиче вашег заступања људи који живе у Горњим и Доњим Недељицама, на претходним изборима је од 153 изашла бирача 88 гласало за председника Вучића, или 57,52%. У Доњим Недељицама је од 260 изашлих бирача 150 гласало за председника Вучића или 57,69%. На бирачком месту 8 Брезјак, са кога је Маријана Трбовић Петковић, председница Удружења „Не давимо Јадар“, од 261 бирача 142 је гласало за председника Вучића. На бирачком месту 40 Јаребице, из ког је Златко Кокановић, еколошки активиста, од 141 бирача 109 је гласало за Вучића или 77% итд.

Једини ко има легитимитет да говори у име ових грађана је онај кога су грађани подржали. Тако функционише демократија. Ви, наравно, имате право да заступате одређене ставове.

(Народна посланица додајује с места.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас да не водите расправу на тај начин.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Немам ја проблем са тим. Мало, ради динамике.

Дакле, имате право да заступате свој став, свакако имате право да изнесите свој став, али немате право да се представљате ексклузивним представником људи који живе или политичким представником људи који живе у местима које сте навели, јер ти људи нису подржали ни вас, ни вашу политику. То је чињеница.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има посланик Игор Брауновић. Право на реплику.

ИГОР БРАУНОВИЋ: Господине Јовановићу, „Србијашуме“ су озбиљна институција и, кад будете долазили да прегледате то што вас занима, нећете сигурно моћи у мајици.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Александар Јовановић, реплика.

Изволите, још једном имате право.

То је моје дискреционо право.

Изволите, имате реч.

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Сад не знам коме да одговорим. Имам право на реплику, да одговорим и господину Јованову и господину Брауновићу.

Видите, господине Јованов, ти људи из Горњих Недељица којима сте довели „Рио тинто“, с којим сте се претходно договорили иза леђа, који је дошао тамо да им руши куће, који им је већ затровао земљу, поверовали су вашем председнику, за кога сте ви пре осам година рекли да уништава Србију али то је друга прича... Дакле, поверовали су му да ће, као што је рекао, прекинути са том агонијом званом „Рио тинто“, а ви сад нама говорите да та агонија није готова. Па видите ви са вашим председником, вашим врховним божанством, шта се и с ким договарао иза чијих леђа. Ти људи су зато гласали за њега.

А вама, господине Брауновићу, ја ћу доћи у мајици и ви сте дужни да ме примите дошао ја у мајици или дошао у том оделу од 3.000 евра које ви носите, па ћете лепо да нам објасните ко то сече тренутно шуму на Авали, зашто сте дали отказ и по ком основу дајете отказе људима запосленим више од десет година у „Србијашумама“...

Ви сте, господине Брауновићу, војвода, је л' тако? Војвода Игор. Постоји ЦД са вашим уметничким делом на гуслама.

(Председавајући: Још једном вас молим, немојте се директно обраћати.)

Препоручујем свима да послушају господина војводу Игора Брауновића и његове истакнуте песме. Човек је таленат невиђен, ал' не само за уништавање „Србијашума“ и дељење отказа, већ и за музику.

Дакле, видећемо се још. Нећу више да вас задржавам. Позивам све грађане Србије да, све поштујући устав ове земље, устану и бране оно што се зове њихова имовина. То је уставна категорија.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Време вам је истекло, господине Јовановићу. Хвала лепо.

Реч има посланик Ђукановић, реплика.

ВЛАДИМИР ЂУКАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Имао сам право на реплику јер сам био поменут. Никад нисам могао да схватим људе који су наводно велики еколози а то постану оног момента кад не добију посао са мини хидроелектраном. Када не добије посао да има мини хидроелектрану, онда он постане велики еколог.

Данас имамо такву једну ситуацију, где се човек који не представља апсолутно никог у тим Недељицама позива на Горње Недељице. То је нешто што је запањујуће. И уништава будућност тим људима, буквално им уништава будућност.

Ја сам био против заустављања тог пројекта. И то отворено кажем. Врло сам отворено причао свуда у медијима да сам против заустављања тог пројекта, јер сматрам да је то доносило будућност овој земљи. Ми бисмо данас имали велики прогрес. Можда бисмо ушли у фазу прављења фабрике електричних аутомобила или електричних батерија. Свуда у свету је потражња за литијумом, али само је овде неко уништио будућност Србије. Зашто? Зато што је нека амбасада то плаћала. Зато што је то амбасада једне земље која је желела да уклони свог конкурента плаћала овде покрет анархистички и левичарски и плаћала лажне екологе да нам праве катастрофу и економски колапс од наше земље.

Зато се надам да ће се обновити тај пројекат. Да л' ће то радити „Рио тинто“ или неко други, не знам, али бих волео да се обнови зато што су управо грађани Горњих Недељица дали поверење господину Вучићу, Српској напредној странци, а не овим људима који се лажно представљају као заштитници животне средине. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На овом месту ћемо ову полемику завршити. Морамо ову седницу довести до краја, молим вас да имате разумевања за то.

Реч има Милица Стаменковски Ђурђевић, Заветници.

МИЛИЦА ЂУРЂЕВИЋ СТАМЕНКОВСКИ: Поштовани народни посланици, у пређашњем излагању изнела сам став Српске странке Заветници и о актуелном предлогу, господину Владимиру Орлићу, али пре свега са садржајнијим освртом на целокупну политичку атмосферу.

Данас у 13.00 часова у непознатом правцу је одведен, практично киднапован возач санитета са севера Косова и Метохије, наш суграђанин, неко о чијим правима треба да бринемо као народни посланици који смо се заклели, између осталог, и на Устав Републике Србије. И даље, како видимо из медијских написа али узевши у обзир и информације са терена, немамо вести где се он налази.

Да се ово десило у Зимбабвеу или било где на мапи света, данас бисмо можда на тренутак и прекинули ову седницу, извршили консултације шефова посланичких клубова и донели, ако ништа друго, барем заједничко саопштење осуде онога што се дешава, понављам, нашим суграђанима на

Косову и Метохији, који су данас, пазите, према подацима Уједињених нација и према подацима ОЕБС-а, најугроженија етничка заједница у читавој Европи, са најмањом стопом повратка расељених лица на свету. Дакле, на свету најмања стопа повратка расељених лица је на Косову и Метохији.

Тако еклатантан пример кршења основних људских права је нешто што морамо једногласно да осудимо и управо то је на оном фону позива на национални компромис и на тај заједнички именоватељ о којем смо данас, ако ништа друго, барем начелно сви у једном тренутку говорили.

Српска странка Заветници ће, реагујући и на малопређашње излагање једне од политичких групација, која не крије да намерава интернационализацију питања Санџака, реаговати тиме што ће предложити усвајање закона о заштити територијалног интегритета, по угледу на, рецимо, САД, где таква регулатива постоји готово већ два века, и дан-данас се примењује спречавајући да се под изговором слободе говора врши промоција сепаратизма, сецесије, распарчавања суверених држава.

Наша је обавеза да водимо рачуна да нико са овог места не потхрањује поделе, не сеје мржњу, не шири раздоре међу етничким групама и да са овог места сви будемо свесни да нисмо посланици само оних етничких група којима лично припадамо већ смо дужни да уважавамо и Устав и закон целокупне Републике Србије и да, као што смо у заклетви изrekli, поштујемо сва људска и мањинска права.

Али, исто тако, Српска странка Заветници сматра да је сазрео тренутак да станемо на пут таквим сепаратистичким тенденцијама како се не би десило да сутра на неким другим местима гледамо овакве инциденте које данас имамо на северу КиМ.

Српска странка Заветници данас неће гласати за предлог Српске напредне странке и њених коалиционих партнера, не због тога што смо сујетни, не због тога што смо острашћени нити због тога што болујемо од неког страначког фатализма, већ због тога што сматрамо да не можемо данас да дамо бланко поверење узевши у обзир пређашњу праксу коју је СНС примењивала.

Али ја желим да ви нас све демантујете и желим да покажете политичку зрелост, јер овај сазив је заправо политички тест за Српску напредну странку, која треба да покаже да ли је спремна да успостави вишепартијски систем, демократске процедуре, да уважи овакву структуру Парламента или да настави са прогоном политичких неистомишљеника уколико се они апсолутно у свему са њима не слажу.

Ми нисмо непријатељи. Ми смо посланици једног народа. Ми смо посланици једне државе. Када кажем народ, мислим на све грађане наше земље. И због тога све ове разлике, које су данас бројне а хиљаде је њих

које смо овде потенцирали и наглашавали, могу да буду превазиђене оног тренутка када је држава Србија угрожена, а то је, нажалост, нешто што је наша свакодневица. Зато вас позивам да на крају, какав год исход буде био, једни другима пружимо руку, да наставимо полемику пристojно, аргументовано, али да, са друге стране, имамо у виду да смо овде да будемо глас народа.

Српска странка Заветници је данас први пут глас српског народа и свих грађана Србије у институцијама Републике Србије. Још једном користим прилику да се, на крају, на том поверењу захвалим и да изнесем став да ћемо у сваком случају то поверење оправдати. Хвала на пажњи, а господину Орлићу ћу честитати уколико буде био изабран и пожелети пуно успеха, да нас све овде демантује некаквом новом политичком праксом.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има посланица Јелена Јеринић.

ЈЕЛЕНА ЈЕРИНИЋ: Поштовани председавајући, захваљујем на датој речи. Ја сам Јелена Јеринић и први пут сам посланица у Народној скупштини Републике Србије. Чланица сам посланичке групе Зелено-леви клуб – Не давимо Београд, Морамо.

На почетку данашњег дана чули смо биографију кандидата за председника Парламента. Кандидат је образована и свестрана особа и на томе би му се заиста могло честитати. Међутим, успеси у образовању и науци нису оно што га је препоручило за ову позицију, јер, нажалост, данас у Србији није много важно ко је кандидат за председника Парламента нити какве су му квалификације. Овог кандидата предложио је један човек са позиције председника политичке странке, без икаквог уставног и законског основа, а онда су чланови те исте странке као послушници свога председника акламацијом потврдили да је баш он њихов кандидат. У том смислу ми бисмо овде данас могли да расправљамо о кандидатури било ког члана или чланице Српске напредне странке.

Сасвим је јасно да он није наш кандидат и да ми данас нећемо гласати за његов избор. Ми смо овде да бисмо заступали све оне грађане и грађанке Србије који осећају да им је држава одузета и због тога бих желела да се обратим будућој парламентарној већини, ко год да ће је чинити.

Поштоване колегинице и колеге, немојте заборавити да сте и ви представници тих грађана и грађанки који се осећају изневереним и чије су институције урушене од стране оних које данас представља Владимир Орлић. Због изборног система, ког се тако грчевито држите а у ком је цела Србија једна једина изборна јединица, сви смо ми представници свих грађана и грађанки Србије. Желели ви то или не, и ви сте, као и ја, представници и згубидана и лажних еколога и паткара, као и свих оних који данас на улицама и путевима Србије протестују против режима, а које, са

друге стране, на сваком кораку омаловажава и којих се свакодневно одриче. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има посланик Небојша Новаковић, Демократска странка.

НЕБОЈША НОВАКОВИЋ: Захваљујем, уважени председавајући.

Колегинице и колеге посланици, посланичка група ДС, наравно, неће подржати господина Орлића за функцију за коју га предлагате, а то је председник Парламента, из неколико разлога. Чули смо већ данас многе од њих, али да за моменат застанемо са популизмом. И те како се овде ради о личности која ће обављати ту функцију. До њега ће бити много како ће овај парламент изгледати, а моје лично уверење је да се он не бира да би се променио, он се бира да би остао исти и да би се бавио истим стварима којима се и досад бавио, морам признати успешно, клеветањем опозиције и блаћењем свих оних који се усуде на слободно мишљење.

У том смислу је говорити о његовом образовању, које је неоспорно, у исто време и бесмислено. За оно чиме се он бави, заправо, образовање није ни потребно. Не можемо стати иза овог предлога зато што то не улива поверење да ће се овде с његовим избором вратити демократија, парламентаризам и ценити слободна реч. Он је изасланик онога ко нема довољно храбрости да се супротстави и да уђе у сукобе, то је онај који се све пита и то је онај који седи на Андрићевом венцу. Његови интереси ће се овде заступати, и кроз господина Орлића али и кроз тим који је он предложио, односно који је предложила највећа посланичка група.

Нема разлога за оптимизам и молим вас да се у том смислу терет не пребацује опозицији, да је та која не даје шансу, нека пробају шансу да дају они који су је давали Вучићу да ће се променити па их је он јако брзо демантовао. Ово ће ићи још брже. Овде се никакве промене у том смислу неће десити, осим што ће бити неки људи који ће овде моћи да укажу на то да ће још бити и нормалности и поштења и честитости и слободне речи и слободне мисли. Нећете моћи баш све то да угушите. Биће и неке опозиције која вам неће бити по мери; некад сте могли и то да бирате. Зато вас је јуче и заболело оно што је господин председавајући Владета Јанковић рекао. Не само зато што је то истина, ви знате да је то што је он рекао истина, већ зато што постоје још увек људи који то могу да кажу, место одакле то могу да кажу и зато што нисте затрли сваки траг слободи мишљења. Нећете то успети ни у овом дому, ни кроз ову срамну одлуку о РЕМ-у која је потврдила четири исте телевизије које добијају националне фреквенције, што опет говори о томе колико сте спремни да се овде било шта мења.

Пошто су споменуте још многе теме, на крају, заиста ми је жао што немамо ни тај институционални правни капацитет да овде данас не седе људи који то не могу да буду. То је, пре свега, госпођа председница

техничке Владе Ана Брнабић, она није могла данас овде да седи – мене заиста не интересује да ли ви и где живите, да ли је то нека вила или шта год, али ви данас овде нисте могли да седите – као и још неке колеге, нећу сада даље да именујем, јер нису дали оставке на функције које обављају да би данас могли да буду посланици. Захваљујем се.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам лепо.

Реч има посланик Владимир Гајић, Народна странка.

ВЛАДИМИР ГАЈИЋ: Покушаћу да будем што ефикаснији и да се држим теме.

Мораћу, доста кратко, с обзиром на то да сам, иначе, ангажован у многим од тих случајева као адвокат Мирослава Алексића, да кажем господину Јованову – пуни су ми ормани у канцеларији правоснажних пресуда у којима су осуђени углавном таблоиди управо због истих ових ствари које сте ви данас говорили, за накнаду штете због неистина које су износили о Микију Алексићу. Нисам знао да то треба данас да понесем. Ако вас буде интересовало, није проблем да вам то и покажем.

Исто се односи и на оне инсинуације у вези са Вуком Јеремићем и Патриком Хоом, тако да понављате једну исту ствар овде у Скупштини. Наравно, вас нећемо да тужимо, нема никаквих проблема, имате право овде, као шеф посланичке групе поготово, да говорите шта год хоћете. За мене је то право посланика апсолутно и без икаквог ограничења.

Када је у питању господин Орлић, овде је више посланика опозиције рекло једну ствар која је ноторна, а то је да је та његова биографија, што се тиче образовања, заиста импресивна. Он је завршио један од заиста најреспектабилнијих факултета у Србији, можда и први, што се тога тиче. Међутим, то није довољно да би неко задовољавао неке главне критеријуме да буде председник Скупштине. Он је, пре свега, човек који је у претходном периоду показао да нема смисла за толеранцију и дијалог са онима који су му политички противници.

Међутим, оно на шта ја хоћу да укажем, а то се односи и на господина Орлића и на све посланике СНС-а, даћу вам брзо један кратак приказ, а то је један правни оквир који је флагрантно прекршен када су у питању избори који су одржани 3. априла ове године.

Наиме, Устав у члану 3 успоставља владавину права као основну претпоставку Устава. На основу одредбе члана 4 установљена је подела власти. Члан 5 Устава у ставу 4 каже да политичке странке не могу непосредно вршити власт нити је себи потчинити. С тим у вези, члан 41 Закона о спречавању корупције каже да је сукоб интереса ситуација у којој јавни функционер има приватни интерес који утиче, може да утиче или изгледа као да утиче на обављање јавне функције. У члану 40 Закона о спречавању корупције каже се да јавни функционер не сме бити зависан од

лица која би могла да утичу на његову непристрасност нити да користи јавну функцију зарад стицања било какве користи. Члан 6 Устава каже да је забрањен сукоб интереса.

У чему је овде проблем? Кад ове одредбе Устава и ове две одредбе Закона о спречавању корупције упоредите са чланом 45 Статута СНС, биће вам доста лако да схватите. У одредби члана 45 Статута СНС, где су набројана овлашћења председника те странке, једно од његових овлашћења је, каже – председник СНС-а утврђује критеријуме за утврђивање листе кандидата за посланике. У следећој одредби каже – председник предлаже изборну листу за избор народних посланика.

Да ли су народни посланици СНС-а заробљени? – пита се „Бироди“ врло ефектно ових дана, користећи ову и сличну аргументацију. Да ли су посланици СНС-а због кршења Устава и Закона о спречавању корупције незаконито изабрани? Да ли је јасно да је Уставом гарантована подела власти суспендована у корист јединства власти која је у рукама једног човека који држи и позицију председника СНС-а и позицију шефа државе? Мислим да је сасвим јасно да јесте.

У том смислу је незаконит и предлог који смо чули ових дана у јавности, где је шеф државе у својству председника странке утврдио предлог да господин Орлић буде председник Скупштине Србије. Ето, то је оно што је проблем. Ми смо провизоријум од државе, ми нисмо правна држава. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има посланица Демократске странке, Татјана Манојловић.

ТАТЈАНА МАНОЈЛОВИЋ: Поштовани председавајући, уважене колегинице и колеге народни посланици, поновићу још једном, посланички клуб ДС неће гласати за кандидата владајуће већине за председника Народне скупштине.

Парламенту је неопходна култура дијалога и то је неопходан предуслов за демократизацију друштва. Сматрамо да је сасвим свеједно кога ће владајућа већина за ту важну функцију предложити на основу десетогодишњег искуства и онога што смо видели под овим кровом, али нажалост и на основу онога чему смо сведочили последња два дана. Пре свега мислим на непримерено понашање и реакцију током обраћања председавајућег, Владете Јанковића, јуче на отварању свечане седнице.

Од будућег председника Скупштине очекујемо да омогући цивилизован дијалог, а обрадовало ме је оно што је овлашћени предлагач данас рекао, да ће Парламенту вратити контролну функцију. То јесте јако важно и сигурна сам, ако то буду испоштовали, да ће председник Парламента оног момента када буде изабран на ту функцију покренути све

своје ингеренције и да ће допринети томе да се грубо кршење закона спречи надаље.

При томе мислим на флагрантно кршење закона у процесу одлуке о додели националних фреквенција за четири телевизије које су тим националним добром и досада располагале. Од будућег председника очекујемо да допринесе да конкурс као незаконит буде поништен, да се покрене поступак против прекршилаца и да се распусти овај сазив РЕМ-а. Обнављање дозвола за четири приватне телевизије, од којих су неке најчешће служиле да шире говор мржње, неретко промовишући насиље, цртајући мете на челу неистомишљеника режима и свакоме ко је доживљен као противник, представља грубо одступање од прописаних критеријума за доделу фреквенција који су прецизирани у самом правилнику РЕМ-а о минималним условима и критеријумима за одлучивање у поступку издавања дозволе, посебно оним дефинисаним у члановима 28, 29 и 31, који се тичу квалитета програма.

Захтев да се конкурс поништи и поново распише темељи се и на кршењу одредбе из члана 96. Закона о електронским медијима, која обавезује РЕМ да узима у обзир да су електронски медији који су већ пружали медијску услугу поштовали услове садржане у закону, чланови 47–70, и услове из дозволе. Недопустиво је самосвојно тумачење законских норми и изјава председнице Савета да је ово нови конкурс и да се не узима у обзир оно што је досада било – пуј-пике, не важи. Када се погледају поменути чланови Закона, лако се утврди да су телевизије са националном фреквенцијом систематски кршиле ове одредбе током претходне деценије. Тиме су нанеле немерљиву штету грађанима Србије, лишавајући их истинитог, објективног и благовременог информисања.

Важност одлуке о поништавању овог конкурса не ставља у други план оно што је за демократизацију друштва предуслов, а то је омогућавање да РТС заиста ради у складу са Законом о јавним медијским сервисима и да не буде још једна полуга у рукама власти. Ако Парламент искористи своје механизме и нови председник Скупштине томе допринесе, Србија ће имати шансу да се из реда држава које су склизнуле у аутократију врати у ред истинских демократија. Нажалост, на основу онога чему смо сведочили последња два дана, мале су нам шансе, али ми из посланичког клуба Демократске странке и све демократе од тога нећемо одустати. То је наш дуг према свим грађанима, али и према жртви Зорана Ђинђића, који је животом платио то што је имао визију уређене и демократске државе. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Морамо да се вратимо на једног раније прозваног говорника који се у међувремену појавио, тако да молим доктора Муамера Бачевца да узме реч.

МУАМЕР БАЧЕВАЦ: Захваљујем, председавајући, заиста на разумевању и хвала на томе што сте ми допустили још пар речи. Трудићу се да будем кратак.

Живимо у времену када је парламентарна демократија најоптималнији вид политичког уређења, а централно место у свакој парламентарној демократији има Скупштина и ми посланици у њој. И од нашег интегритета и од онога како стојимо, како се опходимо једни према другима зависи колико ћемо бити поштовани.

Нажалост, у блиској прошлости, па могу да кажем и од почетка парламентаризма у нашој земљи, овог новијег, нисмо имали добру праксу. Имали смо, заиста могу да кажем, и лоших тренутака, и мислим да је одговорност сваког појединца и сваког посланика велика. Ми смо често као Скупштина били, и то ми је јако криво, зато што је било јако пуно вредних људи који су за крајеве из којих долазе остварили пуно позитивних ствари, ширили лепу реч, износили интересе грађана који су их делегирани и гласали, решавали њихове горуће проблеме. То је наш задатак. Било је пуно таквих посланика иза којих стоје заиста огромни успеси у једном мукотрпном раду. То је нешто што је било омаловажено од стране новинара, који су се почесто бавили баналним стварима, колику примамо плату – а рећи ћу вам да је моја плата као лекара дупло већа него плата која би ми била као посланику – или сличним стварима које нису за пример.

За мене лично је јако важно да посланици искажу елементарно поштовање и културу дијалога у овом дому. Ми смо се, као што рече мој претходник и шеф посланичког клуба, трудили и у прошлом и у претпрошлом и у свим претходним мандатима и оцењени смо да смо посланичка група која је искључиво причала о темама и покушавала да на сваки начин интересе грађана и њихове проблеме инволвира у законе, да у надзорној улози решавамо проблеме застоја у спровођењу тих закона и да достојно репрезентујемо људе који су нас гласали; на крају, и целу нашу земљу. Стога, важно је да особа која буде председавајући буде истинољубива, праведна и спремна на компромис.

Ја мислим да господин Орлић поседује ове особине и да има капацитета да правилним вођењем очува и уздигне углед Народне скупштине. За мене је лично то што је уважени колега посланик Орлић завршио један државни факултет, са одличним успехом, докторирао већ у 30. години, велика ствар, заиста огромна ствар у данашње време, и ја то морам да вреднујем и ценим.

Ценим што, када су наши ставови били супротстављени, уважени колега се показао као достојан и демократичан опонент, а када смо делили исте вредности или исте ставове, био је вредан савезник у остваривању циљева, али увек је у дуел и у сарадњу улазио са жаром и спремношћу да послуша добру идеју или савет. То је данас врлина, господо.

Господин Орлић је неко, ово је четврти мандат и мени и њему, још једном кажем, почесто се нисмо слагали, али је човек који има меру, а то је данас реткост. Човек који има меру, зна да саслуша и верујем да ће бити праведан. Због тога му посланичка група СДПС, или посланици социјалдемократе Расима Љајића, дају подршку да води овај парламент, заиста да успоставимо један заједнички циљ, да подигнемо интегритет овог парламента.

Рећи ћу још само на крају да је Клемент Атли, онај велики лидер лабуриста који је водио обнову своје земље након разарања, након Другог светског рата, Велике Британије, једном рекао, и то је велика реч и велики став, да темељ демократске слободе јесте спремност једног политичара да верује да су други људи можда паметнији од њега. Данас ова мисао треба да буде водилца нашег заједничког рада у Парламенту и у нашим стремљењима да Србија буде боље место за живот, јер је у питању наш заједнички живот, наша заједничка будућност у једном тешком времену које је пред нама.

Још једном, СДПС или социјалдемократе Расима Љајића дају апсолутно поверење овом младом човеку са заиста жељом и надом да ћемо успоставити врхунски интегритет на интерес свих грађана наше државе Србије. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има Душан Радосављевић.

ДУШАН РАДОСАВЉЕВИЋ: Уважени председавајући, даме и господо, уважене колеге, поштовани грађани Србије, вероватно нисте планирали да задњи говорим, али божија промисао је отприлике таква да сам међу задњима. Како се каже, конач дело краси. Тема о којој говорићу и те како је потребна Србији, да нас измири и да схвати где смо ми.

Природно, нећемо гласати за кандидата. Да не будем фарсичан, само из једног разлога. То је трећа функција државе, а ми нисмо власт, ни систем, ми смо опозиција. Један колега је овде поставио дивно питање и по мени је оно кључ ребуса – ми смо такви какви јесмо, али шта ви предлагете? Ја ћу одговорити у име коалиције Нада, у име ПОКС-а – ми смо овде, доносимо истину о промени система. Јер свако овде ко је завршио правни факултет је чуо за Валтазара Богишића, који је изрекао једну предивну мисао – што се грбо роди, време не исправи. Пре 77 година на

најстрашнијем злочину и отимачини и понижењу овај народ је склоњен са историјске сцене. Тај систем до дана данашњег се не мења, само се шминка.

Симболично, тамо на Андрићевом венцу још увек, већ тридесет година, а пре тога педесет, стоји петокрака пред којом су се поклонили сви шефови држава. Господине председниче будући изабрани и ви сви који сте са њим, седећете испод Немањића круне. Према томе, петокрака и круна никако не могу. Хоћу да нагласим овде у име свих грађана, да им се захвалим што су нас гласали и да опоменем, овде је један детаљ био, тражимо заједнички именитељ, рећи ћу вам шта је заједнички именитељ. Године 1916. на Бадње вече, када је краљ, влада, парламент, мошти и сигније, све одлазило преко Солуна, краљ Петар је замолио монаха, слушајте ово, и рекао – ја не знам да ли ће се ико од нас вратити из овог пострадања, али ако се нико не врати, ову круну закопај, однеси је онда за Београд, нека се Срби окупе и тај народ, и да зна да смо некад постојали. На тим идеалима ми гајимо све.

Овде смо данас чули много препуцавања. Деведесет посто, господо, ваших дискусија су део судских процеса, а ово је парламент, овде се доносе закони. То говори да немамо правосуђе. То говори да смо тотално ван политичког система, јер немамо институције. Да ли је народ у задњих 30 година био поносан на ову скупштину? Није, господо, будимо искрени. Питајте га сада како живи. Питајте како је човеку на селу. Питајте оне којима је отета имовина а није враћена. Да ли је икада иједна камера ушла у кућу неких мученика који су побијени и отети? Да ли неко зна за 200.000 најумнијих Срба побијених од 1946. до 1953. године? Ту ћемо тему отворити, не да бисмо се свађали, него да бисмо једном засвагда затворили страшну књигу понижења и онога што је убијало Србију и кренули у неко ново доба.

Ми без тога не можемо. Не можемо јер посрћемо, јер падамо. Пратите 77 година где смо, а где се сада налазимо. Нестајемо, даме и господо. Исељавају нам се сви, села нам нестају, на хиљаде села, градови су тихи, економија одумире, само зато што немамо систем вредности. А тај систем вредности подразумева другачији изборни систем, где би се бирао човек а не медијска фикција, другачији медијски систем, где би се поштовала култура, етика, естетика, истина и још много тога. Но, нашим доласком овде у Скупштину ми отварамо ту тему свих тема и нећемо се зауставити док не дође до промене система, једног јединог спасоносног решења за ово.

Према томе, приводим крају, да испоштујем све оне који су рекли да данас, на Светога Илију, завршим и честитам данас свим православцима, односно православним хришћанима који то славе, и дозволите да честитам једном витезу Карађорђевој звезди, мом Прњавору (Мачванском), из ког

долазим. Три витеза имају Карађорђеве звезде, да вас информишем, Београд, Шабац и Прњавор. Одликовао их је краљ Александар, градитељ овог храма културе, демократије, у који није ушао, за највеће пострадање. Вратимо прво сјај тим звездама, вратимо сјај нашем имену и презимену.

Господине председниче, будући, изабрани, и сво руководство, ја вам само једно желим, да у току овог мандата овај највиши законодавни орган донесе један закон, а да нас све поведете, нас 250, ка Врачару, да тамо чека милион људи, који ће се мало склонити, да чекају сви премијери света, пехар Цара Душана са Хиландара, из кога ће се причестити српски краљ, да присуствујемо крунисању тада, да непријатељи занеме, да пријатеље обрадујемо, а да се ми измиримо. С тим жељама, с тим надама започињемо ову своју политичку мисију.

И дозволите да вас поздравим, све вас, нашим заједничким поздравом, који се чекао овде, да кажем, у овом дому, који су подигли српски краљеви, 77 година: С вером у Бога, за краља и отаџбину! Кол'ко смо дужни, то и морамо одужити! Живела Србија! Како радили, тако нам Бог дао!

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем посланику, кога смо чули веома, веома добро.

Молим посланика Синишу Ковачевића из Народне странке да узме реч.

СИНИША КОВАЧЕВИЋ: Драги пријатељи и уважени господине Јанковићу, тешко је говорити после овакве филипике, која, нарочито својом енергијом и емоционалношћу, за мене представља врло велики хендикеп овог тренутка.

Пре него што кажем било шта, желео бих да се лично обратим госпођи Марини Рагуш. Надам се да нећете искористити ово за реплику. Дакле, улепшали сте ми данашњи дан и врло сам захвалан. Очито је да се не бавим погрешним послом и очито је да сте ви жена са рафиманом позоришним. Тако да, ово је била музика за моје уши.

Дакле, госпође и господо, већина храмова свих светских традиционалних религија смештена је под куполе; свеједно да ли су у питању исламске, католичке, православне или неке друге богомоље. Ако се ова кућа доживљава као храм демократије, а требало би, онда и ова купола над нашим главама није случајно. Овде би требало да се препознаје демократска зрелост грађана једне земље, изграђују демократске навике, саопштава и води мисао, која може бити дијаметрално супротна мишљењу већине али би требало да се слуша са уважавањем и поштовањем. Овде само аргументи, интелектуална и политичка убедљивост, елоквенција и нешто мало беседничког дара од људи прави трибуне или предмет подсмеха и спрдачине.

Овде грађани једне земље преко својих представника доносе одлуке везане за себе и своје постојање, своје трајање и будућност. Отуда и латинска пословица *vox populi vox dei*, глас народа је глас бога, или би бар тако требало да буде. Овде би требало да се води рачуна о сваком гласу. Под условом, наравно, да ти гласови нису крадени, кривотворени, да се до резултата није дошло куповином, силом, претњама, уценама, злоупотребом медија или уз помоћ бугарских машиновођа из црних ципова.

Зато та столица на којој овог тренутка седи господин Владета треба да буде намењена првом међу једнакима, старешини ове куће, као првосвештенику демократије, да припадне најбољем од нас – у овом случају најбољем од вас, госпође и господо из власти – или једном од најбољих.

Сасвим је логично да странка са највећим бројем посланика да председника Скупштине. Додуше, дешавало се и по свету и код нас да та функција припадне, у оквиру неког политичког договора, као бакшиш или договорени кусур, неком од слабијих политичких партнера. Овај пут, као што видимо, то неће бити случај.

Председник Парламента је, у зависности од тога како гледате на ствари, други или трећи човек ове земље. На челу је врховног законодавног тела. Особа која у ситуацијама када то изабрани председник није у стању преузима његову функцију. Замислите да је, не дао бог, успео неки од оних бројних атентата – хвала богу, поновићу, па није – неки дан сазнадох од вашег министра да их је досад било 32. Замислите болест, тежу, са фаталним исходом. Поновићу, хвала богу па то досад није било потребно.

То треба да буде личност с ауторитетом владике и снагом спортисте, чија помирителна реч треба да исцељује и смирује, да мири завађене, неко ко ће применити ових дана врло модерну синтагму „смиривање тензија“, неко ко пожаре неће гасити бензином, неко на чијем ће гробу једног далеког дана, у далеким будућим годинама писати – умро од вишка разумевања и вишка поштења, неко ко ће имати снаге и куражи да опомене и своје ако пређу границу пристојности, да одузме реч и казни и свог партиота (за опозицију се то, наравно, подразумева).

Уважени господин Орлић свакако јесте један од најбољих међу вама. Није, попут једног од ранијих председника овог дома из ваших редова, студирао у Сава центру. Како се то колоквијално каже, није ишао по диплому код Гиге у шупу, није докторирао у Стакиној воденици или, попут родоначелника ваше странке, полагао са супериорном лакоћом по неколико испита у једном дану – наравно, са највећим оценама – и то у дану када је, по службеним белешкама два парламента, боравио у Стразбуру. Вероватно се „телепромотвао“ у Нови Сад. Напротив, уважени господин Орлић је завршио једну од најпрестижнијих средњих школа у овој земљи –

Математичка гимназија то свакако јесте – са успехом студирао и завршио врло тежак државни факултет, као млад човек докторирао не тражећи докторат у Ресавској школи или на бувљој пијаци доктората, попут многих које ви, даме и господо из власти, познајете.

Нисам имао задовољство да лично упознам господина Орлића. Тамо где он одлази као у своју кућу – наравно, мислим на окупирани и отети РТС, који је некад, нећете веровати, мало био и мој – мене не зову. На друге телевизије, где уваженог господина Орлића дочекују „на црвен тепих“, ја не бих. Ерго, сви моји судови донесени су на основу јавних наступа господина Орлића, или у овом дому или у телевизијским појављивањима, која му нису мањкала.

Дакле, по мом мишљењу и по мишљењу Народне странке, уважени господин Орлић није човек за ову столицу. Зашто? Зато што све своје политичке неистомишљенике доживљава као архинепријатеље. Зато што према њима исказује отворени анимозитет, мржњу и презир. Зато што својим политичким бравурама, како то недавно рече један ваш министар, за своје политичке опоненте користи изразе као што су хуља, муфлуз, мутивода, битанга, лопов, фашиста, муљатор. Нека на овом месту буде и крај цитата. Зато што је у стању да у апсолутно празној сали одглуми конференцију за новинаре пред непостојећим и невидљивим новинарима. Плашим се да ће сутра, уколико то околности или вођа од њега буду захтевали, председавати празним парламентом, правећи у том тренутку потребни привид демократије. Зато што је као саговорник, или захваљујући добром тренингу, као одраз потпуног непоштовања других учесника у дебати, потпуно у стању да упоредо говори, омета и деконцентрише, или је курс и предавач био јако добар, или уважени господин Орлић није у стању да контролише своје логореичне солилоквије. Једнако је, даме и господо, трагично и једно и друго. Наравно да овај списак није коначан, али станимо овде да омогућим и другим колегама да кажу коју реч.

Из ових разлога, даме и господо, Народна странка неће гласати за уваженог господина Орлића, са чврстом вером да он неће у овај високи дом унети потребну прибраност, толеранцију и разумевање. Госпође и господо, хвала вам на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има Јанко Веселиновић.

ЈАНКО ВЕСЕЛИНОВИЋ: Добар дан. Видим да се радујете мом повратку у Скупштину.

Поштовани народни посланици, уважени председавајући, ја бих, наравно, волео да на том месту господин Јанковић остане бар годину дана, да се овој скупштини врати достојанство.

За разлику од уваженог колеге који је говорио пре мене, Ковачевића, ја сам имао прилику да лично упознам будућег председника Народне скупштине Републике Србије, наравно, у политичким дебатама и телевизијским гостовањима.

Сигуран сам, а то је саопштила и председница нашег посланичког клуба Уједињени – ССП, ПСГ, Преокрет, Слога, госпођа Мариника Тепић, да избор на предлог Српске напредне странке неће донети повратак достојанства Народној скупштини и наша посланичка група неће гласати за предложеног кандидата. Сличног сам мишљења и о његовој заменици.

Чини ми се, волео бих да нисам у праву, да предложени кандидат за председника Скупштине неће својим понашањем моћи да допринесе да се у ову скупштину врати достојанство и да Народна скупштина преузме улогу која јој према Уставу и према закону припада.

Предложени кандидат је показао ароганцију, нетолерантност, осиноност, некултуру у политичком дијалогу и због тога не можемо подржати тог кандидата. И помало ми је било смешно када су поједини посланици, чак и из опозиције, говорили о његовом научном звању. Господо народни посланици, ми нисмо изборно веће факултета или института, ми смо Народна скупштина. Ми не бирамо вишег научног сарадника, него бирамо председника Народне скупштине. Те две ствари нису исте. Могуће је да он може да буде виши научни саветник или да вози камион, али он не може да управља Народном скупштином.

Како ћемо у овој скупштини отварати теме попут враћања отетих пензија, које су претходни сазиви изгласали? Како ћемо разговарати о заштити радника? Како ћемо говорити о корупцији, о Јовањици и колегама као што је господин Владимир Ђукановић, који улогу у законодавном телу обилато користи у судским процесима у корист означених криминалаца и делова криминалних групација? Како ћемо говорити о демонтираних 450 километара пруге у Војводини? Како ћемо говорити о запуштеним саобраћајницама ако на челу Скупштине седи човек као што је ваш предложени кандидат? Како ћемо говорити о коцкарницама које су преплавиле Србију? Како ћемо говорити о спрези инвеститорске мафије, као што је у Новом Саду, са влашћу, ако на челу Скупштине имамо таквог човека? Како ћемо говорити о младима који напуштају Србију, како ћемо говорити о потреби да решавамо проблеме људи а да не заступамо личне и страначке интересе ако на челу Скупштине имамо таквог човека?

Није довољно, као што су и моје колеге говориле, то да је неко завршио факултет, угледну средњу школу или докторирао да би испунио функцију председника овог високог дома, који треба да одговори и тешкој нарастајућој кризи, која ће погодити Србију као и цели свет.

Сигуран сам, више људи је то данас поновило, да заједно можемо да учинимо све, да заједно можемо да се договоримо око тема које су важне за Србију. Али сигурно то не можемо да урадимо као што је то учинио господин Јованов, шеф посланичке групе СНС, питајући нас јутрос да ли смо попили терапију. И, председавајући, ви сте пропустили да опоменете господина Јованова за то. Молим господина Јованова, да не би остала црна мрља на данашњој седници, да се извини за изговорене речи које су увреда свим народним посланицима, не само њима него и целој Србији која је гласала за те људе.

Како ћемо говорити о положају сељака, како ћемо говорити о високим ценама репроматеријала, суши и неконтролисаном увозу пољопривредних производа који погађају пољопривреднике ако на челу Скупштине имамо човека који је нетолерантан? Како ћемо разговарати о одрживом рударењу, како ћемо разговарати о рециклажи, како ћемо разговарати о превенцији у здравству ако на челу Скупштине имамо човека који не познаје толеранцију? Како ћемо говорити о куповини гласова или неслободи медија ако на челу Скупштине имамо човека који се залаже, који пропагира, који практикује неслободу и гушење медија?

На крају, да не би било да ја не мислим да господин Орлић може да промени своју реторику и свој начин понашања, ја ћу се са своје стране заложити и учинити све да допринесем тој толеранцији баш због тога што знам у каквој је Србија кризи, али сигурно је да ће кључ успеха овог парламента бити на председавајућем Народној скупштини, који ће наставити са политиком и презентовањем политике као што је досада то радио или ће покушати да промени, као што је неко данас рекао, да постане нови. Да му не помињем име, јер не бих желео да изазивам реплику.

На крају могу да поручим – и у једној и у другој ситуацији наша посланичка група и ја лично ћу се снаћи. Уколико будемо имали толерантну Скупштину и уколико не будемо имали толерантног председника и Скупштину, верујте ми, нећете ме ућуткати, као што то нисте чинили ни када нас је само двоје седело у овој Скупштини наспрам свих вас који сте тамо. Хвала пуно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реплику има посланик Ђукановић.

ВЛАДИМИР ЂУКАНОВИЋ: Не да немамо намеру, господине, да вас ућуткамо, напротив, ви сте неко ко је веома позитиван и афирмативан за СНС. Кад год се ви јавите, 5% нама скочи рејтинг. Тако да, ја сам веома радостан кад се ви јавите, али зарад неистине коју сте изнели, а требало би да се стидите и да просто људи виде колики сте лицемер.

Ви сте били тај који је био у некој претходној гарнитурџи која је донела Устав Републике Србије и у том уставу сте прописали да је

председник скупштинског одбора за правосуђе уједно члан Високог савета судства и Државног већа тужилаштва. И док вам је Бошко Ристић то био, тада вам то није сметало, него сте то подржавали. А исто је био колега адвокат, зар не? Ви добро знате да не постоји никаква могућност да утичете на избор судија и тужилаца. А зашто? Па зато што је Скупштина та која доноси коначну одлуку ко ће бити судија. И бар у мандату пре ове садашње власти, у више наврата, када је Високи савет судства предлагао неке судије, ево, пре неколико месеци чак 14 судија је Скупштина одбила, а видећете коначно и сада, кад уђете, ваљда, у Одбор за правосуђе, да је немогуће то што ви овде износите.

Опет, с друге стране, истина, не мени по вољи, ја нисам био баш за то, али садашња власт је избрисала тај бесмислени члан, који сте ви донели, да је председник Одбора за правосуђе члан Високог савета судства и Државног већа тужилаца. Ова власт је дала потпуну независност правосуђу, баш оно што сте јој ви одузимали онаквом реформом правосуђа где сте ви баш бирали све те судије и тужиоце на најбестиднији и најгори могући начин а људе од каријере сте избацивали из правосуђа на улицу.

Зато немојте више да причате којештарије, а о куповини гласова, па можда би могли ови у Хрватској, пошто сте гласове за ХДЗ обезбеђивали својевремено, можда би они могли нешто више да кажу. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ја само могу да кажем поводом Устава да је тај устав донет у Скупштини, која је била слободно изабрана. Он је донет једногласно, за њега су гласали људи као патријарх Павле. Сад ви, наравно, можете мислити о њему шта хоћете, али није у реду говорити ружно о уставу своје земље под овим светим кровом.

Реч има Ивица Дачић.

ИВИЦА ДАЧИЋ: Поштовани председавајући, даме и господо народни посланици, дозволите ми у име СПС и наше посланичке групе да кажем неколико речи о овој тачки дневног реда, уважавајући договор који смо имали, да се трудимо да скратимо наше дискусије.

Пре свега желим да кажем да сам лично имао прилику да сарађујем са предложеним кандидатом за председника Народне скупштине Републике Србије, Владимиром Орлићем. Из те наше сарадње у протекле две године могу апсолутно компетентно да кажем да сам сигуран да ће на добар начин обављати ову функцију, а подсетићу још једном да питање функционисања Скупштине јесте и процедура, јесте поштовање правила.

Имајући у виду да је прошли сазив Скупштине био у старту већ окарактерисан негативно, пре свега због састава, морам да кажем на крају мандата, пошто сам био председник Народне скупштине, да смо, без обзира на све те недоумице, постигли неколико веома значајних резултата.

Променили смо онај део Устава, наравно, уз народну одлуку на референдуму, и развластили сами себе – и то је први пут у историји да нека власт сама себе развлашћује – да Народна скупштина више не бира судије и тужиоце него да то раде независна судијска и тужилачка тела.

Друго, водили смо, чини ми се, успешан међустранички дијалог. Уз мање или више проблема, тај дијалог је резултирао тиме да су све странке изашле на изборе. Исто тако, сведок сам да су представници СНС-а имали понекад и превише попустљив став према неким ставовима опозиционих партија. Један од тих ставова јесте тај што су смањили цензус са пет посто на три посто.

Исто тако, донели смо кодекс о понашању посланика, установили смо праксу да нема више доношења закона по хитном поступку, увели смо јавна слушања. Да скратим причу, желим да се захвалим свим досадашњим посланицима на успешном раду и на добрим резултатима које смо остварили у протеклом периоду. (Аплауз.)

Управо имајући у виду то да је Владимир Орлић био део свега тога што смо радили и да је у многим данима и водио седнице Народне скупштине, знајући и његове личне квалитете, дајем му пуну подршку и СПС ће гласати за његов избор.

Сада бих да искористим неколико минута да нешто кажем с аспекта тога, јер сте се сви нешто враћали у прошлост... Мислим да професор који води ову седницу, господин Владета Јанковић, и ја имамо довољно простора да се вратимо у прошлост у смислу ових заседања Скупштине. Наиме, ја сам у овој Народној скупштини од 1992. године и морам да кажем неколико опсервација.

Прво, неко је спомињао Куртија. Дозволите ми само да кажем да је 7. децембра 2001. године председник СРЈ донео одлуку о помиловању по службеној дужности: „Албин Заима Курти ослобађа се од даљег извршења изречене казне затвора. Председник СРЈ, др Војислав Коштуница.“ Тек толико, да се зна. То је друга ствар. Ово није амнестија, ово је, у ствари, ослобађање од извршења казне. Толико о Куртију. На предлог савезног министарства правде. Колико знам, тада наша партија, односно моја, није била на власти.

Исто тако, у овој сали је донет закон о амнестији где је више од две хиљаде терориста ОВК пуштено кући. Гласао сам против и чланови Парламента из редова наше странке, мислим да су тада и други били већ у Парламенту и да су представници радикала гласали против, али то су чињенице.

Кад је реч о данашњем стању ствари, дозволите само да с поносом кажем да смо ми успели за ових десет година да 23 земље повуку признање

Косова. Данас 101 земља не признаје Косово. Вратили смо ту тему на дневни ред, зато што данас без Србије не може да се одлучује о Косову.

Кад је реч о Санцаку, Угљанин је био министар у владама од 2008. до 2014. године. Извините, молим вас, био сам и ја; никад нисам чуо да тражи ово што данас чујем. Подсетићу да је на територији бивше Југославије било 25 санцака. Откуд сад само Санцак тзв. новопазарски? Подсетићу и на то да су у Турској 1921. године укинута санцаца. Нигде се више не спомиње и нигде се више ништа тако не зове. Санцак је административна област у османлијском царству. Овде је очигледно политички циљ, не регион него сепаратизам. И то, под Санцаком се сматра Прибој, Нова Варош, Пријепоље, Сјеница, Тутин, Нови Пазар, али се сматра и Рожаје, Андријевица, Бијело Поље, Беране, Пљевља и Плав. Подсетите ме, да ли у Црној Гори неко тражи санцак; од бошњачких странака, муслиманских? Нисам чуо. Можете ви да тражите колико хоћете. Значи, у историјском смислу старија реч од Санцака је Стара Рашка. Молим да се поштује Устав Републике Србије. Исто као и о Прешевској долини. Можете ви да вртите главом колико хоћете. Ако ми не поштујемо сами себе, неће нас нико поштовати.

С друге стране, Прешевска долина исто тако не постоји као историјски појам. Постоји тек од 2000. године. Исто са сепаратистичким циљевима. Задатак сваке државе је да сузбије сепаратизам. Наравно, на најбољи могући начин, уз дијалог, уз пуно поштовање људских права и мањинских права. Још једном понављам, Угљанин је све време био у власти. Па био је министар у мојој влади, ја сам био премијер. Шта сад то значи, кад немате функцију онда ћемо да причамо о сепаратизму?

Није господин Јовановић ту. Кад је говорио о „Рио тинту“, ништа немам против да свако има своје мишљење, само ја сам у Владу ушао 2008. године. Подсетићу, тада је била Влада са Демократском странком. Затекао сам причу о „Рио тинту“. Затекао сам причу о „Рио тинту“! Они који су донели ту одлуку барем нека мало спусте тон. А слажем се да се о свему разговара. Мене сте тада сви убеђивали да је то од великог значаја за Србију, а то је било још у време Коштуничине владе. При томе, немам ништа против да се о томе разговара на стручан начин, само говорим шта је парадоксално. Немој сада да они који су гласали за то држе предавање неком другом. Криви смо што смо гласали.

Вишепартијски систем. Кажете, Вучић одлучује ко ће бити председник Скупштине. Знате шта, да вам кажем, ја не знам ко је одлучио да Маршићанин буде председник Скупштине. Не знам ко је одлучио да Мићуновић буде председник Скупштине. Истина, није био један шеф, било је 18 шефова ДОС-а. Не знам ко је одлучио да Наташа Мићић буде председник Скупштине. Не знам ко је одлучио да Оливер Дулић буде

председник Скупштине. А знам ко је одлучио да ће бити Славица Ђукић. Ја, председник СПС-а, и Главни одбор СПС-а.

Желим само да вас подсетим да сте свих ових година радили на укидању комунистичког једнопартијског система и довођењу вишепартијског система. Не желим да причам идеалистички. Претпостављам да сте и ви који о томе говорите донели неке одлуке. На ком нивоу сте их донели, али тако функционише вишепартијска демократија. Она није идеална, али боље не постоји. Тако да, ако сами причамо против себе...

Није центар моћи увек био на Андрићевом венцу; био је и у Немањиној 11. Односно, да будемо искрени, тамо је где је председник највеће странке. Немојмо сада да смо сви изненађени због тога. Као ми у томе нисмо учествовали, као ви сада не слушате шта каже Драган Ђилас, Вук Јеремић или не знам ни ја, Зеленовић. Па и Зеленовић, када се одлучивало ко ће да буде градоначелник, ваљда је неко донео ту одлуку.

На крају, дозволите ми, немам ништа против да изнесете и ставове о монархији, ал' немој да је сад то први пут да неко о томе прича. Па Воја Михаиловић је био колико пута потпредседник Народне скупштине, четири пута, три пута? Чекајте, па 2000. године сте чекали Александра Карађорђевића на аеродрому, па што не вратисте монархију? Ако сте стварно за монархију, па што сте кандидовали Милоша Јовановића за председника Републике? Чекајте, ви хоћете председника Републике или краља?

И да вам кажем једну ствар. Немојте ме погрешно...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Извињавам се, само да вас подсетим на договор који смо имали у погледу штедње времена и држања теме. Знате, време је заиста поодмакло. Изволите, ја вас не могу прекидати, немам на то право, али апелујем на вас да, ако можете, сведете излагање.

ИВИЦА ДАЧИЋ: Наравно, само још једну реченицу.

Био сам председник Народне скупштине, а неке ствари нисам ни знао о овој згради. Помињали сте да је она направљена, то је тачно, отворена је 1936. године. Краљ Александар, нажалост, није дочекао да се она заврши. Али немојте да мислите ни да је монархија и наша династија била безгрешна. Да бисте се тога подсетили, молим вас, кад уђете у зграду, погледајте са ваше леве и десне стране. Шта видите? Прво видите статуу хрватског краља Томислава, са леве стране, а са десне стране словеначког кнеза Коцеља. То је одраз српских заблуда. И прва седница у овој згради се није завршила са „Живела Србија!“ него „Живела Југославија!“

Зато ја хоћу да вам кажем, пустите тај облик владавине нека о томе одлучује народ. Немам ништа против.

Желим Владимиру Орлићу пуно успеха, односно свима нама посланицима. Била ми је част што сам био председник Народне скупштине Републике Србије. Наравно, и даље ћу давати допринос политичкој стабилности, јединству Србије и слажем се са свима који су говорили, потребан нам је виши ниво политичке толеранције, културе, међусобног поштовања и међусобних полемика на прави начин. Живела Србија! Хвала вам. (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На овом списку имамо још једног говорника, то је Александар Мирковић, Заједно можемо све.

Молим вас, опростите; реч има Војислав Михаиловић, реплика.

ВОЈИСЛАВ МИХАИЛОВИЋ: Пошто сам поменут, само да кажем да, ево, чак и господин Ивица Дачић је за монархију, то ме радује. Тако је. Комунистичке династије умеју да буду за монархију, ако би они били суверени.

Јављам се само због, кратак ћу бити, господина Милоша Јовановића. Да је изабран за председника, он би вероватно био последњи председник државе, зато што ми тежимо ка томе да се распише уставотворна скупштина и да се заиста облик политичког владања промени у Србији. То је везано за српску традицију, мислимо да то није немогуће и да ће то да се деси. Можда касно, али сигурно ће се десити. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Изволите, господине Мирковићу, уз извињење.

АЛЕКСАНДАР МИРКОВИЋ: Поштовани председавајући, поштоване колегинице народне посланице и колеге народни посланици, како смо већ сада ушли у десети сат рада и расправе, мој лични утисак је да смо данас чули много тога, али не могу да се отмам утиску да смо најмање чули конкретне разлоге зашто Владимир Орлић не би смео, како ви то кажете, да буде председник Скупштине Србије.

Чули смо дискусије на различите теме, чули смо да вам ништа не одговара што долази из редова СНС-а, али исто тако су грађани Србије могли у директном преносу да чују да се ваша политика своди једино на голу мржњу према СНС-у и свему што долази из наших редова.

Оно што је мени посебно интересантно јесте да сте показали једну нову дозу лицемерја, а тиче се двоструких аршина које константно потенцирате и приказујете у ова два дана новог сазива и новог заседања.

Интересантно је да председавајући најгрубље прекрши Пословник и направи преседан који никада нигде није забележен, да своју улогу председавајућег посматра јуче као улогу неког ко ће овде држати говоре и моралне лекције, а данас се позива на поштовање Пословника, и то само у случају када дискутују посланици СНС-а.

Да ја говорим истину показује и чињеница да су изречене две или три опомене мојим колегама, док са супротне стране за много горе ствари није изречена ниједна опомена, чак нису били ни упозорени.

Оно што је мени интересантно, а опет се тиче председавајућег, јесте то што сте ви до само пре два месеца, у јулу, тачније, били у прилици да председавате једној другој скупштини, исто тако као најстарији одборник, или у овом случају посланик, али сте то одбили са гнушањем, поднели сте оставку, јер сте закључили да ти избори нису били легитимни и да ви не желите у томе да учествујете и дајете легитимитет тој скупштини. Ради се о Скупштини града Београда. Занима ме шта се то променило у ова два месеца па сте улогу председавајућег овде прихватили, да ли због веће позорнице или само зато да бисте направили онај перформанс јуче.

Чуо сам овде о Владимиру Орлићу много похвала и то је јако лепо чути. Морам признати да сам са те стране изненађен, јер сте ви досада увек оспоравали поједине кадрове СНС-а због образовања. То сте и данас учинили у више наврата. Данас сте листом хвалили Владимира Орлића, јер дефакто не можете ништа да кажете по том питању. Ви сте му замерили, пазите сад, како се понео у неком телевизијском дуелу. Вама једино не одговара то на који начин Владимир Орлић заступа своје личне ставове и ставове СНС-а. Ако наставите тако даље, неком будућем кандидату СНС-а вероватно ћете замерати како се облачи или да ли носи наочаре или не. И то најбоље осликава сав бесмисао ваше политике данас и ваших неоснованих критика.

Чуо сам и у више наврата да сте се позивали на дискусију аргументима. Апсолутно сам за то, јер Србија каква је била до 2012. године и до доласка СНС-а на власт, апсолутно данас, када се осврнете на тај период, не можете да кажете, ако сте имало реални, да није остварила огроман напредак. И то не говорим само ја, то говоре конкретни подаци и аргументи.

Тражили сте их, ево, сада ћу вам их прочитати.

До периода владавине људи који су данас овде били оштри критичари плата у Србији је била не већа од 320 евра; данас је преко 635 евра и ићи ћемо до краја године на повећање од 710 евра просечне плате у Србији. Минималац, о коме сте данас дискутовали, у ваше време је био негде око 15.000 динара, док је данас преко 35.000 динара и ићи ћемо на 40.000.

Желите да причате о незапослености? Ево, зашто данас није неко од вас поменуо колика је незапосленост била у ваше време? Преко 24%, док је данас испод 10%.

Хоћете да причамо о путевима, саобраћајној инфраструктури? Хоћете да причамо о новим школама, болницама? Хајде да дискусију на тај

начин водимо и да се на тај начин политички обрачунавамо, уколико желите. Али мислим да, што би народ рекао, и врапцима на грани је јасно да то вама не одговара, јер на том пољу никада не можете да победите, јер не можете да се борите аргументима против резултата иза којих стоји Александар Вучић и Српска напредна странка. Зато је за вас најлакше и најбоље водити неку бесмислену дискусију, где ћете покушати деструкцијом, провокацијама да одведете коло на своју страну.

Пажљиво сам слушао све што сте причали и заиста не могу да се отмам утиску, ако је све то тако као што ви кажете, да ће неки од вас и подржати кандидатуру Владимира Орлића за председника Скупштине Србије. Али не могу да разумем то што вас мучи унутрашња организација СНС-а. Ја већу бесмислицу од тога да не може председник странке или не може то тако да се кандидује нисам чуо дуго. Па да ли је следећа ствар коју ћете ви овде рећи да ћете доћи на извршни одбор, главни одбор или председништво СНС-а и тамо ви одлучивати уместо чланова СНС-а ко ће бити кандидован?

Много бесмислица смо овде данас чули, али оно што ме посебно радује јесте то што смо само у два дана видели какви би двоструки аршини владали да сте неком игром случаја ви у позицији да формирате власт, а и како би се понашао неки ваш председник Скупштине, какав смо пример имали у ова два дана да видимо од стране председавајућег.

Тако ћу ја бити коректан, у складу са договором који је постигнут на састанку председника посланичких клубова, па ћу само позвати све колеге народне посланике да подржимо предлог за Владимира Орлића за председника Скупштине Србије, јер он је човек који има искуство, има знање, али изнад свега тога воли Србију и радиће у интересу грађана Србије. Исто и сви ми из СНС-а, наставићемо да, следећи политику Александра Вучића, радимо у интересу наше земље, јер ми другу земљу немамо. Хвала вам и живела Србија! (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем народном посланику и чини ми се да имам право да сасвим кратко, пошто ми се директно обратио не нарочито пријатним тоном.

Ви сте рекли да ја као председавајући данас нисам изрекао ниједну опомену овој страни сале. То просто није тачно. За то постоје записници, постоје видео снимци.

Друго што сте рекли тицало се мог јучерашњег иступа. Господине Мирковићу, ја сам слободан човек, слободно изабрани народни посланик. Ово је слободна говорница. Ја сам се пре свог наступа консултовао са стручним службама. Рекао сам истину. Ако вас истина боли, могу да вам кажем само – жао ми је.

А сада, пошто на листама посланичких група...

Реч има Миленко Јованов.

Изволите.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: На самом крају расправе...

(Срђан Миливојевић: Имам још два минута.)

Не можемо, просто је закључено нешто што смо се договорили. Не можемо се сад играти неких ствари. Нема смисла, заиста.

(Председавајући: Даћу вам два минута.)

Не можемо тако, господине председавајући. Онда нека говори, па ћу ја говорити после. Ја сам се јавио као...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хоћете последњи да говорите?

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Наравно, као предлагач увек...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Видите, ми сад морамо да понудимо листама – ако нема више пријављених за реч, пре закључивања питам да ли желе реч председници односно представници посланичких група или још неко ко није искористио своје право.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: Сагласан сам, али договорили смо се да нема. Исцрпili смо списак који смо направили. Ако неко прекрши договор, нећемо га се ни ми придржавати.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Нисмо се тако договорили, верујте. Добићете реч на самом крају.

Изволите. Којим редом смо се пријављивали? И нико нема више од два минута, молим вас.

(Сандра Божић: По ком основу се јавља?)

Грбовић је овлашћен, има право, молим вас. Заменик председника посланичке групе. Дозволите.

Изволите, имате реч.

ПАВЛЕ ГРБОВИЋ: Хвала.

Даме и господо народни посланици, поштовани председавајући, за почетак бих само желео свима да честитам на јуче потврђеним мандатима. Надам се да ће овај нови сазив скупштинског парламента бити продуктиван у наредном периоду. Верујем да сте сви веома свесни са каквим изазовима ћемо се сусретати, са каквим изазовима ће се сусретати Србија и какве изазове ће управо овај сазив морати да реши.

Један од тих изазова нам долази у месецима пред нама, а то је да решимо кризу у коју је Србија упала, енергетску кризу, катастрофалну енергетску кризу због које многи грађани Србије данас брину да ли ће имати довољно струје. И за то није одговоран само рат који се дешава на територији Украјине, за то је пре свега одговорно катастрофално и бахато руководство Електропривреде Србије. Да бисмо тај проблем решили, даме и господо, овај сазив Парламента ће морати да одобри кредит у износу од

милијарду евра како би се очувала ликвидност ЕПС-а и како би грађани Србије имали електричну енергију на зиму.

Пошто ће грађани Србије морати да плаћају катастрофалне последице неодговорног руководства, мораће руководство ЕПС-а да дође у овај дом и да народним представницима и грађанима Србије положи рачуне због чега је то тако. Не може да се плати милијарду евра из буџета а да за то нико не буде одговоран. Не може да се прође без одговора на питање ко је одговоран за то што је стратешко јавно предузеће претворено у парабезбедносну службу која је пратила и прислушкивала политичке опоненте и из редова опозиције али и непослушне кадрове владајућих странака.

У овом парламенту ће морати да се дају одговори на питања ко је више повезан са криминалним групама – да ли је то директор БИА Братислав Гашић, да ли је то министар полиције Александар Вулин, да ли је то министар одбране Небојша Стефановић. И то не зато што их ја за то оптужујем, него зато што оптужујете једни друге, драги посланици СНС-а, и зато што ти људи седе у Савету за националну безбедност и зато што је национална безбедност Републике Србије угрожена управо зато што такви људи седе на тим местима.

На крају крајева, овај сазив ће морати да да одговор на једно веома комплексно питање. Србија се налази у веома тешкој геополитичкој ситуацији. Од одлуке ове скупштине ће зависити будућност оних генерација у чијој меморији ми као појединци и као политичари нећемо постојати али ће последице наших одлука и те како имати утицај на њихов живот.

Наше одлуке ће одредити да ли ће они моћи да имају просперитетну будућност или ће бити маргина Европе, да ли ће живети у друштву које се поводи за најгорим тенденцијама које су данас актуелне у свету, тенденцијама које ограничавају право грађанима да се одреде, тенденцијама...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам, посланиче, истекло вам је време.

Договор је договор. Молим вас да поштујемо договоре.

Немате више реч.

Следећи који су се јавили су Борислав Новаковић и Срђан Миливојевић, ни један ни други немају права да добију реч. Стручна служба то каже.

Реч има Никола Нешић, повреда Пословника.

НИКОЛА НЕШИЋ: Поштовани председавајући, хвала вам на речи.

Даме и господо посланици, рекламирам члан 93. Сматрам да биографија није уредно попуњена, да треба да се уради допуна биографије.

Ја сам, иначе, Никола Нешић и долазим из Крагујевца, где ништа није транспарентно, где се све крије. Ја ћу вам само рећи пример да четири месеца тражим папире за пројекат „Чиста Србија“. Рекао сам да ми дају један пројекат, било који пројекат. Ни један једини пројекат нисам добио за четири месеца. Три скупштине, поставио сам отворена питања градоначелнику, сви ћуте. Зато је јако битно да буде све транспарентно. Морамо да имамо све информације на увиду.

Господин Орлић, да се вратим сада на тему...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Посланиче Нешићу, морам да вас прекинем. Члан 93, на који сте се позвали, апсолутно нема никакве везе с овим о чему ви говорите. Будите љубазни, поштујте основни ред, пустите да ову седницу завршимо као људи.

То важи за све.

Повреда Пословника, Стефан Јовановић.

Изволите.

СТЕФАН ЈОВАНОВИЋ: Поштовани председавајући, повређен је члан 96, о говорницима на седници. По евиденцији стручне службе за Народну странку је остало још два минута да говоре на седници и молим вас да омогућите посланицима Народне странке да искористе време које је омогућено за расправу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Директно супротно договору који смо постигли на колегијуму у 14.00 часова. Ја вас молим да поштујемо реч.

То важи за сваког. Управо смо се договорили да ћемо на овај начин ово окончати. Молим вас да будете увиђавни.

Повреда Пословника, Срђан Миливојевић.

СРЂАН МИЛИВОЈЕВИЋ: Поштовани господине...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас да саслушамо посланика.

Изволите.

СРЂАН МИЛИВОЈЕВИЋ: Поштовани господине председавајући, рекламирам повреду Пословника, члан 97. Било је договорено да могу да користим шест минута пошто смо предали овлашћење за мене као овлашћеног предлагача и да могу да користим то време од остатка времена шефа посланичке групе.

Након тога секретар ме је обавестио да тога нема. Ја сам указао да онда не важи договор и да ћу говорити своја два минута и да ме врати на списак говорника. Молим вас да нам не узимате време које смо договорили, да макар испоштујемо реч која је договорена.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На овоме ћемо стати. Нема више приговора по Пословнику.

Изволите, господине Јованов, као што смо се договорили.

МИЛЕНКО ЈОВАНОВ: На самом крају данашње дискусије желим најпре да се захвалим свим посланицима са листе „Александар Вучић – Заједно можемо све“ на дискусијама, на подршци. Желим да се захвалим посланицима других посланичких група које су данас у својим дискусијама рекле да ће подржати избор др Владимира Орлића за председника Скупштине.

Желим да се захвалим и свим посланицима који су рекли да неће подржати Владимира Орлића а који су конструктивно и пристојно дискутовали. Хвала и онима који то нису учинили а узели су учешће у расправи, јер су ипак показали како ће функционисати овај парламент, да није баш све онако како се представља и да није све спорно само када је у питању власт, него богами и када је у питању ова друга страна.

Нисмо чули, или бар ја нисам успео да региструјем ниједан суштински аргумент зашто Владимир Орлић не би могао да буде на челу Скупштине. Зато на крају и у име посланика моје посланичке групе а верујем и у име свих других могу само да кажем – достојан. Хвала. (Аплауз.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поштовани народни посланици, обавештавам вас да је народни посланик Ана Брнабић, сагласно члану 132. Закона о избору народних посланика, 2. августа 2022. године председнику Народне скупштине у писаном облику поднела оставку на функцију народног посланика. Молим да се то прими к знању.

Овде закључујем претрес о предлогу кандидата за председника Народне скупштине и проглашавам паузу од 15 минута.

(После паузе – 20.50)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владета Јанковић): Молим народне посланике да заузму своја места. Морамо наставити са радом.

Молим вас, будите добри, седите на своја места. Почињемо са радом.

Сагласно овлашћењу из члана 9. став 5. Пословника, утврђујем листу кандидата за председника Народне скупштине, на којој је само један кандидат, и то др Владимир Орлић.

С обзиром на то да је Народна скупштина обавила претрес и пошто је, сагласно члану 9. став 5. Пословника, утврђена листа кандидата за председника Народне скупштине, подсећам вас да, према члану 10. став 1. Пословника, пре приступања избору председника Народне скупштине Народна скупштина треба да одлучи да ли ће гласати тајно или јавно.

Ако Народна скупштина одлучи да гласа јавно, гласа се прозивком народних посланика, члан 10. став 2. Пословника.

Предлажем да се избор председника Народне скупштине обави јавним гласањем, прозивком народних посланика.

Стављам на гласање предлог да се избор председника Народне скупштине обави јавним гласањем, прозивком народних посланика.

Молим народне посланике да притисну одговарајући тастер на посланичкој јединици 15 секунди.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 209, против – два, уздржаних – нема, није гласало – 12, од укупно 223 народна посланика.

Констатујем да је Народна скупштина већином гласова одлучила да се избор председника Народне скупштине обави јавним гласањем, прозивком народних посланика.

Прелазимо на одлучивање о тачки 2 дневног реда – ИЗБОР ПРЕДСЕДНИКА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ, јавним гласањем.

Пошто је Народна скупштина одлучила да се избор председника Народне скупштине обави јавним гласањем, гласање треба да обавимо прозивком народних посланика, члан 10. став 2. Пословника.

Пре преласка на гласање прозивком подсећам вас да је чланом 131. Пословника уређен поступак спровођења јавног гласања прозивком и да, сходно тој одредби, генерални секретар Народне скупштине прозива народне посланике по азбучном реду презимена. Сваки прозвани народни посланик изговара реч „за“, „против“ или „уздржан“. председавајући понавља име и презиме народног посланика који је гласао и његову изјаву, односно утврђује да је присутан или одсутан или да не жели да гласа. Генерални секретар Народне скупштине записује изјаву народног посланика или његову одсутност уз његово име и презиме на списку.

Пре него што пређемо на гласање подсећам вас да је, према члану 104. став 1. Устава Републике Србије, утврђено да Народна скупштина већином гласова свих народних посланика бира председника Народне скупштине.

Стављам на гласање Предлог да се за председника Народне скупштине изабере народни посланик др Владимир Орлић.

Приступамо гласању прозивком народних посланика.

Молим генералног секретара Народне скупштине да обави прозивку народних посланика по азбучном реду презимена и да евидентира њихово изјашњавање.

Напомињем да се гласање врши на тај начин што сваки народни посланик изговара реч „за“, „против“ или „уздржан“.

Молим народне посланике да приликом гласања устану и да се изјасне.

ВЕЉКО ОДАЛОВИЋ:

Албахари Натан – против

Алексић Загорка – за

Алексић Мирослав – против

Антић Иван – за
Арсић Верољуб – за
Атлагић проф. др Марко – за
Ацковић др Драгољуб – за
Ацић Стефан – за
Бајатовић др Душан – за
Бајић др Живан – за
Бакарец Небојша – за
Баста Раде – за
Бачевац др Муамер – за
Беговић др Јелена – за
Белоица Ана – за
Бечић др Игор – за
Богдановић Јелена – против
Богдановић др Марко – за
Богуновић Наташа – за
Божич Сандра – за
Бојовић Милорад – за
Бојовић Милоратка – против
Бокан Никола – за
Брауновић Игор – за
Бујуклић др Жика – за
Букумировић Бојана – против
Булатовић Дејан – против
Булатовић Славиша – за
Васић Андријана – за
Васић Дејана – за
Васић Радмила – против
Вељковић Јелисавета – одсутна
Веселиновић Жељко – против
Веселиновић Јанко – против
Весић Горан – за
Влк Драгиња – за
Војиновић Марија – против
Вујадиновић Милимир – за
Вујачић Светозар – за
Вујић Војислав – за
Вујичић мр Данијела – за
Вуксановић Момчило – за
Вучевић Милош – за
Гавриловић Миодраг – против

Гајић Владимир – против
Гајић Горица – одсутна
Гојковић Жика – за
Грбовић Павле – против
Грујић др Данијела – против
Грујичић проф. др Даница – одсутна
Давидовац Тијана – за
Дани Золтан – за
Дачић Ивица – за
Делић Божидар – одсутан
Драгић Биљана – за
Драгићевић Никола – против
Драгишић проф. др Зоран – за
Дрецун мр Милован – за
Ђанковић Александра – за
Ђорђевић доц. др Биљана –против
Ђорђић Ђорђо – против
Ђукановић Владимир – за
Ђукић Владан – за
Ђукић проф. др Владимир – за
Ђурђевић Стаменковић Милица – против
Ђурић Невена – за
Екрес Розалија – за
Ерац Страхиња – против
Ерић мр Нинослав – за
Жарић Ковачевић Јелена –за
Жигманов Томислав – одсутан
Заграђанин Владан – за
Здравковић доц. др Марија – за
Зеленовић Небојша – против
Зечевић Зоран – против
Зукорлић Усаме – за
Ивановић Наташа – за
Ивковић Лепомир – за
Игњатовић Дејан – за
Илић проф. др Дејан – одсутан
Илић Стошић Биљана – за
Имамовић Енис – против
Јаковљевић Милован – против
Јанковић Владета – против
Јанковић Томислав – за

Јаношевић Станислава – за
Јањушевић Крсто – за
Јевђић Марија – за
Јекић Далибор – против
Јеремић проф. др Јелена – против
Јефић Бранковић Сања – за
Јованов Миленко – за
Јовановић Александар – против
Јовановић Бранимир – за
Јовановић Дарко – за
Јовановић Драган – за
Јовановић мр Јадранка – одсутна
Јовановић Б. Марија – за
Јовановић З. Марија – за
Јовановић др Милош – одсутан
Јовановић Наташа – за
Јовановић Стефан – против
Јовановић др Татјана – за
Јованчићевић проф. др Бранимир – против
Јоксимовић Немања – за
Југовић Александар – за
Калајџић Јелена – за
Камбери Шаип – одсутан
Каранац Јасмина – за
Карић Драгомир – одсутан
Карић Иван – за
Кешел Марко – за
Ковач Елвира – за
Ковачевић Сениша – против
Козма Роберт – против
Колунџија Јован – за
Комленски Ђорђе – за
Кондић Мирослав – за
Костић Иван – против
Краљ Дубравка – за
Кркобабић Милан – за
Кркобабић Стефан – за
Кучевић Селма – против
Лазовић Радомир – против
Лакетић прим. доц. др Дарко – за
Лакић Сања – за

Линта Миодраг – за
Липовац Танасковић Марина – против
Лукић Драгана – за
Лукић Марија – против
Лукић Шаркановић проф. др Мирка – за
Лутовац др Зоран – против
Максимовић Смиљана – одсутна
Михајловић Татјана – против
Марић Душан – за
Марић Сања – против
Марковић Александар – за
Марковић Драган – за
Марковић мр Ксенија – против
Марковић Угљеша – за
Марсенић Предраг – против
Мартиновић др Александар – за
Матеовић Јана – за
Матић Верољуб – за
Матић Татјана – за
Матковић Гордана – одсутна
Мацура др Нада – за
Мачужић Пузић Маја – за
Медвед Татјана – за
Микетић Ђорђе – против
Миленковић Керковић Тамара – против
Милетић Милија – за
Миливојевић Срђан – против
Милијић мр Светлана – за
Милић Горан – за
Милићевић Ђорђе – за
Милошевић Јелена – против
Миљанић Ана – за
Миљанић Драгана - против
Мирковић Александар – за
Митровић др Ненад – против
Михаиловић Војислав – против
Младеновић Марко – за
Мрдић др Угљеша – за
Недовић Весна – за
Несторовић Данијела – против
Нешић Никола – против

Николић Драган – одсутан
Николић Ивана – за
Николић Минка – против
Николић Милица – за
Николић Ратко – за
Новаковић Борислав – против
Новаковић Небојша – против
Обрадовић Бошко – против
Обрадовић Владимир – против
Обрадовић Јасмина – за
Обрадовић Јелена – за
Обрадовић Милица – за
Оленик Александар – против
Орег др Ана – против
Орлић Владимир – за
Павићевић проф. др Ђорђе – против
Пајкић Лав-Григорије – за
Палалић Јован – за
Пантић Пиља Биљана – за
Парандиловић Милош – против
Парлић Ивана – против
Пастор др Балинт – за
Пауновић Снежана – за
Пашић Татјана – против
Перић Ранковић Борислава – одсутна
Петровић Оља – за
Филиповић Тамара – за
Поповић др Ненад – за
Пушкић Борко – против
Рагуш Марина – за
Раденковић мр Дејан – за
Раденовић Стојан – за
Радин Милан – за
Радовановић Славица – одсутна
Радовић Дијана – за
Радојевић Душан – за
Радојичић проф. Зоран – за
Радосављевић Душан – против
Радосављевић Никола – за
Радуловић Марија – одсутна
Ракић Драгана – против

Рашковић Ивић Санда – одсутна
Рецеповић Заим – за
Ристић Славиша – против
Ристичевић Маријан – за
Ристовић Ненад – за
Ристовски Лазар – одсутан
Савић проф. др Андреа – за
Савовић Петковић Весна – за
Сандић Зоран – против
Симоновић Братић Дуња – за
Србуловић Ивана – за
Станимировић Родољуб – за
Станковић Ђорђе – против
Старчевић Живота – за
Стевановић Верољуб – против
Стевић Драгана – за
Стевић Звонимир – за
Стефановић Борко – против
Стојановић Драган – против
Стојановић Сташа – за
Стојиљковић Момир – за
Стојиљковић Душан – против
Стошић Хаџи Милорад – за
Тасић Кнежевић Наташа – за
Тврдишић Радован – за
Тепић Мариника – против
Томашевић Бранислав – одсутан
Томашевић мр Ненад – против
Томић др Александра – за
Томић Зоран – за
Тончев Новица – за
Торбица Бојан – за
Ујвари Жомбор – за
Фехратовић проф. др Јахја – за
Филип Виолета – за
Филиповски Дубравка – за
Фремонд Арпад – за
Хоџић Јасмин – за
Цакић Небојша – против
Чотрић Александар – за
Шулкић Дејан – против

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли је неко остао непрозван?

Ако је све у реду, онда смо обавили гласање за избор председника Народне скупштине прозивком.

Закључујем гласање и приступамо утврђивању резултата гласања; за пар минута ће вам бити саопштени.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поштовани народни посланици, дозволите ми да саопштим резултате гласања.

Од 230 народних посланика који су приступили гласању, за је гласало – 154, против – 76, уздржаних – није било.

Поштовани народни посланици, на основу вашег гласања констатујем да је кандидат др Владимир Орлић добио већину гласова свих народних посланика и да је Народна скупштина за председника Народне скупштине изабрала народног посланика др Владимира Орлића. (Аплауз.)

Дозволите ми да у ваше и у своје име честитам др Владимир Орлићу на избору за председника Народне скупштине Републике Србије и пожелим му много успеха у раду.

Ја вас молим да дођете и преузмете председавање Скупштини, а ја се у своје име захваљујем на сарадњи. Изволите.

ПРЕДСЕДНИК (Владимир Орлић): Даме и господо народни посланици, у првом обраћању са овог места најпре честитам свима на положеној заклетви и на започетом мандату, како већ ред налаже, а сви који су гледали ову седницу током ова два дана знају да ред не помињем без доброг разлога.

А по реду, дозволите и да захвалим, најпре, посланичкој групи Александар Вучић – Заједно можемо све на предлогу, на подршци и поверењу да је представљам и са овог места. Такође да захвалим посланичким групама које су изабране са наше заједничке, победничке изборне листе Александар Вучић – Заједно можемо све на њиховој подршци и посланичким групама са којима смо имали одличну сарадњу у овом високом дому на њиховој подршци.

Даме и господо, оно што сматрам значајнијим од личне подршке међу нама и на чему желим посебно да захвалим, желим да захвалим свима вама који сте током ове дискусије и током овог посебног и свечаног дана исказали своју јасну, недвосмислену и снажну подршку нашој државној политици. То сматрам најважнијим и најважнијом поруком.

Тиме сте, рекао бих, доказали да озбиљност и одговорност нису тек речи које добро звуче и добро дођу у скупштинској расправи и у неком медијском наступу, већ заиста јесу права одлика људи који разумеју важност оног посла који јесте нешто од највећег значаја, а то је свакако

посао бриге за нашу државу. Тог посла сте се, даме и господо, прихватили. Тог посла смо се прихватили. Показатељ разумевања за важност тренутка који је све само не лак и једноставан, када више него икада пре треба бити на страни своје државе и оне политике која обезбеђује добро нашем народу, дакле то показати данас сматрам најважнијим.

Ви који нисте подржавали нашу државну политику, на шта имате право, свакако, али који сте говорили најтеже ствари на рачун државе, желео сам и вама да кажем нешто. Уосталом, питали сте. Слушао сам вас јуче, слушао сам вас данас цео дан и желим да знате да покушајем да на бахат начин, да провокацијом или злоупотребом било каквом, а баш сте злоупотребом почели јучерашњи дан и ваљда решили да се тако представите у овом сазиву, дакле да знате, на тај начин не очекујте да ћете некога да импресионирате. То се, просто, десити неће.

Али оно што је много важније, не очекујте да ћете на тај начин да промените вољу народа која је јасно исказана на слободним и демократским изборима. Да су ти избори слободни и демократски, то знамо сви ми који смо у овој сали данас, сви који су на изборима учествовали. А како знамо? Па знамо пре свега по томе што је Републичка изборна комисија, у којој смо сви ми имали своје представнике, одлуку о коначним резултатима избора донела једногласно. Дакле, сви су наши представници заједно подигли руку тамо да је изборни резултат тачан, прецизан, да смо до њега дошли у фер, поштену поступку, на неспоран начин.

Чуо сам чак да се то десило први пут откад организујемо изборе. Е, то је прави показатељ мишљења вашег и сваког од нас о томе какви су избори и каква нам је демократија у земљи. Правог мишљења. А оно што се прича и у овој сали јуче и данас и што се прича у јавности, то је, као што примећујете, неретко нешто друго, али истина није.

Мени је драго што су сви свесни шта истина јесте. Уосталом, када кажете да сте, а то сте такође казали, освојили мандате народних посланика слободно, то такође говори да сте свесни како та истина гласи. И добро је што су тога свесни сви. На крају крајева, боравак и присуство свакога од нас у овој сали јесте доказ по себи шта мислимо о изборном поступку и о демократији коју имамо у нашој земљи. А свакако је имамо, рекао бих, знатно више него икада раније. Јер, шта би радио у Народној скупштини било ко ко сматра да није заслужио свој мандат и да због тога не треба да буде овде?

Дакле, то су неки одговори који се подразумевају, али сам желео да их разјаснимо и да то, наравно, урадимо у директном преносу, као што увек радимо све што чинимо у овој великој сали, пошто је било великих интересовања и за питање прилике да се на Јавном сервису саопштавају ставови и да се брани политика. Данас се то питање уопште не поставља, па

да не би око тога било недоумица, кад год неко нешто говори и ради у овој сали, радиће то наочиглед целе Србије. Да се не правимо да то неко не разуме.

Ја о политичким странкама немам намеру да говорим пуно с овог места, али о држави имам и намеру и обавезу.

Дакле, када сам рекао да је народна воља јасна, та се народна воља видела на изборима. Било је пуно коментара да неки тим изборима у смислу резултата – не фер поступка, не демократије, него у смислу резултата – и те исказане народне воље нису задовољни, али то ће морати да поштује свако. Дакле, са овог места вам саопштавам моје чврсто опредељење да ће народну вољу, баш као сам народ, морати да поштује свако. А та је народна воља показана на овим изборима и може да се јасно прочита кроз резултате на свим нивоима избора које смо имали. Тако да не буде лажних дилема на тему, како је то овде речено, где треба да куца срце народа. Било је покушаја да се ту буде и духовит, па да ли са ове или са оне стране парка. Срце народа куца тамо где народ каже да треба да буде, а кроз резултате сте видели да је државна политика добила снажну, неспорну подршку овог народа и на председничким изборима, али и на парламентарним, који су вама, претпостављам, важнији и свима би овде требало да буду важни.

Дакле, то је једна иста политика. И она представља и нашу обавезу. Ако разумемо шта нам је народ саопштио, саопштио нам је шта подржава кроз то и шта од нас очекује. Па да остане забележено – од нас је народ својом неспорном вољом показао да очекује да наставимо да спроводимо ту политику која је учинила ову земљу суштински слободном, независном, самосталном, која нам је обезбедила и право и могућност да своје интересе чувамо, да своју државу и своју кућу чувамо на првом месту. То је политика која је политика резултата, не великих прича.

Свашта се причало и сигурно ће свашта тек да се прича, али ако сте нешто разумели из онога што нам је народ поручио, то је да тај народ хоће пре свега резултате. Њих је подржао ове године и то је та подршка о којој говорим, која дефинише и колико кога у овој сали има, резултата који су за понос, за понос тог народа и те наше државе, јер значе и снажну економију и, хвала онима који су на то подсетили данас, двоструко веће плате него у оним временима када смо почели ту политику да примењујемо. То је народ подржао и то очекује да наставимо да радимо. Иу овој сали, али и на сваком другом месту. За то да се боримо.

То је политика резултата и кроз инфраструктуру, коју смо чекали деценијама па дочекали да је данас реалност, а не само план, и која се види и кроз ауто-путеве, и кроз нове клиничке центре, кроз све оно што смо некада само замишљали а данас реалност јесте. То је народ подржао и то је његово очекивање и од нас овде и од онога што треба да радимо сви

заједно. То је политика која је обезбедила да, уз остварење великих планова и стварање добре перспективе за нашу земљу, ми данас имамо само више будућности него што смо имали некада раније и, наравно, више слободе и више демократије.

Дакле, ако сте разумели и ако смо разумели поруку народа, она гласи тако и, пошто сте питали, да вам кажем какву политику да очекујете да ћу ја водити. Баш ту и баш такву, зато што је она неспорна народна воља, зато што је она наша обавеза и зато што је најбоља за Србију. Зато. И да, бићу председник свима, то се питање уопште не поставља, али ћу ту политику да браним не само као неко чија је дужност да ово место представља и да се о овој скупштини стара, него и, како сте то приметили, као неко ко замењује врховног команданта у случају његовог одсуства. Да, ту политику, зато што је најбоља за Србију и баш из тих разлога. То је нешто што треба да очекује наш народ од овог сазива.

Што се тиче нашег односа, ви знате, а нећете то да кажете и нисте хтели то да кажете јуче и данас, да сте третман добили више него фер, сви, више него фер, и знате да не можете да нађете сличан пример да је неко ко неспорно окупља већину и може да одлучује о руководећим местима, радним телима и свим оним стварима о којима смо причали на овај начин поступио, на овај начин се поставио како смо то урадили ми сада. Не можете да нађете пример да се ишта слично десило, да је на тај начин било.

Колико сте показали уважавања за то са своје стране, видели смо и то. Није то било тако добро и тако фер, ни најмање. Тако да, ако је жеља била, нечија, ваша, да се ту успостави једнак третман, да у томе пожелите да покажете да сте једнаки, исти међусобно, чудно је, али у реду, исти сте. Колико будете у стању да на добро одговорите добрим, да на фер однос одговорите истим таквим, будите сигурни да ће та промена о којој сте говорили данас бити то. То ће бити то. Немојте уопште да сумњате у добру вољу са друге стране, али ни у чињеницу да ћемо ми достојанство овог дома да чувамо свакако. Свакако, без обзира на то каква одлука била, било чија.

Наставићемо да чувамо ону политику која је за државу и народ најбоља, да је бранимо и јачамо сваког дана, што значи мир, што значи стабилност, што значи сигурност у тешко време, што значи јачање наше државе и, шта год радили, стараћемо се и успећемо да, када смо већ показали да Србија после много година лоших и деценија тешких најзад може да побеђује, постараћемо се и да настави да побеђује. То је наша обавеза. Хвала вам и живела Србија! (Аплауз.)

Сад треба прво да отворимо претрес по наредној тачки дневног реда, па ћете, наравно, добити прилику, и вечерас и свих наредних дана.

Пуно је дана које ћемо, претпостављам, провести у неком заједничком раду, само будите стрпљиви.

Пре отварања наредне тачке, сада одређујем паузу у трајању од 15 минута како бисмо припремили акта.

(После паузе – 22.25)

ПРЕДСЕДНИК: Даме и господо народни посланици, 3. тачка дневног реда је избор потпредседника Народне скупштине.

Прелазимо на 3. тачку дневног реда – **ИЗБОР ПОТПРЕДСЕДНИКА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ.**

Пре него што пређемо на избор потпредседника Народне скупштине, подсећам вас да је чланом 14. Пословника Народне скупштине прописано да Народна скупштина утврђује број потпредседника на предлог председника Народне скупштине.

Сагласно наведеној одредби и обављеним консултацијама са представницима посланичких група, предлажем да Народна скупштина утврди да у овом сазиву има седам потпредседника. О овом предлогу ћемо се изјаснити пре преласка на гласање о предложеним кандидатима.

Обавештавам вас да сам, у складу са чланом 15. Пословника Народне скупштине, примио предлоге за седам кандидата за потпредседнике Народне скупштине. Предлози кандидата за потпредседнике Народне скупштине су вам уручени.

Као што видите, за потпредседнике Народне скупштине изабрани су народни посланици: Зоран Лутовац, изабран са изборне листе „Мариника Тепић – Уједињени за победу Србије“ (Странка слободе и правде, Народна странка, Демократска странка, ДЗВМ–VMDK, Странка Македонаца Србије, Покрет слободних грађана, Удружени синдикати Србије Слога, Покрет за преокрет, Покрет Слободна Србија, Влашка странка); Сандра Божић, изабрана са изборне листе „Александар Вучић – Заједно можемо све“; Снежана Пауновић, изабрана са изборне листе „Ивица Дачић премијер Србије“; Елвира Ковач, изабрана са изборне листе „Савез војвођанских Мађара – Иштван Пастор“; Божидар Делић, изабран са изборне листе „Др Милош Јовановић – Нада за Србију, Српска коалиција НАДА, Национално демократска алтернатива, Демократска странка Србије, За Краљевину Србију – Војислав Михаиловић“; Усаме Зукорлић, изабран са изборне листе „Муфтијин аманет – Странка правде и помирења – Усаме Зукорлић“; Борко Стефановић, изабран са изборне листе „Мариника Тепић – Уједињени за победу Србије, Странка слободе и правде, Народна странка, Демократска странка, ДЗВМ – VMDK, Странка Македонаца Србије, Покрет

слободних грађана, Удружени синдикати Србије Слога, Покрет за преокрет, Покрет Слободна Србија, Влашка странка“.

Овом приликом бих подсетио све да смо током дијалога који смо водили на нивоу посланичких група усагласили две важне ствари везано за ову тачку дневног реда. Прва је да, пошто је постигнут консензус по питању броја потпредседника Народне скупштине и персоналних решења за кандидате, не водимо расправу по овој тачки дневног реда, јер за то, како смо се усагласили, нема потребе. Друга, изразили смо спремност да сви народни посланици подрже гласањем све предложене кандидате.

Пошто према члану 16. став 3. Пословника Народне скупштине представник предлагача има право да образложи предлог, питам – да ли представници предлагача желе да образложе предлоге кандидата за потпредседнике Народне скупштине?

Реч има Драгана Ракић.

ДРАГАНА РАКИЋ: Поштовани председниче, поштоване колегинице и колеге народни посланици, у име предлагача могу да кажем да имам задовољство што сам у прилици да предложим председника Демократске странке, др Зорана Лутовца, за кандидата за потпредседника Народне скупштине.

Зорана Лутовца смо кандидовали са основном идејом да се рад Народне скупштине подигне на знатно виши ниво, али и да се поврати углед ове институције, која се перманентно урушава од 2012. године.

Доктор Зоран Лутовац је предлог 35 опозиционих посланика из четири посланичка клуба; то су посланички клубови Не даavimo Београд, Морамо–Заједно, Народна странка и Демократска странка. Хвала овим посланицима што су у председнику Демократске странке видели човека од личног и професионалног интегритета, достојног да буде потпредседник Народне скупштине.

Пошто видим да постоје одређене дилеме у јавности, наглашавам да је кандидатура Зорана Лутовца плод искључиво ове иницијативе 35 опозиционих посланика у овом парламенту.

У Пословнику о раду Народне скупштине у члану 15. предвиђено је да најмање 30 посланика поднесе кандидатуру за једног од потпредседника. Ми смо то урадили и ја вам се још једном захваљујем, драге колеге, на овом поверењу. То што је већина у овом парламенту одлучила да прошири број потпредседника, то је ваша одлука, одлука већине, то није наша одлука. Ми нисмо тражили да се повећава број потпредседничких места.

Како год овај парламент буде изгледао у будућности, ми смо сигурни да предлагемо човека достојног ове функције и сигурни смо да, када би више таквих људи било у српском парламенту, његова друштвена

улога била би много здравија по друштво и направљена на много кориснијим основама. Хвала на пажњи.

ПРЕДСЕДНИК: Знате да нема потребе да мени објашњавате шта сте тражили ви или било ко други, а ни осталима који су учествовали у нашем дијалогу. Сви знају све.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика.

Сагласно члану 16. став 4. Пословника Народне скупштине, отварам претрес о предлозима кандидата за потпредседнике Народне скупштине.

Да ли председници, односно представници посланичких група желе реч? (Не.) Захваљујем.

Закључујем претрес.

Као што сам најавио, пре него што пређемо на избор потпредседника Народне скупштине, потребно је да Народна скупштина претходно утврди број потпредседника Народне скупштине.

Стављам на гласање предлог да Народна скупштина утврди да има седам потпредседника. Молим да се изјаснимо.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 211, није гласало пет, од укупно 216 народних посланика.

Констатујем да је Народна скупштина, једногласно, донела одлуку да има седам потпредседника.

Настављамо рад и прелазимо на избор потпредседника Народне скупштине.

Дозволите ми да, сагласно члану 16. став 5. Пословника, утврдим листу кандидата за потпредседнике Народне скупштине по азбучном реду презимена.

Према поднетим предлозима, утврђујем следећу листу кандидата за потпредседнике Народне скупштине: 1) Сандра Божић, 2) Божић Делић, 3) Усаме Зукорлић, 4) Елвира Ковач, 5) Зоран Лутовац, 6) Снежана Пауновић и 7) Борко Стефановић.

Подсећам вас да, према члану 17. став 1. Пословника, пре приступања избору потпредседника Народна скупштина, на предлог председника, одлучује да ли ће се гласати тајно или јавно. Ако Народна скупштина одлучи да се гласа јавно, гласа се прозивком народних посланика.

Предлажем да се избор потпредседника Народне скупштине обави јавним гласањем, прозивком народних посланика.

Стављам на гласање овај предлог. Молим да се изјаснимо.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 171, није гласало – 32, од укупно 217 народних посланика.

Констатујем да је Народна скупштина, већином гласова, одлучила да се избор потпредседника Народне скупштине обави јавним гласањем, прозивком народних посланика.

Пошто је Народна скупштина одлучила да се избор потпредседника обави јавним гласањем, у том случају је чланом 17. став 2. Пословника прописано да, ако Народна скупштина одлучи да гласа јавно, гласа се прозивком.

Према одредби члана 17. став 3. Пословника, гласати се може највише за онолико кандидата колико се и бира потпредседника, и то између кандидата чија су имена наведена на листи кандидата.

Пре преласка на гласање прозивком подсећам да је чланом 131. Пословника утврђен поступак спровођења јавног гласања прозивком и да, сходно тој одредби, генерални секретар, односно заменик генералног секретара прозива народне посланике по азбучном реду презимена, народни посланици који приступају гласању изговарају пуно име и презиме кандидата за које гласају, председник понавља име и презиме народног посланика који је гласао и његову изјаву, односно утврђује да је одсутан или да не жели да гласа, генерални секретар, односно заменик генералног секретара записује изјаву народног посланика или његову одсутност уз његово име и презиме на списку.

Напомињем да Народна скупштина чланом 104. став 1. Устава Републике Србије бира потпредседнике Народне скупштине већином гласова свих народних посланика.

Имајући то у виду стављам на гласање предлог да се за потпредседнике Народне скупштине изаберу: Сандра Божић, Божидар Делић, Усаме Зукорлић, Елвира Ковач, Зоран Лутовац, Снежана Пауновић и Борко Стефановић.

Молим генералног секретара, односно заменика генералног секретара да обави прозивање народних посланика по азбучном реду презимена и евидентира њихово изјашњавање.

Напомињем да сваки народни посланик треба да изговори пуно име и презиме кандидата за које гласа.

Приступамо гласању прозивком народних посланика.

ВЕЉКО ОДАЛОВИЋ: Можемо да почнемо.

Албахари Натан – гласао за свих седам

Алексић Загорка – гласала за шест, против Борко Стефановић

Алексић Мирослав – за Зоран Лутовац и Борко Стефановић,
против остали

Антић Иван – гласао за свих седам

Арсић Верољуб – гласао за свих седам

Атлагић проф. др Марко – гласао за свих седам

Ацковић др Драгољуб – гласао за свих седам
Ацић Стефан – гласао за свих седам
Бајатовић др Душан – гласао за свих седам
Бајић др Живан – гласао за свих седам
Бакарец Небојша – гласао за свих седам
Баста Раде – гласао за шест, против Борко Стефановић
Бачевац др Муамер – гласао за шест, против Борко
Стефановић
Беговић др Јелена – гласала за свих седам
Белоица Ана – гласала за свих седам
Бечић др Игор – гласао за свих седам
Богдановић Јелена – гласала за свих седам
Богдановић др Марко – гласао за свих седам
Богуновић Наташа – гласала за свих седам
Божич Сандра – гласала за свих седам
Бојовић Милорад – гласао за свих седам
Бојовић Милоратка – гласала за свих седам
Бокан Никола – гласао за свих седам
Брауновић Игор – гласао за свих седам
Бујуклић др Жика – гласао за свих седам
Букумировић Бојана – гласала за свих седам
Булатовић Дејан – гласао за свих седам
Булатовић Славиша – гласао за свих седам
Васић Андријана – гласала за свих седам
Васић Дејана – гласала за свих седам
Васић Радмила – за Делић Божидар, уздржана за остале
Вельковић Јелисавета – одсутна
Веселиновић Желько – гласао за свих седам
Веселиновић Јанко – гласао за свих седам
Весић Горан – гласао за свих седам
Влк Драгиња – гласао за свих седам
Војиновић Марија – одсутна
Вујадиновић Милимир – гласао за свих седам
Вујачић Светозар – гласао за свих седам
Вујић Војислав – одсутан
Вујичић мр Данијела – гласала за свих седам
Вуксановић Момчило – гласао за свих седам
Вучевић Милош – гласао за свих седам
Гавриловић Миодраг – за Зоран Лутовац и Борко Стефановић,
уздржан за остале

Гајић Владимир – за Зоран Лутовац и Борко Стефановић,
уздржан за остале
Гајић Горица – одсутна
Гојковић Жика – гласао за свих седам
Грбовић Павле – одсутан
Грујић др Данијела – гласала за свих седам
Грујић проф. др Даница – одсутна
Давидовац Тијана – гласала за свих седам
Дани Золтан – гласао за свих седам
Дачић Ивица – гласао за свих седам
Делић Божидар – одсутан
Драгић Биљана – гласала за свих седам
Драгићевић Никола – гласао за свих седам
Драгишић проф. др Зоран – гласао за свих седам
Дреџун мр Милован – гласао за свих седам
Ђанковић Александра – гласала за свих седам
Ђорђевић доц. др Биљана – гласала за свих седам
Ђорђић Ђорђо – гласао за свих седам
Ђукановић Владимир – гласао за свих седам
Ђукић Владан – за свих седам
Ђукић проф. др Владимир – за свих седам
Ђурђевић Стаменковић Милица – за свих седам
Ђурић Невена – за свих седам
Екрес Розалија – за свих седам
Ерац Страхиња – за свих седам
Ерић мр Нинослав – за свих седам
Жарић Ковачевић Јелена – за свих седам
Жигманов Томислав – одсутан
Заграђанин Владан – за свих седам
Здравковић доц. др Марија – за свих седам
Зеленовић Небојша – за свих седам
Зечевић Зоран – за свих седам
Зукорлић Усаме – за свих седам
Ивановић Наташа – за свих седам
Ивковић Лепомир – за свих седам
Игњатовић Дејан – одсутан
Илић проф. др Дејан – одсутан
Илић Стошић Биљана – за свих седам
Имамовић Енис – одсутан
Јаковљевић Милован – одсутан
Јанковић Владета – одсутан

Јанковић Томислав – за свих седам
Јаношевић Станислава – за свих седам
Јањушевић Крсто – за свих седам
Јевђић Марија – за првих шест, против Стефановић Борко
Јекић Далибор – за свих седам
Јеремић проф. др Јелена – за свих седам
Јефић Бранковић Сања – за свих седам
Јованов Миленко – за свих седам
Јовановић Александар – за свих седам
Јовановић Бранимир – за свих седам
Јовановић Дарко – за свих седам
Јовановић Драган – за свих седам
Јовановић мр Јадранка – одсутна
Јовановић Б. Марија – за свих седам
Јовановић З. Марија – за првих шест, против Стефановић

Борко

Јовановић др Милош – одсутан
Јовановић Наташа – за свих седам
Јовановић Стефан – за Лутовац Зоран, против остали
Јовановић др Татјана – за свих седам
Јованчићевић проф. др Бранимир – за Зоран Лутовац и
Стефановић Борко, остали против
Јоксимовић Немања – за свих седам
Југовић Александар – за свих седам
Калајџић Јелена – за свих седам
Камбери Шаип – одсутан
Каранац Јасмина – за свих седам
Карић Драгомир – одсутан
Карић Иван – за свих седам
Кешел Марко – за свих седам
Ковач Елвира – за свих седам
Ковачевић Синиша – одсутан
Козма Роберт – за свих седам
Колунџија Јован – одсутан
Комленски Ђорђе – за свих седам
Кондић Мирослав – за свих седам
Костић Иван – одсутан
Краљ Дубравка – за свих седам
Кркобабић Милан – за свих седам
Кркобабић Стефан – за свих седам
Кучевић Селма – одсутна

Лазовић Радомир – за свих седам

Лакетић прим. доц. др Дарко – за свих седам

Лакић Сања – за свих седам

Линта Миодраг – за свих седам

Липовац Танасковић Марина – за Лутовац Зоран и Стефановић

Борко, против остали

Лукић Драгана – за свих седам

Лукић Марија – одсутна

Лукић Шаркановић проф. др Мирка – за свих седам

Лутовац др Зоран – Лутовац Зоран за, Борко Стефановић за

Максимовић Смиљана – одсутна

Манојловић Татјана – Зоран Лутовац за, Борко Стефановић за,

остали против

Марић Душан – свих седам за

Марић Сања – свих седам за

Марковић Александар – свих седам за

Марковић Драган – одсутан

Марковић мр Ксенија – Зоран Лутовац за, Борко Стефановић

за, остали против

Марковић Угљеша – свих седам за

Марсенић Предраг – свих седам за

Мартиновић др Александар – свих седам за

Матеовић Јана – свих седам за

Матић Верољуб – свих седам за

Матић Татјана – свих седам за

Матковић Гордана – одсутна

Мацура др Нада – свих седам за

Мачужић Пузић Маја – свих седам за

Медвед Татјана – свих седам за

Микетић Ђорђе – свих седам за

Миленковић Керковић Тамара – Божидар Делић за, остали

против

Милетић Милија – свих седам за

Миливојевић Срђан – Божидар Делић за, Зоран Лутовац за,

Борко Стефановић за, остали против

Милијић мр Светлана – свих седам за

Милић Горан – свих седам за

Милићевић Ђорђе – свих седам за

Милошевић Јелена – свих седам за

Миљанић Ана – свих седам за

Миљанић Драгана – свих седам за

Мирковић Александар – свих седам за
Митровић др Ненад – Усаме Зукорлић за, Зоран Лутовац за,
Борко Стефановић за, остали против
Михаиловић Војислав – свих седам за
Младеновић Марко – свих седам за
Мрдић др Угљеша – свих седам за
Недовић Весна – свих седам за
Несторовић Данијела – свих седам за
Нешић Никола – свих седам за
Николић Драган – одсутан
Николић Ивана – свих седам за
Николић Милинка – свих седам за
Николић Милица – свих седам за
Николић Ратко – свих седам за
Новаковић Борислав – свих седам за
Новаковић Небојша – Зоран Лутовац за, Борко Стефановић за,
остали против

Обрадовић Бошко – Божидар Делић за, остали уздржан
Обрадовић Владимир – свих седам за
Обрадовић Јасмина – свих седам за
Обрадовић Јелена – свих седам за
Обрадовић Милица – свих седам за
Оленик Александар – одсутан
Орег др Ана – одсутна
Орлић Владимир – свих седам за
Павићевић проф. др Ђорђе – свих седам за
Пајкић Лав-Григорије – свих седам за
Палалић Јован – свих седам за
Пантић Пиља Биљана – свих седам за
Парандиловић Милош – свих седам за
Парлић Ивана – за Зоран Лутовац, за Борко Стефановић,
остали против
Пастор др Балинт – свих седам за
Пауновић Снежана – свих седам за
Пашић Татјана – свих седам за
Перић Ранковић Борислава – одсутан
Петровић Оља – свих седам за
Пилиповић Тамара – свих седам за
Поповић др Ненад – свих седам за
Пушкић Борко – одсутан
Рагуш Марина – свих седам за

Раденковић мр Дејан – свих седам за
Раденовић Стојан – одсутан
Радин Милан – свих седам за
Радовановић Славица – одсутна
Радовић Дијана – свих седам за
Радојевић Душан – свих седам за
Радочић проф. Зоран – свих седам за
Радосављевић Душан – свих седам за
Радосављевић Никола – свих седам за
Радуловић Марија – одсутна
Ракић Драгана – за Зоран Лутовац, за Борко Стефановић,

остали против

Рашковић Ивић Санда – одсутна
Рецеповић Заин – свих седам за
Ристић Славиша – свих седам за
Ристичевић Маријан – свих седам за
Ристовић Ненад – свих седам за
Ристовски Лазар – одсутан
Савић проф. др Андреа – свих седам за
Савовић Петковић Весна – свих седам за
Сандић Зоран – свих седам за
Симоновић Братић Дуња – свих седам за
Србуловић Ивана – свих седам за
Станимировић Родољуб – свих седам за
Станковић Ђорђе – свих седам за
Старчевић Живота – све за, осим за Борка Стефановића
Стевановић Верољуб – свих седам за
Стевић Драгана – свих седам за
Стевић Звонимир – свих седам за
Стефановић Борко – свих седам за
Стојановић Драган – одсутан
Стојановић Сташа – свих седам за
Стојилковић Момир – свих седам за
Стојиљковић Душан – свих седам за
Стошић хаџи Милорад – свих седам за
Тасић Кнежевић Наташа – свих седам за
Тврдишић Радован – одсутан
Тепић Мариника – свих седам за
Томашевић Бранислав – одсутан
Томашевић мр Ненад – свих седам за
Томић др Александра – свих седам за

Томић Зоран – свих седам за
Тончев Новица – свих седам за
Торбица Бојан – свих седам за
Ујвари Жомбор – свих седам за
Фехратовић проф. др Јахја – свих седам за
Филип Виолета – свих седам за
Филиповски Дубравка – свих седам за
Фремонд Арпад – свих седам за
Хоџић Јасмин – свих седам за
Цакић Небојша – свих седам за
Чотрић Александар – свих седам за
Шулкић Дејан – свих седам за

ПРЕДСЕДНИК: Саопштићемо резултат за неких 15 минута, тако да вас молим да у то време будете у сали.

(После паузе – 23.45)

ПРЕДСЕДНИК: Даме и господо, пошто смо обавили гласање за избор потпредседника Народне скупштине прозивком, закључујем гласање и приступам утврђивању резултата.

Пошто смо утврдили резултате гласања за избор потпредседника Народне скупштине, дозволите да саопштим резултате гласања.

Предложени кандидати добили су следећи број гласова: Сандра Божић 194, Божидар Делић 197, Усаве Зукорлић 195, Елвира Ковач 194, Зоран Лутовац 207, Снежана Пауновић 194, Борко Стефановић 204.

Пошто су сви кандидати добили већину гласова свих народних посланика, а констатујем и више гласова него председник Народне скупштине, на чему честитам са своје стране, констатујем да су изабрани за потпредседнике Народне скупштине Републике Србије.

Захваљујем посебно свима који су се држали нашег договора.

Дозволите да у ваше и у своје име честитам потпредседницима Народне скупштине на избору и молим све да заузму места поред председника Народне скупштине Републике Србије.

Прелазимо на 4. тачку дневног реда – ИМЕНОВАЊЕ ГЕНЕРАЛНОГ СЕКРЕТАРА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ.

Примили сте предлог председника Народне скупштине да се за генералног секретара Народне скупштине именује Срђан Смиљанић.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика.

Отварам претрес о предлогу кандидата за именовање генералног секретара Народне скупштине.

Да ли председници, односно представници посланичких група желе реч? (Не.) Захваљујем.

Закључујем претрес.

Пре преласка на гласање подсећам вас да је, према члану 21. став 3. Пословника, генерални секретар Народне скупштине именован ако је за предлог гласала већина од укупног броја народних посланика.

Стављам на гласање предлог да се за генералног секретара Народне скупштине именује Срђан Смиљанић. Молим да гласате.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 182, против – пет, уздржаних – 10, није гласало – 15, од укупно 212 народних посланика.

Констатујем да је Народна скупштина већином гласова од укупног броја народних посланика именovala Срђана Смиљанића за генералног секретара Народне скупштине.

Дозволите да у ваше и своје име честитам Срђану Смиљанићу на именовању за генералног секретара Народне скупштине.

Молим господина Смиљанића да заузме своје место.

Прелазимо на 5. тачку дневног реда – ИЗБОР ЧЛАНОВА РАДНИХ ТЕЛА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика.

Сагласно члану 192. став 3. Пословника, отварам јединствени претрес о предлогу одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, са изменом у Одбору за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво.

Да ли председници, односно представници посланичких група желе реч? (Да.)

Реч има господин Зукорлић.

Изволите.

УСАМЕ ЗУКОРЛИЋ: Започећу мој први говор речима – Селам алејкум; мир вама, народни посланици.

Извињавам се што вам одузимам време у овом маратонском скупштинском заседању. Можда ћете неки и замерити, али моји гласачи ће ми замерити још више ако прође овај дан а да се ја не обратим.

Пре свега, захваљујем се на поверењу за избор за место потпредседника Народне скупштине. Хвала и грађанима који су 36.000 гласова дали листи „Муфтијин аманет – Странка правде и помирења“, и то Бошњаци, Роми, Албанци, Ашкалије и велики број припадника српског народа који су подржавали муфтијину политику.

То је политика пројеката, то је политика подизања степена права народа националних заједница. Не волим казати националне мањине јер не желим да учествујем у маргинализацији мањебројних народа у овој држави.

Ми се залажемо за пројекте заједно са коалиционим партнерима Странке правде и помирења и СНС, којима смо ми партнери, не полтрони како је муфтија говорио. Наставићемо ту политику.

Пре свега су нам приоритет пројекти у Санцаку. Ту реч неко или неки можда не би желели да чују у овој скупштини, али Санцак је постојао, постоји и постојаће као културни и историјски регион у Србији и Црној Гори.

Ми као странка се залажемо да Србија приступи Европској унији. Залажемо се и за децентрализацију Србије, залажемо се да на један цивилизован начин допринесемо да се развије један од најсиромашнијих региона у овој држави на Балкану, а то је Санцак.

Санцак видимо као место које воле и Бошњаци и Срби и Црногорци и други, као место које ће приближити Србију и Црну Гору.

Али с обзиром на програм који имамо по питању Санцака, а који подразумева да кроз еврорегионе допринесемо развоју тог краја, ми ћемо се заједно са нашим партнерима борити да доведемо пројекте зато што су европски процеси дуготрајни, а ми ћемо у тим процесима радити на развоју Санцака кроз пројекте ауто-пута, аеродрома, железнице, гасовода и клиничког центра.

Поштовани сви који слушате ово, Санцак ништа нема. То је толико запостављена регија да су за нас ово све круцијални пројекти. Неки који су представљали Бошњаке, када би били у власти, залагали су се за Санцак, а када нису у власти, не залажу се.

Ми ћемо бити у власти и залагаћемо се за Санцак и бранити право, ми као странка која ће бити део владајуће већине борићемо се да се овде прихвати реч Санцак и да нико од те речи не зазире, као што су се у прошлости сви народи на том тлу подједнако борили за то име. Зашто би било коме сметао израз Санцак, кад није сметао ни партизанима ни четницима? За њега су се борили и Трећа санџачка пролетерска и Четврта и Пета санџачка бригада и 37. санџачка дивизија партизанске војске и за њега су се борили Санџачка војска Краљевине, која се састојала од Прве и Друге санџачке дивизије Краљеве војске. Ако њима није сметало, зашто би данас некоме сметало овде?

Ми нисмо за сепаратизам, ми смо конструктивни део ове државе и желимо градити ову државу заједно са свима, али желимо поштовање и правду. Ми смо пре свега правда, па онда помирење.

Ако је неко мислио да муфтијином смрћу неће нико да се залаже за права националних заједница и права Бошњака, немој то да мисли. Имаће и

наставићемо да се боримо за правду и помирење. И колико год неки мислили и нама замерали, из мог народа, ми и даље верујемо да је могуће помирење између српског и бошњачког народа. И не само помирење, него и суштинско пријатељство.

(Председник: Хвала вам, господине Зукорлићу.)

Завршићу само с једном реченицом – не дирајте нам Санџак, већ дођите да вас угостимо. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Господине Лазовићу, изволите.

РАДОМИР ЛАЗОВИЋ: Господине председавајући, ја бих могао да рекламирам члан 106. став 1, али нећу, рекламираћу члан 108 – о раду на седници се бринете ви, и биће ми уживање да будем први који ће вам скренути пажњу да сте прекршили Пословник.

Некако сте самоувереније деловали на почетку, па вас молим да користите своју да не кажем моћ да мало сугеришете овде. Ево, цео дан се бавимо вашим промашајима тема, вашим излетањима да причате о чему хоћете, па сте, ево, изгледа, и на коалиционог партнера то пренели.

Хајте, људи, молим вас да идемо у правцу дневног реда. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Господине Лазовићу, тражите од мене да будем мање толерантан него што сам спреман да покажем. Нисам разумео да ли то стварно мислите. Тридесет секунди је било премашено време. Мислим да то можемо да...

Рекли сте не 106 него 108.

Да ли желите да се изјаснимо о повреди Пословника? (Не.)
Хвала вам.

Господине Дачићу, да ли сте се ви јавили за реч? (Да.)

Изволите.

ИВИЦА ДАЧИЋ: Господине председниче, прво, честитам на избору и желим вам пуно успеха.

Када је реч о претходној дискусији, мислим да није довољно озбиљно и одговорно да под тачком дневног реда која се тиче одбора, радних тела Народне скупштине Републике Србије, говоримо о питањима која могу имати и имају озбиљне реперкусије на друга национална и државна питања. Јер ако бисмо сада отворили расправу о томе, а нити је тема нити је место за то, време нарочито, онда бисмо отишли превише далеко. А нарочито уколико инсистирамо на нечему где не верујем да у овом тренутку постоји било каква потреба за тим.

Више пута су употребљавани, и данас и у претходним периодима, неки изрази који нису у складу са Уставом Републике Србије. Ја сам само на то скренуо пажњу када сам говорио.

Друго је питање да ли неко под тим сматра неко регионално удруживање или сматра неки зачетак сепаратизма. Немојмо само говорити

о томе да то није случај. То је било још пре 30 година. Одвојмо та питања. Једно је питање регионализма, а друго је питање државног интегритета, територијалног интегритета и суверенитета. Значи, за права Бошњака, за права нечега што се може организовати као Санџак, а колико сам схватио, односи се и на део територије Црне Горе, о томе се може озбиљно разговарати, нарочито када је реч о уставним променама и другим питањима.

Али сада наметати то питање и постављати на овакав начин, да сада испада као да неко дира Санџак, шта то значи? Ко дира Санџак? Ко дира Санџак?! А нарочито да се обраћате на такав начин – не дирајте нам Санџак. Не дирајте нам Србију, то је главна ствар.

Према томе, Стара Рашка је старији назив и термин од Санџака. Али је л' ми инсистирамо да сада говоримо о томе и да не можете да говорите о Санџаку? Говорите, али под овом тачком дневног реда мислим да то није у складу са оним што смо договорили.

Имали смо добру сарадњу са господином Зукорлићем и није проблем, наставићемо даље. Али треба да знате да у томе што ви зовете Санџак сигурно 30-40% становништва су Срби, и више вероватно. Тако да то није само питање бошњачког народа, то је питање устројства државе Србије. Држава Србија има свој устав. Ако мислите да се тај устав промени, никаквих проблема нема. Док је овај устав на снази, он мора да се поштује.

То је био циљ мога говора, а не сада да расправљамо о томе да ли неко оспорава неке да се зове на један или други начин. Нарочито зато што, као што сам рекао, на простору бивше Југославије било је 25 санџака, крајем 17. века. Једино се користи на овој територији, чак се више ни у Турској не говори. Желимо добре односе са Бошњацима и са странком господина Зукорлића, само је питање територијалног интегритета и суверенитета, као што свака друга држава брине о свом територијалном интегритету и суверенитету, а нарочито није време да под тачком дневног реда радна тела Народне скупштине разговарамо о овој теми. Без жеље да изазивам било какве полемике, али сам спреман и да полемишем.

Подсетићу, ја више нисам председник Народне скупштине, ја сам председник посланичке групе СПС и, као што сте ви данас говорили, и ја сам спреман да о томе говорим на један начин. А добро знате да су у време ове власти знатно унапређени односи у том делу Србије. Надам се да ће се то одразити и на међусобну толеранцију и заједнички живот Срба, Бошњака и свих осталих који тамо живе.

Нисам уопште мислио да се јавим, али сам се јавио као реакција на нешто што ми није личило на нешто што може да има добру поруку – не дирајте нам Санџак. Нико не дира Санџак. Ко дира Санџак? А нико не може ни да нам дира Србију, то је суштина. И Стару Рашку. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Господине Зукорлићу, ако се јављате за реплику, заиста нема основа. Нисте били поменути директно, ни ви ни група. Хвала.

Пошто више нема пријављених за реч, закључујем јединствени претрес.

Пошто је Народна скупштина обавила јединствени претрес, пре преласка на одлучивање подсећам да, на основу члана 24. Пословника Народне скупштине, о предлогу одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Народна скупштина одлучује у целини, јавним гласањем. Чланови и заменици чланова су изабрани ако је за предлог одлуке гласала већина од укупног броја народних посланика.

Стављам на гласање предлог о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, са исправком, у целини.

Молим да гласате.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 206, није гласало – четворо, од укупно 210 народних посланика.

Констатујем да је Народна скупштина усвојила предлог одлуке у целини.

Прелазимо на 6. тачку дневног реда – ИЗБОР ЧЛАНОВА СТАЛНИХ ПАРЛАМЕНТАРНИХ ДЕЛЕГАЦИЈА У МЕЂУНАРОДНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА.

Примили сте Предлог одлуке о саставу сталних делегација Народне скупштине Републике Србије у међународним парламентарним институцијама и Предлог одлуке о саставу Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика.

Сагласно члану 192. став 3. Пословника, отварам јединствени претрес о Предлогу одлуке о саставу сталних делегација Народне скупштине Републике Србије у међународним парламентарним институцијама и Предлогу одлуке о саставу парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање.

Да ли председници, односно овлашћени представници желе реч? (Не.) Захваљујем.

Пошто нема пријављених, закључујем јединствени претрес.

Пошто је Народна скупштина обавила јединствени претрес, пре преласка на одлучивање подсећам да, према члану 105. став 2. тачка 15. Устава Републике Србије, Народна скупштина врши изборне надлежности већином гласова свих народних посланика.

Стављам на гласање Предлог одлуке о саставу сталних делегација Народне скупштине Републике Србије у међународним парламентарним институцијама, у целини.

Закључујем гласање: за – 206, уздржано – два, није гласало – три, од укупно 211.

Констатујем да је Народна скупштина већином гласова свих народних посланика усвојила Предлог одлуке.

Стављам на гласање Предлог одлуке о саставу парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање, у целини.

Закључујем гласање: за – 202, уздржан – један, није гласало – осам, од укупно 211.

Констатујем да је Народна скупштина усвојила и овај предлог одлуке.

Поводом указивања народних посланика на повреде Пословника Народне скупштине, подсећам на одредбу члана 103. став 6. Пословника, према којој, ако и после објашњења председавајућег Народне скупштине народни посланик сматра да је повреда учињена, може захтевати без права на образлагање да се Народна скупштина без претреса о томе изјасни у дану за гласање.

Сагласно наведеним одредбама Пословника, прелазимо на одлучивање.

Народни посланик Борислав Новаковић на седници 2. августа 2022. године у 10 часова и 31 минут указао је на повреду члана 104. Пословника Народне скупштине.

Молим да Народна скупштина одлучи да ли је повређен наведени члан Пословника.

Закључујем гласање: за – 31, против – 13, није гласало – 164, од укупно присутних 208 народних посланика.

Констатујем да је Народна скупштина одлучила да није повређен наведени члан Пословника.

Народни посланик Мирослав Алексић на седници 2. августа 2022. године у 10 часова и 32 минута указао је на повреду члана 107. Пословника Народне скупштине.

Молим да Народна скупштина одлучи да ли је повређен наведени члан Пословника.

Закључујем гласање: за – 33, против – четири, није гласало – 168, од укупно присутних 205 народних посланика.

Констатујем да је Народна скупштина одлучила да није повређен наведени члан Пословника.

Народни посланик Зоран Лутовац на седници 2. августа 2022. године у 10 часова и 34 минута указао је на повреду члана 109. Пословника Народне скупштине.

Молим да Народна скупштина одлучи да ли је повређен наведени члан Пословника.

Закључујем гласање: за – 33, против – шест, није гласало – 164, од укупно присутна 203 народна посланика.

Констатујем да је Народна скупштина одлучила да није повређен наведени члан Пословника.

Народни посланик Радомир Лазовић на седници 2. августа 2022. године у 10 часова и 35 минута указао је на повреду члана 106. Пословника Народне скупштине.

Молим да Народна скупштина одлучи да ли је повређен наведени члан Пословника.

Закључујем гласање: за – 37, против – троје, уздржан – један, није гласао – 161, од укупно присутна 202 народна посланика.

Констатујем да је Народна скупштина одлучила да није повређен наведени члан Пословника.

Народни посланик Владимир Гајић на седници 2. августа 2022. године у 12 часова и 20 минута указао је на повреду члана 103. став 1. Пословника Народне скупштине.

Молим да Народна скупштина одлучи да ли је повређен наведени члан Пословника.

Закључујем гласање: за – 29, против – један, није гласало – 172, од укупно присутна 202 народна посланика.

Констатујем да је Народна скупштина одлучила да није повређен наведени члан Пословника.

Народни посланик Верољуб Арсић на седници 2. августа 2022. године у 13 часова и 33 минута указао је на повреду члана 106. Пословника Народне скупштине.

Молим да Народна скупштина одлучи да ли је повређен наведени члан Пословника.

Закључујем гласање: за – 13, против – 17, уздржан – један, није гласао – 171, од укупно присутна 202 народна посланика.

Констатујем да је Народна скупштина одлучила да није повређен наведени члан Пословника.

Народни посланик Ђорђе Микетић на седници 2. августа 2022. године у 13 часова и 47 минута указао је на повреду члана 107. Пословника Народне скупштине.

Молим да Народна скупштина одлучи да ли је повређен наведени члан Пословника.

Закључујем гласање: за – 27, против – троје, није гласао – 171, од укупно 201 народног посланика.

Констатујем да је Народна скупштина одлучила да није повређен наведени члан Пословника.

Народни посланик Хаџи Милорад Стошић на седници 2. августа 2022. године у 15 часова и 35 минута указао је на повреду члана 106. Пословника Народне скупштине.

Молим да Народна скупштина одлучи да ли је повређен наведени члан Пословника.

Закључујем гласање: за – девет, против – 10, није гласао – 181, од укупно присутних 200 народних посланика.

Констатујем да је Народна скупштина одлучила да није повређен наведени члан Пословника.

Народни посланик проф. др Јелена Јеринић на седници 2. августа 2022. године у 16 часова и 50 минута указала је на повреду члана 96. Пословника Народне скупштине.

Молим да Народна скупштина одлучи да ли је повређен наведени члан Пословника.

Закључујем гласање: за – 27, против – троје, није гласало – 170, од укупно присутних 200 народних посланика.

Констатујем да је Народна скупштина одлучила да није повређен наведени члан Пословника.

У складу са, верујем, успостављеном добром праксом и са вером у квалитетну будућу сарадњу, обавештавам вас да повлачим све данас изречене мере опомене.

Поштовани народни посланици, обавештавам вас да сам, на основу члана 25. Пословника Народне скупштине, сазвао прве седнице Одбора за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања, Одбора за уставна питања и законодавство и Одбора за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу, које ће се одржати одмах по завршетку ове седнице, с тим што ће прво Одбор за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања одржати седницу, иза које следи седница Одбора за уставна питања и законодавство и, потом, седница Одбора за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу.

Пошто је Народна скупштина обавила разматрање и одлучивање о свим тачкама дневног реда ове седнице, сагласно члану 102. Пословника, закључујем Прву седницу Народне скупштине Републике Србије у Тринаестом сазиву. Хвала свима.

(Седница је завршена у 00.15 сати.)